# L. M. Alcott

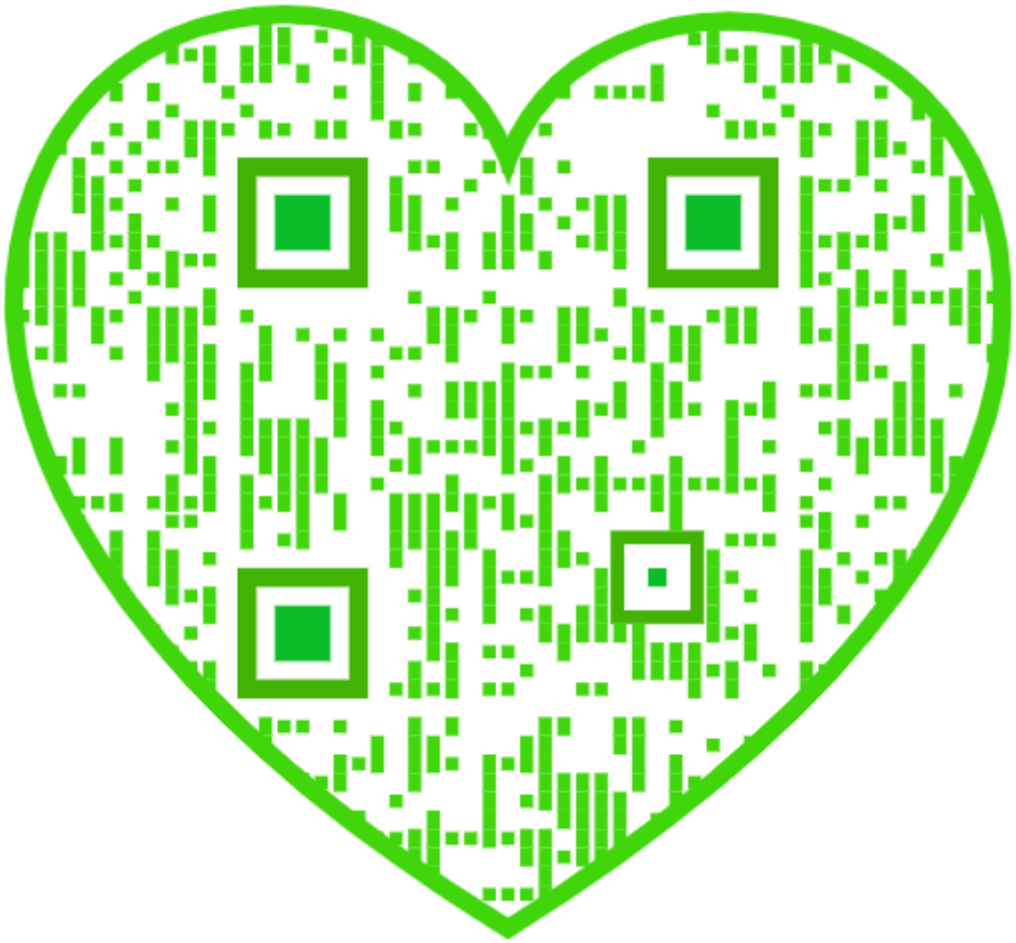

# DE WERELD IN!

# DE WERELD IN!

EEN VERHAAL

VAN

LOUISE M. ALCOTT,

Schrijfster van: „ONDER MOEDERVLEUGELS", „OP EIGEN WIEKEN", „NICHTJE MET ZEVEN NEVEN", „FIJNE HANDSCHOENEN" enz.

UIT HET ENGELSCH

ROTTERDAM
D. BOLLE.

SNELPERSDRUK — KOCH & KNUTTEL — GOUDA.

# INHOUD.


| | Bladz. |
|---|---|
| HOOFDSTUK I. | |
| Tien jaren later. . . . . | 1 |
| HOOFDSTUK II. | |
| Parnassus . . . . . | 20 |
| HOOFDSTUK III. | |
| Jo's laatste beproeving . . . . . | 39 |
| HOOFDSTUK IV. | |
| Dan . . . . . | 57 |
| HOOFDSTUK V. | |
| Vacantie . . . . . | 78 |
| HOOFDSTUK VI. | |
| Afscheidswoorden . . . . . | 104 |
| HOOFDSTUK VII. | |
| De leeuw en het lam . . . . . | 125 |
| HOOFDSTUK VIII. | |
| Josie als zeemeermin . . . . . | 144 |
| HOOFDSTUK IX. | |
| Tom verbreekt zijn boeien . . . . . | 162 |
| HOOFDSTUK X. | |
| Demi gaat zich vestigen . . . . . | 179 |
| HOOFDSTUK XI. | |
| Emil's donkere dagen voor Kerstmis . . . . | 192 |

HOOFDSTUK XII.

Dan's Kerstfeest. . . . . 202

HOOFDSTUK XIII.

Nat's Nieuwjaar. . . . . 215

HOOFDSTUK XIV.

Tooneelvoorstellingen op Plumfield . . . . . 229

HOOFDSTUK XV.

Angstige dagen . . . . . 247

HOOFDSTUK XVI.

In de kaatsbaan . . . . . 256

HOOFDSTUK XVII.

Bij de meisjes . . . . . 273

HOOFDSTUK XVIII.

Examen-dag . . . . . 286

HOOFDSTUK XIX.

Witte rozen . . . . . 299

HOOFDSTUK XX.

Leven om leven. . . . . 313

HOOFDSTUK XXI.

Aslauga's Ridder . . . . . 330

HOOFDSTUK XXII.

Onherroepelijk laatste voorstelling. . . . . 345

# HOOFDSTUK I.

## TIEN JAREN LATER.

„Wanneer iemand mij gezegd had, welke wonderlijke veranderingen hier in tien jaren zouden plaats vinden, zou ik hem niet hebben geloofd," zeide mevrouw Jo tot mevrouw Meta, terwijl zij op zekeren zomerdag, met van trots en genoegen stralende gezichten, op de veranda zaten rond te kijken.

„Dat zijn van die wonderen, die goedhartigheid en geld alleen kunnen uitwerken. Ik ben overtuigd dat mijnheer Laurence geen grootscher monument kon hebben, dan het college, dat hij zoo edelmoedig heeft helpen tot stand brengen, en een tehuis als dit, zal zoolang het blijft bestaan, de herinnering aan tante March levendig houden," antwoordde mevrouw Meta, die altijd blijde was iets ten gunste van een afwezige te kunnen zeggen.

„Herinnert ge u nog wel, dat we vroeger in toovergodinnen geloofden en dikwijls beraadslaagden wat we zouden kiezen, als wij drie wenschen mochten doen? Heeft het niet allen schijn alsof de mijne ten laatste werkelijk zijn vervuld? Geld, roem en een heelen boel werk naar mijn hart," zeide mevrouw Bhaer, onachtzaam hare coiffure in de war brengend, door de handen boven het hoofd samen te vouwen, juist als toen zij nog een klein meisje was.

„Ik heb de mijne gehad en Amy geniet nu naar hartelust van de vervulling der hare; als die lieve Mama,

John en Betsy er nu ook nog waren, zou het hier volmaakt zijn," voegde Meta er met een lichte trilling in hare stem bij; want moeders plaats was nu ledig.

Jo legde haar zuster's hand in de hare; beiden zwegen en lieten, vervuld van half aangename, half ernstige gedachten, hare blikken over de prettige omgeving dwalen.

Het scheen ongetwijfeld alsof er tooverij bij in het spel was geweest, want het stille Plumfield was in eene kleine wereld op zich zelf herschapen. Het huis zag er gezelliger uit dan ooit, met zijn helder geschilderde muren, nieuw aangebouwde zijvleugels, goed onderhouden tuin en oprijlaan en een welgedaan uiterlijk, dat het niet had bezeten, toen er nog overal luidruchtige jongens in- en uitliepen en de Bhaer's moeite hadden om rond te komen. Op het duin, waar vroeger altijd vliegers werden opgelaten, stond nu het prachtige collegegebouw, dat door mijnheer Laurence's milde hand was tot stand gekomen en vlijtige studenten liepen af en aan op de paden, die vroeger door kindervoetjes waren platgetreden.

Even binnen het hek van Plumfield, stond een aardig bruin geschilderd huisje, verscholen tusschen de boomen, als de vroegere duiventil, en op de groene helling westwaarts glinsterde de witmarmeren kolomgevel van Laurie's huis in den zonneschijn; want toen door de snelle uitbreiding der stad, het oude huis werd ingesloten, Meta's nestje werd verstoord en men onder den verontwaardigden neus van mijnheer Laurence een zeepfabriek durfde oprichten, trokken onze vrienden naar Plumfield en begonnen de groote veranderingen.

Het waren prettige veranderingen geweest en de bitterheid over het verlies der lieve ouders, werd verzacht door den zegen dien zij achterlieten, zoodat nu in deze kleine gemeente alles naar wensch ging en mijnheer Bhaer als directeur van het college en mijnheer March als zijn helper, hun lang gekoesterd droombeeld op het heerlijkst verwezenlijkt zagen. De zusters ver-

deelden de zorg voor het jonge volkje onder elkander, en elk nam voor hare rekening dat gedeelte, waarvoor zij het best berekend was. Meta was de moederlijke vriendin der meisjes en tante Jo de vertrouwde en voorspraak van al de jongens, terwijl Amy de goede fee was, die op de kiesche wijze het pad voor de behoeftigen onder de studenten effende en hen allen zoo hartelijk ontving, dat het waarlijk geen wonder was, dat zij haar liefelijk tehuis met den naam van „Parnassus" bestempelden, zoo vol was het er altijd van muziek, bloemen en gezelligheid.

De vroegere twaalf jongens waren in al die jaren natuurlijk heinde en ver verspreid geraakt, maar allen die nog van hen in leven waren, herinnerden zich het oude Plumfield en kwamen van tijd tot tijd van alle vier windstreken opzetten, om hun wedervaren te vertellen, lachend de genoegens van het verledene te herdenken en de plichten van het heden met frisschen moed onder de oogen te zien; want zulk een tehuis en zulke herinneringen uit een onbezorgde jeugd houden de harten warm en de handen tot helpen bereid. Een paar woorden zijn voldoende om ieders geschiedenis te vertellen en dan kunnen wij dit nieuwe hoofdstuk van hun leven vervolgen.

Franz was bij een zijner bloedverwanten, een koopman in Hamburg; hij was nu een jonge man van zes en twintig jaar en maakte het heel wel. Emil was de vroolijkste zeerob, die ooit de blauwe wateren van den oceaan doorkruiste. Zijn oom zond hem op een lange reis uit, in de hoop hem van dit avontuurlijk leven afkeerig te maken; maar hij kwam zoo opgetogen weer thuis, dat het duidelijk was, dat hij er voor was geschapen, en de Duitsche neef gaf hem een goede leerschool op een van zijn eigen schepen, zoodat de jongen gelukkig was. Dan was nog steeds zwervende, want nadat de aardrijkskundige onderzoekingen in Zuid-Amerika waren afgeloopen, had hij in Australië de schapenteelt beproefd en was nu in Californië bezig

met het opsporen van mijnen. Nat studeerde muziek op het conservatorium en bereidde zich voor tot een verblijf van eenige jaren in Duitschland, om daar verder bekwaamd te worden. Tom studeerde in de medicijnen en deed zijn best er van te gaan houden. Jack was in de zaak van zijn vader en spande zijn krachten in om rijk te worden; Dolly was met Stuffy en Ned op het college en studeerde met hen in de rechtsgeleerdheid. De arme, kleine, gebochelde Dick was dood, evenals Billy, maar niemand beklaagde hen, omdat zij door hun gebreken toch nooit een gelukkig leven zouden hebben gehad.

Rob en Teddy hadden den bijnaam van „de leeuw en het lam" ontvangen; want de laatste matigde zich evenveel gezag aan als de koning der dieren, terwijl de eerste zoo gedwee was als een schaap, dat ooit op deze wereld heeft geblaat. Tante Jo vond hem den gehoorzaamste harer kinderen, maar toch was er een goede dosis mannelijkheid achter zijn stille manieren en teeder gemoed verborgen. Maar in Ted scheen zij al de gebreken, luimen, eerzuchtige plannen en zucht tot dolle vroolijkheid van haar eigen jeugd in een nieuwen vorm terug te vinden. Ted was op Plumfield een opmerkelijke verschijning, met zijn donkerbruine, weerspannige lokken altijd in wanorde, zijn lange armen en beenen, zijn luide stem en onafgebroken bewegelijkheid. Hij had ook zijn neerslachtige buien en plofte geregeld eenmaal 's weeks in den afgrond der moedeloosheid, om er weer te worden uitgeheschen door den geduldigen Rob of door zijn moeder, die precies wist wanneer zij hem aan zijn eigen gedachten moest overlaten of wanneer hij aanmoediging noodig had. Hij was haar vreugde en trots, zoowel als de plaag van haar leven, want hij was voor zijn leeftijd een ontwikkelde knaap en stak zoo vol spranken van ontluikend talent, dat haar moederlijken geest zich meermalen peinigde met de vraag, wat of die knappe jongen worden zou.

Demi was met glans gepromoveerd en mevrouw Meta had er haar hart op gezet hem dominee te laten worden; zij stelde zich reeds de eerste preek voor, die haar eerwaardige jonge voorganger zou houden en het lange, nuttige en eervolle leven, dat hij leiden zou. Maar Demi bedankte standvastig voor de theologische school en verklaarde genoeg van de boeken te hebben; hij wilde nu eerst wat van de wereld en van de menschen zien en veroorzaakte der goede vrouw eene groote teleurstelling, door zijn besluit om het journalistenvak te willen probeeren. Het was een harde slag, maar zij wist dat een jong gemoed niet gedwongen kan worden en dat ondervinding de beste leermeesteres is; daarom liet zij hem stil zijn eigen zin volgen, doch hoopte nog steeds hem eenmaal op den kansel te zien. Toen tante Jo hoorde, dat er een verslaggever in de familie zou komen, werd zij boos, en noemde hem onmiddellijk „den Dwarskijker." Zij was met zijn letterkundige neigingen ten hoogste ingenomen, maar had, zooals wij later zullen zien, alle reden om op officieele indringers, zooals zij verslaggevers noemde, minder gesteld te zijn. Maar Demi wist wat hij wilde en ging rustig zijn gang, zonder zich om den angst der mama's of de spotternijen van zijn makkers te bekommeren. Oom Teddy moedigde hem aan en spiegelde hem een roemrijken loopbaan voor, terwijl hij Dickens en andere groote mannen aanhaalde, die als verslaggevers waren begonnen en als beroemde journalisten of romanschrijvers eindigden.

De meisjes waren allen frisch en gezond. Daisy even lief en huiselijk als ooit, was haar moeder's gezellin en steun. Josie was op veertienjarigen leeftijd een wonderlijk persoontje, vol grillen en eigenaardigheden. Haar laatste gril was een onoverwinnelijken zin voor het tooneel geweest, die hare stille mama en zuster heel wat bezorgdheid doch tevens veel genoegen verschafte. Betsy was tot een mooie, slanke jonge dame opgewassen; ze zag er ouder uit dan ze werkelijk was en had nog denzelfden goeden smaak en bevallige ma-

nieren, die het Prinsesje vroeger bezeten had. Maar de glorie dezer kleine gemeente was „ondeugende Nan", want evenals zoovele rustelooze, ongezeggelijke kinderen, ontwikkelde zij zich tot een vrouw vol geestkracht en energie. Nan begon met haar zestiende jaar in de geneeskunde te studeeren, en was er, toen zij twintig jaar werd, al tamelijk ver in gevorderd; want dank zij de bemoeiingen van andere verstandige en ontwikkelde vrouwen, stonden de colleges en hospitalen nu ook voor haar open. Vanaf de dagen harer jeugd, toen zij in den ouden wilg Daisy bedroefde met te zeggen: „ik wil geen huisgezin hebben om daar altijd mee rond te tobben. Ik wil een studeerkamer hebben met fleschjes en potjes er in en ik zal rondrijden om zieke menschen beter te maken," had zij geen oogenblik gewankeld in haar besluit. De toekomst door het kind voorspeld, werd door de jonge vrouw tot in de kleinste bizonderheden bewaarheid en zij vond er zooveel geluk in, dat niets haar van het zelfgekozen beroep kon aftrekken. Verscheidene verdienstelijke jongelieden hadden wel beproefd haar van gedachten te doen veranderen, en smeekten haar de voorkeur te geven aan een eigen huishoudentje, zooals Daisy had gedaan; maar Nan lachtte hen uit, en sloeg de minnaars uit het veld, door hen op doctoralen toon te verzoeken, de tong uit te steken die van liefde sprak, of voelde met een gewichtig gezicht den pols der mannenhand, die haar werd toegestoken. Daarom dropen ze een voor een af, behalve één standvastig jongmensch, die zulk een verkleefde Traddles was, dat het onmogelijk bleek zijn liefdevuur te verstikken.

Dit was Tom, die zijn liefje van de schoolbanken even getrouw bleef, als zij haar flesschen en potjes, en die haar zulk een blijk van zijn gehechtheid gaf, dat ze er werkelijk door werd geroerd. Alleen om harentwille leerde hij voor dokter, want hij had er volstrekt geen lust in en was veel liever koopman geworden. Maar Nan bleef standvastig en Tom deed zijn uiterste best,

in de stille hoop, dat hij niet al te veel van zijn medemenschen naar de andere wereld zou zenden, als hij eenmaal zelf zou gaan praktiseeren. Zij waren echter de beste vrienden en hun kennissen moesten menigmaal om hun wederkeerige plagerijen lachen.

Terwijl tante Jo en mevrouw Meta op dien middag onder de veranda zaten te praten, liepen zij juist beiden naar Plumfield toe. Niet naast elkaar, o, neen! want Nan stapte vlug in haar eentje op den prettigen weg voort en liep in gedachten verzonken over een geval, waarin zij veel belang stelde, terwijl Tom achter haar aan kwam draven om haar, als bij toeval, in te halen, zoodra de laatste straten der stad achter den rug zouden zijn — dit was zoo zijn gewoonte en maakte een deel van de grap uit.

Nan was een mooi meisje, met een frissche kleur en heldere oogen, een gullen lach en een gelaat waarop geestkracht te lezen stond, evenals bij alle jonge vrouwen die een doel najagen. Zij was eenvoudig en netjes gekleed. Zij scheen vol levenskracht; de breede schouders waren flink achterwaarts getrokken; de armen bewogen zich ongedwongen onder het loopen en de veerkracht van jeugd en gezondheid straalde in elke harer bewegingen door. De weinige menschen, die zij tegenkwam, bleven staan om haar na te staren, alsof het een prettig gezicht was, een mooi en gelukkig jong meisje op dien prachtigen dag naar buiten te zien loopen; en de roodwangige jonge man, die met den hoed in de hand achter haar aan kwam stormen, terwijl elke krul in zijn krullebol als van ongeduld heen en weer wiegelde, was het klaarblijkelijk met hen eens.

Eindelijk weerklonk er een zacht „Hallo, en stilstaande, met een poging om verwonderd te kijken, die haar echte geheel en al mislukte, zeide Nan vriendelijk:

„O! ben jij daar, Tom?"

„'t Heeft er wel iets van. Ik dacht zoo: „misschien is ze vandaag er wel op uitgegaan," " en Tom's opgeruimd gezicht blonk van genoegen.

„Je was er wel zeker van, deugniet! Hoe is 't met je keel?" vroeg Nan op haar doctoralen toon, dien ze als een wapen tegen al te groote verrukking gebruikte.

„Mijn keel? — O! ja — jawel! nu herinner ik 't me. Heel goed, hoor! De uitwerking van je voorschrift was verwonderlijk. Ik zal de homoeopathie nooit weer voor kwakzalverij uitschelden."

„Je bent er toch leelijk ingeloopen met de onschuldige pilletjes, die ik je heb laten slikken. Wanneer melksuiker op zoo wonderdadige wijze Diphtheritis genezen kan, moet ik het dadelijk noteeren. O, Tom, Tom, zul je dan nooit wijzer worden?"

„O, Nan! Nan! zul je er mij dan altijd laten inloopen?" En het jonge paar lachte luidkeels, evenals in den ouden tijd, waaraan zij steeds opnieuw herinnerd werden, als zij den weg naar Plumfield insloegen.

„Ik wist ook vooruit, dat ik je de heele week niet te zien zou krijgen, als ik geen uitvlucht bedacht om naar je college te gaan. Je bent altijd zoo vreeselijk druk bezig, dat er geen woord voor mij overschiet," egde Tom haar uit.

„Jij moest óók zoo bezig wezen en je boven die gekheid verheffen. Werkelijk, Tom, als je niet wat meer aandacht aan je studie wijdt, zul je nooit verder komen," zei Nan ernstig.

„'k Heb er al meer dan genoeg van," antwoordde Tom, met een uitdrukking van afkeer. „Een mensch mag wel eens pret hebben, als hij den geheelen dag lijken heeft staan ontleden. Ik kan het ten minste niet lang achtereen doen, ofschoon sommige menschen het verbazend prettig schijnen te vinden."

„Waarom schei je er dan niet mee uit en begint wat anders? Ik heb het altijd een dwaasheid gevonden, dat weet je," zeide Nan, met een zweem van ongerustheid in de scherpziende oogen, die naar sporen van ongesteldheid zochten in een gelaat, dat even glad en blozend was als een Bellefleur.

„Je weet waarom ik het gekozen heb en waarom ik het zal volhouden, al ging ik er ook van dood. Ik mag er misschien niet zwak uitzien, maar ik heb een diepgewortelde hartkwaal, die mij vroeger of later ten grave zal sleepen; want er is maar één dokter op de wereld die mij beter kan maken en die eene wil niet."

Tom's gelaat droeg een uitdrukking van peinzende gelatenheid, tegelijkertijd grappig en aandoenlijk om te zien; want hij meende het oprecht en maakte van tijd tot tijd soortgelijke zinspelingen, zonder ooit de minste aanmoediging te ontvangen.

Nan fronste de wenkbrauwen, maar ze was er aan gewoon en wist hoe ze met hem moest omspringen.

„Zij is bezig het op de beste en eenige wijze te genezen; maar weerspanniger patient als gij, heeft er nooit geleefd. Zijt ge naar dat bal geweest, zooals ik heb voorgeschreven?"

„Ja, dokter!"

„En hebt ge u aan de mooie juffrouw West gewijd?"

„Den geheelen avond met haar gedanst."

„Geen indruk gemaakt op dat teergevoelig orgaan van u?"

„Niet de minste. Ik heb zelfs eenmaal vlak voor haar gezicht gegeeuwd — 'k heb vergeten haar te bedienen en loosde een zucht van verlichting, toen ik haar bij hare mama terug kon brengen."

„Neem hetzelfde drankje zoo dikwijls mogelijk en geef acht op de verschijnselen. Ik voorspel dat ge er binnen kort uit eigen beweging om zult vragen."

„Nooit! Ik ben zeker dat het niet voor mijn gestel deugt."

„We zullen zien. Gehoorzamen hoor!" (gestreng).

„Ja, dokter!" (onderworpen).

Er heerschte een oogenblik stilte. Toen, alsof de steen des aanstoots vergeten werd bij de vroolijke herinneringen, die door het zien van bekende voorwerpen in hen oprezen, zeide Nan plotseling:

„Wat hadden we vroeger een pret in dat bosch.

Weet je nog wel, dat je uit dien grooten noteboom bent gevallen en bijna den nek gebroken hebt?"

„Zou ik dat niet meer weten! en hoe je mij in dat aftreksel van alsemhout hebt gedoopt, totdat ik een mooi mahoniehoutkleurtje had en tante Jo over mijn bedorven buis „ach en wee" riep!" lachte Tom, die weer in een oogenblik jongen werd.

„En hoe je het huis in brand hebt gestoken?"

„Ja? toen jij terugkwam om je werkdoosje te redden?"

„Zeg je nu nog wel eens donderkoppen?"

„Noemen de menschen je nu nog wel eens „Wildebras?"

„Daisy wel! — och ja! ik heb haar in geen week gezien."

„Van morgen kwam ik Demi tegen en hij vertelde mij dat zij voor moeder Bhaer het huishouden waarneemt."

„Dat doet ze altijd als tante Jo het te druk heeft. Daisy is een model-huishoudster, en, als je tenminste niet wilt werken en wachten, tot dat je groot bent voordat je aan vrijen begint te denken, zou je niet beter kunnen doen dan haar het hof te maken.

„Nat zou zijn viool op mijn hoofd aan stukken slaan, als ik zoo iets voorstelde. Neen, dankje. Er is een andere naam in mijn hart gegrift, even onuitwischbaar als het blauwe anker op mijn arm. „Hoop is mijn motto en „Geen overgave" het uwe; we zullen zien, wie het 't langst uithoudt."

„Jelui dwaze jongens denkt maar, dat we net zoo twee aan twee moeten blijven, als toen wij kinderen waren; maar daar gebeurt niets van. Wat ziet Parnassus er van hier mooi uit!" riep Nan, opnieuw plotseling een andere wending aan het gesprek gevend.

„Het is een mooi huis, maar ik houd van het oude Plumfield het meest Wat zou tante March raar opkijken, wanneer zij al die veranderingen nog eens kon zien?" antwoordde Tom, terwijl beiden voor het hek

bleven staan om het bekoorlijk landschap vóór hen in oogenschouw te nemen.

Een onverwachte kreet deed hen opschrikken, toen een lange jongen, met wild fladderende blonde haren als een kangaroe over de heg sprong, gevolgd door een slank meisje, dat tusschen de dorens bleef steken en als er een kleine tooverheks bleef zitten lachen. Een aardige kleine meid was het, met donker kroeshaar, schitterende oogjes en een gezichtje vol uitdrukking. De hoed hing haar op den rug en haar jurkje was er niet mooier op geworden door de beekjes die zij had doorwaad, de boomen waar zij in was geklommen en den sprong in de doornhaag, die de vele scheurtjes met een paar flinke had vermeerderd.

„Raap me asjeblieft op Nan! Tom houd Ted vast! hij heeft mijn boek en ik wil het terughebben," riep Josie, van uit haar stekelige legerstede, door de plotselinge verschijning harer twee vrienden volstrekt niet uit het veld geslagen.

Tom pakte den dief bij zijn kraag terwijl Nan Josie van uit de dorens opraapte en zonder een enkel verwijtend woord op haar beenen zette; want daar zij in haar jeugd zelf een dolle Dries was geweest, was zij erg toegevend voor zulke neigingen in anderen. „Wat is er gebeurd, lieve?" vroeg zij, de grootste scheur zoo goed mogelijk dichtspeldend, terwijl Josie de krabben op haar handen stond te onderzoeken.

„Ik zat in den wilgenboom mijn rol van buiten te leeren en toen kwam Ted en sloeg met zijn hengel het boek uit mijn handen. Het viel in de beek en voordat ik naar beneden kon klimmen, was hij al op den loop. Pas op, rakkert! geef het dadelijk terug of ik zal je om je ooren geven!" riep Josie in éénen adem lachend en knorrend.

Zich van Tom losrukkend, nam Ted een sentimenteele houding aan en reciteerde, met teedere blikken op de druipende, gehavende jonge dame voor hem, op overdreven aandoenlijken toon zijn eigen rol en eindigde

met „hoe vindt ge dit schouwspel, mijn engel?" terwijl hij zijn lange beenen in een wonderlijken knoop strengelde en een verbazend kluchtig gezicht trok.

Het geluid der toejuichingen van het publiek op de veranda, maakte aan deze dwaasheden een einde en de jongelui gingen te zamen de laan op, bijna evenals vroeger, toen Tom met de vier reed en Nan het beste paard van het geheele span was. Vroolijk, blozend en buiten adem begroetten zij de dames en gingen toen op de trap zitten uitrusten, terwijl tante Meta de scheuren in het jurkje van haar dochter vasthechtte en mevrouw Bhaer de mannen van den leeuw gladstreek en het boek in veiligheid bracht. Daisy verscheen een oogenblik later om hare vriendin te verwelkomen en weldra was het gesprek in vollen gang.

„We hebben warme bollen bij de thee; ik zou maar blijven en meeëten; Daisy bakt ze overheerlijk," zeide Ted gastvrij.

„Hij kan er over oordeelen, want hij heeft er verleden negen achter elkander opgegeten. Daarvan wordt hij zoo dik," voegde Josie er bij, met een vernietigenden blik op haar neef, die zoo mager als een boonenstaak was.

„Neen, ik moet naar Lucie Dove gaan zien. Ze heeft de fijt in haar wijsvinger en 't is nu tijd om hem door te steken; ik zal op 't college wel thee drinken," antwoordde Nan, terwijl zij in den zak tastte, om zich te overtuigen dat ze haar doosje met instrumenten wel bij zich had.

„Dankje — ik ga er ook heen. Tom Merryweather heeft een paar wratten op zijn oogleden, en ik heb hem beloofd ze weg te branden. Dat wint hem een doktersvisite uit en is meteen een goede oefening voor mij. Ik ben nog niet lenig genoeg in mijn duimen," zeide Tom, die waar en wanneer hij er kans toe zag, zoo dicht mogelijk bij zijn afgod wilde blijven.

„Stil toch! Daisy houdt er niet van jelui beenzagers zoo over je werk te hooren praten. Warme bollen

bevallen ons beter," en Ted grinnikte van vergenoegen bij het vooruitzicht op de aanstaande smulpartij.

„Is er iets nieuws van den commandant?" vroeg Tom.

„Hij is op zijn t'huisreis en Dan hoopt ook gauw te komen. Ik verlang er naar mijn jongens weer bijeen te zien en heb de zwervelingen verzocht, met Pinksteren, zoo niet eerder, hier te zijn," antwoordde mevrouw Bhaer bij dat dènkbeeld van vreugde stralend.

„Zij zullen allemaal komen, als het eenigszins kan. Zelfs Jack zal voor een van onze ouderwetsche, vroolijke dineetjes graag de kans op het verliezen van een dollar wagen," lachte Tom.

„Daar is de kalkoen, die voor het feest wordt vetgemest. Nu jaag ik hem nooit meer op, maar ik voer hem terdege; en hij wordt merkbaar dikker," zeide Ted, den ter dood gedoemden vogel aanwijzend, die in een naburig veld trotsch rondstapte

„Als Nat in het laatst van deze maand heengaat, moesten we een afscheidsfeestje geven. Ik heb zoo'n idee, dat die ouwe viedelaar als een tweede Ole Bull zal terugkomen, zeide Nan tot haar vriendin.

Een licht blosje kleurde Daisy's wangen en de plooien van het mousselinen kleedje op hare borst rezen en daalden door hare versnelde ademhaling; maar zij antwoordde kalm: „Oom Laurie zegt, dat hij werkelijk talent heeft, en na zulk een leerschool in het buitenland doorloopen te hebben, hier een goed bestaan kan vinden, al wordt hij ook nooit beroemd."

„Jonge menschen worden toch nooit, wat men zich heeft voorgesteld," zeide mevrouw Meta zuchtend. „Als onze kinderen goede en nuttige mannen en vrouwen worden, mogen wij al tevreden zijn; toch is het niet meer dan natuurlijk dat men ze graag beroemd en voorspoedig wil zien."

„Ze zijn net als mijn kuikens; je kunt er niet op aan. Daar heb je bijvoorbeeld dat moole haantje — 't is de domste van alle, en die leelijke langpoot daar is de koning van het geheele hok — hij is zoo slim —

en kraait hard genoeg om de zeven slapers wakker te maken; maar die mooie piept en is zoo bang als een wezel. Ik krijg nu ook nog wel eens knorren, maar wacht tot ik grooter ben en kijk dan eens," en Ted geleek zoo sprekend op zijn eigen langpootigen lievelingshaan, dat iedereen om deze bescheiden voorspelling moest lachen.

„Ik wilde Dan wel graag ergens gevestigd zien. Een rollende steen gaart geen mos; hij is nu vijf en twintig jaar en zwerft nog de wereld rond, zonder dat een enkele band hem ergens bindt, behalve deze, en tante Meta knikte hare zuster toe.

„Dan zal eindelijk zijn plaats wel vinden en ondervinding is zijn beste leermeesteres. Hij is nog wel wat ruw, maar elken keer als hij thuiskomt, merk ik een verbetering ten goede in hem op en zal nooit mijn vertrouwen in hem verliezen. Hij zal misschien nooit grootsche daden verrichten of rijk worden, maar als van den wilden knaap een eerlijk man terecht komt, ben ik al voldaan," zeide tante Jo, die het altijd voor de zwarte schapen onder hare kudde opnam.

„Goed zoo, moeder! Houd Dan de hand maar boven 't hoofd! Hij is meer waard dan twaalf Jacks en Neds die op hun geld bluffen en 't heertje willen zijn. Zie maar of hij niet eens wat doet om trotsch op te zijn en hun den loef afsteekt," voegde Ted er bij, wiens genegenheid voor „zijn Dan" nog versterkt was, door zijn jongensachtige bewondering voor den vermetelen, onversaagden man

„Ik hoop het ten minste. Hij is juist iemand om eene dwaasheid te begaan en daardoor tegelijkertijd beroemd te worden, — den Matterhorn te beklimmen; een duikeling in de Niagara te maken of een groote klomp goud te vinden. Dat is zoo zijn manier om de wilde haren kwijt te raken, en ze is misschien beter dan de onze," zeide Tom peinzend; want, sedert hij medisch student was geworden, had hij van dat soort operaties heel wat ondervinding opgedaan.

„Veel beter!" zeide tante Jo met nadruk; „ik stuur mijn jongens liever op die wijze de wereld in, dan ze alleen te laten in een groote stad vol verleiding, met geen andere bezigheid, dan hun geld en tijd te verkwisten en hun gezondheid te verwoesten, als zooveel anderen. Dan moet zich een weg door de wereld banen en dat leert hem geduldig en moedig te zijn en op zich zelf te vertrouwen. Ik maak mij niet zoo bezorgd over hem, als over George en Dolly op het college, die net zoo min geschikt zijn om op zich zelven te passen, als twee zuigelingen."

„En John dan? Hij loopt de geheele stad rond en geeft verslagen van preeken tot prijsgevechten toe," vroeg Tom, die meende dat zulk een leven veel meer in zijn smaak zou vallen dan geneeskundige voordrachten en hospitaalzalen.

„O! John heeft drie beschermengelen, — een degelijk karakter, een goeden smaak en eene verstandige moeder. Hij zal wel op den rechten weg blijven en wat hij nu ondervindt, zal hem te pas komen als hij eenmaal als schrijver begint op te treden, wat hij na verloop van tijd stellig en zeker zal doen," begon mevrouw Bhaer op haar voorspellenden toon; want zij had graag gezien dat een van haar valken een arend zou blijken te zijn.

„Als je van den duivel spreekt. . ." riep Tom, toen een bruinoogig jongmensch, met een frisch gezicht, een courant boven zijn hoofd zwaaiend, de laan op kwam.

„Avond-éditie, Heeren! Nat van de pers! Vreeselijke moord! Bankiersklerk op den loop! Ontploffing van een kruitmolen en eene groote werkstaking van de jongens van de Latijnsche school!" schreeuwde Ted, die zijn neef met den bevalligen looppas van een jonge giraffe te gemoet ging.

„De commandant is binnen en zal zijn kabel kappen, en zoodra hij weg kan komen, voor den wind hierheen zeilen," riep John, met een wonderlijke dooreenhaspeling van zeemanstermen, terwijl hij, lachend over zijne welkome tijding, nader trad.

Gedurende een oogenblik spraken allen dooreen en het nieuwsblad ging van hand tot hand, opdat ieders oog het aangenaam bericht zou kunnen lezen, dat de „Brenda" van Hamburg, veilig in de haven was binnengeloopen.

„Hij zal morgen wel met zijn gewone verzameling zeemonsters en avontuurlijke verhalen op komen loeven. Ik heb hem gezien, vroolijk als altijd, geteerd en zoo bruin als een koffieboon. Hij heeft een voorspoedige reis gehad en hoopt tweede stuurman te worden, want die andere kerel ligt met een gebroken been te kooi," voegde John er bij.

„Ik wou dat ik het mocht zetten," zeide Nan in zich zelve, met een gewichtig hoofdschudden.

„Hoe gaat het Franz?" vroeg tante Jo

„Hij gaat trouwen! Dat is wat nieuws voor u. De eerste van de kudde, tantetje; — neem dus nu maar afscheid van hem. Zij heet Ludmilla Hildegard Blumenthal; is van eene goede familie die er warmpjes in zit, tamelijk mooi en natuurlijk een engel. De ouwe jongen heeft nu alleen nog oom's toestemming noodig, en dan zal hij zich als een gelukkig en eerzaam burger vestigen. Lang zal hij leven!"

„Ik ben blijde het te hooren. Ik zie zoo graag dat mijn jongens een lief vrouwtje en een aardig eigen huis krijgen. En als nu alles goed is afgeloopen, zal ik, dunkt mij, net een gevoel hebben alsof ik omtrent mijne verantwoordelijkheid omtrent Franz af was," zeide mevrouw Bhaer, die tevreden de handen vouwde; want zij gevoelde zich dikwijls als een zenuwachtige hen, die voor een groot broedsel van kuikens en jonge eenden tegelijkertijd te zorgen had.

„Ik ook," zuchtte Tom, met een zijdelingschen blik op Nan. „Dat is het wat een jongen noodig heeft om hem in het rechte spoor te houden; en het is de plicht van lieve meisjes om zoo gauw mogelijk te trouwen, niet waar, John?"

„Ja, als er genoeg degelijke jongens voor hen zijn.

De vrouwelijke bevolking is grooter in aantal dan de mannelijke, weetje; vooral in Nieuw-Engeland; wat misschien de reden is van den vergevorderden staat onzer beschaving," antwoordde John, die over den rug van zijn moeders stoel geleund, haar fluisterend zijn wedervaren van dien dag vertelde.

„Het is eene wijze beschikking, kinderen; want er zijn drie of vier vrouwen noodig om één man in, door en uit de wereld te helpen. Jelui zijt dure schepseltjes jongens; en het is maar goed dat moeders, zusters, vrouwen en dochters zooveel van hun taak houden en dien zoo goed volbrengen, of jelui zoudt geheel van de wereld verdwijnen," zeide tante Jo deftig, terwijl zij een werkmandje met kapotte kousen opnam; want de goede professor vergde nog altijd veel van zijn sokken en zijn zoons geleken hem in dit opzicht op een haar.

„Aangezien dit het geval is, hebben de overvloedige vrouwen de handen nog vol genoeg met voor deze hulpelooze mannen en hunne huisgezinnen te zorgen. Dit wordt mij met den dag duidelijker, en ik ben bepaald blij en dankbaar, dat mijn beroep mij tot een nuttige, gelukkige en onafhankelijke oude vrijster zal maken."

De nadruk, die Nan op deze laatste woorden legde, ontlokte Tom een zucht en den anderen een lach.

„Ik ben erg trotsch en voldaan over je, Nan, en hoop je voorspoedig en gelukkig te zien; want wij hebben juist zulke nuttige vrouwen op de wereld noodig. Ik heb somtijds een gevoel, alsof ik mijn bestemming ben misgeloopen en ongetrouwd had moeten blijven; maar mijn plicht heeft mij deze richting aangewezen, en ik heb er geen spijt van," zeide tante Jo, een groote en vrij versleten blauwe sok over haar schouder hangend.

„Ik ook niet. Wat had ik zonder mijn lieve mama moeten beginnen?" voegde Ted er bij met een stevige pakkert, die tengevolge had, dat beiden achter de krant verdwenen, waarin hij eenige oogenblikken verdiept was geweest.

„Mijn beste jongen, wanneer je van tijd tot tijd je

handen eens waschte, zouden zulke aanvallen minder noodlottig zijn voor mijn schoone boordje. Maar zoo erg is het nu niet; het is beter, dat ik wat strootjes in mijn haar en vuile vingers op mijn kraagje krijg, dan in het geheel geen liefkoozingen," en toen tante Jo, na haar kortstondige verdwijning weer van achter de krant te voorschijn kwam, scheen zij geheel en al te zijn opgefrischt, ofschoon een paar van haar krullen aan Ted's knoopen waren vastgehaakt en de voorkant van haar boordje onder het linkeroor zat.

Op dit oogenblik barstte Josie, die aan het andere einde der veranda haar rol van buiten had zitten leeren, plotseling los met een gesmoorden kreet, en droeg Julia's toespraak bij het graf van Romeo, zoo aandoenlijk voor, dat de jongens haar toejuichten, Daisy er van rilde, en Nan in zichzelf mompelde: „veel te groote overspanning der hersenen voor iemand van haar leeftijd."

„Ik ben bang, dat je er toe zult moeten besluiten, Meta. Dat kind is een geboren tooneelspeelster. Wij hebben het er nooit zoo goed afgebracht, zelfs niet „de vloek van de tooverheks," zeide mevrouw Bhaer een bouquet van veelkleurige sokken aan de voeten van haar opgewonden en hijgend nichtje latende vallen, toen deze in een bevallige houding op de vloermat nederzonk.

„Dat is de straf voor mijn eigen hartstocht voor het tooneel toen ik nog zelf een meisje was. Nu begrijp ik hoe die lieve mama te moede moet zijn geweest, toen ik haar smeekte actrice te mogen worden. Ik zal er nooit in kunnen toestemmen en toch ben ik misschien verplicht mijn hoop, mijn wenschen en plannen opnieuw te laten varen." Er klonk in de stem van zijn moeder iets verwijtends, dat John zijn zuster eenigszins hardhandig deed oprichten met het gestrenge bevel om „dien onzin te laten varen als er menschen bij waren."

„Laat mij los, slaaf! of ik ga de „Krankzinnige Bruid" voorstellen met mijn treffendste H a — h a!"

riep Josie, hem blikken toewerpende als van een getergde jonge kat.

Toen zij weer op haar voeten was gezet, maakte zij eene keurige buiging en na op theatralen toon te hebben aangekondigd: „mevrouw Woffington's rijtuig is voor," zweefde zij de trap af en den hoek om. Daisy's scharlaken rooden shawl majestueus achter zich aansleepend.

„Is ze niet grappig? Ik zou het op deze vervelende plaats niet kunnen uithouden, als dat kind er niet was om het een beetje op te vroolijken. Als zij ooit een stijve nuf wordt, ga ik er van door; pas dus maar op dat je haar talent niet in den kop verstikt," zeide Ted met een boos gezicht tegen John, die nu op de trap bezig was met het maken van stenographische aanteekeningen.

„Jelui bent samen een span en er is een sterke hand toe noodig om jelui in toom te houden, maar ik kan niet zeggen dat ik het onpleizierig vind. Josie had mijn kind moeten wezen en Rob het uwe, Meta; dan zoudt gij vrede in uw huis hebben gehad en het mijne een gekkenhuis hebben geleken. Maar nu moet ik weg, om Laurie het nieuws te vertellen. Ga meê, Meta, een kleine wandeling zal ons goed doen;" en Ted's stroohoed opzettend, ging tante Jo met hare zuster heen, Daisy achterlatend om voor de bollen te zorgen en Ted om Josie weêr in haar humeur te brengen, terwijl Tom en Nan gezamenlijk vertrokken om hunne respectieve patiënten een vrij leelijk kwartiertje te doen doorleven.

# HOOFDSTUK II.

## PARNASSUS.

De naam was goed gekozen; en de Muzen schenen dien dag thuis te wezen, want toen de bezoekers de heuvelhelling bestegen, werden zij door vrij toepasselijke tooneeltjes en klanken begroet. Voorbij een openstaand raam komend, zagen zij naar binnen in een bibliotheek, waar Clio, Calliope en Urania den scepter zwaaiden, Melpomene en Thalia verlustigden zich in de gang, waar eenige kinderen dansten en een tooneelstukje repeteerden; Erato wandelde met haren minnaar in den tuin, terwijl in de muziekzaal Phoebus in hoogsteigen persoon een welluidend koor onderrichtte.

Een bejaarde Apollo was onze oude vriend Laurie, maar knap en levenslustig als ooit; want de tijd had den eigenzinnigen knaap tot een edelaardig man gerijpt. Zorg en verdriet hadden hem veel goed gedaan, evenals rust en geluk, terwijl de verantwoordelijkheid van het vervullen der wenschen van zijn grootvader, hem een duren plicht was geweest, die getrouw ten uitvoer werd gebracht. Sommige menschen hebben behoefte aan voorspoed en groeien het best in den zonneschijn; terwijl anderen schaduw noodig hebben en door een nachtvorstje des te beter gedijen. Laurie behoorde tot de eerste soort en Amy tot de andere, zoodat hun huwelijksleven van af het begin, volkomen eensgezind, gelukkig, ernstig en nuttig was geweest.

Hun huis was mooi, doch niet overladen gemeubeld en gezellig ingericht, en hier ontving en onderhield het kunstlievend echtpaar, alle mogelijke artisten. Laurie had nu genoeg muziek om zich heen en was een edelmoedig beschermer der klasse die hem het meest aantrok. Amy had haar beschermelingen onder eerzuchtige

jonge schilders en beeldhouwers, en kreeg hare kunst dubbel lief, toen haar dochter oud genoeg werd om de lusten en lasten er van met haar te deelen.

De zusters wisten wel, waar zij haar vinden konden en Jo trad dan ook dadelijk het atelier binnen, waar moeder en dochter te zamen aan het werk waren. Bertha was aan de buste van een klein kind bezig, terwijl haar moeder de laatste hand legde aan een prachtig geslaagden kop van haar echtgenoot. Voor Amy scheen de tijd bij uitzondering te hebben stilgestaan, want het geluk had haar jeugdig gehouden. Zij was eene statige, bevallige dame geworden, die door de keuze harer kleeding, en den smaak waarmede zij ze droeg, bewees, hoe eenvoud toch bekoorlijk kon wezen. 't Was waar, wat eens iemand van haar zeide: „ik weet niet wat mevrouw Laurence aan heeft, maar ik krijg altijd den indruk, alsof zij de bestgekleede dame in het geheele vertrek is."

Het viel niet moeilijk op te merken, dat zij hare dochter verafgoodde en met reden; want de schoonheid die zij vroeger zoo gaarne zelf had willen bezitten, scheen althans in haar eigen oogen, in haar jonger evenbeeld verpersoonlijkt te zijn. Betsy had moeder's Dianagestalte, blauwe oogen en blanke huid geërfd en de glanzende blonde lokken, die evenals de hare krulden. Ook — wat voor Amy een onuitputtelijke bron van vreugde was, had zij haars vaders mooien neus en mond, maar vrouwelijker en zachter. De eenvoudige, lange, witte schort stond haar uitstekend, en met de afgetrokkenheid, die den waren kunstenaar kenmerkt, arbeide zij voort, ongevoelig voor de liefdevolle oogen die op haar gevestigd waren, totdat tante Jo binnenkwam met den uitroep: „Beste meisjes, scheidt nu eens uit met dat gemodder en hoort wat ik u te vertellen heb!"

Beide kunstenaressen wierpen hare gereedschappen neêr en verwelkomden mevrouw Bhaer met de meeste hartelijkheid, hoewel zij juist goed op dreef waren en

haar komst haar een kostbaar uur deed verliezen. Zij waren druk in gesprek, toen Laurie, die door Margaretha geroepen was, ook binnenkwam, zich tusschen de twee zusters nederzette en met belangstelling naar het nieuws van Franz en Emil luisterde.

„De epidemie is uitgebroken en zal nu je heele kudde aantasten en verwoesten. Wees in de eerste tien jaren maar op elke soort van droomerijen en dwaasheden voorbereid Jo. Je jongens worden groot en zullen zich hals over kop in een zee van moeilijkheden storten van veel erger soort dan gij ze ooit hebt gehad," zeide Laurie, lachend om den half vroolijken en koddig-wanhopigen blik die zich op haar gelaat vertoonde.

„Ik weet het, en ik hoop in staat te zijn hen er uit te redden en in veilige haven te brengen, maar het is een groote verantwoordelijkheid; zij zullen een voor een bij mij komen, in de stellige overtuiging dat ik hun kleine liefdesaffaires tot een goed einde kan brengen. Maar ik vind het toch wel aardig en Margaretha is zoo sentimenteel uitgevallen, dat zij nu reeds bij voorbaat geniet," antwoordde Jo, die zich volstrekt nog niet ongerust maakte over haar eigen jongens, wier jeugd hen op 't oogenblik nog voor zoo iets vrijwaarde.

„Ik ben bang dat zij niet zoo erg genieten zal wanneer onze Nat te dicht om haar Daisy begint heen te fladderen. Je begrijpt natuurlijk wel wat dit zeggen wil. Behalve zijn muziekdirecteur ben ik ook zijn vertrouwde, en zou gaarne weten wat ik hem raden moet," zeide Laurie ernstig.

„Stil! ge vergeet dat kind," begon Jo, op Betsy wijzende, die weer aan haar werk was gegaan.

„Och kom! zij is met haar gedachten in Athene, en hoort niets. Maar zij moest toch eigenlijk liever uitscheiden en wat gaan wandelen. Lieveling, breng de kleine even naar bed en ga dan een loopje maken. Tante Margaretha is in de voorkamer; laat haar de nieuwe schilderijen zien totdat wij bij haar komen," voegde Laurie er bij, zijn flink opgewassen dochtertje

aanziende, ongeveer op dezelfde wijze als Pygmalion zijn Galatea moest hebben aangezien; want hij beschouwde haar als het mooiste beeld in zijn geheele huis.

„Ja, papa; maar zeg mij als het u belieft of dit goed is;" en Betsy legde gehoorzaam haar gereedschappen neder, met een aarzelenden blik op de buste.

„Mijne geliefde dochter, de waarheid gebiedt mij te bekennen dat de eene wang dikker is dan de andere; ook gelijken de krullen boven het kinderlijk voorhoofd te veel op horens, om bepaald bevallig te zijn; dat daargelaten, evenaart het Raphaël's zingende Cherubijnen, en ik ben er trotsch op." Laurie lachte, toen hij dit zeide; want deze eerste proeven geleken zoo sprekend op die uit Amy's jeugd, dat het onmogelijk was ze zoo volmaakt te vinden als de opgetogen mama deed.

„U vindt ook alleen maar muziek mooi," antwoordde Betsy, het goudgelokte hoofd schuddend; de eenige heldere stip in het koude noorderlicht van het ruime atelier.

„Nu, ik vind jou ook mooi, lieve. En als gij geen kunststukje zijt, wat is het dan? Maar ik wilde wel wat meer natuur in je brengen en je van dit koude leem en marmer wegvoeren in den zonneschijn, om te dansen en te lachen als de anderen. Ik heb een meisje van vleesch en bloed noodig, niet een mooi standbeeldje met een wit boezelaar, dat alles om zich heen vergeet behalve haar werk."

Terwijl hij sprak werden twee morsige handjes om zijn hals geslagen, en zeide Betsy ernstig, terwijl zij hem onder het spreken van tijd tot tijd kuste:

„U vergeet ik nooit, papa; maar ik heb zoo'n behoefte om iets moois tot stand te brengen, opdat u later trotsch op mij kunt zijn. Mama zegt mij dikwijls dat ik moet uitscheiden; maar zoodra wij hier komen, zijn wij zoo bezig en tevreden, dat wij geheel en al vergeten, dat er nog een buitenwereld bestaat. Nu zal

ik, om u genoegen te doen, wat gaan loopen en zingen en een meisje zijn." En haar voorschoot in een hoek werpend, verliet Betsy de kamer en het was alsof zij al het licht met zich medenam.

„Ik ben blij dat ge dat gezegd hebt. Het lieve kind is voor haar jonge jaren te voel in haar kunstenaarsdroomen verdiept. Het is mijne schuld; maar ik stel er zelf zooveel belang in, dat ik vergeet om wijs te zijn," zuchtte Amy, terwijl zij het beeldje zorgvuldig met een natten doek bedekte.

„Met onze kinderen mede te kunnen leven is naar mijne meening, eene der heerlijkste gaven ter wereld; maar toch denk ik altijd aan wat moeder eens tot Margaretha zeide, dat de vaders, zoowel in de opvoeding van meisjes als jongens hun aandeel moeten hebben; daarom laat ik Ted zooveel mogelijk aan zijn vader over, terwijl Frits mij Robert leent, wiens stille manieren even kalmeerend en goed op mij werken, als Ted's uitgelatenheid op zijn vader. Ik zou je dus raden Amy, om Betsy voor een poos de leemvormen te laten rusten en daarentegen zich met Laurie in de muziek te laten oefenen; dan wordt zij niet eenzijdig ontwikkeld en hij niet jaloersch"

„Hoor! hoor! Een Daniel, — een heusche proteet!" riep Laurie verheugd. „Ik dacht wel dat ge mij zoudt helpen Jo, en een goed woord voor me zoudt doen. Oprecht gezegd, ben ik wel een beetje jaloersch op Amy en zou zelf gaarne wat meer aan mijn meisje willen hebben. Kom, vrouwtje, laat mij haar dezen zomer hebben; dan zal ik haar het volgend jaar, wanneer wij naar Rome gaan, aan u en de hoogere kunst afstaan. Is dat geen billijken voorslag?"

„Mij goed; maar vergeet in het berijden van je stokpaardje, natuurlijk opgeluisterd door muziek, niet dat Betsy, ofschoon nauwelijks vijftien jaar, veel meer ontwikkeld is dan de meeste meisjes van haren leeftijd, en niet als een kind behandeld moet worden. Zij is me zoo dierbaar; gaarne hield ik haar altijd even rein

en schoon als het marmer dat haar zoo aantrekt."

Amy's stem klonk eenigszins droevig, terwijl haar blikken door de gezellige kamer zwierven, waarin zij zoovele uren met haar liefste kind had doorgebracht.

„Elk op zijn beurt," zooals wij plachten te zeggen; wanneer wij allen tegelijk in den appelboom wilden zitten of de kaplaarzen wilden aanhebben," zeide Jo levendig; „ge moet dus uw dochter onder u beiden verdeelen en dan maar zien wie het meest voor haar zal doen."

„Dat willen wij," antwoordden de liefhebbende ouders, lachend om de herinneringen, die Jo's vanouds bekende lijfspreek in hen deed ontwaken.

„Wat heb ik vroeger met genoegen op den tak van dien ouden appelboom zitten rijden! geen levend paard heeft mij ooit zooveel genot of beweging verschaft," zeide Amy, uit het hooge venster kijkend, alsof zij daar de prettige oude boomgaard weer zag en de kleine meisjes die er in aan het spelen waren.

„En wat hebben wij een schik gehad met die kostelijke laarzen!" lachte Jo. Ik heb er nu alleen de overblijfselen nog van. De jongens hebben ze tot op de zolen platgetrapt; maar toch houd ik ze nog in eere en zou er, als het mogelijk was nog eens met heel veel pleizier mede op de planken willen komen."

Ik herinner mij nog het best de koekepan en de saucijsjes. Wat hadden wij een pret! En wat schijnt het reeds lang geleden!" riep Laurie, de twee vrouwen vóór hem aanstarende, alsof hij zich moeielijk kon voorstellen, dat dezen ooit de kleine Amy en wilde Jo waren geweest.

„Zeg nu maar niet dat wij oud worden, heer gemaal! Wij bloeien alleen maar en vormen een waarlijk mooie bouquet, te midden van onze knoppen," antwoordde Amy, de plooien van haar rose mousselinen kleedje gladstrijkend, met bijna hetzelfde gebaar van kinderlijk welbehagen, dat het kleine meisje van vroeger bij een nieuw jurkje tentoonspreidde.

„Onze doornen en verwelkte bladeren niet te vergeten," voegde Jo er met een zucht bij; want haar leven was nooit zoo bizonder gemakkelijk geweest en nu zelfs had zij nog zorg, zoowel binnens- als buitenshuis.

„Ga meê een kopje thee drinken, oudje, en laat ons gaan zien wat het jonge volkje uitvoert. Ge zijt vermoeid en verlangt naar lafenis; spijs en drank zullen u verkwikken," zeide Laurie, beide zusters een arm aanbiedend, en hen naar de theetafel geleidend, waaraan de thee even overvloedig stroomde, als de nektar op den Parnassus der oude Goden.

Zij vonden Margaretha in de tuinkamer, een luchtig en gezellig vertrek, nu vol zonneschijn en het geritsel van bladeren, dat door drie hooge, in den tuin openstaande ramen naar binnen drong. De groote muziekzaal was er vlak naast en aan het andere einde in een ruime met purperen gordijnen afgesloten alkoof, was een klein huisaltaar opgericht. Daar hingen drie portretten, twee marmeren bustes stonden in de hoeken en een rustbank en een ovale tafel, waarop een gevulde bloemenvaas stond, waren de eenige meubels in dit vertrekje. De bustes, Amy's werk stelden John Brooke en Betsy voor — sprekend gelijkend en de aanblik der kalme schoonheid dier beide beelden, bracht den toeschouwer altijd het gezegde in de gedachte, „leem is het beeld van het leven — kalk stelt dood en marmer de onsterfelijkheid voor." Rechts, zooals het den stichter van het huis betaamde, hing het portret van den heer Laurence, waarop zijn eigenaardige uitdrukking van trots en welwillendheid nog even frisch en aantrekkelijk voorkwam, als toen hij het Jo als meisje zag bewonderen. Daar tegenover was tante March — een legaat aan Amy — met een indrukwekkende muts, lange mouwen en lange handschoenen, deftig tezaamgevouwen op de voorzijde van haar bruinkleurige satijnen japon. De tijd had de scherpe trekken eenigszins verzacht; en het scheen alsof

de starende blik van den knappen ouden heer aan de overzijde, dien vriendelijken glimlach had geplooid om de lippen, die sedert jaren geen enkel scherp of haastig woord hadden doorgelaten.

Op de eereplaats, waar het altijd door het warme zonlicht werd beschenen, en altijd met een frisschen groenen krans versierd, hing moeders geliefd gelaat, afgebeeld door een schilder van naam, dien zij had voortgeholpen, toen hij nog onbekend was en arm. Er lag zooveel leven in de trekken der goede vrouw, dat het scheen alsof zij hare dochters tegenlachte en vriendelijk zeide: Weest gelukkig, kinderen: ik ben nog in uw midden."

Vol teederen eerbied en een nameloos verlangen dat hen nooit verliet, stonden de zusters het geliefde portret een oogenblik aan te staren; want deze edele moeder was zooveel voor hen geweest, dat niemand ooit hare plaats zou hebben kunnen vervullen. Slechts twee jaren geleden was zij tot een nieuw leven opgeroepen, doch liet zulke lieftallige herinneringen achter, dat het geheele huisgezin er door werd bezield en getroost. Dit gevoelden zij duidelijk, toen zij onwillekeurig dichter tegen elkander aandrongen en Laurie bracht dat gevoel onder woorden, toen hij ernstig zeide:

„Ik kan niets beters voor mijn kind wenschen, dan dat zij een vrouw moge worden, als onze moeder is geweest. Als God het wil, zal het gebeuren, als ik het kan doen; want het beste wat in mij is, heb ik aan deze lieve afgestorvene te danken."

Juist op dat oogenblik begon een heldere stem in de muziekzaal het „Ave Maria" te zingen, en zonder het te weten stemde Betsy met haar vaders gebed in, toen zij gehoorzaam aan zijn verzoek voldeed. De zachte klank van het lied, dat moeder placht te zingen, voerde de luisterenden, wier geest voor een oogenblik bij de geliefde afgestorvene verwijlde, weer in de werkelijkheid terug en zij gingen bij elkander voor de open ramen zitten, terwijl Laurie hun een kopje thee bracht.

Vervolgens kwam Nan binnen met Demi, op den voet gevolgd door Ted en Josie benevens den Professor en zijn getrouwen volger Robert, allen even verlangend om iets meer van de jongens te hooren. Het gerinkel der kopjes werd luider, de tongen kwamen in beweging en toen de ondergaande zon nog even naar binnen gluurde, zag zij in die gezellige kamer een vroolijk gezelschap zitten, dat zich na de verschillende werkzaamheden van dien dag ontspande.

Professor Bhaer was grijs geworden, maar nog even krachtig en geestig als vroeger; want hij had zijn geliefkoosde werk en was er zoo met hart en ziel bij, dat het geheele college zijn ontwikkelden invloed ondervond. Robert geleek hem zoo sprekend als een jongen maar kon en werd reeds „de jonge Professor" genoemd, omdat hij zooveel van de studie hield en zijn geëerden vader in alles precies navolgde.

„Ziezoo, liefste!" nu kunnen wij ons altijd verheugen in het vooruitzicht onze jongens terug te krijgen," zeide mijnheer Bhaer, zich met een stralend gelaat naast Jo nederzettend, terwijl hij haar bij wijze van gelukwensch stevig de hand drukte.

„O! Frits, ik ben zoo blij om Emil, en als gij er mede zijt ingenomen, om Franz ook; kende je Ludmilla? Is het een goede partij?" vroeg tante Jo, terwijl zij haren trooster in lief en leed een kopje thee aanreikte, en haren stoel dichter bij de zijne schoof.

„Alles is in orde. Ik heb het meisje gezien toen ik den overtocht deed om een plaats voor Franz te zoeken. Zij was toen nog een kind, maar heel lief en bekoorlijk. Blumenthal is voldaan geloof ik en de jongen zal gelukkig worden. Hij is te veel Duitscher om zich buiten het vaderland tevreden te kunnen gevoelen, zoodat hij nu onzen schakel tusschen het oude en het nieuwe zal vormen, wat mij veel genoegen doet."

„En Emil zal de volgende reis tweede stuurman worden; is dat niet flink? Ik ben zoo gelukkig dat

het uw beide jongens goed gaat; ge hebt u voor hen en hunne moeder zooveel opofferingen getroost. Ge spreekt er luchtig over, beste man; maar ik vergeet het nooit," zeido Jo, met haar hand zoo sentimenteel in de zijne, alsof zij weer een jong meisjs was en haar Frits om haar kwam vrijen.

Hij lachte op zijn gewone smakelijke manier en fluisterde achter haar waaier. „Wanneer ik om die arme jongens niet naar Amerika was getrokken, zou ik nooit mijn Jo hebben gevonden. De kommervolle tijden zijn voorbij en ik dank God nu voor mijn schijnbaar verlies, want ik heb er mijn kostbaarsten schat door verworven."

„Een vrijend paar! een vrijend paar! Hier is een uitgebreide vrijerij in het geniep!" riep plotseling Ted, die, juist op dit merkwaardig oogenblik over den rand van den waaier gluurde, zeer tot zijn moeder's verlegenheid en tot groot vermaak van zijn vader; want de professor schaamde zich nooit te bekennen, dat hij zijn vrouw nog altijd de liefste vrouw op de wereld vond. Robert duwde oogenblikkelijk zijn broeder het eene raam uit, om hem door het andere weer te zien binnenspringen, terwijl tante Jo haren waaier dichtvouwde, en dien gereed hield om er haren ondeugenden telg een tikje mede op de knokkels te geven, ingeval hij haar weer te na mocht komen.

Mijnheer Bhaer wenkte nu met zijn theelepeltje Nat, die nadertrad met een gelaat vol eerbiedige genegenheid voor den voortreffelijken man, die zooveel voor hem gedaan had.

„Ik heb de brieven voor je gereed, mijn zoon. Ze zijn gericht aan oude vrienden van mij in Leipzig, die je in dit nieuwe leven ter zijde zullen staan! Het is goed als men ze heeft, want ge zult in het eerst veel last van heimwee hebben en naar troost verlangen," zeide de professor, terwijl hij hem verscheidene brieven overhandigde.

„Dank u, mijnheer! Ja, ik denk wel dat ik mij in

het eerst erg eenzaam zal gevoelen, totdat ik aan het werk kan gaan; dan zullen de muziek en de hoop om vooruit te komen mij wel weer opvroolijken," antwoordde Nat, die er tegen opzag al deze vrienden achter te laten en er tevens naar verlangde, nieuwe te kunnen maken.

Hij was nu een man geworden; maar de blauwe oogen stonden nog even openhartig als ooit; de mond was nog wat week, ten spijt van het zorgvuldig gekweekte snorretje op de bovenlip, terwijl het breede voorhoofd sterker dan ooit den muziekliefhebber verried. Gehoorzaam, hartelijk en bescheiden als hij was, vond tante Jo Nat een aardige jongen; al vond zij hem geen hoogvlieger. Zij hield van hem en vertrouwde hem; zij was er zeker van dat hij zijn uiterste best zoo doen, maar zij verwachtte niet hem ooit in eenig opzicht beroemd te zien, tenzij een buitenlandsche leerschool en het bewustzijn op eigen beenen te moeten staan, een beter artist en degelijker man van hem maakten, dan nu nog waarschijnlijk scheen.

„Ik heb al je goed gemerkt — of liever Daisy heeft het gedaan — en zoodra al je boeken bijeen zijn gezocht, kunnen wij gaan pakken," zeide tante Jo, die reeds zoo gewend was haar jongens naar alle vier windstreken uit te rusten, dat een uitstapje naar de Noordpool niet veel voor haar beteekend zou hebben.

Nat kreeg een kleur bij het hooren van dien naam, of was het den laatsten gloed der ondergaande zon op zijn eenigszins bleeke wang? — en zijn hart klopte gelukkig bij de gedachte, dat het lieve kind N's en B's op zijn eenvoudige sokken en zakdoeken had gemerkt; want Nat aanbad Daisy en de liefste droom van zijn leven was, zich een plaats als musicus te veroveren en deze engel tot zijn vrouw te winnen. Deze hoop deed meer voor hem, dan de raadgevingen van den Professor, tante Jo's zorg en de edelmoedige hulp van mijnheer Laurie te zamen. Voor haar alleen wachtte, werkte en hoopte hij en putte moed en geduld

uit dien droom aan een gelukkige toekomst, waarin Daisy hem een gezellig tehuis zou bereiden en hij haar een kolossaal vermogen in den schoot zou vedelen.

Mevrouw Bhaer wist het en hoewel hij nu juist niet de man was, die zij voor haar nichtje gekozen zou hebben, gevoelde zij toch ook dat Nat juist behoefte zou hebben aan de verstandige en liefdevolle zorg, die Daisy hem geven kon en dat hij zonder haar gevaar liep, een van die minzame, doch nuttelooze menschen te worden, die bij gebrek aan een goeden loods, om hen veilig door het leven te sturen, zelden of nimmer slagen. Mevrouw Brooke zag de liefde van den armen jongen met alles behalve gunstige oogen aan en wilde er niet van hooren, haar geliefde dochter aan iemand anders af te staan, dan aan den besten man, die op den aardbodem te vinden was. Zij was altijd even vriendelijk, maar bleef standvastig in hare weigering; en Nat zocht zijn troost bij tante Jo, wie de belangen van haar jongens altijd na aan het hart lagen. Nu die jongens langzamerhand grooter werden, kwamen er weer andere zorgen voor haar in het verschiet, en zij voorzag een eindelooze reeks van bemoeiingen, maar ook van vermakelijke voorvallen in de liefdesaangelegenheden, die zich in hare kudde begonnen te openbaren. Gewoonlijk was mevrouw Meta hierin hare beste bondgenoote en raadgeefster; want zij had nog even veel schik in die romannetjes, als toen zij zelf nog een bloeiend meisje was. Maar in dit geval verstaalde zij haar hart, en liet zich door geen bidden of smeeken overhalen. „Nat was geen flinke man en zou het ook nooit worden; niemand wist iets van zijn familie af; een toonkunstenaarsleven was alles behalve gemakkelijk; Daisy was nog te jong, over vijf of zes jaren misschien, wanneer de tijd beiden op de proef had gesteld. We zullen eerst eens zien, welken invloed zijn verblijf in het buitenland op hem zal uitoefenen," enz. Dat maakte een einde aan de zaak, want zoodra de pelikanennatuur in deze moeder was wakker geschud, liet zij zich

niet van haar besluit afbrengen, ofschoon zij evenals deze vogels, voor haar dierbaar kroost haren laatsten veder uitgeplukt, haren laatsten druppel bloeds vergoten zou hebben.

Dit alles vloog mevrouw Bhaer door het hoofd, terwijl zij Nat aanzag, die met haren echtgenoot over Leipzig zat te praten, en zij besloot vóór zijn vertrek nog eens ernstig met hem te spreken; zij was aan die vertrouwelijkheden gewoon en sprak openhartig met hare jongens over de beproevingen en verleidingen, die elk jong leven omringen en het zoo dikwijls vernietigen, bij gebrek aan een goed woord op het geschikte oogenblik.

„Daar komt Plato met zijne discipelen," kondigde Teddy vrij oneerbiedig aan, toen mijnheer March, gevolgd door verscheidene jongelieden van beiderlei kunne, binnentrad.

Betsy ging hem onmiddellijk te gemoet; want sinds moeder's dood was zij grootvader hare bizondere zorgen gaan wijden, en het was liefelijk om aan te zien, hoe het goudgelokte hoofdje zich over den zilverwitten schedel boog, toen zij zijn gemakkelijken stoel naar buiten rolde en hem met teedere vlugheid bediende.

„Aesthetische thee wordt hier van den ochtend tot den avond getapt, mijnheer; verkiest u een schuimenden beker of een klontje ambrozijn?" vroeg Laurie, die met een trekpot in de eene en den suikerpot in de andere hand rondliep.

„Geen van beide, dank u; deze jonge dame heeft reeds voor mij gezorgd;" en mijnheer March wendde zich tot Betsy, die op de armleuning van zijn stoel gezeten, hem een glas versche melk voorhield.

„Dat zij nog lang moge leven om het te kunnen doen, en ik er getuige van mag zijn, dat het gedicht, ouderdom en jonge jaren zijn niet te paren' ongelijk heeft," antwoordde Laurie, het paar vriendelijk toeknikkend.

„Gemelijke ouderdom, papa; dat maakt een groot verschil," haastte zich Betsy, die veel van poëzie hield

en het gedichtje, waarin deze regels voorkwamen, zeer goed kende, er bij te voegen.

„Ziet gij wel deez' rozen bloeien,
In 't reeds wit besneeuwde veld,"

reciteerde mijnheer March, toen Josie binnenkwam en op de andere leuning van zijn stoel kwam zitten; zij zag er op dat oogenblik wel als een zeer doornig roosje uit, want ze had pas in een vrij hevige woordenwisseling met Ted het onderspit gedolven.

„Grootpa, moeten de vrouwen altijd gehoorzamen en zeggen dat de mannen gelijk hebben, alleen omdat zij de sterksten zijn?" riep zij, met een verbolgen blik op haar neef, die ook kwam aanstappen, met een uittartenden glimlach op het jongensgezicht, dat op zijn lange gestalte een dwaze vertooning maakte.

„Ja, beste meid, zoo heeft men er ten minste van ouder tot ouder over gedacht en er zal eenige tijd moeten verloopen, eer men tot andere gedachten zal komen. Maar ik geloof dat het uur der verlossing voor de vrouwen geslagen heeft en het komt me voor dat de jongens hun krachten terdege zullen moeten inspannen, want de meisjes zijn hen op zijde gestreefd en zouden wel eens vóór hen het doel kunnen bereiken," antwoordde mijnheer March, terwijl hij met vaderlijke voldoening een blik wierp op de frissche gezichten der jonge dames, die almede de beste studenten van zijn college waren.

„De arme Atalantes worden vreeselijk afgeleid en opgehouden, door de hinderpalen die zij op haren weg ontmoeten, — en 't zijn volstrekt geen gouden appelen — maar ik geloof dat zij een goede kans krijgen zoodra zij wat sneller hebben leeren loopen," lachte oom Laurie, terwijl hij Josie's verwaaide lokken gladstreek, die overeind stonden als de haren van een getergd katje.

„Heele vaten vol appelen zullen mij niet tegenhouden als ik begin en een dozijn Ted's zullen mij niet doen

struikelen, al geven zij er zich nog zooveel moeite toe. Ik zal hem toonen, dat een vrouw evengoed kan handelen als een man, zoo niet beter. Het is meer gebeurd en zal nogmaals gebeuren, en ik zal nooit toegeven, dat mijn hersens minder goed zijn dan de zijne, al zijn ze niet zoo groot," riep het opgewonden persoontje.

„Wanneer je zoo vreeselijk met je hoofd schudt, zul je dat kleine beetje hersens nog geheel en al in de war brengen; ik zou er een beetje voorzichtig mee wezen als ik jou was —" plaagde Ted.

„Wat heeft dezen burgeroorlog doen ontbranden?" vroeg grootvader, met een lichten klemtoon op het woordje „oorlog", hetgeen ten gevolge had dat de strijders hun toon een weinigje begonnen te matigen.

„Wel, wij zaten te blokken in de Ilias en kwamen aan de plaats, waar Zeus Juno verbiedt hem naar zijn plannen te vragen of dat hij haar anders zal slaan en Jo was verontwaardigd, omdat Juno gedwee den mond hield. Ik zeide dat het heel goed was en was het met Zeus eens, dat vrouwen toch nergens verstand van hebben en hun mannen behooren te gehoorzamen," verklaarde Ted, tot groot vermaak van zijn toehoorders.

„Godinnen mogen doen wat zij willen, maar die Grieksche en Trojaansche vrouwen, waren al heel onbeduidende schepsels, als zij zich lieten gezeggen door mannen, die zelfs niet eens konden vechten, en die door Pallas, Venus en Juno uit het gedrang gehaald moesten worden, wanneer zij op hun kop kregen. Verbeeld je! twee legers die kalm zitten toekijken, terwijl een paar voorvechters elkander met steenen gooien! Ik heb niet veel eerbied voor je ouden Homerus. Dan veel liever een held als Napoleon of Grand."

Josie's toorn was even grappig om aan te zien als die van een kolibrietje dat tegen een struisvogel vecht, en allen begonnen te lachen, toen zij voor den onsterfelijken dichter haar neusje optrok en de goden critiseerde.

„Napoleon's Juno heeft een prettigen tijd doorleefd, niet waar? Zoo redeneer jelui meisjes nu altijd — eerst zus, dan zoo," spotte Ted.

„Ik heb alleen van hem gesproken in hun hoedanigheid van strijders. Maar als je de vrouwen er bij wilt hebben, goed; was Grant geen vriendelijk echtgenoot en was mevrouw Grant niet gelukkig? Hij dreigde haar niet met de zweep, als zij hem een natuurlijke vraag deed; en al heeft Napoleon tegenover Josephine niet goed gehandeld, hij kon ten minste vechten en had geen Minerva noodig om hem in veiligheid te brengen. Het was een vervelend troepje; van den verwijfden Paris af tot den norschen Achilles toe; en dat houd ik vol ten spijt van alle Hector's en Agamemnon's in Griekenland," zeide Josie, die zich niet gewonnen wilde geven.

„Je kunt ten minste vechten als een Trojaan, dat is duidelijk; en wij zullen de twee gehoorzame legers voorstellen, die toekijken terwijl gij en Ted het uitvechten," begon oom Laurie, terwijl hij de houding aannam van een krijger die op zijn speer staat geleund.

„Ik vrees dat wij het zullen moeten opgeven, want Pallas staat gereed om neder te dalen en onzen Hector te ontvoeren," zeide mijnheer March lachend, toen tante Jo haren zoon kwam waarschuwen, dat het tijd was om thee te drinken.

„Wij zullen het later uitvechten als er geen godinnen zijn om tusschenbeide te komen," zeide Ted, terwijl hij zich bij de herinnering aan de te wachten smulpartij met ongewone vlugheid verwijderde.

„Bij Jupiter! verwonnen door een warmen bol!" riep Josie hem spottend achterna.

Maar terwijl hij in goede orde den aftocht blies, schoot Ted nog een Parthiaanschen pijl op haar af, door terug te roepen: „Gehoorzaamheid is de eerste plicht van den soldaat!"

Met het plan om haar vrouwelijk voorrecht van het laatste woord te mogen hebben, te handhaven, liep

Josie hem achterna, doch de vernietigende woorden, die zij op de lippen had, werden nooit geuit, want op dat oogenblik kwam een gebruinde jonge man, in een blauw zeemanspak met een lustig „Ahoy! Ahoy! waar zit iedereen toch?" de trap opstormen.

„Emil! Emil!" riep Josie; in een oogwenk was ook Ted bij hem en eindigden de twee vijanden van daareven hun twist met een hartelijken welkomstgroet aan den nieuw aangekomene.

De bollen waren vergeten en als twee geraasmakende sleepbootjes, met een groot koopvaardijschip op sleeptouw, keerden de kinderen naar de voorkamer terug, waar Emil al de aanwezige dames een kus en den heeren een hand gaf, behalve zijn oom, dien hij, tot groot vermaak der toeschouwers, op echt oud-Duitsche manier omhelsde.

„k Had eerst niet gedacht vandaag nog mijn ankers te kunnen lichten, maar het ging toch, en ik heb dadelijk naar het oude Plumfield koers gezet; er was geen levende ziel aan boord; daarom heb ik afgehouden en naar Parnassus opgeloefd, en hier vind ik de geheele equipage. — Och! och! wat ben ik blij u allen weer te zien! riep de jonge zeeman uit, terwijl hij wijdbeens voor hen stond, alsof hij het slingerende schip nog onder zijn voeten voelde, en hen met van vreugde stralende oogen aanzag.

„O, Emil! wat ruik je aardig naar teer en naar het schip!" zeide Josie, die hem besnuffelde en met welgevallen de frissche zeelucht opsnoof, die hij met zich medebracht. Hij was haar geliefkoosde neef en zij was zijn liefste makkertje; daarom wist zij dat in de uitpuilende zakken van het blauwe boezeroen, voor haar althans eenige schatten zouden verborgen zijn.

„Stop, stop, mijn hartje; laat mij eerst even peilen, voordat ge duiken gaat," lachtte Emil, die de bedoeling harer liefkoozingen vatte, en haar met de eene hand van zich afhield, terwijl hij met de andere eenige vreemde doosjes en pakjes voor den dag haalde, die

alle van verschillende namen waren voorzien, en die hij met eenige toepasselijke aanmerkingen ronddeelde, hetgeen tot veel vroolijkheid aanleiding gaf, want Emil was op zijn manier een grappenmaker.

„Hier is een kabel, die onze kleine jol ongeveer vijf minuten stil op haar plaats zal houden," zeide hij, een halssnoer van mooie roode koralen over Josie's hoofd werpende; „en hier is iets dat de zeemeerminnen mij voor Undine hebben medegegeven," voegde hij er bij, Betsy een parelsnoer met een zilver slootje gevend. „Ik dacht dat Daisy gaarne een viool zou willen hebben, als Nat er mede aankomt," vervolgde de zeeman, met een lach, terwijl hij een smaakvol zilveren broche, in den vorm van een viool, ontpakte.

„Ja, dat doet zij, en ik zal ze haar brengen," antwoordde Nat terwijl hij, blijde haar te kunnen opzoeken, heenging in de overtuiging, dat hij haar wel vinden zou, hoewel Emil haar nog niet had kunnen opsporen.

Emil begon te schateren van het lachen, terwijl hij een grappig gesneden berenkop voor den dag haalde, die van boven openging en een grooten inktkoker bevatte. Deze bood hij met een buiging tante Jo aan.

„Daar uw liefde voor deze mooie beesten mij bekend is, breng ik u dit voor uw schrijftafel meê."

„Heel, goed, commandant! Dat mag je nog eens doen!" zeide mevrouw Bhaer, zeer in haar schik met dit geschenk, dat den professor aanleiding gaf tot de voorspelling, dat er nog eens beroemde geschriften uit de diepte van dien inktkoker zouden opwellen, zoo groot zou de bezieling zijn die de geliefde „bruin" tante Jo zou geven.

„Aangezien tante Meta in weerwil harer jeugd, toch mutsjes wil dragen, heb ik Ludmilla een paar strookjes kant laten koopen; ik hoop dat ze u zullen bevallen!" en uit een stuk vloeipapier kwamen eenige wolkachtige witte dingen te voorschijn, waarvan een spoedig als een weefsel van sneeuwvlokken tante Meta's mooie haardos bedekte.

„Ik kon niets vinden, dat mij mooi genoeg scheen voor tante Amy, omdat zij reeds al het noodige heeft; daarom kocht ik een schilderijtje, dat mij altoos aan haar doet denken zooals zij er uitzag toen Betsy pas was geboren;" en hij overhandigde haar een ovaal ivoren medaillon, waarop een blondgelokte Madonna was geschilderd, die een blozend kind in de plooien van haren blauwen mantel droeg.

„Hoe mooi!" riep iedereen; en tante Amy hing het zich dadelijk aan Betsy's blauw haarlintje om den hals; — zij was er zeer mede ingenomen, want het herinnerde haar aan den gelukkigsten tijd van haar leven.

„Nu durf ik beweren, dat ik voor Nan juist heb uitgekozen wat haar het beste past; netjes maar eenvoudig — een soort van kenteeken, en zeer toepasselijk voor een dokter," zeide Emil, terwijl hij trotsch een paar oorbellen van lava, in den vorm van doodshoofden, liet zien.

„Bah! hoe leelijk!" en Betsy, die een afkeer had van alles wat leelijk was, wendde het hoofd af en bekeek haar eigen mooie pareltjes.

„Zij wil toch nooit belletjes in haar ooren dragen," zeide Josie.

„Nu, dan kan zij zich vermaken met de uwe te doorboren. Zij is nooit gelukkiger, dan wanneer zij hare medemenschen onderhanden kan nemen en hen onder het mes heeft," antwoordde Emil kalm. „Jongens, ik heb een heelen rommel voor jelui in mijn kist, maar ik begreep, dat ik geen rust zou hebben, voordat ik mijn lading voor de meisjes had ontscheept. Vertel mij nu wat er voor nieuws is." En boven op Amy's marmeren salontafeltje gezeten liet de zeeman zijn beenen heen en weêr schommelen en begon met een snelheid van tien knoopen in het uur te praten, totdat tante Jo hen allen met zich medenam, om t'huis een gezellig familiepartijtje te houden ter eere van den commandant.

# HOOFDSTUK III.

## JO'S LAATSTE BEPROEVING.

De leden der familie March hadden in den loop van hun leven heel wat verrassingen ondervonden, maar de grootste van allen was, toen het leelijke eendje geen zwaan, maar een gouden gans bleek te zijn, wier letterkundige eieren zulk een onverwachte markt vonden, dat Jo's stoutste en meest geliefkoosde droom inderdaad werd verwezenlijkt. Hoe of waarom het gebeurde, kwam zij nooit recht duidelijk te weten, maar plotseling kwam zij tot de ontdekking een beroemd persoontje te wezen, en, wat nog beter was, bezitster van een aardig fortuintje, waarmede zij de zorgen van het heden uit den weg ruimen en de toekomst harer jongens verzekeren kon.

Het begon in een zeer slecht jaar, toen alles in Plumfield verkeerd ging; de tijden waren slecht, de school verliep. Jo overwerkte zich en kreeg een langdurige ziekte; Laurie en Amy waren in het buitenland en de Bhaer's waren te fier om hulp te vragen van anderen die hun toch even na aan het hart lagen als dit edelmoedige paar. Aan haar kamer gekluisterd werd Jo over dezen staat van zaken bijna wanhopend, totdat zij de sinds lang ongebruikte pen weder ter hand nam, als het eenige voorwerp dat nog dienen kon om de leemte in hun inkomen te helpen aanvullen. Er werd juist door zekeren uitgever een boek voor meisjes gevraagd; haastig krabbelde zij een kleine geschiedenis, waarin eenige voorvallen en gebeurtenissen uit het leven van haar zusters en haar zelf werden beschreven, — ofschoon jongens meer in haar geest vielen; en met zeer weinig hoop op slagen zond zij het boekje de wereld in om het zijn geluk te laten beproeven.

Alles kwam bij Jo altijd juist andersom uit dan zij gedacht had. Haar eerste boek, waaraan zij jaren had gewerkt en dat zij vol hooggespannen verwachting en eerzuchtige meisjesdroomen van stapel liet loopen, leed schipbreuk, ofschoon het wrak tot voordeel van den uitgever nog lang daarna drijvende bleef. Het haastig geschreven verhaal, waarvan niets anders werd verwacht, dan dat het een paar dollars zou aanbrengen, zeilde met een gunstigen wind en een verstandigen stuurman aan het roer, regelrecht de publieke gunst binnen en keerde zwaar beladen met een onverwachte lading van goud en roem naar huis terug.

Verbaasder vrouw heeft waarschijnlijk nooit bestaan dan Josephine Bhaer, toen haar scheepje met alle vlaggen in top de haven binnenkwam, de vuurmonden die vroeger gezwegen hadden, begonnen te donderen, en toen wat beter was dan dat alles, menig vriendelijk gelaat zich met haar verheugde, menige vriendelijke hand met een hartelijken gelukwensch de hare drukte. Na dien tijd ging het voor de wind en behoefde zij slechts hare schepen te laden en ze op voordeelige reizen uit te zenden, om ze gevuld met schatten voor allen die haar lief waren en voor wie zij werkte, huiswaarts te zien keeren.

Aan den roem liet zij zich nooit heel veel gelegen liggen, want er is tegenwoordig slechts een zeer klein sprankje vuur noodig om een heelen boel rook te maken en vermaardheid is geen echte roem. Maar het geld werd dankbaar door haar aangenomen, ofschoon het niet half zooveel was als de edelmoedige wereld wist te vertellen. De eenmaal opgekomen vloed bleef wassen en dreef het huisgezin zachtjes naar een gemakkelijke haven, waar de oudere leden, voor stormen beveiligd, konden uitrusten en vanwaar de jongeren hunne schepen voor de levensreis zeilreê konden maken. De wereld zag hun voorspoed aan en belangstellende vrienden verheugden zich over de verbeterde omstandigheden van de familie; maar wat Jo het meest

op prijs stelde, wat haar een geluk verschafte dat door niets veranderd of weggenomen kon worden, daar wisten maar weinigen iets van.

Het was dat zij haar moeder's laatste levensjaren kon verlichten en veraangenamen; haar voor altijd van verdere zorg ontheven kon zien; de vermoeide handen rust, het bemind gelaat eene zorgelooze uitdrukking kon geven en het milde hart in staat stellen kon, aan zijn welgeplaatste liefdadigheid den vrijen teugel te vieren. Als meisje had Jo zich het liefste voorgesteld, een kamer waarin moeder, na haar moeilijk werkzaam leven, rustig kon zitten genieten; nu was die droom een aangename werkelijkheid geworden en zat moeder in haar gezellig vertrek, omringd door alle mogelijke gemakken, liefhebbende dochters om haar op te passen naarmate hare gebreken toenamen, een getrouwen levensgezel op wien zij steunen kon en kleinkinderen die met hunne kinderlijke genegenheid den avond van haar leven verhelderden. Een genoegelijke tijd was het geweest voor allen, want zij verheugde zich in het geluk harer kinderen zooals alleen een moeder dat kan, zij had mogen oogsten wat zij gezaaid had; hare gebeden had zij verhoord, hare wenschen vervuld gezien; zij zag hare goede werken vruchten dragen en vrede en voorspoed tronen in het huis, dat zij had gesticht; toen, als een goede, geduldige engel wier taak is afgeloopen, keerde zij het gelaat ten hemel, blijde te kunnen rusten.

Dit was de liefelijke zijde dezer groote verandering, maar zij had eok haar grappigen en doornigen kant evenals alles op onze wonderlijke wereld. Nadat de eerste verrassing, vreugde en verwondering geweken waren, begon Jo, met de ondankbaarheid aan de menschelijke natuur eigen, spoedig genoeg te krijgen van haren roem en het verlies harer vrijheid te betreuren. Want plotseling nam het bewonderende publiek, bezit van haar persoon en omgeving, en bemoeide zich met alles wat haar betrof, betroffen had of betreffen zou. Vreemdelingen verzochten om haar te mogen zien, uit

te hooren, te raden, te waarschuwen, geluk te wenschen, en het hoofd op hol te brengen door welgemeende doch zeer vermoeiende oplettendheden. Als zij weigerde haar hart voor hen te openen, kreeg zij verwijten; indien zij aanvragen om bijstand voor liefdadige instellingen van de hand wees of zich ongenegen betoonde om zich in bizondere gevallen van ellende verlichting aan te brengen of niet genoeg belangstelling toonde in elke ziekte en beproeving die de menschheid aankleeft, noemde men haar hardvochtig, zelfzuchtig en trotsch; als het haar onmogelijk bleek, de bergen van brieven te beantwoorden die men haar zond, heette zij onachtzaam in het vervullen van haren plicht jegens het bewonderend publiek; en wanneer zij de afzondering van haar tehuis verkoos boven het voetstuk, waarop men haar geplaatst wilde zien, was er geen eind aan toespelingen op de grillen van die blauwkous.

Zij deed haar best voor de kinderen; zij waren het publiek waarvoor zij schreef en werkte dapper om te voldoen aan de vraag, die onophoudelijk in den mond der gulzige jeugd bestorven lag, „meer, meer!" Haar huisgezin opperde wel bezwaren tegen deze toewijding ten hunnen koste en hare gezondheid had wel wat te lijden, maar voor een tijd bracht zij zich zelve gewillig op het altaar der kinderlectuur ten offer, gevoelende dat zij veel verplichting had aan de kleine vriendjes, in wier oogen zij, na twintig jaren van inspanning, genade had gevonden.

Maar er kwam een tijd dat haar geduld opraakte, hare omgeving had er schik in en toonde weinig medelijden, maar Jo begon het de zwaarste beproeving van haar geheele leven te vinden; de vrijheid was altijd haar dierbaarste schat geweest en die scheen zij nu gaandeweg geheel en al te verliezen; het leven in een glazen huis begint spoedig zijn bekoorlijkheid te verliezen, en zij was te oud, te vermoeid en te bezig om er smaak in te vinden. Zij gevoelde dat zij alles gedaan had wat men redelijkerwijs van haar kon verlangen,

toen het geheele land door hare handteekeningen, photographiën en levensbeschrijvingen was overstroomd; toen schilders en teekenaars haar huis van alle gezichtspunten hadden vereeuwigd, en verslaggevers haar zelve hadden geschetst van den onvriendelijken kant, waarvan zij zich in zulke oogenblikken van beproeving liet zien; toen een menigte opgewonden kostschoolgangers haren tuin hadden geplunderd om een aandenken en een stroom van belangstellende pelgrims de treden van de stoep had afgesleten; toen dienstboden haar na één proefweek weêr verlieten omdat de bel gedurende den ganschen dag geen oogenblik stilstond; toen haar man verplicht was om bij het ontbijt of middageten de wacht over haar te houden en de jongens somtijds haren aftocht moesten dekken uit een achterraam, wanneer ondernemende gasten in onbewaakte oogenblikken onaangediend binnentraden.

De beschrijving van een enkelen dag is misschien voldoende om den staat van zaken te schetsen en kan tevens eenige verontschuldiging voor de ongelukkige vrouw aanbieden; want dit is eene ware geschiedenis.

„Er moest eene wet ter bescherming van ongelukkige schrijvers bestaan," zeide mevr. Bhaer op zekeren morgen kort na Emil's aankomst, toen de post haar een buitengewoon groote en zeer uiteenloopende verzameling van brieven bracht. „Voor mij is het van veel meer belang dan het internationaal copierecht, want tijd is geld, rust is gezondheid, en ik verlies beide zonder er iets anders voor terug te krijgen dan minder achting voor mijn medeschepselen en een vurig verlangen om mij in de wildernis te gaan verstoppen, sedert ik zelfs in het vrije Amerika, mijn deur niet gesloten kan houden."

Ja, die indringers kunnen het u lastig genoeg maken, het zou hun goeddoen eens voor een oogenblik in uw plaats te zijn; dan zouden zij zien, hoe vervelend zij zijn, „wanneer zij de eer hebben ons een bezoek te brengen, teneinde hunne ongeveinsde bewondering over

ons boeiend werk te betuigen," praatte Ted haar na, met een buiging voor zijn mama, die juist met een boos gezicht naar twaalf verschillende aanvragen om hare handteekening zat te kijken.

„Een ding is zeker," zeide tante Jo vastbesloten: „dezen brief beantwoord ik niet. Ik heb er dienzelfden jongen minstens zes gezonden en hij drijft er waarschijnlijk handel in. Dit meisje schrijft uit een kostschool; wanneer ik er haar een stuur willen de andere meisjes er dadelijk ook een hebben. Allen beginnen met te zeggen, dat zij zoo vrijpostig zijn en dat deze herhaalde aanvragen mij wel zullen gaan vervelen; maar dat zij het toch maar wagen, omdat ik zooveel van jongens houd, of omdat zij mijn boeken zoo mooi vinden, of omdat het er maar ééntje is. Emerson en Whittier wierpen al die dingen in de prullemand; en ofschoon ik slechts een letterkundige kindermeid ben, die geestelijke pap voor de jeugd klaar maak, zal ik toch hun doorluchtig voorbeeld volgen; want als ik al die onredelijke kindertjes zou trachten te voldoen, bleef er geen tijd voor eten of slapen meer over," en met een zucht van verlichting schoof tante Jo den heelen rommel op zijde.

„Ik zal de andere openmaken, en u in vrede laten ontbijten, liebe Mutter," zeide Robert die dikwijls bij haar den post van secretaris vervulde. „Hier is er een uit het Zuiden," en na een gewichtig zegel te hebben verbroken, las hij als volgt:

Mevrouw,

Daar het den Hemel behaagde, uwe pogingen met een groot vermogen te zegenen, aarzel ik niet u te verzoeken ons de noodige gelden te willen schenken, voor den aankoop van een nieuwen avondmaalsbeker voor onze kerk. Welke ook uwe geloofsbelijdenis moge zijn, zult gij natuurlijk aan zulk een verzoek met bereidwilligheid voldoen.

*Hoogachtend,*

Mevrouw X. Y. Zavier.

„Zend haar een beleefde weigering, Rob. Al wat ik te geven heb is voor de armen aan mijn eigen deur. Dat is mijn dank voor het verkregen geluk. Ga voort," antwoordde zijn moeder, met een dankbaren blik op hare gezellige omgeving.

„Een achttienjarig letterkundig jongmensch, stelt voor uwen naam op een door hem geschreven roman te plaatsen; na de eerste uitgave moet dan de uwe er weer af en de zijne er voor in de plaats worden gesteld. Tamelijk koeltjes voorgesteld, maar u zult waarschijnlijk weigeren, in weerwil van uwe bekende toegeeflijkheid jegens de meeste jonge schrijvers."

„'t Zou niet kunnen! Vertel hem dat beleefd, en laat hij zijn manuscript thuis houden. Ik heb er nu reeds zeven hier en nauwelijks den tijd om mijne eigene te lezen," zeide mevrouw Bhaer, die met een diepzinnig gezicht een briefje uit de melkkan vischte en het zorgvuldig opende, omdat het met bochten geschreven adres een kinderhand verried.

„Dit zal ik zelf beantwoorden. Een ziek klein meisje verlangt een boek en zij zal het hebben; maar ik kan niet overal een vervolg op schrijven, om haar genoegen te doen. Wanneer ik al deze gulzige Olivier Twistjes, die altijd om meer vragen, wilde voldoen, zou ik nooit gedaan krijgen. Wat verder, Robin?"

„Dit is kort maar krachtig.

Lieve Mevrouw Bhaer!

Ik zal u vertellen hoe ik over uw boekjes denk. Ik heb ze allemaal verscheidene keeren gelezen en vind ze prachtig. Ga zoo door, als 't u belieft.

*Uw bewonderaar,*

Billy Babcock.

„Daar houd ik van. Billy is een man van verstand en een degelijk criticus, omdat hij mijn werken verscheidene malen heeft gelezen, alvorens er een oordeel

over te vellen. Hij vraagt niet om antwoord; bedank hem dus en doe hem mijne groeten."

„Hier is iets van eene dame in Engeland, met zeven dochters; zij wenscht uw oordeel over opvoeding te vernemen. Ook welke loopbaan zij moeten volgen, — de oudste is twaalf jaar. Geen wonder dat ze er verlegen mee is," lachte Rob.

„Ik zal probeeren haar in te lichten. Maar aangezien ik geen meisjes heb, is mijne meening niet veel waard en zal haar waarschijnlijk pijnlijk aandoen; want ik zal haar zeggen, dat zij ze moet laten rondloopen en spelen en er flinke, stevige menschen van maken moet, voordat ze over een loopbaan begint te spreken. Aan zich zelf overgelaten zullen zij wel spoedig toonen wat er in hen zit en wat zij willen."

„Hier is een jongmensch die u wil vragen, wat voor soort meisje hij zal huwen, en of u er ook eenigen kent, zooals u ze beschrijft."

„Geef hem Nan's adres op, en wacht dan eens af wat hij krijgen zal," stelde Ted voor, bij zich zelven besluitend, het zoo mogelijk zelf te doen.

„Deze is van eene dame, die u haar kind in bewaring wil geven en geld ter leen vraagt om voor een paar jaren kunststudiën in het buitenland te maken. 'k Zou het doen en mijn krachten eens aan een meisje wagen, moeder."

„Neen, dankje; ik blijf bij mijn eigen vak. Wat is deze gevlekte brief? Hij ziet er vreeselijk uit, naar de moppen te oordeelen," vroeg tante Jo, die zich bij hare dagtaak gaarne vermeide, met pogingen om van buiten naar den inhoud harer vele brieven te raden. Dit scheen, naar den onsamenhangenden stijl te oordeelen, een gedicht te zijn van een bewonderaar, die niet wel bij het hoofd was.

AAN J. M. B.

„O! was ik een heliotroop,
Dan zou ik voor dichter spelen;
Ik gaf u wat van mijn geur
En de wereld kon het niet schelen.

Uw gestalte als een boom,
Die Phoebus des morgens laat groeien;
Uw wang als de spiegel der zee,
Waar in Mei de rozen op bloeien.

Uw woorden zijn goed en klaar;
Ik zal u prijzen en loven;
Is uw ziel den aardschen kerker ontvlucht,
Dan wordt zij een bloem daar boven.

Mijn mond sprak deez' lofspraak op u,
Die ik uit uw werken ken,
In 't drukst gewoel, op de eenzaamste plek,
Verheerlijkt u mijn pen.

Aanziet de leliën des velds;
Zij werken niet, op mijn eer;
En toch zijn zij schoon; zooals Salomo zegt.
De bloem der wereld is J. M. Bhaer.

„JAMES."

Terwijl de jongens het uitproestten over deze ontboezeming — die in allen ernst gezonden werd — las hun moeder een aantal edelmoedige aanbiedingen van opkomende tijdschriften, die hare werken gratis wilden opnemen; een lange brief van eene jonge dame, die ontroostbaar was, omdat haar geliefkoosde romanheld stierf en „of mevrouw Bhaer de vertelling niet wou overschrijven en er een ander slot aan maken?" een anderen van een verbolgen jongmensch, wien een handteekening was geweigerd geworden en die nu geldelijken ondergang en verlies der publieke gunst voorspelde, wanneer zij niet voldeed aan zijn verzoek en aan de aanvragen van alle andere jongens, die handteekeningen, portretten en levensgeschiedenissen wilden hebben; een predikant wenschte te weten welk geloof zij was toegedaan, en eene besluitelooze maagd vroeg welken van hare twee minnaars zij hare hand zou geven. — Deze staaltjes zijn voldoende om aan te toonen, op welke wijze men beslag durfde leggen op den

kostbaren tijd eener werkzame vrouw, die waarlijk genoeg omhanden had, en tevens om mijne vriendelijke lezers en lezeressen te verzoeken, het tante Jo wel te willen vergeven, dat zij allen niet even uitvoerig antwoordde.

„Dat karreweitje is afgeloopen. Nu zal ik wat stof afnemen en dan aan mijn werk gaan. Ik ben ten achter geraakt en tijdschriften kunnen niet wachten; dus geef iedereen niet t'huis, Mary. Ik sta niemand te woord vandaag, al kwam koningin Victoria in hoogst ei en persoon." En mevrouw Bhaer wierp haar servet neer, als wilde zij de geheele wereld tarten.

„Ik hoop dat het je vandaag goed moge gelukken, liefste," antwoordde de professor, die zich met zijn eigen uitgebreide briefwisseling onledig had gehouden. „Ik blijf van middag op het college eten, met professor Plock, die ons heden komt bezoeken. De jongens kunnen op Parnassus gaan koffiedrinken, zoodat ge een rustig dagje zult hebben." En na met zijn morgenkus de verdrietige rimpels in haar voorhoofd geëffend te hebben, ging de goede man heen, met zijn beide zakken vol boeken; in de eene hand een oude parapluie, en een zak steenen voor de geologische les in de andere dragend.

„Als alle schrijfsters zulke voorkomende mannen hadden, zouden zij langer blijven leven en meer schrijven. Maar misschien zou het toch niet zoo'n groote zegen voor de wereld zijn, want de meesten schrijven nu toch reeds te veel," zeide tante Jo, met de plumeau haren echtgenoot een vaarwel toewuivend, dat door hem met een zwaaien van zijn parapluie beantwoord werd.

Terzelfder tijd maakte Rob zich gereed om naar school te gaan, en geleek met zijn boeken, tasch, breede schouders en rustige houding, zoo precies op zijn vader, dat zijn moeder zich lachend van het raam afwendde met den uitroep; „God zegene beiden mijn lieve professoren, want edeler menschen bestonden nooit!"

Emil was reeds naar zijn schip in de stad; maar Ted

treuzelde nog, om het adres machtig te worden, dat hij noodig had en om een beetje met mama te blijven praten, want die twee hadden dikwijls pret te zamen.

Tante Jo bracht altijd zelf hare eigene kamer op orde, vulde geregeld haar vazen met frissche bloemen, en schikte hier en daar iets terecht, waardoor het vertrek er het verdere van den dag altijd netjes en gezellig uitzag. Terwijl zij naar het raam ging, om het gordijn te laten zakken, zag zij in de laan een schilder aan het werk en loosde een zucht, terwijl zij zich haastig naar het achterraam terugtrok, om haar plumeau uit te schudden.

Op dat oogenblik klonk de huisschel en werd op den weg het geratel van wielen vernomen.

„Ik zal wel gaan zien; Mary doet open;" en Ted streek zijn haar glad terwijl hij zich naar de deur spoedde.

„Ik kan niemand ontvangen. Geef me nog even den tijd om naar boven te vliegen," fluisterde tante Jo, die zich tot de vlucht gereedmaakte. Maar voor het haar gelukte weg te komen, verscheen er een man in de deur, met een kaartje in zijn hand. Ted ging hem met een alles behalve vriendelijk gezicht te gemoet, terwijl zijn moeder zich achter de overgordijnen verschool, in afwachting van een geschikte gelegenheid om te ontsnappen.

„Ik ben bezig aan eene serie van artikelen voor de „Zaterdagavondbode," en kwam mevrouw Bhaer daartoe in de eerste plaats bezoeken," begon de onwelkome gast op den honigzoeten toon, aan lieden van zijn soort eigen, terwijl zijn glurende oogen overal rondvlogen; de ondervinding had hem namelijk geleerd, zijn tijd zoo goed mogelijk te besteden, omdat zijn bezoeken doorgaans van zeer korten duur waren.

„Mevrouw Bhaer ontvangt nooit verslaggevers, mijnheer."

„Ik zal haar slechts een paar minuten ophouden," zeide de man, verder naar binnen dringend.

„U kunt haar niet spreken, want zij is uit," hield Teddy vol, wien een zijdelingschen blik deed begrijpen, dat zijn ongelukkige moeder verdwenen was — door het raam dacht hij, zooals wel meer gebeurde als zij erg in het nauw werd gebracht.

„'t Spijt mij geducht. Ik zal nog eens terugkomen. Is dit haar studeervertrek? Mooie kamer!" En de indringer, wien het niet gelukte iets van haar zelve te weten te komen, besloot althans iets van hare kamer te kunnen zeggen, al moest het hem het leven kosten.

„Neen, mijnheer," zeide Teddy, hem beleefd doch meedoogenloos terugwijzend naar de gang, terwijl hij van ganscher harte hoopte dat zijn moeder den hoek reeds was omgegaan.

„Indien u mij zoudt willen zeggen, hoe oud mevrouw Bhaer is en waar ze werd geboren, wanneer zij is getrouwd en hoeveel kinderen zij heeft, zal ik mij zeer verplicht rekenen," vervolgde de bezoeker niet het minst uit het veld geslagen, terwijl hij in zijn achterwaartsche bewegingen bijna over den vloermat struikelde.

„Zij is ongeveer zestig jaar, op Nova-Zembla geboren vandaag juist veertig jaren gehuwd, en heeft elf dochters. Nog iets, mijnheer?" en Ted's leuk gezicht vormde zulk een grappige tegenstelling met zijn dwaze antwoorden dat de verslaggever zich gewonnen moest geven en lachend den aftocht blies, juist toen een dame, gevolgd door drie vergenoegd uitziende meisjes, de stoep opkwam.

„Wij komen heel van Oshkosh, en wilden niet naar huis terugkeeren, zonder die lieve tante Jo te hebben opgezocht. Mijn dochters verslinden haar boeken en zijn vreeselijk verlangend haar ook eens zelf te zien. Ik weet wel dat het nog wat vroeg is, maar wij moeten Holmes en Longfellow en de andere beroemde mannen ook nog gaan zien, daarom kwamen wij hier maar het eerst. Zeg haar maar dat mevrouw Erastus Kingsbury Parmalee er is van Oshkosh. Wij hebben geen haast

en kunnen hier eerst wat rondzien, ingeval zij nog niet gereed is om bezoek te ontvangen."

Deze woorden werden met zulk een verbazende radheid gesproken, dat Ted niet anders kon doen dan de knappe jonge dames verbaasd aanstaren, die hare zes blauwe oogen zoo smeekend op hem gevestigd hielden, dat zijn aangeboren galanterie hem gebood, haar ten minste beleefd te woord te staan.

„Mevrouw Bhaer is niet te spreken vandaag — juist uitgegaan, geloof ik; maar u kunt den tuin en het huis bezichtigen, als u er lust in hebt," mompelde hij, terugtredend toen de vier dames, verrukt om zich heen ziende, naar binnen drongen.

„O, als 't u belieft! Aardige lieve plaats! Hier schrijft zij niet waar? Zeg mij eens, is dit niet haar portret? Precies zooals ik mij haar had voorgesteld!"

Met deze en andere uitroepen, bleven de dames stilstaan voor eene mooie plaat, die de doorluchtige mevrouw Norton met bezield gelaat, eene pen in de hand en getooid met diadeem en paarlen halssnoer voorstelde.

Met moeite zijn lachen bedwingend, wees Teddy op een bizonder slecht geslaagd afbeeldsel van mevrouw March, dat achter de deur hing en haar zelf altijd veel stof tot vroolijkheid gaf, zoo afschuwelijk zag het er uit, met zijn zonderlinge lichtpartijen op het topje van den neus en wangen even rood als de stoel waarin zij zat, toen het geschilderd werd.

„Dit stelt mijne moeder voor, maar de gelijkenis is niet treffend," zeide hij, inwendig lachend om de wanhopige pogingen, die de meisjes aanwendden om hare teleurstelling over het verschil tusschen hun ideaal en de werkelijkheid niet te doen blijken. De jongste, een meisje van twaalf jaar, kon de hare niet verbergen en wendde zich af met een gevoel, dat menigeen onzer bevangen heeft, bij de ontdekking, dat zij, die wij zoo lang geëerd en verafgood hebben, slechts zeer gewone mannen en vrouwen zijn.

„Ik dacht dat zij zoowat zestien jaar zou wezen en het haar in twee lange vlechten op den rug droeg. Nu stel ik er niets geen belang meer in om haar te zien," zeide de openhartige meid, en liep terug naar de voordeur, het aan hare moeder overlatend om verontschuldiging voor haar gedrag te vragen, terwijl hare zusters verklaarden dat het slechte portret „keurig mooi was: zoo sprekend en dichterlijk weet je, vooral de oogen."

„Komt, meisjes, we moeten gaan, als we vandaag nog klaar willen komen. Ge kunt uw albums hier laten, dan zal mevrouw Bhaer ze wel opzenden als zij er een spreuk heeft ingeschreven. Wij zijn u duizendmaal verplicht. Doe onze hartelijke groeten aan uwe mama, en zeg haar dat het ons erg spijt haar niet getroffen te hebben.

Juist toen mevrouw Erastus Kingsbury Parmalee deze woorden uitte, viel haar oog op eene vrouw van middelbaren leeftijd, die met een bonten boezelaar voor en een zakdoek om het hoofd gebonden, druk bezig was met stof afnemen in een achterkamer, die er als een studeervertrek uitzag.

„Een blik in haar heiligdom, nu zij toch uit is," riep de verrukte bezoekster, en rende met haar gezelschap de gang door, voordat Teddy zijn moeder kon waarschuwen, die nu door den artist vóór — den verslaggever, — want hij had het niet opgegeven en stond er nog — achter het huis en in de gang door de vijf dames was ingesloten.

„Ze hebben haar!" dacht Teddy met komischen angst. „'t Is onnoodig voor dienstmeid te spelen, nu zij eenmaal haar portret gezien hebben."

Mevrouw Bhaer deed haar best; zij was eene goede tooneelspeelster en zou zich hebben gered, wanneer de noodlottige schilderij haar niet verraden had. Mevrouw Parmalee bleef voor de schrijftafel staan en zonder zich te storen aan een meerschuimen pijp, die er op lag, een paar heerenpantoffels, die er onder stonden en

een berg brieven, alle geadresseerd aan „Prof. F. Bhaer," sloeg zij de handen samen en riep, in geestvervoering: „Meisjes! dit is de plek waar zij die keurige, die onnavolgbare verhaaltjes schreef, die ons tot in het diepst der ziel hebben geroerd. Kon ik — ach! mag ik slechts één snippertje papier, een oude pen en postzegel zelfs, als aandenken aan deze begaafde vrouw medenemen?"

„Ja wel, mevrouw! ga uw gang," antwoordde de meid, die zich uit de voeten wilde maken, met een blik op den jongen, wiens oogen nu de inwendige vroolijkheid verrieden, die hij niet langer bedwingen kon.

Het oudste meisje merkte dien op, giste de waarheid en een vluchtige blik op de vrouw met den boezelaar bracht het vermoeden tot zekerheid. Hare moeder aanstootend, fluisterde zij: „Ma, het is mevrouw Bhaer zelf, ik ben er zeker van"

„Neen! Ja toch! wel komaan, dat is aardig!" En terwijl zij de ongelukkige vrouw, die zich door de deur wilde redden, haastig den pas afsneed, riep mevrouw Parmalee levendig, „stoor u niet aan ons; ik weet dat u het druk hebt; laat me u slechts even de hand drukken en dan zullen we gaan."

Ziende dat er aan geen ontkomen meer viel te denken, keerde mevrouw Bhaer om, stak hare hand als een presenteerblaadje vooruit en liet zich deze door de vijf dames hartelijk schudden, terwijl de matrone met onrustbarende gastvrijheid zeide:

„Als gij ooit in Oshkosh komt, zullen uwe voeten den grond niet mogen raken; want de geheele bevolking zal u op de handen dragen, zoo vereerd zullen wij zijn u in ons midden te zien."

Mevrouw Bhaer nam zich onmiddellijk voor deze uitgelaten stad nimmer te zullen betreden en antwoordde zoo vriendelijk mogelijk op alle vragen, die de vijf dames haar verkozen te doen. Eindelijk, nadat zij haren naam in de albums had geschreven, elke der bezoeksters van een aandenken had voorzien en zich door hen had laten omhelzen, gingen zij heen, om bezoeken

af te leggen bij „Longfellow, Holmes en de rest", die, wat ten minste voor hen te hopen was, geen van allen thuis waren.

„Nare jongen, waarom gaf je mij geen gelegenheid om weg te komen. Och! Och! wat heb je dien man een leugens verteld! ik hoop dat deze zonden ons niet zullen worden aangerekend, maar ik weet heusch niet, wat er van ons worden moet, als wij niet zulke uitvluchten zoeken. Zoovelen tegen één is ook geen eerlijk spel." En zuchtend over de hardhard van haar lot, hing mevrouw Bhaer haar boezelaar aan den kapstok in de gang.

„Er komen nog meer menschen de laan op! Ik zou maar maken dat ik weg kwam, nu de kust nog vrij is! Ik zal hen wel even te woord staan," riep Teddy zich op de stoep nog even omkeerend toen hij gereed was om naar school te gaan.

Mevrouw Bhaer vloog de trappen op en zat, na hare deur te hebben gesloten, kalm toe te zien hoe de meisjes van een jongedames-kostschool in de laan postvatten en, nadat haar den toegang tot het huis was ontzegd, zich verder vermaakten met hare bloemen af te plukken, hun haar op te maken, een soort pic-nic te houden en ronduit hare meening te zeggen over de plaats en hare bewoners, voordat zij den aftocht ondernamen.

Gedurende een uur heerschte er stilte toen de bel overging en Mary gichelend boven kwam met de boodschap: „dat er een zonderlinge dame was, die verlof vroeg, in den tuin een sprinkhaan te mogen vangen."

„Een wat?" riep mevrouw Bhaer, die van verbazing hare pen liet vallen, en daardoor een vlek op haar werk maakte; want dit was wel het zonderlingste verzoek dat haar ooit gedaan was

„Een sprinkhaan, mevrouw. Ik zeide dat u bezig waart en vroeg wat zij begeerde, en toen zeide zij: „Ik heb een collectie sprinkhanen uit de tuinen van verscheidene beroemde personen, en nu wilde ik er

graag een van Plumfield bij hebben. Hebt u ooit zoo iets gehoord?" En Mary begon bij dit denkbeeld opnieuw te lachen.

„Zeg haar, dat zij ze allemaal met het grootste genoegen kan krijgen. Ik zal blijde zijn ze kwijt te raken; zij springen altijd in mijn gezicht of gaan in mijn kleeren zitten„" lachte mevrouw Bhaer

Mary ging naar beneden, om een oogenblik later bijna sprakeloos van de pret weêr terug te komen.

„Zij is u wel verplicht mevrouw, en vraagt of u niet een oude japon voor haar hebt of een paar kousen voor een lappendeken waar zij aan bezig is. Zij heeft een vest van Emerson gekregen, zegt zij, een broek van mijnheer Holmes en een rok van mevrouw Beecher Stowe. Dat mensch is bepaald mal!"

„Geef haar mijn oude, roode shawl, dan zal ik tusschen al die groote oome's in die wonderlijke deken een vroolijke vertooning maken. Ja, al die menschen zijn min of meer van Lotje getikt; maar deze is toch nog onschadelijk, want ze ontrooft mij mijn tijd niet en laat mij nog eens lachen," zeide mevrouw Bhaer, die haar werk voortzette na een blik te hebben geslagen in den tuin, waar een lange, spichtige dame in een vaal zwart kleed heen en weêr liep te springen in de laan, en pogingen aanwendde om een van die levendige insecten machtig te worden, waarop zij zoo grooten prijs stelde.

Er kwam geen verdere stoornis dien dag voordat het begon te schemeren; toen stak Mary nogmaals het hoofd in de deur, om te zeggen, dat er een heer was, die mevrouw Bhaer wenschte te spreken en zich niet wilde laten afschepen.

„Hij moet. Ik ga niet naar beneden. Het is een verschrikkelijke dag geweest, en ik wil niet meer gestoord worden," antwoordde de geplaagde schrijfster, midden in de groote finale van haar hoofdstuk ophoudend.

„Dat heb ik hem gezegd, mevrouw, maar hij liep brutaal naar binnen, het is bepaald weer zoo'n malle,

en ik zou bijna bang voor hem worden; hij is zoo groot en bruin en doet alsof hij thuis is, ofschoon ik zeggen moet, dat hij er niet onknap uitziet," voegde Mary er met een glimlach bij; klaarblijkelijk had de vreemdeling genade gevonden in hare oogen, niettegenstaande zijn vrijpostigheid.

„Ik ben den geheelen dag van mijn werk afgehaald en wil dit halfuurtje voor mijzelf houden, om het af te maken. Zeg hem dat hij heen moet gaan; ik kom toch niet beneden," riep mevrouw Bhaer verstoord.

Mary ging en onwillekeurig luisterend, hoorde hare meesteres eerst een zacht gemompel van stemmen, en daarna een kreet van hare dienstbode; wel wetende hoe verslaggevers zijn en ook dat Mary een bedeesd meisje was en er niet onknap uitzag, wierp mevrouw Bhaer de pen neer en snelde haar te hulp. Zoo statig mogelijk daalde zij de trap af; hield toen even stil, om den eenigszins op een bandiet gelijkenden indringer, die de trap scheen te bestormen, waarvoor Mary dapper had post gevat, in oogenschouw te nemen, en vroeg toen op ontzagwekkenden toon:

„Wie is de onbeschaamde, die hier wil blijven, hoewel ik hem niet te woord wil staan?"

„Ik weet het waarlijk niet, mevrouw. Hij verkiest zijn naam niet te noemen, maar hij zegt dat het u berouwen zal, wanneer u 't niet doet," antwoordde Mary, rood van verontwaardiging haar post verlatend.

„Zoudt gij er geen berouw van hebben?" vroeg de vreemdeling, die een paar lachende zwarte oogen naar haar opsloeg, terwijl zijn witte tanden door den langen baard glinsterden en hij der vertoornde dame beide handen toestak.

Mevrouw Bhaer keek hem eens goed aan, want de stem kwam haar bekend voor; daarna voerde zij Mary's verwarring ten top, door met beide armen den bandiet om den hals te pakken en vroolijk uit te roepen: „Mijn beste jongen waar kom jij vandaan?"

„Direct van Californië, om u te zien, moeder Bhaer;

nu, — zou het u niet gespeten hebben, als ik weer heen was gegaan?" antwoordde Dan, met een hartelijken kus.

„'t Idee dat ik je het huis wilde verbieden, na een geheel jaar naar je terugkomst te hebben verlangd," lachte mevrouw Bhaer, toen zij naar beneden ging, om eens rustig te kunnen praten met haren teruggekeerden zwerveling, die om deze kostelijke grap hartelijk moest lachen.

## HOOFDSTUK IV.

### DAN.

Mevrouw Bhaer verbeeldde zich dikwijls, dat Dan Indiaansch bloed in de aderen had, niet alleen om zijn voorliefde voor een vrij en avontuurlijk leven, maar ook om zijn uiterlijk; hetgeen haar naarmate hij ouder werd, hoe langer hoe meer begon op te vallen. Toen hij vijf en twintig jaren telde, was hij flink opgeschoten, met gespierde ledematen, en een schrander, donker gelaat; ruw in zijne manieren was hij, maar vol geestkracht, en spoedig met zijn vuisten gereed, wanneer hij 't noodig vond zijn woorden kracht bij te zetten; donkere oogen had hij, die schitterden van het oude vuur en altijd oplettend rondzagen, alsof zij er aan gewend waren de wacht te houden, terwijl in zijn geheelen persoon eene frischheid en kracht doorstraalden, die hen, die met de genoegens en gevaren van zijn avontuurlijk leven bekend waren, aangenaam aandeden. Hij deed zich op zijn gunstigst voor, toen hij bij moeder Bhaer zat te praten met een van zijn sterke bruine handen in de hare en een wereld van genegenheid in den klank zijner stem bij de woorden:

„Mijn oude vrienden vergeten! Hoe zou ik het eenige tehuis kunnen vergeten dat ik ooit heb gehad. Wel, ik had zulk een haast om hier te komen en mijn lotgevallen te vertellen, dat ik mij niet eens den tijd heb gegund, om mij wat op te knappen; hoewel ik meer dan ooit op een wilden buffel gelijk," verklaarde hij met een heen en weder schudden van zijn verwilderden zwarten bol, een ruk aan zijn langen baard en een lach, die door de geheele kamer weerklonk.

„Dat mag ik wel; ik heb altijd veel met struikroovers opgehad en je gelijkt er precies een. Mary is nog niet lang hier en was daarom van uw uiterlijk en manieren geschrokken. Josie zal niet weten, wien zij ziet, maar Ted zal zijn Dan, niettegenstaande den grooten baard en golvende manen, wel herkennen. Zij zullen allen wel spoedig hier zijn, om u te verwelkomen; vertel mij dus voor hun komst nog het een en ander omtrent uzelf. Wel, Dan! het is bijna twee jaren geleden, sedert ge hier het laatst waart! Is het u goed gegaan?" vroeg mevrouw Bhaer, die met moederlijke belangstelling had zitten luisteren naar zijn verhaal van het leven in Californië, en van den onverwachten goeden uitslag eener zaak, waarin hij voor een klein bedrag aandeelen had genomen.

„'t Ging prachtig! Ik geef niet om het geld, weet u. Ik heb maar heel weinig noodig om in mijn onderhoud te voorzien — en verdien dat dan nog het liefst onderweg, in plaats van met de zorg voor een zwaren buidel te zijn opgescheept. Ik vind het alleen maar grappig, dat dit buitenkansje juist mij moest treffen en ben blijde, dat ik nu iets heb weg te geven. Sparen is dwaasheid; ik zal toch niet oud worden en er gebrek aan krijgen — menschen van mijn slag worden nooit oud," zeide Dan, die een gezicht zette, alsof zijn fortuin hem benauwde.

„Maar wanneer ge, zooals ik hoop, eenmaal trouwt en je ergens vestigt, moet ge iets hebben om mede te beginnen, mijn zoon. Wees dus verstandig en zet

je geld op rente; geef niet alles weg, want iedereen is verplicht een appeltje voor den dorst te bewaren en van anderen af te moeten hangen, zou voor u ondragelijk zijn," antwoordde mevrouw Bhaer, zoo gewichtig als zij kon, hoewel zij met genoegen bemerkte, dat de goudkoorts haren gelukkigen jongen nog niet had aangetast.

Dan schudde het hoofd en keek door de kamer, alsof hij er zich reeds benauwd in begon te gevoelen en weer naar de vrije natuur verlangde.

„Wie zal zulk een dwaallicht als ik ben nemen? Vrouwen houden van een kalmen en rustigen man; dat word ik nooit."

„Mijn beste jongen, toen ik een meisje was, hield ik juist van zulke ondernemende jongens als gij. Een frisch, onversaagd, trouwhartig en romantisch karakter, trekt ons vrouwen altijd aan. Verlies den moed niet; op den een of anderen dag zult ge een ankerplaats vinden — dan zult ge met kleinere reizen tevreden zijn en blijde, telkens eene goede lading naar huis te kunnen medenemen."

„Wat zoudt ge wel zeggen, indien ik u op een goeden dag eene Indiaansche squaw als mijne vrouw voorstelde?" vroeg Dan, met een ondeugende flikkering in de bruine oogen, die op een prachtige witglimmend marmeren buste van Galetea in een hoek der kamer rustten.

„Haar hartelijk welkom heeten, als zij eene goede vrouw was. Hebt ge er plaо op?" Mevrouw Bhaer keek hem uitvorschend aan, want zelfs letterkundige dames stellen belang in liefdeszaken.

„Op het oogenblik nog niet, dank u. Ik heb het nu nog te druk met „rondboemelen" zooals Ted het noemt. Hoe maakt het de jongen?" vroeg Dan, behendig een ander onderwerp op het tapijt brengend, alsof het vorige hem begon te vervelen.

Mevrouw Bhaer was dadelijk op haar paardje en begon over alle talenten en deugden van hare zonen

uit te weiden, totdat deze zelf binnenstormden als een paar opgewonden jonge beeren, en aan hun gevoel van blijdschap lucht gaven in een soort van vrienschappelijke bokspartij, waarin beiden natuurlijk het slechtst wegkwamen, want de jager bracht hen spoedig tot bedaren. Daarna kwam de professor en geraakten de tongen eerst recht in beweging, terwijl Mary het licht opstak en de keukenmeid hare aandacht aan een buitengewoon soupeetje wijdde, als begreep zij instinctmatig dat de nieuw-aangekomene een welkome gast was.

Na het theedrinken liep Dan al pratend de kamer op en neer, van tijd tot tijd een uitstapje makend in de gang, om een goede teug frissche lucht in te ademen, waaraan zijn longen grooter behoefte schenen te gevoelen, dan die der stedelingen. Op een van deze tochtjes zag hij een witte gedaante in de donkere deuropening staan en hield even stil om te zien wat het was. Betsy, die haren ouden makker niet herkende en geheel onbewust van den liefelijken aanblik dien zij opleverde, met hare rijzige, slanke gestalte scherp afstekend tegen het zacht halfduister van den zomeravond, met hare goudblonde lokken als een stralenkrans om het hoofd, en de punten van haren witten omslagdoek, die door den koelen luchtstroom in de gang als vleugelen werden opgeheven, hield ook hare schreden in.

„Is dat Dan?" vroeg zij, met een vriendelijken lach en uitgestoken hand binnentredend.

„'t Heeft er veel van, maar ik herkende je waarlijk niet, Prinsesje. Ik dacht dat er een engel stond," antwoordde Dan, haar met eene wonderlijke mengeling van teederheid en verbazing aanziende.

„Ik ben in dien tijd alleen iets grooter geworden, maar die twee jaren hebben van u een geheel ander mensch gemaakt; en Betsy zag met jonkvrouwelijke nieuwsgierigheid op, naar de schilderachtige gestalte voor haar, — want zijn uiterlijk vormde een groot contrast met dat der keurig gekleede menschen die zij gewoonlijk te zien kreeg.

Voordat zij meer tot elkander konden zeggen, snelde Josie de kamer binnen en liet zich, de nieuw verkregen waardigheid harer lange japonnen geheel en al vergetend, door Dan als een kind opnemen en kussen. Hij bemerkte niet eerder dat ook zij veranderd was, voordat hij haar weder had losgelaten, en riep met koddige wanhoop uit:

„Hallo! Wel, gij wordt ook al grooter! Wat moet ik nu zonder een speelkameraad beginnen? Ted wordt zoo lang als een boonestaak; Betsy is een groote dame geworden, en zelfs gij, mijn kleintje, begint uwe japonnen te verlengen en heel wat verbeelding te krijgen.

De meisjes lachten en Josie die begreep onnadenkend gehandeld te hebben, kreeg een kleur, terwijl zij den forschen man stond aan te staren. Zij vormden een aardig contrast, die twee jonge nichtjes — de eene blank als een lelie, de andere een wilde roos; en Dan knikte van vergenoegen toen hij ze aanschouwde, want hij had op zijn reizen veel lieve meisjes gezien, en was blijde zijne vriendinnetjes zoo heerlijk te zien opgroeien.

„Komt! wij kunnen Dan niet door u alleen in beslag laten nemen!" riep tante Jo. „Brengt hem mede en houdt een oogje op hem, anders mocht hij eens ontsnappen en op een nieuw tochtje van een jaar of twee uitgaan, voordat wij hem pas goed hebben gezien."

Tusschen de twee aardige bewaaksters in, werd Dan naar de voorkamer teruggeleid, waar Josie hem beknorde, omdat hij al de andere jongens over het hoofd was gegroeid en er het eerst van allen als een man was uit gaan zien.

„Emil is ouder; maar hij blijft een jongen, en danst de horlepijp en zingt zeemansliedjes als vroeger. Gij gelijkt daarentegen een man van dertig jaren en zijt zoo forsch en bruin als een tooneelroover. O! ik heb een prachtig idee! Gij zijt juist onze rechte man voor Arbacco in „de laatste dagen van Pompeï," dat wij van plan zijn op te voeren; de leeuw met de zwaardvech-

ters en de uitbarsting hebben wij reeds. Tom en Ted zullen hoopen asch naar beneden strooien en een paar vaten steenen heen en weer rollen Wij hadden alleen nog maar een donker sujet noodig om den Egyptenaar voor te stellen, en als we u met roode en witte shawls opknappen, zult gij er keurig uitzien. Zal hij niet, tante Jo?"

Deze woordenstroom deed Dan met beide handen naar zijn ooren grijpen, en voordat mevrouw Bhaer op de vraag van haar voortvarend nichtje kon antwoorden, kwamen ook de Laurences en Meta met hare familie, spoedig gevolgd door Tom en Nan. Het geheele gezelschap zette zich in een kring om te luisteren naar Dan's lotgevallen, die door hem op eene beknopte en toch boeiende wijze werden verteld, zooals duidelijk te zien was aan de verschillende uitdrukkingen van belangstelling, verbazing, vroolijkheid en spanning die zich op de hem omringende gezichten vertoonden. De jongens wilden op staanden voet naar Californië om fortuin te maken; de meisjes konden nauwelijks haar ongeduld bedwingen naar de zeldzame en mooie voorwerpen, die hij op zijn reizen voor hen bijeen had gezameld, terwijl de ouderen zich over de geestkracht en de goede vooruitzichten van den onstuimigen knaap hartelijk verheugden.

„Natuurlijk gaat gij er weer heen om nogmaals uw geluk te beproeven; en ik hoop dat het u gelukken zal. Maar speculeeren is een gevaarlijk spel, en gij zoudt al uw winst er mede kunnen verliezen," zeide mijnheer Laurie, die zich evengoed als de jongens door het verhaal had laten medesleepen, en met evenveel genoegen als dezen, met Dan door dik en dun had willen medegaan.

„Ik heb er genoeg van, ten minste vooreerst; het is niet veel beter dan dobbelen. De opwinding, waar ik het alleen om deed, deugt niet voor mij. Ik denk er over ergens in het verre Westen een boerderij op groote schaal op te zetten en heb zoo'n gevoel, alsof na zoo-

veel reizen en trekken, geregelde arbeid mij werkelijk bevallen zal. Ik kan het ten minste beproeven, en dan kunt gij mij de zwarte schapen uit uwe kudde zenden, om mijn plaats mede te bevolken. Ik heb in Australië de schapenteelt bij de hand gehad, en kan dus over zwarte schapen medespreken."

Een lach verdreef bij deze laatste woorden de ernstige uitdrukking, die zich op Dan's gelaat had gelegd, en zij die hem het best kenden, vermoedden dat hij daar in San Francisco eene les had ontvangen, en niet opnieuw durfde beginnen.

„Een prachtig idee, Dan!" riep tante Jo, die zich van zijn wensch om zich ergens te vestigen en anderen behulpzaam te zijn, veel voorstelde. „Dan weten wij waar gij uithangt en kunnen u gaan opzoeken, zonder dat er een halve wereld tusschen ons ligt. Ik zal mijn Ted eens bij u sturen. Het zou hem bepaald goeddoen, want hij is een verschrikkelijke woelwater. Bij u zou hij in zijn element zijn en tegelijkertijd een degelijk vak leeren."

„Ik beloof spade en schop als de beste te zullen hanteeren, wanneer het plan doorgaat, maar de mijnen van Speranza, klinkt toch veel aardiger," zeide Ted, terwijl hij de monsters erts bekeek, die Dan voor den professor had medegebracht.

„Ga liever een nieuwe stad stichten, en als de tijd daar is, zullen wij er in komen wonen. Een courant zal dan natuurlijk een van de eerste behoeften wezen en ik zou er veel liever zelf een uitgeven, dan als verslaggever heen en weer loopen zooals ik nu doe," stelde Demi voor, brandend van verlangen om zich een naam in de journalistiek te scheppen.

„Wij zouden er gemakkelijk een nieuw college kunnen stichten. De pootige Westerschen dorsten naar kennis, en weten spoedig wat goed voor hen is," voegde de altijd jeugdige mijnheer March er bij, in den geest reeds een aantal navolgingen van hunne eigene bloeiende inrichting, in het verre Westen ziende verrijzen.

„Ga voort, Dan. Het is een mooi plan en wij zullen je helpen. Misschien neem ik ook wel eenige aandeelen in een paar bunders weiland en een dozijn koeiendrijvers!" lachte mijnheer Laurie, altijd gereed de jongens zoowel met zijn aanmoedigende woorden als met zijn altijd geopende beurs, in hun streven behulpzaam te zijn.

„Geld is toch altijd een last en door het in landerijen te steken, is men meteen aan die plek gebonden — ten minste voor een poosje. Ik zou gaarne willen zien, wat ik doen kan, maar wilde u eerst raadplegen, alvorens een besluit te nemen. Ik twijfel er aan of het mij in de eerste jaren wel zal bevallen; maar ik kan er altijd mede uitscheiden, wanneer het mij verveelt," antwoordde Dan, door de levendige belangstelling zijner vrienden aangenaam getroffen.

„Ik wed dat het u niet zal bevallen. Als de geheele wereld voor ons openstaat en men er naar hartelust in heeft rondgezworven, moet een eenvoudige boerderij wel nietig en vervelend schijnen," zeide Josie, die het reizen en trekken, waardoor zij bij elken wederkeer boeiende verhalen en mooie dingen kreeg, oneindig hooger stelde.

„Is er ook kunst, daar?" vroeg Betsy, die juist bij zich zelf zat te denken, welk een mooi voorbeeld, voor een studie in zwart en wit, Dan opleverde, zooals hij daar, half van het licht gewend, stond te praten.

„Overvloed van natuur, lieve, wat veel beter is. Ge zult er flinke mooie beesten vinden om te boetseeren en natuurtooneelen om na te schilderen, zooals Europa ze niet bezit. Zelfs de prozaïsche pompoenen zijn er veel grootscher dan hier. Ge zoudt er Asschepoester in kunnen voorstellen, wanneer ge uw schouwburg in Dansville opent," zeide mijnheer Laurie, die iedereen voor het nieuwe plan wilde winnen.

De actrice, zooals Josie wel eens plagenderwijs genoemd werd, liet zich dadelijk medesleepen, en nadat haar al de hoofdrollen in de op te voeren treurspelen op het nog te bouwen tooneel waren toegezegd, begon

zij zeer veel belang in het ontwerp te stellen en verzocht Dan geen tijd te verliezen, met het ten uitvoer te brengen. Betsy moest ook toegeven, dat studiën naar de natuur goed voor haar zouden zijn en woeste natuurtafereelen niet anders dan veredelend konden werken op haren smaak, die gevaar liep al te verfijnd en eenzijdig te worden, wanneer zij niets dan bevalligheid en schoonheid onder de oogen kreeg.

„Ik verzoek om de praktijk in de nieuwe stad," zeide Nan, steeds tot nieuwe ondernemingen bereid. „Tegen den tijd dat gij goed aan den gang zijt, ben ik gereed — de steden breiden zich daar zoo verbazend snel uit."

„Dan wil geen vrouwen onder de veertig jaar in zijn stad toelaten. Hij mag ze niet lijden — vooral jonge en mooie niet," zeide Tom, dol van jaloezie, omdat Dan's oogen bewonderend op Nan bleven rusten.

„Dat gaat mij niet aan, want dokters staan buiten de wet, niet waar Dan? Er zal wel niet veel ziekte in Dansville heerschen, omdat iedereen er zulk een werkzaam, gezond leven zal leiden en er alleen ferme jongens heen zullen gaan. Maar de onbesuisde Westersche levenswijze, wilde dieren, hard rijden en schermutselingen met Indianen zullen menig ongeluk veroorzaken. Dat is juist een kolfje naar mijn hand. Ik ben erg verlangend naar gebroken beenderen; chirurgie is zoo prettig en ik heb hier zoo weinig gelegenheid," antwoordde Nan, die wel dadelijk haar verbanddoos had willen halen en aan den gang was gegaan.

„Ik zal u met genoegen zien komen, dokter. Studeer maar goed; zoodra ik een dak heb om u te bedekken, zal ik u laten roepen. Ik zal ten uwen genoegen een paar Roodhuiden laten scalpeeren, of een dozijn koeiendrijvers verminken —" lachte Dan.

„Bij voorbaat dank! Ik zal komen. Mag ik uw arm even betasten? Flinke biceps! kijkt eens, jongens, dat noem ik spieren," en Nan hield een korte voordracht, met Dan's gespierden arm ter verduidelijking.

Tom trok zich terug in de alkoof, waar hij woedende blikken naar de zoldering wierp, terwijl hij zijn eigen rechterarm op en neer bewoog, met een kracht, alsof hij er een denkbeeldigen vijand mede ternedervelde.

„Maak Tom doodgraver; hij zal met veel liefhebberij de patiënten begraven, die Nan van hunne aardsche pijnen zal genezen. Hij probeert die goede droefgeestige uitdrukking machtig te worden, die bij dat vak behoort. Vergeet hem vooral niet, Dan!" riep Ted, de aandacht vestigend op het terneergeslagen wezen in de alkoof.

Maar Tom pruilde nooit lang en kwam spoedig uit zijn hoek te voorschijn met het voorstel:

„Ziet hier — wij zullen het stadsbestuur verzoeken alle gevallen van gele koorts, roodvonk en cholera die zich mochten voordoen, naar Dansville op te zenden; dan heeft Nan volop werk en hebben de inwoners geen gevaar te duchten voor proefnemingen op hun persoon, die wel eens verkeerd konden afloopen."

„Dit is alles maar gekheid," zeide Dan; „ik geloof niet dat het boeren mij goed zal afgaan, en gevoel mij daarenboven sterk tot mijn oude vrienden, de Montana-Indianen aangetrokken. Zij zijn een vredelievende stam en hebben groote behoefte aan hulp; honderden zijn verhongerd, omdat er niets voor hen wordt gedaan. De Sioux zijn onruststokers, dertig duizend man sterk; daarom is het Gouvernement bang voor hen, en geeft hun alles wat zij vragen. Ik noem het een verdoemde schande!" Dan hield plotseling op, toen deze vloek van zijn lippen rolde, maar zijn oogen schoten vuur en hij vervolgde haastig: „Ja, dat is het, en ik zal er niet voor om verontschuldiging vragen. Had ik geld gehad toen ik in die streken was, ik zou het tot den laatsten cent hebben weggegeven aan deze arme duivels, die van alles beroofd, uit hun land verdreven werden naar plaatsen waar niets gedijt, en toch nog geduldig op verbetering wachten. Nu zouden eerlijke agenten veel kunnen doen, en het is mij alsof ik hen moet gaan helpen. Ik ken hun taal en ben hun gene-

gen. Ik bezit eenige duizenden; en weet niet of ik wel gerechtigd ben, die alleen aan mijzelf te besteden en rustig te gaan zitten opmaken. — Is 't wel?"

Dan zag er mannelijk en ernstig uit, toen hij, rood en opgewonden van het vuur waarmede hij gesproken had, zijn vrienden aanzag, die allen door zijn ridderlijke pleitrede ten behoeve der verdrukten, getroffen waren.

„Doe het! doe het!" riep tante Jo geheel weggesleept; want het ongeluk trok haar meer aan dan voorspoed.

„Doe het! doe het!" riep Ted haar na, die in de handen klapte, alsof hij in den schouwburg zat. „Ik heb juist grooten zin om onder die ferme kerels te leven en op de buffeljacht te gaan."

„Laat ons er eerst meer van hooren en zien of het verstandig is," zeide mijnheer Laurie, terwijl hij zich voornam, zijn tot heden ongekochte prairiën met Montana-Indianen te bevolken, en zijn bijdragen te vergrooten voor het genootschap, dat naar dit verdrukte volk zijn zendelingen zond.

Dan begon daarop dadelijk een verhaal van wat hij onder de Dakota-Indianen en andere stammen van het Noordwesten had gezien; beschreef hoe zij verongelijkt werden, en roemde hun moed en geduld, alsof zij zijn broeders waren.

„Zij noemden mij Dan Vuurwolk, omdat mijn buks de beste was, die zij ooit hadden gezien. En de Zwarte Havik was zulk een vertrouwde vriend, als iemand kan verlangen; hij heeft mij meer dan eens het leven gered, en leerde mij veel, dat als ik er nu weer heen ga, mij uitstekend te pas zal komen. Nu loopt het hun tegen en ik wil zoo gaarne mijne schulden met hen vereffenen."

Langzamerhand begon iedereen er belang in te stellen en Dansville hare aantrekkelijkheid te verliezen Maar de voorzichtige mijnheer Bhaer zeide, dat één agent, al was hij nog zoo ijverig en eerlijk, niet veel zou kunnen uitrichten, en dat, hoe edel het streven mocht zijn, het verstandiger was de zaak nog eens

rijpelijk te overdenken, medewerking van hooger hand aan te vragen, geen overijlde stappen te doen en intusschen naar land uit te kijken.

„Dit laatste zal ik spoedig doen. Ik ben van plan, in Kansas het land eens op te nemen. In Francisco sprak ik iemand die er was geweest en er zich met lof over uitliet. Het eenigste is maar — er is overal zooveel werk te vinden, dat ik niet weet, waar te beginnen en bijna wenschen zou, dat ik het geld niet had," antwoordde Dan.

„Ik zal het voor u bewaren, totdat ge besloten hebt; gij zelf zijt in staat het weg te geven aan den eersten den besten bedelaar, die u aanklampt. Zal ik het op rente zetten terwijl gij op uw onderzoek uit zijt, en het teruggeven, zoodra ge er een goede plaatsing voor hebt gevonden?" vroeg mijnheer Laurie, die sedert de dagen van zijn eigen verkwistende jeugd, wijsheid had opgedaan.

„Gaarne, mijnheer. Ik zal blijde zijn van de zorg er voor ontslagen te wezen. Houd het totdat ik er u weder om vraag, wilt ge, en mocht mij dezen keer iets overkomen, behoud het dan om een anderen deugniet vooruit te helpen, zooals gij mij geholpen hebt. Dit is mijn testament; ik neem u allen tot getuigen." En na den gordel, waarin hij zijn vermogen bewaarde, overhandigd te hebben, rekte Dan zich uit, alsof hij zich van een zwaren last voelde ontheven.

Niemand droomde hoeveel er gebeuren zou, voordat Dan terugkwam om zijn geld op te vragen, en hoe weinig het had gescheeld, of deze handeling was werkelijk zijn laatsten wil en testament geweest.

Terwijl mijnheer Laurie verklaarde op welke wijze hij het beleggen wilde, klonk buiten een vroolijke stem die zong:

O! Jans die was zoo'n lieve meid;
Hallé — haal! — ohé;
Was Janmaat t'huis, dan was ze blijd —
Hallé — haal! — ohé —
En voer hij op de woeste zee,
Dan trok haar hartje met hem meê —
Hallé — o haal — ohé.

Emil kondigde altijd op deze wijze zijne nadering aan, en een oogenblik later kwam hij binnenstormen met Nat, die den geheelen dag in de stad muzieklessen had gegeven. Het was prettig te zien, hoe vergenoegd deze laatste zijn vriend stond toe te knikken, terwijl hij bijna zijn arm uit het lid schudde; prettiger nog, hoe Dan zich dankbaar herinnerde, wat hij aan Nat te danken had, en op zijn ruwe manier beproefde zijn schuld aan hem af te doen; maar het prettigst van alles om de twee reizigers te hooren wedijveren, wie tot verbazing der landkrabben en t'huisblijvers de wonderlijkste verhalen zou opdisschen.

Na deze vermeerdering van gezelschap werd het huis te eng voor de luidruchtige jeugd, die daarom naar de veranda verhuisde en zich als een vlucht nachtvogels op de treden verspreidde. Mijnheer March en de professor begaven zich naar de studeerkamer. Meta en Amy gingen heen om voor de taart en vruchten te zorgen, terwijl mevrouw Bhaer en Laurie in de breede vensterbank zaten te luisteren naar het vroolijk gebabbel daar buiten.

„Daar zijn zij — de besten van onze kleine kudde!" zeide zij, met een blik naar de groep op de veranda. „De anderen zijn dood of verspreid, maar deze zeven jongens en vier meisjes zijn de lust en trots van mijn leven. Alice Heath medegerekend, is het net een dozijn en ik heb de handen vol met deze jonge menschen zoo goed mogelijk op het rechte spoor te brengen."

„Wanneer wij nagaan, hoe verschillend verscheidenen van hen nu zijn bij toen zij hier kwamen, geloof ik dat wij tot dusverre reden tot tevredenheid hebben," antwoordde mijnheer Laurie ernstig, terwijl zijn oogen op een glanzende krullebol onder al die bruine en zwarte hoofden bleef rusten, die allen gelijkelijk door het zachte maanlicht werden bestraald.

„Over de meisjes maak ik mij niet ongerust. Meta zorgt voor hen, en is zoo verstandig, geduldig en lief, dat zij als vanzelf goed worden; maar mijn jongens

vereischen met ieder jaar meer zorg en schijnen elken keer dat zij van hier gaan, meer en meer van mij verwijderd te worden," zuchtte tante Jo. „Zij worden ontegenzeggelijk grooter en de zwakke band, die hen nu nog aan mij bindt, kan ieder oogenblik worden verbroken, evenals met Jack en Ned het geval is geweest. Dolly en George vinden het nog prettig van tijd tot tijd hier terug te keeren; hen kan ik dus, als het noodig is, onder handen nemen, en die goeie Frans is te eerlijk en oprecht om zijn eens gedane beloften niet na te komen. Maar over deze drie, die zoo spoedig opnieuw de wereld in zullen gaan, maak ik mij eenigszins ongerust. Emil's goede hart zal hem, hoop ik, in het rechte spoor houden en

....ondanks de zee, ondanks de baren,
Zal God den zeeman toch bewaren."

„Nat zal voor het eerst op eigen beenen staan, en niettegenstaande uw versterkenden invloed zijn ze zwak. Dan is nog ongetemd. Ik vrees dat daartoe een harde les zal noodig zijn."

„Hij is een kranige kerel, Jo, en ik vind het bijna jammer, dat hij landbouwer wil worden. Een beetje beschaving zou hem tot een gentleman maken en wie weet, hoe ver hij het in ons midden nog brengen kon," antwoordde mijnheer Laurie, over den rug van mevrouw Bhaer's stoel geleund, evenals hij jaren geleden placht te doen, wanneer zij samen ondeugende geheimen te bespreken hadden.

„Dat zou niet veilig zijn, Teddy. Gestadigen arbeid en een ongedwongen leven, waar hij zoo op is gesteld, zullen een degelijk man van hem maken, en dat is beter dan beschaving, verbonden met de gevaren, die het gemakkelijk leven in een stad voor hem zouden opleveren. Wij kunnen zijn natuur niet veranderen, wel beproeven haar in de goede richting te houden. Zijn oude neigingen heeft hij niet verloren en zij moeten

worden bedwongen, anders gaat hij den verkeerden weg op. Dat alles weet ik, maar de genegenheid, die hij ons toedraagt, houdt hem nog terug en wij moeten onzen toevloed trachten te behouden totdat hij ouder is of een sterkere hulp heeft gevonden."

Tante Jo's stem klonk ernstig, want zij, die Dan beter kende dan iemand anders, zag dat de weerspannige geest nog niet bedwongen was, en hoopte met vreezen, wetende dat het leven, voor iemand als hij, niet altijd gemakkelijk zou wezen.

Zij hield zich verzekerd, dat hij haar voor zijn vertrek, bij de eene of andere gelegenheid een blik in zijn gemoed zou laten slaan, en dan kon zij hem waarschuwen of een aanmoedigend woord toevoegen, al naardat hij het noodig had. Daarom wachtte zij haren tijd af, hem intusschen nauwkeurig gadeslaande; blijde zijn goede hoedanigheden op te merken en vlug in het ontdekken van het kwaad dat de wereld hem deed. Zoo gaarne zag zij dezen wilden stam goede vruchten dragen, vooral omdat door anderen het tegendeel was voorspeld; maar zij had ondervonden, dat menschen zich niet als leem laten kneden en vormen; daarom vergenoegde zij zich met de hoop, dat uit den verwaarloosden knaap nog eenmaal een braaf man mocht groeien, en vroeg verder niet. Zelfs dat was, zijn aangeboren stijfkoppigheid, hevige hartstochten en losbandige natuur in aanmerking genomen, al veel verlangd. Niets hield hem terug dan de eenige genegenheid, die hij in zijn leven had gevoeld, — de herinnering aan Plumfield, de vrees deze trouwhartige vrienden teleur te stellen, de hoogmoed, sterker dan zijn beginselen, die hem aanspoorde, de achting te blijven genieten van zijn makkers, die hem niettegenstaande al zijn gebreken, steeds hadden bewonderd en liefgehad.

„Wees gerust, oudje; Emil behoort tot de gelukskinderen, die altijd op hun beenen terechtkomen. Ik zal voor Nat waken, en Dan is nu op den goeden weg. Laat hem eerst Kansas gaan bekijken; wanneer het

plan van de boerderij zijne aantrekkelijkheid begint te verliezen, kan hij zich met de arme Dakota-Indianen gaan bezighouden, en daar werkelijk nuttig zijn. Voor zulk een buitengewone taak is hij bizonder berekend, en ik hoop, dat hij er toe zal besluiten. Geweldenaars bestrijden en onderdrukten helpen, ziedaar, twee zaken, uitmuntend geschikt om hem zijn gevaarlijke hartstochten te leeren bedwingen, terwijl dit leven hem beter zal bevallen dan schaapskooien en boekweitvelden.

„Ik hoop het. Wat is dat?" En mevrouw Bhaer boog zich voorover om te luisteren, toen eenige uitroepen van Ted en Josie hare aandacht trokken.

„Een mustang? Een heusche levende mustang! waar we op kunnen rijden. Dan je bent een bovenste beste!" riep de jongen.

„Een geheel Indiaansch kostuum voor mij! Nu kan ik voor Namiska spelen, wanneer de jongens „Metamora" de leeuw der Prairiën" opvoeren," voegde Josie er in de handen klappend bij.

„Een stierenkop voor Betsy! Goede hemel! Dan hoe kom je er toe zulk een afschuwelijk ding voor haar mede te brengen," vroeg Nan.

„Ik dacht dat het goed voor haar zou zijn eens naar een forsch en natuurlijk model te kunnen boetseeren. Er komt niets van haar terecht, wanneer zij voortgaat met verwijfde goden en vertroetelde katjes na te maken," antwoordde de oneerbiedige Dan, die zich nog herinnerde, hoe Betsy, de laatste keer dat hij t'huis was, in de keuze van een model afgetrokken weifelde tusschen een Apollo-kop en hare Cypersche kat.

„Dank u — ik zal het beproeven, en als het mij niet gelukt, kunnen wij den buffel in de gang ophangen, als een aandenken aan u," zeide Betsy, verontwaardigd over de beleediging haren goden aangedaan, doch te welopgevoed om het te toonen, behalve in hare stem, die erg beleefd, maar ook erg koel klonk.

„Gij zult zeker niet met de anderen meekomen naar

onze nieuwe volksplanting? Te ruw, he?" vroeg Dan, zijn best doende den eerbiedigen toon te treffen, die al de jongens aansloegen, wanneer zij tot hunne prinses spraken.

„Ik ga naar Rome om er jaren achtereen te studeeren. De hoogste kunst, het schoonste wat op de wereld bestaat is daar, en om alles goed te zien is een geheel menschenleven nauwelijks voldoende, antwoordde Betsy.

„Rome is een somber graf, vergeleken bij de uitgestrekte wouden van Australië, en de indrukwekkende toppen van het Rotsgebergte. Ik geef geen zier om kunst; ik heb genoeg aan de natuur en geloof dat ik u dingen zou kunnen aantoonen, waarbij uw oude meesters in het niet verzinken. Kom liever met hen mede en terwijl Josie de paarden berijdt, kunt gij ze boetseeren. Zoodra ge in een troep van een paar honderd wilde paarden geen schoonheid ontdekt, geef ik het op," zeide Dan, zich opwindend bij de herinnering aan de wilde bevalligheid en kracht, die hij zich wel voorstellen — doch niet beschrijven kon.

„Ik zal wel eens met papa komen zien of ze beter zijn, dan die van St. Mark of de paarden op den heuvel van het kapitool. Wees zoo goed mijn goden niet te beleedigen en ik zal trachten van de uwe te gaan houden," zeide Betsy, die begon te begrijpen dat het Westen bezienswaardig kon zijn, hoewel geen Raphaël of Michel Angelo er ooit den voet had gezet.

„Afgesproken! Ik vind dat de menschen hun eigen land eerst moeten zien, voordat zij naar vreemden gewesten trekken; het heeft anders den schijn alsof de nieuwe wereld het ondekken niet waard was," begon Dan, gaarne bereid om den vrede te sluiten.

„Zij heeft eenige voordeelen boven de oude, maar niet alle. De vrouwen in Engeland mogen stemmen, maar wij niet. Ik schaam mij voor Amerika, dat het niet in elk goed streven naar vooruitgang aan de spits staat," riep Nan, die in alle zaken van hervorming verlichte begrippen was toegedaan, en krachtig hare rechten

handhaafde, omdat het verkrijgen van eenige daarvan haar een harden strijd had gekost.

„O, begin daar als je blieft niet over De menschen twisten altijd over die quaestie, schelden elkander uit en worden het toch nooit eens. Laat ons van avond kalm blijven en vroolijk zijn," verzocht Daisy, die van soortgelijke woordenwisselingen een even grooten afkeer had, als Nan er op gesteld was.

„Ge zult in onze nieuwe stad naar hartelust mogen stemmen, Nan; ge moogt den Mayor en de raadsleden zijn en het geheele bestuur regelen. Het leven moet er zoo vrij zijn, als dat van een vogel in de lucht, anders kan ik het er niet uithouden," zeide Dan, en voegde er lachend bij: „Ik bemerk dat mevrouw Wildebras en mevrouw Shakespeare Smith, het al niet veel beter met elkander kunnen vinden, dan vroeger.

„Als iedereen hetzelfde dacht, zou er geen vooruitgang wezen. Daisy is een lieve meid, maar heeft aanleg om in te dommelen en niet met haren tijd mede te gaan, daarom moet ik haar nu en dan eens wakker schudden. Dus bij de eerste verkiezing in Dansville gaan wij samen naar de stembus en Demi zal ons begeleiden wanneer wij eindelijk dezen onzen burgerplicht kunnen vervullen."

„Zult ge het doen, dominee?" vroeg Dan den ouden bijnaam gebruikend, alsof hij het prettig vond.

„Ik ben er zeer mede vereerd. Daisy gaat met mij mede. Zij is nog altijd mijn beter ik; en ik ben niet niet van plan, haar in eenig opzicht achter mij te laten," zeide Demi, met zijn arm om den hals zijner zuster, van wie hij meer hield dan ooit.

Dan sloeg een verlangenden blik op hen en dacht hoe heerlijk het moest zijn zulk een zuster te bezitten; en zijn eenzame jeugd scheen hem vreugdeloozer dan ooit, bij het herdenken van al wat hij er in had ontbeerd. Maar Tom joeg deze bespiegelingen op de vlucht, toen hij met een sentimenteele zucht nadenkend zeide:

„Ik heb altijd verlangd een tweeling te zijn. Het is

zoo gezellig en prettig altijd iemand bij zich te hebben, die blijde is op iemand te steunen en hem te vertroosten, wanneer andere meisjes wreed jegens hem zijn.

Daar Tom's onbeantwoorde liefde in de familie spreekwoordelijk was geworden, bracht deze toespeling een schaterend gelach teweeg, dat nog vermeerderde toen Nan, een fleschje pillen voor den dag halend op doctoralen toon zeide:

„Ik dacht wel, dat ge te veel van de kreeft zou hebben gegeten. Neem 4 pillen, dan komt de spijsvertering wel weer in orde. Tom begint altijd te zuchten en wordt vervelend, als hij te veel gegeten heeft."

„Ik zal ze innemen. Zij zijn het eenige wat ge mij ter verzachting van mijn lijden geeft." En met een somber gezicht liet Tom ze een voor een naar binnen glijden.

„Wie kan een kranke geest zijn veerkracht wedergeven, of 't diep geworteld leed doen wijken uit het hart," declameerde Josie op tragischen toon, van hare verheven zitplaats op het hek.

„Ga met mij mede Tom; ik zal een man van je maken. Gooi je pillen en poeders op zij, en ga eens wat van de wereld zien, dan zult ge spoedig vergeten zijn, dat ge een hart hebt en een maag er bij," riep Dan, hem het eenige geneesmiddel voor alle kwalen, dat hij kende, aan de hand gevend.

„Ga met mij mee op zee, Tom; een goede aanval van zeeziekte, zal je geheel en al opknappen en een stijve Noord-Wester al je zwaarmoedige buien doen vervliegen. Neem dienst als scheepsdokter; een gemakkelijk baantje en een leven zoo jolig als het kan.

„En is je Nancy soms verstoord,
Kom haar dan verder niet aan boord;
Je hoort niet bij elkander.
Je laat eenvoudig haar aan lij;
En 't beste maat! geloof mij vrij,
Is: neem voor haar een ander."

voegde Emil er bij, die voor elke kwaal en elk leed

een opwekkend liedje had en ze gulhartig voor zijn vrienden ten beste gaf.

„Misschien zal ik er over denken, wanneer ik mijn diploma gehaald heb. Ik ben niet van plan drie jaren lang te blokken, zonder er iets voor te kunnen toonen. — Tot zoo lang ...

„Zal ik mevrouw Micawber nimmer verlaten," viel Teddy hem met een aandoenlijken snik in de rede.

Tom gaf hem onmiddelijk een duw, die hem van de stoep deed rollen in het natte gras beneden, en tegen dat deze kleine schermutseling was bedaard, kondigde het gerinkel van theelepeltjes daar binnen, genietingen aan van meer aangenamen aard. Vroeger werden de jongens door de meisjes bediend, om noodelooze opschudding te voorkomen; nu ijverden de jongelui om het hardst, om de dames jong en oud van het noodige te voorzien, en deze kleinigheid toonde duidelijk genoeg hoe de bordjes verhangen waren. En wat was alles prettig geschikt! Zelfs Josie bleef rustig zitten en liet zich door Emil bessen brengen in het volle besef harer waardigheid, totdat Ted haar stuk taart wegkaapte — waardoor zij uit hare rol viel en hem met een tik op de vingers kastijdde. In zijn hoedanigheid van gast had alleen Dan vergunning gekregen om Betsy te mogen bedienen, die in deze kleine wereld nog altijd de eereplaats bekleedde. Tom zocht zorgvuldig de lekkerste beetjes uit voor Nan, om daarvoor beloond te worden met de vernietigende aanmerking:

„Ik eet nooit om dezen tijd, en als gij zoo dwaas wilt wezen, krijgt ge bepaald de nachtmerrie," zoodat hij, als een gehoorzame jongen zijn grage maag verloochenend, het bord aan Daisy overhandigde, en zich vergenoegde met rozengeur.

Nadat de aanzienlijke hoeveelheid eetwaren aanmerkelijk was gedund, stelde iemand voor: „Laat ons zingen!" en volgde er een welluidend uur. Nat speelde op de viool, Demi floot, Dan tokkelde op de oude guitaar, en Emil galmde een droefgeestige ballade van

„het vergaan van de Zeenimf"; daarna werden al de oude bekende liedjes nogmaals opgehaald en weerklonk de lucht van vroolijke stemmen, zoodat de voorbijgangers, die lachend bleven luisteren, tot elkander zeiden: „Er is feest van avond op Plumfield."

Toen allen vertrokken waren, talmde Dan nog even op de veranda, zich met welgevallen verlustigend in de koele wind, die de geuren van het versch gemaaid hooi op de omliggende velden en der bloemen van Parnassus naar hem toevoerde; en terwijl hij daar zoo romantisch in het maanlicht tegen een der pilaren van de veranda leunde, kwam mevrouw Bhaer om de deur te sluiten.

„Aan het droomen, Dan?" vroeg zij, denkende dat het vertrouwelijk oogenblik misschien was aangebroken. Zij was dan ook niet weinig verbaasd, toen Dan, inplaats van zijn hart voor haar uit te storten, zich plotseling omdraaide en ronduit zeide:

„Ik wenschte dat ik hier rooken mocht."

Tante Jo glimlachte om haar verijdelde hoop en antwoordde vriendelijk:

„Dat moogt ge doen, op uw kamer — maar steek het huis niet weer in brand."

Misschien zag Dan een teleurgestelde uitdrukking op haar gelaat, of werd zijn hart door de herinnering aan die ondeugende jongensgrap getroffen; hoe het zij, hij boog zich tot haar over en kuste haar, terwijl hij fluisterend zeide: „Goeden nacht, moeder." En tante Jo was gedeeltelijk voldaan.

# HOOFDSTUK V.

## VACANTIE.

Iedereen was den volgenden morgen verheugd over een vrijen dag — en allen treuzelden min of meer aan de ontbijttafel, totdat mevrouw Bhaer plotseling uitriep:

„He! daar is een hond! En op den drempel vertoonde zich een groote hertenhond, die met de oogen op Dan gevestigd, bewegingloos bleef staan.

„Hallo, oude jongen! Kon je niet wachten, totdat ik je kwam halen? Stilletjes weggeloopen? Beken het maar en onderga je straf als een man," zeide Dan, opstaande om naar den hond toe te gaan, die op de achterpooten staan ging om zijn baas in het gezicht te zien, en blafte, alsof hij wilde zeggen, dat hij zich aan geenerlei ongehoorzaamheid had schuldig gemaakt.

„In orde; Don liegt nooit." Dan streelde het groote beest, en voegde er bij, na een blik door het raam te hebben geslagen naar buiten, waar een man en een paard op het huis aankwamen.

„Ik heb mijn bagage van nacht in het hotel gelaten, niet wetende hoe het hier gesteld zou zijn. Komt mee naar buiten om Octoo, mijn mustang te zien; een pracht van een merrie." En Dan liep, met de geheele familie achter zich het huis uit, om de nieuwe gast te verwelkomen.

Zij vonden haar bezig met aanstalten om de stoep op te loopen, in haar haastig verlangen om bij haren meester te komen, tot groote ontsteltenis van den man die haar terughield.

„Laat haar begaan," riep Dan; „zij klimt als een kat en springt als een ree. Wel oudje, wou je eens galoppeeren?" vroeg hij, toen het mooie dier naar hem toe klauterde en vroolijk begon te hinniken, toen hij

het over den neus streek, en op de glanzige flanken klopte.

„Dat noem ik een paard om trotsch op te wezen," zeide Ted, vol bewondering en genot, want hij mocht het gedurende Dan's afwezigheid verzorgen.

„Wat verstandige oogen! Het gelijkt wel, alsof het wil spreken," zeide mevrouw Bhaer.

„Zij kan op haar manier evengoed spreken als een mensch. Er is maar weinig dat zij niet weet. Is 't wel, oudje?" En Dan legde zijn wang tegen haren kop aan, alsof de kleine zwarte merrie hem dierbaar was.

„Wat beduidt Octoo?" vroeg Rob.

„Bliksemstraal; en zij verdient dien naam wel, zooals ge zien zult De Zwarte Havik gaf mij haar in ruil voor mijn buks, en we hebben daar ginds te zamen kostelijke dagen doorleefd. Zij heeft mij meer dan eens het leven gered. Ziet ge dit litteeken?"

Dan wees op een klein litteeken, half verborgen achter de lange manen; en met zijn arm om Octoo's nek geslagen, vertelde hij hoe ze er aan gekomen was.

„De Zwarte Havik en ik waren eens op de buffeljacht, maar vonden er niet zoo spoedig als wij verwachtten. Dit had ten gevolge dat onze leeftocht opraakte en daar zaten wij, een honderd mijlen van ons kamp aan de Roode rivier verwijderd. Ik beschouwde ons als verloren, maar mijn dappere makker zeide: „Nu zal ik u toonen hoe wij ons leven kunnen rekken, totdat wij de kudden ontmoeten. Wij hadden juist ons kamp voor dien nacht opgeslagen bij een kleinen vijver; er was geen levend wezen ergens te bespeuren, zelfs geen vogel, en wij konden toch mijlen ver de prairiën overzien. Wat denkt ge dat wij gedaan hebben?" En Dan sloeg een vragenden blik op de hem omringende gezichten.

„Wormen gegeten, als de wilden van Australië," zeide Rob.

„Gras of bladeren gekookt," voegde mevrouw Bhaer er bij.

„De maag misschien gevuld met leem, zooals wij van een zekeren negerstam lezen?" veronderstelde mijnheer Bhaer.

„Een van de paarden geslacht!" riep Ted, die zich een souper in de wildernis niet zonder wildbraad kon voorstellen.

„Neen; maar wij hebben een van hen adergelaten; kijk, op deze plek; wij vulden er een tinnen kroes mee, deden er water en eenige bladeren wilde salie bij, en kookten het op een vuur van doode takken. Het smaakte goed en wij hebben er heerlijk op geslapen.

„Octoo niet, denk ik," zeide Josie, het dier streelend, met een medelijdend gezicht.

„Die heeft er niets van geweten. De Zwarte Havik zeide, dat wij verscheidene dagen achtereen op de paarden zouden kunnen teren en doorreizen, zonder dat zij er last van hadden. Maar den volgenden morgen kwamen wij een troep buffels tegen, en schoot ik dien, wiens kop ik in mijn koffer heb medegebracht, om voor gangversiering te dienen. Hij ziet er uit om kleine kinderen naar bed te jagen. Een kolossale knaap, hoor!"

„Waar dient deze riem voor!" vroeg Ted, die druk bezig was het Indiaansche zadel, den enkelen teugel, den neusriem en lasso te onderzoeken en den lederen band om den nek van het paard, die hem tot deze vraag aanleiding gaf.

„Daar houden wij ons aan vast, wanneer wij langs de zijde van het paard hangen, die van den vijand is afgekeerd en in vollen ren onder den nek doorvuren. Ik zal het je wijzen!" Dan sprong in den zadel en de trappen af — draafde in geweldige vaart de laan door, nu eens op Octoo's rug, dan weer half verborgen als hij aan stijgbeugel en nekriem hing, en soms ook te voet zijn paard bijhoudend in den wilden ren, dien het erg scheen te bevallen; terwijl Don, met luidruchtige blijdschap over zijn herkregen vrijheid en het gezelschap zijner oude makkers achter hen aan holde.

Zij vormden een heerlijk schouwspel, die drie teugellooze schepselen in hun element, zoo krachtig, bevallig en stout, dat voor een oogenblik de laan een prairie geleek, en het den toeschouwers scheen, alsof deze blik in een ander leven, het hunne saai en kleurloos deed voorkomen.

„Dat is beter dan een paardenspel!" riep tante Jo, die wenschte dat zij nog een meisje was en een ritje op den snellen viervoeter kon doen. „Ik voorzie dat Nan de handen vol zal krijgen met het zetten van gebroken ribben, armen en beenen, want Ted zal alle beenderen in zijn lichaam breken, als hij Dan probeert te evenaren."

„Een enkele buiteling zal hem geen kwaad doen, terwijl deze nieuwe zorg en uitspanning in alle opzichten goed voor hem zullen zijn. Maar ik vrees dat Dan nooit achter een ploeg zal kunnen loopen, na zulk een Pegasus bereden te hebben," antwoordde mijnheer Bhaer, toen de zwarte merrie over het hek sprong en de laan af kwam draven, om na een enkel woord, trillend van opwinding, plotseling te blijven staan, terwijl Dan van haren rug sprong en een buiging maakte voor zijn publiek.

Hij werd dapper toegejuicht, en het scheen hem meer genoegen te doen voor zijn paard dan voor zich zelf. Ted wilde dadelijk les nemen en zat spoedig gemakkelijk in het vreemde zadel — terwijl Octoo zich zoo mak gedroeg als een lam, toen hij wegreed om zich op het college te laten bewonderen. Betsy, die den wedren van verre had gezien, spoedde zich den heuvel af en allen verzamelden zich op de veranda, terwijl Dan, om zijn eigen woorden te bezigen, den grooten koffer „opentrapte", die de goederentrein voor de deur had „neergeduveld."

Gewoonlijk ging Dan zonder noodeloozen ballast op reis en had een hekel aan meer bagage, dan hij in zijn beproefd valies bergen kon. Maar nu hij een weinig geld bezat en het om de kosten dus niet behoefde te

laten, had hij dezen keer een groote verzameling zegeteekenen, bemachtigd met boog en speer, op sleeptouw genomen en mede naar huis gebracht om aan zijn vrienden ten geschenke te geven.

„We zullen door de motten worden opgegeten," dacht mevrouw Bhaer toen de ruige buffelkop voor den dag kwam, gevolgd door een wolfspels voor een voetenkleedje voor haar en een dito beerenhuid voor des professor's studeerkamer, benevens eenige Indiaansche gewaden, behangen met vossenstaarten voor de jongens.

Al die artikelen waren wel wat warm voor een heeten Julidag, maar werden toch met vreugde aangenomen. Ted en Josie gingen zich ommiddelijk kleeden, leerden den oorlogskreet, en verbaasden hunne vrienden met een reeks schermutselingen in en om het huis, met tomahawks, bogen en pijlen, totdat ze van vermoeidheid moesten uitscheiden. De meisjes waren opgetogen over de schitterende vogelvlerken, de gedroogde bouquetten van het gepluimde gras der Pampa's, de snoeren veelkleurige schelpen en aardige voorwerpen van kralen, vederen en boomschors, die hij onder haar verdeelde. De professor stelde veel belang in zijn verschillende ertsen, speerpunten en ruwe schetsen, en toen de koffer leeg was, gaf Dan den heer Laurie nog eenige Indiaansche treurzangen op berkenschors.

„Nu moesten wij nog een tent boven ons hoofd hebben, dan was de voorstelling volmaakt. Ik heb grooten lust heden middag geroosterd koren en gedroogd buffelvleesch op te disschen, mijn dappere krijgshelden. Niemand zal na deze raadsvergadering genoegen nemen met groene erwten en lamsvleesch," zeide tante Jo, met een blik op de schilderachtige verwarring in de lange gang, waar allen min of meer versierd met vederbossen, mocassins en kralensnoeren, op de medegebrachte huiden verspreid lagen.

Reebout, buffeltong, berenklauw en geroosterde mergbeenderen, zouden meer in overeenstemming wezen, maar ik houd wel van een verandering; breng dus u

blè-blè en groenen kost maar op," antwoordde Dan, die met den grooten hond aan zijn voeten, als een opperhoofd te midden van zijn stam, deftig op den ledigen koffer zat.

De meisjes begonnen op te ruimen, doch vorderden slechts langzaam, want aan elk voorwerp dat zij aanraakten, was eene geschiedenis verbonden en al wat Dan er van vertelde, klonk even boeiend, grappig of ongehoord; geen wonder dus, dat zij niet veel lust gevoelden, haar dagtaak te beginnen, totdat Dan door mijnheer Laurie werd medegetroond.

Dit was het begin der zomervacantie en het was verwonderlijk te zien, welk een prettige drukte de komst van Emil en Dan in het rustige leven dezer vlijtige gemeente teweegbracht; het was alsof met hen een verfrisschende koelte was komen aanwaaien, die iedereen had opgewekt. Verscheidene leerlingen bleven gedurende de vacantie over; Plumfield en Parnassus deden hun best, het hun in die dagen genoegelijk te maken, aangezien de meesten in verafgelegen staten te huis behoorden, daarenboven arm waren, en behalve deze, weinig andere gelegenheden hadden voor ontwikkeling of vermaak. Emil was goede maatjes met al de jongelui, zoo meisjes als jongens, en bewoog zich in hun midden ongedwongen op echte zeemansmanier; Dan daarentegen scheen eenigszins bevreesd voor de aardige vrouwelijke studentjes, en was in hare nabijheid teruggetrokken, hoewel hij haar van verre aanzag als een sperwer een vlucht duiven. Hij kon het beter met de jonge mannen vinden, en werd in minder dan geen tijd hun held. Hun bewondering voor zijn mannelijke kundigheden deed hem goed, omdat hij zijn wetenschappelijke tekortkomingen diep gevoelde, en zichzelven dikwijls afvroeg, of hij ooit zoo iets in boeken zou vinden, dat hem zoo zou kunnen voldoen, als de lessen die hij leerde uit het prachtig geïllustreerde boek der Natuur. Niettegenstaande zijn afgetrokkenheid, ontdekten de meisjes zijn goede hoedanigheden, en zagen „den Spanjaard" zooals zij hem

noemden, met gunstige oogen aan, want zijn donkere oogen waren welsprekender dan zijn tong, en de lieve schepseltjes beproefden hem op menige innemende wijze van haar belangstelling te doen blijken.

Hij merkte dit op en trachtte zich harer waardig te maken; hij bedwong zijn vrijpostige tong, verzachtte zijn ruwe manieren, en lette op de uitwerking van al zijn woorden en daden, in het verlangen om een goeden indruk te weeg te brengen. De gezellige omgeving verwarmde zijn eenzaam hart, het beschavend voorbeeld dreef hem tot zelfveredeling aan, en de veranderingen die gedurende zijn afwezigheid in hem en anderen hadden plaats gegrepen, deden het oude tehuis op eene geheel nieuwe wereld gelijken. Na het leven in Californië was het hem een genot en een ontspanning hier te zijn, omringd door vertrouwelijke gezichten, die hem veel hielpen vergeten waar hij spijt van had, en hem versterkten in zijn besluit, het vertrouwen dezer verdienstelijke jongens, de achting dezer onschuldige meisjes, meer ten volle te verdienen.

De dagen werden versleten met rijden, roeien en het maken van uitstapjes; de avonden waren gewijd aan tooneelspel, muziek en dans, en iedereen zeide, dat er in jaren geen zoo prettige vacantie was geweest. Betsy hield hare belofte en liet het stof zich ongehinderd verzamelen op hare geliefkoosde klei, terwijl zij hare makkertjes op hun uitstapjes vergezelde of muziek maakte met haren vader, die zich verheugde in de frissche rozen op haar wangen en de heldere lach, die de vroegere droomerige uitdrukking van haar gelaat verdreef. Josie kibbelde minder met Ted, want Dan had eene eigenaardige manier van haar aan te zien, die haar onmiddellijk deed bedaren en een bijna even goeden invloed op haren oproerigen neef uitoefende. Maar Octoo deed nog het meest voor den woelzieken knaap, die vond dat de bekoorlijkheden van zijn vélocipède, den vroegeren lust van zijn leven, geheel en al door de hare werden overschaduwd. Van den morgen tot den

avond bereed hij het onvermoeide dier en werd merkbaar dikker, tot groote vreugde van zijn moeder, die vreesde dat haren boonenstaak uit zijn kracht zou groeien.

Demi, die weinig te doen had, verkortte zich den tijd met iedereen te photographeeren, dien hij overhalen kon om voor hem te poseeren, en bracht onder vele misbaksels eenige uitstekende proeven voort; want hij bezat een goeden smaak in het groepeeren en een eindeloos geduld. Men kon van hem zeggen, dat hij de wereld bekeek door de lens van zijn camera en het erg prettig scheen te vinden onder een stuk zwart krip zijn medemenschen loensche blikken toe te werpen. Dan vond hij een juweel — want gewillig poseerde hij in zijn Mexicaansch kostuum met hond en paard er bij, en hem kon hij altijd goed treffen. Iedereen moest dan ook een afdruk van deze goedgeslaagde photographie hebben

Ook Betsy was een geliefkoosd model en Demi won op de tentoonstelling van Dillettant-Photographen een prijs voor een portret van zijn nichtje, wier prachtige lokken voor die gelegenheid los om het aardig gezichtje zwierden, dat uit een wolk van kant te voorschijn kwam, die om hare schouders golfde. Deze portretten werden door den trotschen kunstenaar met milde hand uitgedeeld, en aan een der afdrukken was een geschiedenisje verbonden, van teederen aard, dat nog moet worden verteld.

Nat bracht iedere minuut die hem overbleef voor zijn vertrek bij Daisy door; en mevrouw Meta werd iets toeschietelijker, in de stellige overtuiging dat afwezigheid aan deze ongelukkige genegenheid wel een eind zou maken. Daisy sprak weinig, maar haar anders zoo opgeruimd gezichtje stond droevig, wanneer zij alleen was en een paar stille tranen besproeiden de zakdoeken, die zij zoo keurig merkte. Zij wist zeker dat Nat haar niet vergeten zou, en het leven scheen haar tamelijk eenzaam zonder den geliefden jongen, die reeds in de dagen der braadpannetjes en kinderlijke gesprekken in

den ouden wilg, haar vriendje was geweest en sedert was gebleven. Zij was eene goede dochter, lijdzaam en gedwee, die hare moeder zooveel liefde en eerbied toedroeg, dat haar wil wet was en vriendschap volstaan moest waar liefde werd verboden. Daarom verborg zij haar leed, toonde Nat een opgeruimd gelaat en maakte de laatste dagen in zijn tehuis zoo aangenaam mogelijk, door elk gemak en genoegen dat zij wist te bedenken, van goede raadgevingen en aanmoedigende woorden af, tot een welgevulden werkbuidel voor zijn eenzame kamer en een doos met versnaperingen voor de reis toe.

Tom en Nan, besteedden al den tijd, dien hun van hunne studiën overschoot, met zich in het gezelschap der oude vrienden op Plumfield nog eens ter dege te vermaken; want Emil's aanstaande reis zou van langen duur zijn, Nat's afwezigheid was nog onzeker en niemand wist wanneer Dan weer zou komen opdagen. Allen schenen te gevoelen, dat het leven ernstig begon te worden, en zelfs te midden van het genot dat in die heerlijke zomerdagen door hen werd gesmaakt, begrepen zij, dat zij niet langer kinderen waren, en bespraken, spel en scherts voor een korte poos vergetend, dikwijls ernstig elkanders plannen en wenschen, als verlangden zij elkander te kunnen raden en helpen, voordat de uiteenloopende levenspaden hun aan elkanders oog onttrokken.

Een paar weken was al de tijd, die hun overbleef; toen was „de Brenda" zeilreê, Nat zou van New-York vertrekken en Dan zou medegaan om hem aan boord te brengen, want zijn eigen plannen kwamen langzamerhand in zijn brein tot rijpheid en hij verlangde bezig te zijn en er een begin van uitvoering aan te geven. Ter eere van de reizigers werd op Parnassus een afscheidsfeest gegeven, en allen vertoonden zich in hun beste pak en vroolijkste stemming. Ook George en Dolly vereerden het met hunne tegenwoordigheid, naar de laatste mode gekleed, en zagen er uit om door een ringetje te halen, in hun „stalen pen" en „kachelpijp"

zooals Josie de grootste vreugde en trots van hun jongenshart noemde. Jack en Ned betuigden hun leedwezen en wenschten veel genoegen, maar niemand was rouwig om hun afwezigheid: want beiden behoorden tot wat tante Jo haar „misbaksels" noemde. De arme Tom geraakte, als gewoonlijk, weer in verlegenheid, door zijn hoofd in te wrijven met een sterkriekende pomade, in de ijdele hoop zijn stugge haren minder weerbarstig te maken en ze glad en losjes te kunnen laten hangen, zooals de mode was. Ongelukkig plakten zijn eigenzinnige krullen nog dichter opeen, en de geuren van een half dozijn kapperswinkels bleven hem aankleven, ten spijt van de wanhopige pogingen, die hij aanwendde om ze te verdrijven. Nan wilde hem niet in hare nabijheid dulden en werkte geducht met haren waaier, zoodra zij hem in het gezicht kreeg; dit sneed hem door de ziel en hij gevoelde zich als den Peri, wien den toegang tot het Paradijs was ontzegd. Natuurlijk werd hij op den koop toe door zijn makkers uitgelachen en niets dan de onbedwingbare opgeruimdheid van zijn gemoed, bewaarde hem voor wanhoop.

Emil was schitterend in zijn nieuwe uniform en danste met een losheid, alleen zeelieden eigen. Zijn beenen schenen overal tegelijk te zijn en zijn danseressen geraakten buiten adem, in hare pogingen om gelijken tred met hem te houden; niettemin verklaarden al de meisjes, dat hij stuurde als een engel en in weerwil van zijn vaart hadden geen aanvaringen plaats, zoodat hij zich kostelijk amuseerde en geen gebrek had aan passagieressen, die de reis met hem durfden ondernemen.

Dan, die geen gekleed kostuum bezat, had zich laten overhalen, zijn Mexikaansche plunje aan te trekken, en deed zich daarin op zijn voordeeligst voor; zich in de broek met twee rijen blinkende knoopen, het losse buis en de schitterend roode sjerp op zijn gemak gevoelend, wierp hij met een vluggen zwaai zijn „serape" over den schouder, en richtte groote verwoesting aan met

zijn lange sporen, terwijl hij Josie vreemde danspassen leerde, of bewonderende blikken achter zich wierp op zekere blonde jonge dame, die hij niet durfde aanspreken.

De mama's zaten in de alkoof en hadden voor ieder een speld, een lach of een vriendelijk woord over. Het was prettig de statige mevrouw Amy door de zaal te zien wandelen aan den arm van een grooten lummel van een boerenjongen, met hooge modderlaarzen en een laag voorhoofd, of mevrouw Jo als een meisje te zien dansen met een bedeesd jongmensch, wiens armen als pompslingers op en neder gingen en met een gezicht, vuurrood van verlegenheid en trots, over de eer, die hem te beurt viel, de vrouw van den professor op de teenen te mogen trappen. Mevrouw Meta hield naast zich op de sofa een hoekje voor twee of drie meisjes open en mijnheer Laurie wijdde zich hoofdzakelijk aan deze arme, eenvoudige muurbloempjes met een hartelijkheid, die haar tevreden stelde en hare harten stal. De goede professor ging overal rond en zijn vergenoegd gezicht blonk iedereen tegen, terwijl mijnheer March in de studeerkamer een verhandeling hield over „het treurspel bij de Grieken," met de ernstigen onder de heeren, die hun machtigen geest in geen geval ooit tot beuzelachtige vermaken ontplooien.

De ruime muziekzaal, voorkamer, gang en veranda wemelden van witte meisjesgestalten en vergezellende schaduwen; de lucht weerklonk van vroolijke stemmen, en harten en voeten bewogen zich luchtig op de maat van het orkest, dat er dapper op los speelde, terwijl de maan haar best deed, aan dit tooneel betoovering bij te zetten.

„Speld mij even vast, Meta; die beste jongen uit Dunbar heeft mij bijna geheel aan flarden gescheurd. Maar hebt ge wel gezien welk een pret hij had, toen hij elk oogenblik tegen andere paren aanbonsde en mij als een tol in de rondte draaide? Bij zulke gelegenheden kan ik wel merken, dat ik niet meer zoo jong

ben als vroeger en vlug ter been. Over tien jaren zijn wij zoutzakken, zuster; bereid je er vast op voor." Met deze woorden zette tante Jo, die er tengevolge harer menschlievende inspanning tamelijk verwilderd uitzag, zich in een veilig hoekje neder.

„Dat ik aanleg heb om dik te worden, weet ik, maar gij kunt u nooit lang genoeg achtereen rustig houden, om veel last van overtollig vleesch te krijgen; en Amy zal altijd een even mooi figuur blijven houden. Zij ziet er van avond met haar witte kleedje en rozentakjes niet ouder dan achttien jaar uit," antwoordde Meta, druk bezig met de gehavende strooken en kanten vast te spelden van haar eene zuster, terwijl zij met liefderijke oogen de bevallige bewegingen volgde der andere; want Meta aanbad en bewonderde Amy nog altijd, evenals vroeger.

Het was een oude familiegrap, elkander wijs te maken dat Jo dik werd, en het meest hield zij die zelf levendig, ofschoon zij tot heden nog slechts een huismoederlijke welgedaanheid vertoonde, die haar uitstekend stond en de zusters lachten juist over eene toespeling op de onvermijdelijke dubbele kin, toen mijnheer Laurie zich bij haar voegde.

„Als gewoonlijk aan het kalefateren, Jo? Maar 't is waar, ge hebt nooit eenige beweging kunnen nemen, van hoe onschuldigen aard ook, zonder in flarden terug te keeren. Ga wat met mij wandelen om voor het souper een weinig af te koelen. Ik moet u een aantal aardige tableaux laten zien, terwijl Meta intusschen wel zoo goed zal zijn, zich bezig te houden met juffrouw Carr, die in hare verrukking nog eens zoo erg lispelt als anders. Ge moet weten dat zij boven de wolken is, omdat ik haar Demi tot cavelier heb gegeven."

Zoo sprekend geleidde Laurie Jo naar de muziekzaal, die nu bijna geheel ledig was na een verhittenden dans, die het jonge volk in tuin en gang eenige verademing deed zoeken. Stilstaande voor het eerste der vier hooge

ramen, die op de veranda uitkwamen, wees hij op een groep daar buiten, met de woorden: „de naam van dit is „Janmaat aan wal".''

Een paar lange, blauwe broekspijpen, die in een paar keurige nette dansschoenen eindigden, hingen, van het dak der verande tusschen de wingerdranken naar beneden, en rozen, geplukt door onzichtbare handen klaarblijkelijk bij de voornoemde broekspijpen behoorend, werden omlaag geworpen in den schoot van verscheidene meisjes, die als een vlucht witte vogels beneden op de omheining zaten; terwijl een krachtige, mannelijke stem het volgende, droefgeestige gezang voor een buitengewoon aandachtig publiek ten gehoore bracht:

## MARIA'S DROOM.

De maan verhief zich aan den trans,
En over stad en buitenwijk
Goot zij haar zilverwitten glans;
Voor jong, oud, rijk en arm gelijk;
Toen Mary, biddend voor haar schat
Op zee, zich droef ter ruste lei:
En plots een zachte stemme sprak:
„Maria — ween niet over mij."

Zacht beurde zij het hoofd omhoog
Zag rond — o God! 't was Sandy's stem —
Het was haar Sandy's brekend oog
En bleeke wang — daar ziet zij hem,
Hij spreekt: „hier ziet gij nooit mij weer."
Ik ben van 's levens zorgen vrij;
In 't zilte zeegraf zonk ik neer,
Maria — ween niet over mij.

Drie dagen en drie nachten lang
Trotseerden wij het woest geraas
Van wind en zee — sterk was de drang
Naar lijfsbehoud — Vergeefsch! — Helaas!
Nog eenmaal draaide 't vaartuig om,
Toen zonk het. 'k Dacht aan u nog, bij
Den laatsten blik dien 'k opwaarts zond,
Maria — ween niet over mij.

Wie weet hoe spoedig komt de tijd
Dat 'k u weer vind, aan gindsche kust,

Waar dood nog afstand ons meer scheidt,
Waar liefde troont en hemellust."
Het spook verstomde — er kraaide 'n haan,
En Sandy's geest vlood haar voorbij;
Doch fluist'rend klonk nog onder 't gaan:
„Maria — ween niet over mij."

„De gestadige vroolijkheid van dien jongen is hem meer waard dan goud. Hij zal nooit zinken, met zulk een luchtige ziel om hem op de levenszee drijvende te houden," zeide tante Jo, toen de rozen bij het einde van het lied, onder daverende toejuichingen terug werden geworpen.

„Neen, zeker niet — en 't is een schat om dankbaar voor te zijn, niet waar? Wij knorrepotten weten wat opgeruimdheid waard is. 'k Ben blijde dat mijn eerste tableau in uwen smaak is gevallen. Ga mede, numero twee zien. 'k Hoop het nog eender te vinden als straks; toen was het erg aardig. Dit is: „Othello die Desdemona zijn wedervaren vertelt"."

Het tweede raam omlijstte eene zeer schilderachtige groep van drie personen. Mijnheer March in een leunstoel en Betsy op een kussen aan zijn voeten, zaten te luisteren naar Dan, die tegen een der pilaren geleund, met ongewone levendigheid stond te praten. De oude man was in de schaduw, maar de kleine Desdemona zat in het volle maanlicht, opziende naar het gelaat van den jongen Othello, en geheel verdiept in de geschiedenis, die hij zoo boeiend vertelde. De golvende plooien van de bontgekleurde reisdeken over zijn schouders, zijn donker uitzicht en levendige gebaren, gaven dit tooneeltje iets treffends, en beiden aanschouwden het met stil genoegen, totdat tante Jo, snel fluisterend zeide:

„Ik ben blij dat hij heengaat. Hij is te betooverend om hem onder zoovele romantische jonge meisjes te houden — Ik vrees dat zijn grootsch, somber en indrukwekkend optreden onze eenvoudige deerntjes het hoofd op hol zal brengen."

„Geen nood; Dan is nog een ruwe diamant en zal het waarschijnlijk altijd blijven; ofschoon hij in vele

opzichten vooruitgaat. Hoe lief ziet ons Prinsesje er in het zachte maanlicht uit!"

„Dat doet zij altijd en overal." En zich nog even omwendend om een blik vol trots en genegenheid achter zich te slaan, liep mevrouw Bhaer voort. Maar vele jaren later herinnerde zij zich weer dit tooneel en hare eigene voorspellende woorden ook.

Tableau numero drie scheen op het eerste gezicht aan een treurspel te zijn ontleend, en mijnheer Laurie smoorde een lach, toen hij zeide: „De gewonde ridder," en op Tom wees, die het hoofd gewikkeld in een grooten zakdoek, op de knieën lag voor Nan, die een doorn of splinter uit de palm van zijn hand trok, klaarblijkelijk met groote vaardigheid, te oordeelen naar de zalige uitdrukking op het gelaat van den patiënt.

„Bezeer ik je?" vroeg zij, de hand in het maanlicht houdend, om beter te kunnen zien.

„Volstrekt niet; kerf maar voort; ik vind het zelfs prettig," antwoordde Tom, geheel onverschillig voor de pijn in zijn knieën en de schade aan zijn zondagsche broek.

„Ik zal je niet lang meer ophouden."

„Uren als het kan. Nooit zoo gelukkig als hier."

Door deze teedere ontboezeming geenszins bewogen, zette Nan zich een grooten bril met ronde glazen op den neus, en zeide op haren gewonen prozaïschen toon:

„Nu zie ik het — 't is slechts een splinter en hier is hij al."

„Mijne hand bloedt, wil je haar niet verbinden?" vroeg Tom, die de operatie wilde rekken.

„Nonsens; lik het af. Pas alleen morgen wat op in de snijkamer. Ik heb vooreerst genoeg van bloedvergiftiging."

„Dat was de eenige keer dat ge vriendelijk tegen mij waart, Nan. Had ik mijn arm toen maar verloren."

„Ik wou dat jij je hoofd verloren had; het stinkt nog erger dan zooeven naar petroleum en terpentijn."

Ga wat in den tuin wandelen om het te laten luchten."

Bevreesd dat de lach, dien zij niet langer konden bedwingen, hunne tegenwoordigheid verraden zou, gingen de toeschouwers verder, terwijl de „ridder" zich met wanhoop in het hart uit de voeten maakte, en de „dame" haren neus ter verfrissching in den kelk eener lelie stak.

„Arme Tom; het lot is hem niet gunstig, en hij verbeuzelt zijn tijd. Raad hem toch eens Jo, die dwaze verliefdheid te laten varen, en aan het werk te gaan."

„Dikwijls gedaan, Laurie; maar er zal heel wat toe noodig zijn, om den jongen verstandig te maken. Ik zit al met belangstelling uit te kijken wat het wezen zal. Bewaar ons! Wat moet dit alles beduiden?"

Wel mocht zij dit vragen, want boven op een keukenstoel stond Ted, alle mogelijke pogingen aanwendend, om op één been te blijven staan, met het andere achteruit gestoken en met beide armen om zich heen zwaaiend, terwijl Josie, omringd van verscheidene harer kameraadjes, met groote belangstelling naar de halsbrekende toeren stond te kijken, en zich eenige onsamenhangende woorden als „vleugeltjes", „koperdraad" en „handelsstaf," liet ontvallen.

„Dit zou gevoegelijk „de Vliegende Mercurius" kunnen heeten," zeide mijnheer Laurie, terwijl zij door de dunne gordijnen keken.

„Wat lange beenen heeft de jongen toch! Ik begrijp heusch niet hoe hij er weg mede weet. Zij willen een standbeelden-tentoonstelling geven van levende beelden en zullen wonderlijke goden en godinnen voorstellen, wanneer niemand hen helpt," antwoordde mevrouw Bhaer, die in dit tooneeltje veel behagen schepte.

„Nu doet hij het!" „Dat is prachtig!" Probeer nu, hoe lang je zoo kunt blijven staan!" riepen de meisjes dooreen, toen het Ted gelukte één oogenblik zijn evenwicht te bewaren, door den eenen voet achter de rugleuning te houden. Ongelukkerwijze steunde daardoor zijn geheele zwaarte op den anderen voet — de rieten zitting der stoel bezweek, en de Vliegende Mercurius

kwam, onder een schaterend gelach der meisjes, met een bons naar beneden. Daar hij echter meermalen op soortgelijke wijze met den harden grond kennis maakte, en aan zulke tuimelingen was gewend, herstelde hij zich spoedig, en danste met het eene been door den stoel gestoken, vroolijk de kamer rond.

„Wel bedankt voor uwe vier aardige tooneeltjes. Gij hebt mij op een idee gebracht; wij moesten mettertijd geregeld zulke tableaux samenstellen en onzen bezoekers laten zien. Nieuw en nog nooit vertoond; ik zal het onzen regisseur voorstellen en u de eer der ontdekking geven," zeide mevrouw Bhaer, terwijl zij op hun gemak terugliepen naar de kamer, waaruit een gerinkel van glaswerk en zilvergoed naar buiten drong en waar zwarte heerenrokken zenuwachtig heen en weer fladderden.

Laat ons, lieve lezeressen, voor een oogenblik het voorbeeld der oude vrienden volgen, en luisterend rondgaan onder het jonge volk, om eenige draadjes voor het weefsel dezer geschiedenis te verzamelen. George en Dolly waren aan het eten en stonden, na de aan hunne zorg toevertrouwde dames te hebben bediend, in een hoekje een grooten voorraad eetwaren van allerlei aard tot zich te nemen, met een vruchtelooze poging om hunnen gezonden eetlust achter een air van voornaame onverschilligheid te verbergen.

„Goede tafel hier; Laurence doet zoo iets netjes. Heerlijke koffie — maar geen wijn, en dat is niet goed gezien," zeide Stuffy, die nog evenveel van lekker eten en drinken hield als vroeger, en tot een zwaarlijvig jongmensch met lodderige oogen en een galachtig uiterlijk was opgegroeid.

„Deugt niet voor jonge menschen zegt hij. Jongens! als hij ons eens achter onze flesch kon zien zitten. Wij kunnen wat wegstouwen, zooals Emil zou zeggen," antwoordde Dolly, de fat, de glanzende oppervlakte van zijn welgesteven halfhemd, waarin een diamanten knoopje als een eenzame ster schitterde, voorzichtig

met een servet bedekkend. Stotteren deed hij bijna niet meer, maar hij, evenals George, sprak op een toon van nederbuigende vriendelijkheid, hetgeen met de airs van geblaseerdheid, die zij zich gaven, grappig afstak bij hunne jeugdige gezichten en zoutelooze aanmerkingen. Goedhartige jongens, beiden, maar topzwaar van verhoovaardiging op hun studentenschap en het vrije collegeleven.

„Kleine Jo wordt een verduiveld aardige meid, vind je niet?" vroeg George, met een langgerekte zucht van voldoening, toen zijn eerste hapje vanille-ijs langzaam naar binnen gleed.

„Hum — ja — tamelijk. De Prinses valt meer in mijn smaak. Ik houd meer van blondines, vorstelijke en bevallige houding, weetje — en niet zoo bewegelijk."

„Ja, Jo is te druk; je kunt evengoed met een sprinkhaan dansen. Ik heb haar eenmaal gevraagd, maar moest er niets meer van hebben. Juffrouw Perry is een lief, bedaard meisje. Ik heb de schotsche wals met haar gedanst."

„Gij zult nooit een goede danser worden. Te lui. Ik neem aan, met elk meisje te dansen al doet zij alle passen verkeerd, en het tegen de beste uit te houden. Dansen is mijn fort." En Dolly sloeg een blik van zijn keurig geschoeide voetjes opwaarts, naar het schitterend edelgesteente op zijn borst, met de uitdagende houding van een jongen kalkoenschen haan tusschen een troep ganzen.

„Juffrouw Grey zit naar je uit te zien — wil nog wat hebben. Zie meteen even of juffrouw Nelson's bordje ledig is, als een beste kerel. Ik kan zoo gauw geen ijs eten." En George bleef veilig in zijn hoekje, terwijl Dolly zich door de volte heenwerkte, om zijn plicht te gaan volbrengen, en woedend terugkwam, met een vetvlek op de kraag van zijn jas.

„Verduiveld onhandige pummels! Staan overal in den weg en kunnen niets zonder morsen aandragen. Zij moesten liever bij hun boeken blijven en geen

menschen van de wereld willen zijn. 't Gaat hun toch niet goed af. Beroerde vlek! Wrijf er eens overheen met je servet, en geef mij wat te eten. Ik ben uitgehongerd. Ik heb nog nooit meisjes zooveel zien gebruiken. Het bewijst dat zij niet zoo hard moesten studeeren," bromde Dolly, erg uit zijn humeur.

„Dat doen zij. 't Staat niet damesachtig. Moesten tevreden zijn met een portie ijs en een stukje taart en het sierlijk opeten. Houd er niet van meisjes te zien schrokken. Wij, hard werkende mannen, hebben het noodig en ik ben stellig van plan nog een stuk van die roomtaart te nemen, wanneer zij ten minste reeds niet op is. Hier, jongen! reik mij dien schotel even aan, haast je wat —" beval Stuffy, een jongmensch in een tamelijk versleten zwarten rok aanstootend, dat met een blaadje met glaasjes voorbijkwam.

Zijn bevel werd onmiddellijk gehoorzaamd; maar George's eetlust verging in het volgend oogenblik geheel toen Dolly, met een bedrukt gezicht van zijn bedorven jas opziende, uitriep:

„Je bent er leelijk in geloopen, ouwe jongen! Dat was Morton, mijnheer Bhaer's beste leerling. Heeft overal verstand van, laat er zich heel wat op voorstaan en is erg bij de oome's gezien. Daar zul je van hooren." En Dolly begon zoo hartelijk te lachen, dat een lepeltje ijs op het hoofd der tegenover hem zittende dame terechtkwam en ook hij er inliep.

Wij zullen hen verder aan hun wanhoop overlaten en eens hooren naar het fluisterend gevoerd gesprek der twee jonge dames, die gemakkelijk in een vensternis gezeten, geduldig wachten totdat hare cavaliers verzadigd zouden zijn.

„Ik vind dat de Laurence's allerliefste partijtjes geven. Vindt gij ze ook niet prettig?" vroeg de jongste, rondziende met den opgetogen blik van iemand, aan zulk soort vermaken ongewoon.

„Erg prettig, maar ik heb altijd een gevoel alsof ik niet goed gekleed ga. t'Huis schenen mijn kleederen

mooi genoeg en ik was half bang al te opzichtig gekleed te zijn; maar hier zie ik er uit als een boerin. — En hier heb ik geen tijd of geld om het te veranderen, zelfs al wist ik hoe," antwoordde de ander, met een erlegen blik op haar met goedkoope kant gegarneerde hoogrood zijden japon.

„Ge moet mevrouw Brooke vragen, u te zeggen hoe ge u kleeden moet. Zij was heel vriendelijk voor mij. Ik had een groen zijdje en het zag er zoo leelijk en onsmakelijk uit, bij de andere mooie pakjes hier, dat ik er bepaald verlegen mee werd en vroeg hoeveel een japon zooals mevrouw Laurence droeg, wel kosten zou. Die zag er zoo eenvoudig en netjes uit, en zou dus niet zoo erg duur kunnen wezen, dacht ik; maar het was Indische zijde met Brusselsche kant, dus daar viel natuurlijk niet aan te denken. Toen zeide mevrouw Brooke: maak een wit mousselinen schoot over den groenen rok heen, en doe witte, in plaats van roode bloemen in het haar, dan zult gij er heel lief uitzien. Welnu, staat het zóó niet heel goed?" En juffrouw Burton bekeek zich zelf met meisjesachtig genoegen; want een weinig goede smaak had het schreeuwend groen getemperd, terwijl de witte camelea's veel beter dan rozen bij haar roode haren pasten.

„Ja, heel lief! Ik heb je al bewonderd. Ik zal het mijne ook zoo maken. Mevrouw Brooke heeft mij ook reeds van mijn hoofdpijn afgeholpen en Mary Clay heeft geen last meer van slechte spijsvertering, sedert zij op haren raad geen koffie en geroosterd brood meer gebruikt."

„Mij heeft mevrouw Laurence verre wandelingen en gymnastiek aangeraden, om mijn scheeven schouder en benauwdheid op de borst kwijt te raken, en ik heb nu een veel beter figuur dan vroeger."

„Wist ge, dat mijnheer Laurence Amelia Merrill's schoolgeld betaalt? Haar vader ging bankroet zooals ge weet en zij was ontroostbaar, dat zij het college zou moeten verlaten; maar die voortreffelijke man kwam tusschenbeiden en maakte alles in orde."

„Ja, en professor Bhaer laat 's avonds verscheidene jongens bij zich aan huis komen, om hem voort te helpen, zoodat zij de anderen kunnen bijhouden; en mevrouw Bhaer heeft verleden jaar zelf Charles Mackay opgepast toen hij de koorts had. Het zijn de beste en liefste menschen ter wereld, dat zal ik altijd volhouden."

„Ik ook, en de jaren die ik hier doorbreng, zullen de gelukkigste en nuttigste van mijn leven zijn."

En beide meisjes vergaten voor een oogenblik toilet en avondeten, om met dankbare, liefderijke oogen te zien naar de vrienden, wier streven het was zoowel ziel en geest te ontwikkelen als voor het lichaam te zorgen.

Gaat nu met mij mede naar een levendig groepje, dat op de treden der veranda-trap zat te schransen; de meisjes als blinkend schuim bovenaan, en een bezinksel van jongelingen beneden, waar de zwaarste bestanddeelen zich altijd verzamelen. Emil, die nimmer zat wanneer hij klimmen of balanceeren kon, versierde de leuning; Tom, Nat, Demi en Dan, hadden zich op de treden gelegerd, en waren druk aan het eten; hunne dames waren goed voorzien en met de oogen op het bekoorlijk schouwspel boven hen geslagen, smaakten zij eenige oogenblikken van welverdiende rust.

„Het spijt mij dat de jongens heengaan. Het zal erg vervelend zijn zonder hen. Nu zij ons niet meer zoo plagen en wat voorkomender zijn, vind ik ze heusch aardig," zeide Nan, dien avond eene ongewone lieftalligheid ten toon spreidend, nu Tom's ongeluk hem belette haar te kwellen.

„Mij ook; en Betsy heeft er vandaag ook al over geklaagd, ofschoon zij in den regel niet veel met jongens opheeft, tenzij zij modellen van netheid zijn. Zij heeft een buste van Dan gemaakt, die nog wel niet geheel af is, maar toch uitstekend op hem gelijkt. Ik heb haar nog nooit zóó in haar werk verdiept gezien. Hij is zoo forsch en groot, dat hij mij altijd doet denken aan den stervenden Gladiator of een van die andere

helden uit den ouden tijd. — Daar gaat Betsy. Wat ziet ze er lief uit, vandaag!" antwoordde Daisy, met de hand wuivend, toen het Prinsesje aan grootvader's arm voorbijkwam.

„'k Had nooit gedacht, dat hij zoo degelijk zou worden. Weet je niet meer dat we hem altijd een slechten jongen noemden, en niet anders dachten dan dat hij zeeroover worden zou of iets anders even verschrikkelijk, omdat hij ons zoo valsch kon aanzien en somtijds vloekte? Nu is hij de knapste van de jongens en bepaald onderhoudend met zijn verhalen en plannen. Ik houd heel veel van hem; hij is zoo groot en sterk en ongedwongen in zijn manieren. Ik heb genoeg van moederszoontjes en boekenwormen," verklaarde Nan op haren beslisten toon.

„Niet knapper dan Nat!" riep de getrouwe Daisy, de twee gezichten beneden zich vergelijkend, waarvan het eene ongewoon vroolijk en het andere, zelfs bij het verslinden van een taartje, sentimenteel-ernstig stond. „Ik mag Dan graag lijden, en ben blij dat het hem goed gaat, maar hij is mij te druk en boezemt mij altijd nog eenige vrees in. Kalme menschen bevallen mij het best."

„Het leven is een strijd, en ik houd van een dapper soldaat. Jongens nemen het gewoonlijk te luchtig op, zij begrijpen er den ernst niet van en tijgen niet met kracht aan het werk. Zie nu dien dwazen Tom eens, die zijn tijd verknoeit en zich bespottelijk aanstelt, omdat hij niet krijgen kan wat hij hebben wil, precies als een klein kind dat drenst om de maan. Ik kan zulken onzin niet uitstaan!" knorde Nan, neerziende op den vroolijken Thomas, die in dartelen overmoed Emil's schoenen met bitterkoekjes vulde, en zich zijn ballingschap zoo dragelijk mogelijk trachtte te maken.

„De meeste meisjes zouden door zooveel getrouwheid getroffen worden. Ik vind het verrukkelijk," fluisterde Daisy, achter haren waaier, want de andere meisjes zaten slechts ééne trede lager.

„Je bent een sentimenteel gansje en kunt er niet over oordeelen. Nat zal tweemaal zoo flink wezen als hij van zijn uitstapje terugkomt. Ik wenschte dat Tom met hem mee kon gaan. Het is mijn meening, dat, wanneer wij meisjes eenigen invloed bezitten, wij dien ten voordeele dezer jongens moeten aanwenden en hen niet moeten flikflooien, om daardoor ons zelven tot slavinnen, en hen tot tirannen te maken. Laat hen eerst toonen wat zij zijn en kunnen doen, alvorens iets van ons te verwachten, en laat hen ons de kans geven evenzoo te doen. Dan zullen wij weten wat ons te doen staat, en behoeven geen misslagen te begaan, die wij ons geheele verdere leven bejammeren."

„Hoor! Hoor!" riep Alice Heath, een meisje naar Nan's hart, dat, evenals zij, als een verstandige jonge vrouw, een beroep had gekozen. „Stel slechts de gelegenheid voor ons open en heb geduld totdat wij gereed zijn. Nu wil men ons dadelijk even knap en verstandig hebben als mannen, wien van de vroegste tijden af alle mogelijke hulp en voorlichting is verstrekt, terwijl wij hoegenaamd niets kregen. Dat is onbillijk. Geef ons gelijke kansen, en eer een paar geslachten voorbij zijn, zullen wij zien hoe de uitspraak is. Ik houd van gerechtigheid, en wij ondervinden die te weinig."

„Alweer bezig den vrijheidsoorlog te prediken?" vroeg Demi, op dat oogenblik zijn hoofd door de balustrade stekend. „Omhoog uw banier! Ik zal u bijstaan en helpen, als gij het verlangt. Maar met u en Nan in de voorhoede, geloof ik niet, dat er veel hulp zal noodig zijn."

„Ge zijt een goede steun, Demi, en ik zal in alle omstandigheden op u rekenen; want ge zijt een openhartige jongen, en hebt niet vergeten, wat ge aan uwe moeder, aan uwe zusters en tantes verschuldigd zijt," vervolgde Nan. „Ik houd van mannen die oprecht erkennen willen, dat zij geen goden zijn. Hoe is het mogelijk dat wij ze er nog voor kunnen blijven aanzien, na de talrijke dwalingen, die deze heeren der

schepping onophoudelijk begaan? Ziet hen eens als zij ziek zijn, zooals ik, dan leert ge hen eerst kennen!"

„Tref ons, ongelukkige gevallenen, niet te hard; wees genadig en richt ons op, om u te zegenen en in u te gelooven tot in eeuwigheid," smeekte Demi, van achter de tralies.

„Wij zullen vriendelijk zijn jegens u, indien gij rechtvaardig jegens ons wilt wezen. Ik zeg niet edelmoedig, alleen rechtvaardig. Verleden winter ben ik naar eene vergadering geweest, waar het algemeen stemrecht, ook voor de vrouwen, behandeld zou worden; onzinniger, vervelender gezwets heb ik nooit gehoord, en die mannen waren onze vertegenwoordigers. Ik schaamde mij over hen, over hunne vrouwen en moeders. Ik heb een verstandig man noodig, om mij te vertegenwoordigen wanneer ik het zelf niet doen kan en geen dwaas.

„Nan heeft het woord. Nu zullen wij er van lusten," riep Tom, een parapluie opstekend, om zijn ongelukkig hoofd te beschutten; want Nan's ernstige woorden waren duidelijk verstaanbaar en haar verontwaardigde blik had toevallig op hem gerust, terwijl zij sprak.

„Ga voort, ga voort! Ik zal aanteekening houden en van tijd tot tijd „daverende toejuiching" zetten," voegde Demi er bij, met een gewichtig gezicht zijn potlood en balboekje voor den dag halend.

Daisy greep hem door de tralies heen bij den neus, en de vergadering was gedurende een oogenblik tamelijk onstuimig, want Emil riep: „Bramzeils geien, er komt te loevert een bui opzetten;" Tom klapte als razend in de handen; Dan zag op, alsof het vooruitzicht op een strijd zelfs met woorden, hem genoegen deed, en Nat stond op om Demi, wiens toestand hem benijdenswaardig voorkwam, te gaan helpen. In dit oogenblik van spanning, toen allen tegelijk lachten, en dooreen spraken, kwam Betsy door de lange gang naar buiten en zag als een engel des vredes neder op de luidruchtige groep beneden, terwijl zij met nieuwsgierige oogen en een glimlach op de lippen vroeg:

„Wat is hier aan de hand?"

„Een ontevreden vergadering. Nan en Alice zijn oproerig en wij zitten op de bank der misdadigers om gevonnisd te worden. Wil uwe Hoogheid voorzitten en tusschen ons oordeelen?" antwoordde Demi, terwijl het dadelijk stil werd; want niemand gedroeg zich ooit luidruchtig in tegenwoordigheid der Prinses.

„Ik ben niet verstandig genoeg. Maar ik wil hier gaan zitten en toeluisteren. Ga voort, als 't u belieft." En Betsy nam plaats boven hen, zoo kalm en bedaard als een standbeeldje van de Gerechtigheid, met waaier en bouquet in plaats van weegschaal en zwaard.

„Nu dames, ontvouw uwe grieven, maar spaar ons tot morgenochtend; want wij moeten een duitsche polka dansen, zoodra iedereen genoeg gegeten heeft, en Parnassus verwacht dat elk man zijn plicht zal doen. Mevrouw de Presidente „Wildebras" heeft het woord," zeide Demie, die zulke grappen oneindig aardiger vond, dan de onschuldige vrijerijen, die op Plumfield werden toegelaten, om de eenvoudige reden, dat ze toch nooit geheel konden worden uitgeroeid en elk stelsel van opvoeding schijnen aan te kleven.

„Ik heb slechts één ding te zeggen, en het is dit:" begon Nan, deftig, ofschoon hare oogen tintelden met een mengeling van vroolijken spot en diepgevoelden ernst. „Jongens! ik wil ieders meening over dit onderwerp vragen. Dan en Emil hebben de wereld gezien en kunnen het dus weten. Tom en Nat hebben jaren lang goede voorbeelden voor oogen gehad. Demi is een der onzen en we zijn trotsch op hem. Ted is een weerhaan en Dolly en Georg een paar domkoppen die zal ik het dus niet vragen. Commandant zijt ge gereed om te antwoorden?"

„Ja! ja! kapitein."

„Gelooft gij in de rechten der vrouw?"

„Ongetwijfeld, kapitein, en als gij 't verlangt wil ik een geheele lading meisjes medenemen. Hebben wij er niet allen één noodig om ons veilig de haven binnen

te loodsen, en zouden wij haar niet mede aan onze bakstafel laten zitten, nu wij zonder haar toch zeker en stellig moeten vergaan?"

„Goed gesproken, Emil! Nan zal je na deze kernachtige toespraak zeker tot haar eersten stuurman benoemen," zeide Demy, terwijl de meisjes in de handen klapten en Tom donker begon te kijken.

„Nu, Dan, gij houdt zelf zooveel van de vrijheid; gunt gij ze ons ook?"

„Zooveel gij krijgen kunt en ik zal het tegen iedereen opnemen, die laag genoeg is, om te zeggen dat gij ze niet waard zijt."

Dit kort en krachtig antwoord was koren op den molen der presidente en zij schonk den spreker uit Californië een goedkeurend knikje, terwijl zij op levendigen toon zeide: „Nat zou niet durven zeggen dat hij er anders over denkt, zelfs al is het werkelijk zoo, maar ik hoop toch dat hij ons als muzikant ten minste helpen zal den marsch blazen, wanneer wij ten strijde oprukken, en niet een dergenen zal zijn, die de trom roeren wanneer de slag gewonnen is, en de eer der overwinning deelen."

Haar twijfel werd geheel weggenomen en het speet haar deze scherpe woorden te hebben geuit, toen Nat, hoewel kleurend, doch met een uitdrukking van mannelijkheid in gelaat en gebaren opzag en zeide, op een toon, die hen allen trof:

„Ik zou de ondankbaarste kerel moeten wezen die ooit heeft geleefd, wanneer ik de vrouwen niet met mijn geheele hart en ziel beminde, eerbiedigde en diende, want haar dank ik alles wat ik ben of ooit worden zal."

Daisy klapte in de handen en Betsy wierp hem haar bouquet in den schoot, terwijl de andere meisjes zeer voldaan met hare waaiers wuifden; want oprecht gevoel gaf kracht aan zijn woorden.

„Thomas B. Banys sta op, en zeg de waarheid, de zuivere waarheid en niets dan de waarheid, als ge

kunt," beval Nan met haren waaier tegen de leuning slaande, om de vergadering tot de orde te roepen.

Tom deed zijn parapluie neer en stak, opstaande, de hand omhoog, terwijl hij plechtig zeide:

„Ik geloof in alle mogelijke rechten. Ik aanbid alle vrouwen en ben elk oogenblik bereid voor haar te sterven als het de zaak bevoordeelen kan."

„Er voor leven en werken is moeielijker en daarom ook eervoller. De mannen zijn altijd bereid om voor ons te sterven, maar niet om ons het leven te veraangenamen. Mooie woorden, maar slecht geredeneerd; het kan er maar even mee door, Tom. Nu zullen wij de vergadering sluiten, daar het uur voor feestelijke lichaamsoefeningen is aangebroken. Ik ben blijde te zien, dat het oude Plumfield der wereld zes flinke mannen heeft geschonken en hoop dat zij getrouw zullen blijven aan de beginselen, die hen daar zijn ingeprent, waar zij zich ook mogen bevinden. En nu, meisjes, gaat niet op den tocht zitten en jongens drinkt geen ijswater wanneer gij bezweet zijt."

Met deze eigenaardige woorden sloot Nan de vergadering, en gingen de meisjes heen om een der weinige rechten te genieten die haar waren toegestaan.

## HOOFDSTUK VI.

### AFSCHEIDSWOORDEN.

De volgende dag was Zondag en eene groote menigte, jong en oud maakte zich gereed om naar de kerk te gaan, — sommigen rijdend, anderen loopend, doch allen vroolijk gestemd door het prachtige weder en de aangename rust, die het menschdom verkwikken, wanneer de arbeid en zorgen der week zijn afgeloopen. Daisy had hoofdpijn en tante Jo bleef te huis om haar

gezelschap te houden, zeer wel wetende dat de ergste pijn in het teedere hartje zat, dat zich plichtmatig verzette tegen de liefde, die sterker werd naarmate het afscheid naderde.

„Daisy kent mijne wenschen en ik vertrouw haar. Gij moet een oogje op Nat houden en hem duidelijk aan het verstand brengen, dat hij alle verliefdheid op zijde moet zetten of ik zou de briefwisseling tusschen hen moeten verbieden. Ik schijn niet gaarne wreed, maar mijn kleine meid is nog te jong om zich op eenigerlei wijze te verbinden," zeide mevrouw Meta, in haar Zondagsche grijs zijden japon ritselend op en neer loopend, wachtende op Demi, die zijne godvruchtige moeder altijd naar de kerk geleidde. bij wijze van boetedoening voor het overtreden harer wenschen in andere zaken.

„Dat zal ik, lieve; ik lig vandaag voor alle drie de jongens op de loer als een oude spin en ik zal met ieder van hen eens goed praten. Zij weten dat ik hen begrijp en leggen vroeger of later hun hart toch voor mij open. Ge ziet er voordeelig uit, Meta, en niemand zal willen gelooven dat die groote lummel uw zoon is," voegde tante Jo er bij, toen Demi stralend in Zondagspracht, van zijn glimmend gepoetste laarzen tot zijn sierlijk opgekamde bruine kuif, binnentrad.

„Gij vleit mij, om mijn hart jegens uw eigen jongen tot inschikkelijkheid te stemmen. Ik ken uwe manieren Jo, maar ik geef niet toe. Wees verstandig en spaar mij hevige tooneelen. Wat John betreft, zoolang hij met zijn oude moeder tevreden is, kan het mij niet schelen wat de menschen denken," antwoordde Meta, glimlachend het ruikertje viooltjes aannemend, dat Demi haar overhandigde.

Toen, na hare parelgrijze handschoenen zorgvuldig te hebben toegeknoopt, nam zij den arm van haren zoon en stapte statig naar het rijtuig, waarin Amy en Betsy reeds zaten te wachten, terwijl Jo hen achterna riep, juist zooals moeder placht te doen:

„Meisjes, hebt ge wel een schoonen zakdoek bij je gestoken?" Allen lachten om deze welbekende woorden, en drie witte vlaggen wuifden uit het rijtuig terwijl zij wegreden, de spin achterlatend om op haar eerste vliegje te gaan loeren. Zij behoefde niet lang te wachten. Daisy lag met betraande wangen voorover op het gezangboek, waaruit zij en Nat zoo dikwijls te zamen gezongen hadden; daarom ging tante Jo, die met haar omvangrijk lichtgrijs zonnescherm, veel van een wandelenden paddestsel had, een weinig in den tuin wandelen.

Dan was op een tienmijlstochtje uitgegaan en Nat werd verondersteld hem te vergezellen, maar niet bij machte zich van de duiventil los te rukken, of op dezen laatsten dag een oogenblik uit de nabijheid van zijn afgod te zijn, kwam hij spoedig steelsgewijze terug. Mevrouw Bhaer kreeg hem dadelijk in het oog en wenkte hem bij haar te komen op een eenvoudige bank onder den ouden olm, waar zij ongestoord konden praten en tevens het oog konden houden op zeker raam, met witte gordijnen er voor, en half achter wingerdranken verscholen.

„Prettig en koel is het hier. Ik heb vandaag geen zin in een marsch met Dan — het is te warm en hij gaat als een locomotief. Hij was nu op weg naar het moeras, waarin zijn geliefkoosde slangen plachten te wonen, daarom heb ik voor de eer van zijn gezelschap bedankt," zeide Nat zich met zijn stroohoed koelte toewuivend, hoewel de dag volstrekt niet drukkend was.

„'k Ben blijde dat ge hier zijt teruggekomen. Ga hier bij mij wat zitten uitrusten, en laat ons nog eens als vroeger vertrouwelijk spreken. Wij hebben het allebei in den laatsten tijd zoo druk gehad, dat het mij voorkomt, alsof ik niet half van je plannen op de hoogte ben, en ik wilde ze toch gaarne weten," antwoordde mevrouw Bhaer, overtuigd dat, hoewel zij met Leipzig zouden beginnen, zij vanzelf weer op Plumfield terug zouden komen.

„Ik vind het erg lief van u, en er niets waar ik op

het oogenblik meer zin in zou hebben. Ik kan mij nog niet voorstellen, dat ik zoo ver weg ga — waarschijnlijk begrijp ik het niet eer voordat het schip onder zeil gaat. Het is een prachtige kans, die mij gegeven wordt, en ik weet niet, hoe ik mijnheer Laurie ooit genoeg zal kunnen danken, voor hetgeen hij heeft gedaan en u ook —" voegde Nat er bij, met eene trilling in zijn stem; want hij was een teerhartige jongen en vergat een weldaad nooit.

„Ge kunt ons het beste danken door zoo te zijn en te doen, als wij allen hopen en van u verwachten, mijn jongen. Het nieuwe leven, dat gij in gaat treden, wemelt van duizende kleine beproevingen en verzoekingen, terwijl ge alleen uw eigen verstand en scherpzinnigheid hebt om op te steunen. Dat zal de tijd zijn, om de beginselen op de proef te stellen, die wij hebben getracht u in te prenten, en om te zien hoe ze hebben wortel geschoten. Natuurlijk zult ge misslagen begaan — dat doen wij allen; maar leg nimmer uw geweten het zwijgen op, en laat u nooit blindelings medeslepen. Waak en bid, beste Nat, en laat, terwijl uwe hand aan vaardigheid wint, het hoofd verstandiger worden en houd het hart even rein en warm als nu."

Ik zal het beproeven, Moeder Bhaer; mijn uiterste best zal ik doen, om u tot eer te strekken. Ik weet dat ik in de muziek zal vorderen — het gaat vanzelf, maar verstandig zal ik wel nooit zoo heel erg worden, vrees ik. En wat mijn hart aangaat, u weet dat ik het hier goed bewaard achterlaat."

Terwijl hij sprak waren Nat's oogen naar het raam gewend, met een blik vol liefde en verlangen, die aan zijn kalm gelaat eene mannelijke doch tegelijkertijd droevige uitdrukking gaf, die duidelijk deed zien, hoe diep de jongensachtige genegenheid bij hem had wortel geschoten.

„Daar wilde ik juist over spreken; en ik weet vooruit dat gij mij vergeven zult, wat u schijnbaar wreed zal klinken, omdat ik toch hartelijk deelneem in alles wat

u betreft," zeide tante Jo, blijde dat de zaak op het tapijt was gekomen.

„Ja! laat ons over Daisy praten. Ik denk nergens anders over, dan haar te verlaten — haar te verliezen. Ik heb geen hoop — het zou misschien te veel verlangd zijn; maar ik kan niet anders dan haar lief hebben, waarheen ik ook ga!" riep Nat met een mengeling van wanhoop en uitdaging in zijn gelaat, waardoor tante Jo eenigszins van haar stuk geraakte.

„Luister naar mij, en ik zal trachten u troost en tegelijkertijd goeden raad te geven. Wij weten allen dat Daisy veel van u houdt, maar hare moeder oppert bezwaren, en als eene goede dochter tracht zij te gehoorzamen. Jonge menschen gelooven dat zij nooit veranderen zullen, maar dat doen zij toch op de verwonderlijkste manier, en slechts zeer weinigen sterven aan een gebroken hart." Mevrouw Bhaer glimlachte even bij de herinnering aan een anderen jongen, dien zij eenmaal evenzoo troost had willen geven, en vervolgde toen ernstig, terwijl Nat luisterde, alsof zijn lot aan hare lippen hing:

„Twee dingen zijn mogelijk: òf ge vindt iemand anders om lief te hebben, òf wat beter is, ge zijt zoo vervuld van en gelukkig in uw muziek, dat ge het gaarne aan den tijd zult overlaten, deze zaak tot een voor u beiden gelukkig einde te brengen. Daisy zal u misschien vergeten, wanneer ge zijt heengegaan en blijde zijn, dat geen andere banden dan die der vriendschap u verbinden. In elk geval is het veel verstandiger geen wederzijdsche beloften te doen; dan zijt ge beiden vrij en zult mogelijk over eenige jaren om dezen in den knop verstikten liefdesroman moeten lachen."

„Denkt u dat waarlijk?" vroeg Nat, haar zoo scherp aanziende, dat de waarheid er wel uit moest, want zijn geheele hart lag in die openhartige blauwe oogen van hem.

„Neen, dat doe ik niet!" antwoordde tante Jo.

„Wat zoudt gij dan in mijn plaats doen?" vroeg

hij, op een toon van bevel, zooals nog nooit in zijn bedeesde stem geklonken had.

„Bewaar ons! de jongen meent het, en ik ben bang dat ik in mijn sympathie de voorzichtigheid geheel uit het oog zal verliezen," dacht mevrouw Bhaer, aangenaam verrast door de onverwachte mannelijkheid die Nat tentoonspreidde

„Ik zal u vertellen wat ik doen zou. Ik zou tot mijzelven zeggen: Ik zal het bewijs leveren, dat mijne liefde sterk is en oprecht, en niet alleen mijn best doen om een goed toonkunstenaar, maar ook een degelijk mensch te worden, en zoodoende achting en vertrouwen verdienen, zoodat Daisy's moeder er trotsch op kan zijn mij haar dochter te geven. Dat wil ik beproeven, en faal ik, welnu, ik zal er niet slechter op zijn geworden, en mij troosten met de gedachte, dat ik om harentwille mijn best heb gedaan."

„Dat is juist wat ik wil doen. Maar ik had zoo gaarne een woord van hoop gehad om mij moed te geven," riep Nat vurig, alsof de smeulende vonk door tante Jo's hoopvolle woorden in laaien vlam was overgeslagen. Andere jongens, armer en onwetender dan ik, hebben wel groote dingen gedaan en zich beroemd gemaakt. Waarom ook ik niet, al beteeken ik nu nog niets? Ik weet dat mevrouw Brooke zich mijn afkomst herinnert, maar mijn vader was eerlijk, al liep ook alles hem tegen en ik behoef mij nergens voor te schamen, al kom ik uit het armhuis. Ik zal mij nooit over mijn ouders of mijzelve schamen; integendeel, ik zal zorgen dat anderen mij leeren hoogachten; als ik kan."

„Goed! dat is de ware manier, Nat. Blijf die volgen en word een man. Mijne zuster Meta zal de eerste zijn om je goede pogingen op te merken en te waardeeren. Zij veracht geenszins je armoede of je verleden; maar moeders zijn vreeselijk bang voor hare dochters en wij, Marches, al waren wij arm, zijn wel een weinigje trotsch op onze goede familie, dat moet ik eerlijk bekennen. Om geld geven wij niet, maar een lange rij

deugdzame voorouders is iets om naar te verlangen en trotsch op te zijn."

„Wel, de Blakes waren een goed geslacht. Ik heb het nagezien en er is nooit een van hen in de gevangenis geweest, of opgehangen, of op eenigerlei wijze onteerd. Jaren geleden waren wij rijk en stonden in aanzien, maar wij zijn uitgestorven en arm geworden; vader wilde liever straatmuziekant worden dan bedelen, en ik zal liever zijn voorbeeld volgen, dan zulke gemeene streken uitvoeren als sommige menschen.

Nat geraakte zóó opgewonden, dat tante Jo om hem te kalmeeren, eens hartelijk begon te lachen, waarna zij rustiger vervolgde:

„Ik heb mijne zuster alles medegedeeld, en wat ik zeide deed haar veel genoegen. Als gij in de eerstvolgende jaren uw best doet, zal zij zich laten verbidden en wordt alles gelukkig geschikt, daar houd ik mij van verzekerd, tenzij die verwonderlijke verandering die u zoo onmogelijk toeschijnt, toch nog mocht plaats grijpen En nu, schep moed, wees niet sentimenteel of terneergeslagen. Neem opgeruimd en flink afscheid, toon een mannelijk gelaat, en laat een aangename herinnering achter. Wij wenschen u alles goeds en hopen het beste voor u. Stel ons niet te leur, maar verras ons door uwe vorderingen op elk gebied. Schrijf mij elke week, en ik zal gezellige, lange brieven weerom sturen. Pas op, wat ge aan Daisy schrijft; klaag niet, en sla geen ziekelijken toon aan, want zuster Meta wil de brieven lezen; en ge kunt uwe zaak veel voordeel doen, door ons allen opgeruimde en degelijke berichten uit uw dagelijksch leven te zenden."

„Ik zal het doen; ik zal het doen; het schijnt mij reeds dragelijker en beter, en ik wil door geen eigen fout mijn eenigen troost verliezen. Wel bedankt, Moeder Bhaer, dat ge mijn partij hebt gekozen. Ik kwam mijzelf zoo ondankbaar voor, zoo laag, en gevoelde mij zoo vernederd, bij de gedachte dat gij allen mij beschouwdet als een indringer, die zich niet moest ver-

stouten, zulk een engel als Daisy te beminnen. Niemand sprak er over, maar ik wist hoe er over gedacht werd, en dat mijnheer Laurie mij wegzond, gedeeltelijk om mij uit den weg te ruimen. Och Heer! het leven is somtijds tamelijk moeilijk, is het niet?" En Nat greep zijn hoofd met beide handen vast, alsof het hem pijn deed, door de verwarring van hoop en vrees, hartstochten en plannen die er in rondwoelden, en het bewijs leverden, dat de jongenstijd voorbij, en de mannelijke leeftijd was aangebroken.

„Heel moeielijk, maar juist dat overwinnen van hinderpalen is zoo goed voor ons. In vele opzichten is de weg voor u geëffend geworden, maar niemand kan alles doen. Ge moet nu uw eigen schip besturen; klippen en draaikolken leeren vermijden en recht aanhouden op de haven die gij bereiken wilt. Ik weet niet in welken vorm de verleiding zich aan u zal voordoen, want ge hebt geen slechte gewoonten en schijnt zooveel van muziek te houden, dat niets er u van kan aftrekken. Ik hoop alleen maar, dat ge u niet overwerken zult."

„Ik heb een gevoel, alsof ik als een paard zou kunnen werken, zóó verlangend ben ik om vooruit te komen, maar ik zal oppassen. Ik kan geen tijd verliezen met ziek te zijn; en gij hebt mij voorschriften genoeg gegeven, om mij in orde te houden, denk ik." Nat lachte bij de herinnering aan het boek met raadgevingen, die mevrouw Bhaer voor hem had uitgeschreven, om bij elke voorkomende gelegenheid te kunnen raadplegen.

Onmiddellijk voegde zij er nog eenige woordelijke bij, op het gebied van buitenlandsche gerechten, en eenmaal haar stokpaardje bestegen hebbend, was zij spoedig in vollen galop, toen Emil een luchtje kwam scheppen op het dak van het oude huis; dit was zijn geliefkoosde wandelplaats, want daar kon hij zich voorstellen op het dek van een schip te loopen, met niets dan de blauwe hemel boven hem en frissche lucht om hem heen.

„Ik heb nog een appeltje met den commandant te schillen, en daar boven zullen wij heerlijk en rustig zitten. Ga nu maar wat voor Daisy spelen; het zal haar in een kalme stemming brengen en u beiden goed doen. Maar overschrijdt den drempel niet, zoodat ik een oogje op u kan houden, wat ik beloofd heb te zullen doen," en met een moederlijk tikje op den schouder, liet mevrouw Bhaer Nat gaan om zijn genotrijke taak ten uitvoer te brengen en steeg zelf vlug naar den nok van het huis, niet zooals vroeger langs de gootpijp, maar door middel van de trap binnenshuis.

Het plat betredend, vond zij Emil opnieuw bezig met zijn naam in het houtwerk te snijden, terwijl hij, als de opgeruimde zeerob die hij was, „Aan de riemen, bootsgezellen!" zong.

„Kom aan boord en doe alsof ge t'huis waart, tantetje," zeide hij, met een vroolijken groet. „Ik ben juist bezig een P. P. C. in de oude plaats achter te laten, zoodat u aan mij denken kunt wanneer ge hier verzeild raakt."

„Ik zal je niet spoedig vergeten, mijn beste jongen. Er behoeft geen E. B. H. op alle boomen en hekken te staan, om mij aan mijn zeeman te herinneren," en tante Jo zette zich op de balustrade neder, dicht bij de blauwe gestalte, nog niet recht wetend, hoe zij hare kleine preek zou inleiden.

„Nu, u hebt ten minste geen last van lekkage en ziet er niet zoo buiig uit, als vroeger, wanneer ik heen zou gaan en dat is een troost. Ik houd er van met mooi weer uit te zeilen en een vroolijk afscheid te hebben. Vooral nu, want er zal een jaar of meer moeten verloopen, voordat wij hier weer ons anker laten vallen," antwoordde Emil, zijn yachtclub achter op het hoofd zettend en om zich heen ziende, alsof hij het oude Plumfield liefhad en het hem spijten zou als hij het nooit terugzag.

„Ge hebt reeds zout water genoeg, zonder dat ik er nog bij doe. Ik word zoo zachtjes aan eene Spartaansche

moeder, en zend mijn zoons zonder weeklagen ten strijde," zeide mevrouw Bhaer opgeruimd, en voegde er na een oogenblik stilte bij: „Ik wensch dikwijls zelf mede te kunnen gaan, en zal het stellig eens doen, wanneer gij kapitein zijt en een eigen schip commandeert — wat ge ongetwijfeld spoedig genoeg zult kunnen doen — met oom Herman om u voort te helpen."

„Zoodra dat gebeurt, zal ik het „de vroolijke Jo" doopen en u eersten stuurman maken. Het zou verbazend prettig zijn u aan boord te hebben, en ik zou er trotsch op zijn u te kunnen rondvoeren in de wereld, die gij reeds lang zoo gaarne bekeken zoudt hebben en niet hebt mogen zien, omdat er geen gelegenheid voor was," antwoordde Emil, door dit heerlijk denkbeeld onmiddellijk medegesleept.

„Ik zal mijn eerste reis met u maken en erg veel genieten, ten spijt van zeeziekte en alle stormwinden die er mochten waaien. Ik heb altijd verlangd eens een schipbreuk bij te wonen, een mooie en veilige schipbreuk, waarbij alle opvarenden na groote gevaren en heldhaftige daden worden gered, na al dien tijd op bramstengen en watervaten rondgedobberd te hebben."

„Nog geen schipbreuken in voorraad, mevrouw, maar wij zullen onze afnemers zien te bevredigen. De kapitein zegt dat ik een geluksvogel ben en altijd mooi weêr aanbreng, wij zullen het slechte weer dus voor u opzouten, als ge het verlangt," lachte Emil, dapper voortwerkend aan een schip met volle zeilen, dat hij onder zijn naam in het houtwerk sneed.

„Gaarne, ik hoop dat ge woord zult houden. Deze nieuwe reis zal voor u weer rijk aan ondervinding wezen, en als officier zult ge nieuwe plichten en nieuwe verantwoordelijkheden hebben. Zijt ge er op voorbereid? Ge neemt alles zoo luchtig op, dat ik mijzelven verwonderd afvraag of gij wel bedenkt dat ge nu niet alleen te gehoorzamen hebt, maar ook bevelen moet en macht is een gevaarlijk iets. Pas op dat ge hare perken niet te buiten gaat of u door haar tot een tiran laat maken."

„Gelijk hebt ge, mevrouw. Ik ben daar meer geweest en heb tamelijk goed poolshoogte genomen, zou ik denken. Met Peters boven mij zal ik wel niet zoo'n vreeselijk ruim vaarwater hebben, maar ik zal toch zorgen, dat het volk niet te lijden heeft wanneer hij den kluiver heeft stijfgezet. Vroeger had ik niets te zeggen, maar nu zal ik het niet dulden."

„Dat klinkt vreeselijk geheimzinnig — mag ik vragen welke zeevaartkundige foltering dat is „den kluiver stijfzetten"?" vroeg mevrouw Bhaer op den toon der diepste belangstelling.

„Dronken worden — Peters kan meer grog stouwen, dan iemand dien ik ooit zag; hij blijft altijd zeevast, maar wordt zoo guur als een Noord-Wester en maakt het iedereen lastig. Ik zag hem eens een matroos met een handspaak nedervellen en kon geen vin verroeren. 't Zal nu anders gaan, hoop ik." En Emil fronste de wenkbrauwen, alsof hij reeds als heer en meester het achterdek betrad.

„Wees voorzichtig, oom Herman wil geen weerspannigheid dulden, al is hij u nog zoo genegen. Ge hebt getoond een flink matroos te zijn, wees nu een degelijk officier; het zal wel moeielijker vallen, geloof ik. Er hoort een degelijk karakter toe, om rechtvaardig en vriendelijk te regeeren; ge zult uw jongensmanieren op zijde moeten zetten en uwe waardigheid ophouden. Dat zal een goede leerschool voor u zijn, Emil, en u wat ernstiger stemmen. Geen dwaze grappen meer, behalve hier aan wal; dus denk er om hoe ge u gedraagt en doe eer aan uw knoopen," zeide mevrouw Bhaer, een tikje gevende op een der helderblinkende koperen knoopen, die de nieuwe uniform versierden, waar Emil zoo trotsch op was.

„Ik zal mijn best doen. Ik weet dat mijn tijd van spelevaren voorbij is en dat ik voortaan een anderen koers zal moeten houden; maar wees niet bevreesd, Janmaat aan wal is een heel ander zeeschip, dan wanneer hij het blauwe water onder de kiel heeft. Ik

heb gisterenavond uitvoerig met oom gesproken en mijn orders gekregen. Ik zal ze niet vergeten, evenmin als alles wat ik hem ben verplicht. Wat u betreft, ik zal mijn eerste schip naar u noemen, zooals ik gezegd heb en uw buste als boegbeeld nemen, let maar eens op!" en Emil gaf zijn tante een hartelijken kus, ter bezegeling dezer belofte, eene gebeurtenis, waarin Nat, die op den drempel van de Duiventil zachtjes zat te spelen, verbazend veel schik scheen te hebben.

„Ge zoudt me trotsch maken, kapitein. Maar mijn jongen, ik moet nog een ding zeggen en dan heb ik gedaan; want gij hebt niet veel raad van mij noodig, nadat mijn besten man gesproken heeft. Ik heb ergens gelezen, dat in elken duim touwwerk, op Engelsche schepen in gebruik, een roode streng wordt gesponnen, zoodat het altijd herkend kan worden, waar ook een eind gevonden wordt. Dat is de tekst der kleine preek die ik u nog wilde toedienen. Deugd, dat wil zeggen eer, moed, oprechtheid, en alles wat het karakter vormt, is de roode draad, die een goed mensch kenmerkt, waar hij zich ook bevindt. Behoud dien altijd en overal, al heeft het ongeluk u ook schipbreuk doen lijden, zoodat dit teeken steeds gevonden zal worden en herkend. Het leven dat ge leidt is een ruw leven en uw metgezellen zijn niet allen zoo, als wij ze gaarne zouden zien, maar toch kunt ge een edelman zijn in den waren zin van het woord; en onverschillig wat er met uw liehaam moge gebeuren, houd uw ziel rein, uw hart oprecht jegens hen die u lief zijn en doe uw plicht tot het einde."

Terwijl zij sprak, was Emil opgestaan en stond voor haar, met zijn muts in de hand en een ernstige, oplettende uitdrukking op zijn gelaat, als bevelen ontvangend van een boven hem geplaatst officier; toen zij eindigde zeide hij kort, doch hartelijk:

„Dat zal ik, als God wil!"

„Dat is alles; ik maak mij volstrekt niet ongerust over u, maar men weet nooit hoe of wanneer het

zwakke oogenblik komt, en een enkel woord is soms in staat ons te helpen, evenals zoovele, die mijne moeder sprak, mij nu nog, tot mijn eigen troost en als richtsnoer voor de vorming van mijn jongens, in herinnering komen," zeide tante Jo, opstaande; want het woord was gesproken en meer was niet noodig.

Ik heb ze allen goed weggestouwd en weet waar ik ze kan vinden, als het noodig is. Ontelbare keeren heb ik 's nachts, wanneer ik de wacht had, het oude Plumfield meenen te zien en hoorde u en oom zoo duidelijk spreken, dat ik gezworen zou hebben in uw midden te zijn. Het is een ruw leven, tantetje, dat is niet tegen te spreken, maar een gezond leven, wanneer men het zoo liefheeft als ik en een anker ten loevert kan uitwerpen. Wees niet bezorgd over mij; het volgend jaar kom ik terug met een kist thee, waar uw hart van zal opengaan en genoeg avonturen om stof voor een dozijn novellen te leveren. Gaat u naar beneden? Goed zoo, voorzichtig met de ladder! Tegen den tijd dat u de proviand klaar hebt, ben ik ook bij u. Het is mijn laatste kans op een lekker twaalfuurtje aan wal."

Mevrouw Bhaer daalde lachend de trap af en Emil voltooide zijn schip, terwijl hij een lustig deuntje floot; geen van beiden kon voorzien, waar en wanneer dit gezellig gekeuvel, boven op het dak, hen weer in de gedachten zou komen.

Dan was moeielijker te vangen, en niet voordat het avond was, ontstond er een oogenblik van rust in de bezige familie; toen, maar ook niet eerder, terwijl de anderen een luchtje schepten, vond tante Jo gelegengenheid om wat in hare studeerkamer te gaan zitten lezen, en pas zat zij er, of Dan keek door het venster naar binnen.

„Kom hier na de lange wandeling een weinig uitrusten; ge zult wel vermoeid zijn," riep zij, met een uitnoodigend hoofdknikje in de richting der groote sofa, waarop reeds zooveel jongens hadden gerust,

voor zoover althans die woelwaters hun gemak kunnen houden.

„'k Ben bang dat ik u storen zal," maar toch zag Dan er uit, alsof hij zijn vermoeide beenen gaarne ergens had willen uitstrekken.

„Volstrekt niet; ik ben altijd bereid om wat te babbelen, anders zou ik geen vrouw moeten zijn," lachte mevrouw Bhaer, terwijl Dan over de vensterbank heen naar binnen sprong en zich nederzette met een uitdrukking van behagelijkheid, die tante Jo goed deed om aan te zien.

„De laatste dag is voorbij, en toch schijn ik niet zoo naar het heengaan te verlangen. Gewoonlijk hunker ik na een kort oponthoud alweer naar het vertrek. Vreemd, niet waar?" vroeg Dan, met een ernstig gezicht de grassprietjes en bladeren uit zijn haar en baard plukkend, want hij had, op dezen kalmen zomeravond, in het gras gelegen, menige gedachte door zijn brein laten gaan.

„Wel neen; ge begint beschaving op te doen; het is een goed teeken, en ik ben blijde het te zien," antwoordde mevrouw Bhaer haastig. „Ge hebt steeds de volle vrijheid genoten, en verlangt nu naar wat anders. Ik hoop dat de boerderij u zal geven wat ge zocht, ofschoon ik voor mij liever zag, dat ge de Indianen gingt helpen — het is zooveel edeler voor anderen te werken, dan voor zich zelf alleen."

„Dat is het," stemde Dan gulhartig toe. „Het schijnt alsof ik behoefte heb om mij ergens te vestigen, en eigen volk om mij heen te hebben, waar ik voor zorgen kan. Waarschijnlijk begint mijn eigen gezelschap mij te vervelen, nu ik zooveel beter heb gezien. Ik ben maar een ruwe, onwetende kerel, en heb wel eens gedacht dat ik heel anders had kunnen zijn, wanneer ik niet zoo doelloos door de wereld had gezworven, en mij, evenals de anderen, bij de studie had bepaald. Zou ik niet?"

Hij sloeg een angstig vragenden blik op mevrouw

Bhaer, die moeite had hare verwondering over deze nieuwe uitbarsting te verbergen, want tot heden had Dan alle boekengeleerdheid veracht en zich heel wat op zijn vrijheid laten voorstaan.

„Neen; dit geloof ik niet in uw geval. Ik ben overtuigd dat het vrije leven het beste voor u is geweest. Nu gij een man zijt, kunt ge uw teugellooze natuur beter beheerschen, maar als jongen waren alleen drukke bezigheden en gewaagde ondernemingen in staat, om u van kwaaddoen af te houden. De tijd temt langzamerhand mijn weerbarstig veulen, ziet ge, en ik zal er nog trotsch op mogen zijn, hetzij het zich met een pakzadel belast om den noodlijdenden hulp aan te dragen, of evenals Pegasus voor den ploeg loopen gaat."

Dan schepte behagen in deze vergelijking en lachte, terwijl hij zich, met een uitdrukking van ernstig nadenken, behagelijk in het hoekje der sofa uitstrekte.

„'k Ben blijde dat u zoo denkt. Maar er wordt heel wat dressuur gevorderd, voordat ik rustig in het tuig kan blijven. Ik wil wel en doe nu en dan mijn best, maar trap ten slotte toch altijd de strengen stuk en zet het op een loopen. Er zijn nog geen menschenlevens bij verloren, maar het zou mij niet verwonderen, als dit vroeger of later gebeurt, en de geheele rommel kort en klein wordt geslagen."

„Wel Dan, hebt ge op uw laatste reis nog gevaarlijke ontmoetingen gehad? Ik dacht van ja, maar heb er niet eerder naer willen vragen, wetende dat ge ze mij vertellen zoudt, indien ik u in eenig opzicht van dienst kon wezen Kan ik?" En mevrouw Bhaer keek hem onderzoekend aan, want zijn gelaat had plotseling eene neerslachtige uitdrukking aangenomen, en hij boog zich voorover, als om het te verbergen.

„Niet zoo heel erg; maar Francisco is nu juist geen hemel op aarde, weet u, en het is daar nog veel moeielijker een engel te zijn, dan hier," antwoordde hij langzaam; toen, alsof hij besloten had om „eerlijk op te biechten," zooals de kinderen vroeger zeiden, richtte

hij zich plotseling overeind, en voegde er op half uitdagenden, half beschaamden toon haastig aan toe: „Ik heb gespeeld, maar het deugde niet voor mij."

„Hebt ge daardoor dat geld gekregen?"

„Geen cent ervan! Dat is alles eerlijk verdiend, ten minste als speculeeren niet nog erger spelen is. Ik heb veel gewonnen, maar verloor het weer of heb het weggegeven, en heb mij ervan losgerukt, voordat het mij te machtig was geworden."

„Goddank! Beproef het niet meer; misschien oefent het op u dezelfde noodlottige betoovering uit, als op zooveel anderen. Houd je bij je bergen en prairiën en vermijd de steden, Dan, als die dingen zoo verleidelijk voor je zijn. Beter uw leven dan uw ziel te verliezen, en er is geen enkele hartstocht, die zooveel heillooze gevolgen na zich sleept als deze; dat weet ge zelf beter dan ik."

Dan knikte toestemmend, en ziende hoe ontroerd zij was, zeide hij op vroolijken toon, ofschoon de schaduw op zijn gelaat nog niet geheel opgeklaard was:

„Wees niet bang; alles is in orde gekomen, en wie zich eenmaal de vingers heeft gebrand, schuwt het vuur. Ik drink niet en doe ook geen andere dingen, waar ge bang voor zijt. Ik geef er niet om, maar wanneer ik opgewonden raak, wordt mijn duivelsche drift mij wel eens te sterk. Met een beer of een buffel te vechten is geoorloofd, maar als men het met een man aan den stok krijgt, hoe groot een schurk hij ook wezen mag, moet men oppassen. Ik zal nog eens iemand vermoorden, dat is het waar ik bang voor ben. Ik heb een hekel aan lafaards." En Dan liet zijn vuist op de tafel vallen met een slag, die de lamp rinkelen en de boeken opvliegen deed.

„Dat is altijd je struikelblok geweest, Dan, en ik kan daaromtrent met je medegevoelen, want ik heb zelf ook mijn geheele leven getracht, mijn eigen drift te beteugelen, zonder het tot nogtoe te hebben geleerd," zeide tante Jo, met een zucht. „Waak in 's hemels-

naam over uw helschen geest, en laat niet een oogenblik van razernij uw geheele leven verwoesten. Evenals ik tegen Nat heb gezegd: waak en bid, mijn beste jongen. Er is geen andere hulp te verwachten tegen menschelijke zwakheden, dan Gods liefde en onuitsprekelijk geduld."

Tranen stonden in tante Jo's oogen, toen zij dit zeide, want zij gevoelde het diep en wist hoe moeilijk het is, deze boezemzonden van ons te bestrijden. Dan was ook getroffen en zag er uit, alsof hij zich niet op zijn gemak gevoelde, wat hij altijd deed, wanneer er over godsdienst gesproken werd, ofschoon hij er een eigen eenvoudig geloof op na hield en daarnaar in zijn verblindheid zooveel mogelijk trachtte te leven.

„Ik bid niet veel; het gaat mij niet handig af; maar de wacht houden kan ik als een roodhuid, alleen is het gemakkelijker op mijn hoede te zijn voor een loerenden Amerikaanschen beer, dan voor mijn eigen vervloekte drift. Daar ben ik bang voor, als ik mij ga vestigen. Met wilde beesten kan ik heel goed opschieten; maar de menschen tergen mij soms geweldig en ik kan het met hen niet uitvechten, zooals met een wolf of een beer. Ik moest maar liever naar het rotsgebergte terugkeeren en daar nog een poosje blijven, totdat ik tam genoeg ben geworden voor de beschaafde wereld, als ik het ooit word." En Dan legde het hoofd in de ruwe handen, alsof hij der vertwijfeling nabij was.

„Volg mijn raad eens en word niet mismoedig. Lees wat meer, studeer een weinig, en tracht met een betere klasse van menschen in aanraking te komen, die u niet tergen, maar kalmeeren en opbeuren zullen, zooveel is zeker, dat wij u niet wild maken, want ge zijt zoo gedwee geweest als een lam en hebt ons allen daardoor bepaald gelukkig gemaakt."

„Blijde het te vernemen, maar niettemin heb ik mij al dien tijd gevoeld als een sperwer in een duivenhok, en had meer dan eens lust om op te stuiven. Wel niet zoo hevig als vroeger," voegde Dan er aan toe,

na even te hebben gelachen, om het verbaasde gezicht, dat tante Jo bij deze woorden zette. „Ik zal uw plan volgen, en dezen keer goed gezelschap zien te krijgen, maar iemand, die zooals ik rondzwalkt, kan niet altijd kiezen en uitzoeken."

„Ja, dat kunt ge nu wel; want ge gaat op een boodschap des vredes uit en kunt de verleiding ontwijken als ge het wilt. Neem eenige boeken mede en lees; dat is een krachtige steun, en boeken zijn altijd goed gezelschap als ge het goede soort hebt. Laat mij eenige voor u uitzoeken." En tante Jo liep regelrecht naar de welgevulde planken toe, die de vreugde van haar hart en de troost van haar leven uitmaakten.

„Geef me als 't u belieft geschiedenissen en reisbeschrijvingen, geen vrome boeken; die schijnen maar niet in mijn smaak te vallen en ik wil er niet om huichelen," zeide Dan die haar was gevolgd en, over haar hoofd heen, een alles behalve innemenden blik wierp op de lange rijen van welgebruikte en stukgelezen boekdeelen.

Mevrouw Bhaer keerde zich plotseling om, en op elk zijner breede schouders een harer handen leggend, keek zij hem flink in de oogen en zeide ernstig:

„Luister eens, Dan; spot nooit met heilige zaken en doe je nooit slechter voor dan ge zijt. Laat geen valsche schaamte u den godsdienst doen verzaken, buiten welke geen mensch leven kan. Ge behoeft er niet over te spreken, als ge niet wilt, maar houd uw hart er niet voor gesloten, in welken vorm het ook komen mag. De natuur is nu uw God; zij heeft veel voor u gedaan; laat haar nog meer doen, laat zij u een nog wijzer, nog belangstellender onderwijzer, vriend en vertrooster, dan zij ooit wezen kan, leeren kennen en liefkrijgen. Dat is uw eenige hoop; verwerp haar niet, en laat de tijd niet onherroepelijk voorbijgaan; want vroeger of later zult gij hem noodig hebben en zal Hij tot u komen en u ondersteunen, als alle andere hulp faalt."

Dan stond bewegingloos, en liet haar in zijn verteederde oogen, den stommen wensch lezen, die opwelde in zijn hart, ofschoon hij geen woorden had om dien te uiten en haar alleen een glimp liet zien van de goddelijke vonk, die in elke menschelijke ziel gloort of helder brandt. Hij sprak niet en, een antwoord willende voorkomen, waarachter hij misschien zijn ware gevoelens zou trachten te verbergen, haastte mevrouw Bhaer zich met haren meest moederlijken glimlach te zeggen:

„Ik zag in uwe kamer het bijbeltje, dat ik u lang geleden gegeven heb; de band was versleten, maar van binnen was het nieuw, alsof er niet veel in gelezen was. Wilt ge mij beloven er eenmaal 's weeks in te lezen, om mijnentwil? De zondag is overal een rustige dag, en dit boek is nooit oud of buiten zijn plaats. Begin met de geschiedenissen, waar ge als jongen zooveel van hield, toen ik ze u vertelde. David was altijd uw gunsteling, weet ge nog wel? Lees dat hoofdstuk nog eens over; het zal u nu nog beter bevallen en ge zult met vrucht het verhaal van zijn zonden en berouw kunnen lezen, totdat ge aan het leven en de daden komt van een veel goddelijker voorbeeld dan hij. Wilt gij dat doen, ter wille van moeder Bhaer, die altijd veel van haren „stokebrand" heeft gehouden en altijd nog hoopt hem op den goeden weg te brengen?"

„Dat wil ik," antwoordde Dan, terwijl zijn gezicht plotseling verhelderde, als een donkere wolk, waar de zon even doorbreekt.

Mevrouw Bhaer keerde zich onmiddellijk naar hare boeken en begon er over te spreken, zeer wel wetend dat Dan op het oogenblik niets meer velen kon. Hij scheen verlicht, want het viel hem altijd zwaar zijn innerlijk gevoel te toonen, en hij gaf zich evenveel moeite om het verborgen te houden, als waarmede een Indiaan zijn vrees en angst verheelt.

„Hallo! hier is de oude Sintram! Ik herinner hem mij; hield vroeger veel van hem en zijn dwaasheden;

heb er Ted wel eens uit voorgelezen. Daar rijdt hij met den Dood en den Duivel naast zich!"

Terwijl Dan het kleine plaatje bekeek, waarop de jonge man stond afgebeeld, die met paard en hond moedig het rotspad besteeg, vergezeld van de twee reismakkers, die naast de meeste menschen rijden op hunnen weg door het leven, deed een wonderlijk gelukkige ingeving tante Jo plotseling uitroepen:

„Dat zijt gij Dan, precies zooals ge nu zijt. Zonde en gevaar omringen u in het leven dat ge lijdt; driften en hartstochten kwellen u; de slechte vader liet u alleen in den strijd en de booze geest jaagt u her- en derwaarts in de wereld om vrede en zelfbeheersching te zoeken. Zelfs het paard en de hond zijn er bij, uw Octoo en Don, getrouwe vrienden, onbevreesd voor de vreemde reisgenooten die met u gaan. Alleen de wapenrusting ontbreekt u nog, maar ik zal u wijzen, waar ge die kunt vinden. Ge herinnert u de moeder van wie Sintram zooveel hield en die hij zoo vurig verlangde te vinden en ook vond, toen zijn strijd moedig gestreden was en zijn belooning wèl verdiend? Uw eigene moeder kunt ge u nog voorstellen; en ik heb altijd geloofd dat ge uw goede hoedanigheden aan haar te danken hebt. Werk dit prachtige oude sprookje in dit opzicht uit, evenals de andere gedeelten met uw leven overeenstemmen, en tracht haar een zoon terug te geven, op wien zij trotsch kan zijn."

Geheel medegesleept door de gelijkenis tusschen het origineele verhaal en Dan's leven en nooden, ging tante Jo voort met op verschillende prentjes te wijzen die het versierden en was, toen zij opkeek, verwonderd te zien hoe getroffen en aangedaan hij scheen. Evenals alle menschen van zijn karakter, was hij zeer voor indrukken vatbaar en het leven onder jagers en Indianen had hem bijgeloovig gemaakt; hij geloofde in droomen, hield van bovennatuurlijke verhalen en al wat krachtig sprak tot oog of geest, maakte meer indruk op hem dan de verstandigste woorden konden doen. De geschie-

denis van den armen, geplaagden Sintram, kwam hem weer levendig in het geheugen, terwijl hij luisterende toekeek, en deed hem veel meer punten van overeenkomst zien met zijn eigen geheime beproevingen dan tante Jo wel vermoedde; juist nu vooral maakte dit een indruk op hem, die nimmer werd uitgewischt. Maar al wat hij zeide was:

„Niet veel kans op. Ik geloof niet erg aan dat weerzien in den hemel. Moeder zal zich het kleine wurm, dat ze zoolang geleden hier achterliet, ook wel niet meer herinneren. Waarom zou zij?"

„Omdat goede moeders hare kinderen nooit vergeten, en ik weet dat zij er een was, omdat zij den wreeden echtgenoot verliet, om haar kleinen jongen voor slechte invloeden te vrijwaren Was zij niet gestorven, uw leven zou gelukkiger zijn geweest, met zulk eene teedere vriendin om u te helpen en te troosten. Vergeet nimmer dat zij om uwentwille alles heeft getrotseerd; laat het niet tevergeefs zijn geweest."

Mevrouw Bhaer sprak hoogst ernstig, want zij wist dat dit de eene lieftallige herinnering was uit Dan's jonge leven. Zij was blijde die nu te hebben opgewekt, want plotseling viel een dikke traan op de bladzijde, waar Sintram, gewond, doch zegevierend over zonde en dood, aan de voeten zijner moeder nederknielt. Zij zag op, innig verheugd, Dan's hart zoo weldadig te hebben getroffen, als die traan getuigde, maar hij veegde hem met een vlugge beweging van zijn arm weg, terwijl de andere in zijn baard werd opgevangen, toen hij het boek sloot en met een onderdrukte trilling in zijn mannelijke stem zeide:

„Ik zal dit houden als niemand anders het noodig heeft. Ik zal het overlezen, misschien dat het mij goed doet. Ik zou haar zoo gaarne ergens terugzien, doch geloof niet, dat het ooit gebeuren zal."

„Behoud het gerust. Het was een geschenk van mijne moeder; en wanneer ge er in leest, tracht dan te gelooven, dat geen van uwe beide moeders u vergeten zal."

Mevrouw Bhaer overhandigde hem het boekje, en eenvoudig zeggende: „Dank u, wel te rusten," stak Dan het in den zak, en liep zonder om te zien naar de rivier om zich daar van zijn ongewoon teedere en vertrouwelijke geestgesteldheid te herstellen.

Den volgenden dag trokken de reizigers heen. Allen waren welgemoed en een wolk van zakdoeken wuifde hun een vaarwel toe, terwijl zij in de oude omnibus wegreden, met de hoeden wuivend en iedereen kushanden toewerpend, vooral moeder Bhaer, die, zoodra het geratel der wielen was weggestorven, hare oogen afdroogde en op haren voorspellenden toon zeide:

„Ik heb zoo'n voorgevoel, dat er iets met eenigen van hen gebeuren zal, en dat zij nooit, of geheel veranderd, tot mij terug zullen keeren. Het zij zoo — ik kan alleen zeggen: God geleide mijn jongens!"

En Hij deed het

## HOOFDSTUK VII.

### DE LEEUW EN HET LAM.

Toen de jongens vertrokken waren, werd het eenigszins stiller op Plumfield, en de familie verspreidde zich op hare uitstapjes naar verschillende plaatsen, want Augustus was in het land gekomen, en allen gevoelden behoefte aan verademing. De professor nam tante Jo met zich mede naar de bergen. De Laurences waren naar een badplaats aan het strand getrokken, waar Meta's huisgezin en de jongens van professor Bhaer hen om beurten opzochten, daar er altijd iemand thuis moest blijven om den boel in orde te houden.

Het was juist mevrouw Meta's beurt, die met Daisy het huishouden bestuurde, toen het voorval plaats greep,

dat wij nu zullen vertellen. Rob en Ted waren pas van het strand teruggekeerd, en Nan bracht een weekje door in het gezelschap harer vrienden; de eenige ontspanning die zij zich veroorloofde. Demi was met Tom gaan wandelen, zoodat Rob heer des huizes was en alleen de oude Silas als oppasser bij zich had. De zeelucht scheen Ted in het hoofd te zijn geslagen, want hij was buitengewoon wispelturig en maakte zijne geduldige tante en den armen Robert het leven zuur. Octoo was uitgeput door de wilde ritten waartoe zij werd gebruikt, en Don kwam openlijk in opstand, wanneer hem bevolen werd te springen of zijn kunsten te vertoonen, terwijl de meisjes op het college beurtelings genoegen hadden en angst uitstonden over de spoken die des nachts den tuin onveilig maakten, de bovenaardsche geluiden, die hare studiën verstoorden, en de wonderdadige wijze waarop de roekelooze knaap ternauwernood den dans ontsprong, van in het bosch of op het veld, door het water of door het vuur een ontijdigen dood te vinden. Eindelijk gebeurde er dan ook iets, dat Ted merkbaar bedaarder deed worden, en bij beide jongens een blijvenden indruk achterliet; want het plotseling gevaar en een voortdurende angst maakten den leeuw tot lam, en veranderden het lam in een leeuw, wat althans zedelijke moed aangaat.

Op den eersten September, — de jongens vergaten dien datum nooit — zaten de broeders, na een aangename wandeling en goede vischvangst, in de schuur uit te rusten; want Daisy had visite en de jongens hielden zich achteraf.

„Ik zal je zeggen wat het is Rob; de hond is ziek. Hij wil niet spelen — hij laat zijn eten en drinken staan en doet erg raar. Dan zal ons vermoorden, als hem iets overkomt," zeide Ted, naar Don wijzend, die naast zijn hok even lag te rusten, na een van zijn rustelooze wandelingen van de deur van Dan's kamer naar het koele hoekje der binnenplaats, dat zijn baas hem had laten betrekken, totdat hij terug zou komen.

„De warmte misschien. Maar somtijds denk ik dat hij om Dan treurt. Honden doen dat, weet je, en het stomme dier is sedert zijn vertrek niet recht vroolijk geweest. Misschien is Dan iets overkomen, Don heeft van nacht gehuild, en kan geen rust vinden. Ik heb wel meer van zoo iets gehoord," antwoordde Rob, nadenkend.

„Malligheid! Hoe kan hij 't weten. Hij is lui; ik zal hem eens aansporen en hard laten loopen. Dat helpt mij ook altijd. Hallo! ouwe jongen, word eens wakker — sta op;" riep Ted, terwijl hij zijn vingers liet klappen, tot den hond, die hem met norsche onverschilligheid aanzag.

„Laat hem liever met rust. Als hij morgen niet beter is, zullen wij hem naar Dr. Watkins brengen, en hooren wat hij er van zegt." En Rob keek weer naar de zwaluwen, terwijl hij in het hooi liggend een paar Latijnsche verzen van buiten leerde.

De geest der verstoktheid sloop in Ted's gemoed, en juist omdat hem gezegd werd den hond niet te plagen, ging hij er mede voort onder het voorwendsel dat het voor zijn best was. Don stoorde zich aan geen liefkoozingen, bevelen, verwijten of beleedigingen, totdat Ted's geduld opraakte; een handig rietje dicht bij zich ziende, kon hij de verzoeking niet weerstaan den grooten hond met geweld te dwingen, daar een zachte behandeling de gewenschte uitwerking miste. Hij was zoo wijs Don eerst aan den ketting te leggen; want een slag van een andere hand dan die van zijn meester maakte hem razend, en Ted had er meermalen de proef van genomen, zooals de hond zich zeer goed herinnerde. Deze nieuwe beleediging was te veel voor Don, die brommend overeind kwam. Rob hoorde het, en Ted het rietje ziende opheffen, liep hij op hem toe om tusschenbeide te komen, terwijl hij uitriep:

„Raak hem niet aan! Dan heeft het verboden! Laat het arme dier met rust; ik wil het niet hebben."

Rob sloeg zelden een bevelenden toon aan, maar

wanneer hij het deed moest Ted gehoorzamen. Zijn geduld was nu echter uitgeput, en Rob's toon van gezag maakte het hem onmogelijk den koppigen hond althans niet één enkelen slag toe te dienen, voordat hij de vlag streek voor zijn broeder. Één enkelen slag maar, die hem echter duur kwam te staan; want toen hij nederdaalde, vloog de hond nijdig grommend op Ted aan, en voelde Rob die zich tusschen hen wierp, de scherpe tanden in zijn been dringen. Een enkel woord was voldoende om Don te doen loslaten en berouwvol aan Rob's voeten te doen nederliggen, want hij hield veel van hem en had klaarblijkelijk spijt, zijn vriend bij vergissing gebeten te hebben. Met een vergevend tikje verliet Rob den hond, om naar de schuur terug te hinken, gevolgd door Ted, wiens boosheid in schaamte en berouw was verkeerd, bij het zien der roode vlekjes op Rob's kousen en der wondjes in zijn been.

„Ik heb er groote spijt van. Waarom kwam je er tusschen. Hier wasch het af; ik zal een lapje krijgen om er omheen te binden," zeide hij haastig een spons natmakend en een zeer gehavenden zakdoek voor den dag halend.

Rob telde zijn eigen ongelukken gewoonlijk licht en was steeds tot vergiffenis bereid, in geval anderen er schuld aan hadden; doch nu zat hij verwonderlijk stil, met zulk een vreemde uitdrukking op zijn bleek gelaat naar de roode plekjes te staren, dat Ted er bang voor werd, ofschoon hij lachend vroeg: „kom, Robby, je bent voor zoo'n hondje toch niet bang, is 't wel?"

„Ik ben bang voor hondsdolheid. Maar als Don dol is, ben ik toch blij dat een ander het niet heeft gekregen," antwoordde Rob, met een glimlach, hoewel huiverend.

Bij deze vreeselijke woorden werd Ted nog bleeker dan zijn broeder, en staarde hem, spons en zakdoek uit de handen latende vallen, met een verschrikt gelaat aan, terwijl hij op den toon der wanhoop fluisterde:

„O! Rob! zeg dat niet! Wat zullen wij doen? Wat zullen wij doen?"

„Nan roepen. Zij weet het. Jaag tante geen schrik op het lijf en zeg het niemand anders dan Nan; zij is achter op de veranda; breng haar zoo gauw mogelijk hierheen. Ik zal de wond uitwasschen totdat zij hier komt. Misschien heeft het niets te beduiden; kijk niet zoo terneergeslagen. Ik dacht het alleen maar — omdat Don zoo wonderlijk is."

Rob deed zijn best om hem gerust te stellen; maar Ted voelde zijn lange beenen wonderlijk knikken terwijl hij zich voortspoedde en het was gelukkig dat hij niemand tegenkwam, omdat zijn gezicht hem ontwijfelbaar zou hebben verlaten. Nan schommelde behagelijk in een hangmat heen en weer, zich vermakend met een levendige verhandeling over de kroep, toen zij plotseling een ontdaan jongensgezicht voor zich zag en door Ted bijna buiten boord werd getrokken terwijl hij fluisterde:

„Kom bij Rob in de schuur! Don is dol en hij heeft hem gebeten — wij weten niet wat wij beginnen moeten; het is alles mijn schuld en niemand mag het weten. O, kom gauw! Ga mee!"

Nan was onmiddellijk op de been, zij ontstelde doch hield haar zinnen bij elkander, en zonder meer woorden te verspillen, waren beiden op weg, om het huis sluipend waar de nietsvermoedende Daisy met hare vriendinnen in de voorkamer zat te keuvelen en Tante Meta boven vredig haar middagdutje deed.

Rob had zich hersteld en was even kalm en bedaard als ooit, toen zij hem in het tuighuis vonden, waarheen hij zich wijselijk had begeven, om niet te worden gezien. Het geval was spoedig verteld, en na een blik op Don, die nu verdrietig en norsch in zijn hok lag, zeide Nan langzaam, terwijl zij naar zijn vollen waterbak keek:

„Rob er is slechts een ding dat ik veiligheidshalve kan doen, maar het moet dadelijk gebeuren. Wij kunnen

niet wachten om te zien of Don ziek is, of om een dokter sturen. Ik kan het doen en wil ook wel; maar het is erg pijnlijk en ik vind het naar je te moeten bezeeren."

Nan's stem trilde zeer ondoctoraal terwijl zij sprak en hare oogen werden verduisterd bij het zien der twee jonge gezichten, die zoo vol vertrouwen op hulp naar haar waren toegekeerd.

„Ik weet het al — uitbranden; — doe het, als je belieft. Ik kan het wel verdragen. Maar Ted moest er liever niet bijblijven," zeide Rob, terwijl hij moedig zijn lippen op elkander klemde, en zijn bedroefden broeder toeknikte.

„Ik wil geen voet verzetten — als hij het kan verdragen, kan ik het ook — ik moest eigenlijk in zijn plaats wezen!" riep Ted, met een wanhopige poging om niet te gaan huilen; zoo angstig, verdrietig en beschaamd was hij, dat het allen schijn had alsof hij als een kind zou gaan schreien.

„Laat hem blijven en helpen — dat zal hem goeddoen," antwoordde Nan gestreng; omdat zij zich haren moed voelde ontzinken bij de gedachte, aan alles wat dezen beiden armen jongens misschien te wachten stond. „Blijf bedaard; ik kom dadelijk terug," voegde zij er bij, naar het huis gaande, terwijl zij haastig bij zich zelve overlegde hoe zij het beste handelen kon.

Het was strijkdag, en een heet vuur brandde nog in de ledige keuken, want de dienstboden waren boven om uit te rusten. Nan legde een dunnen pook in de vlam en terwijl zij zat te wachten tot hij gloeiend zou zijn geworden bedekte zij het gelaat met de handen, om hulp vragend in dezen onverwachten nood — om sterkte, wijsheid en moed; want zij had niemand anders om op te steunen, en hoe jong zij ook was, wist zij toch wat haar te doen stond, als zij er slechts de kracht toe had. Elke andere patiënt zou haar rustig belangstellend hebben gelaten, maar dat de goede, lieve Robert, zijn vader's oogappel, zijn moeder's troost,

ieder's gunsteling en vriend, in gevaar verkeerde, was vreeselijk — en een paar heete tranen druppelden op de blankgeschuurde tafel, toen Nan zich trachtte te bemoedigen met de gedachte dat het hoogstwaarschijnlijk een vergissing, een natunrlijk, doch loos alarm, zou blijken te zijn.

„Ik moet er maar luchtig over spreken, anders verliezen de jongens hun hoofd en komt het geheele huis in opschudding. Waartoe iedereen angstig en bedroefd te maken, nu alles nog zoo twijfelachtig is; ik wil het niet doen. Ik zal Rob dadelijk medenemen naar Dr. Morrison, en een hondendokter halen om naar Don te zien. Dan, na alles gedaan te hebben, wat ons mogelijk is, kunnen wij, òf ons over den doorgestanen angst vroolijk maken, indien het niets te beduiden heeft — òf op alle mogelijke gevolgen zijn voorbereid. En nu naar mijn armen jongen!"

Gewapend met de witgloeiende pook, een emmer ijswater en verscheidene zakdoeken van het droogrek, ging Nan terug naar de schuur, gereed in dit ernstig en spoedvereischend geval haar best te doen. De jongens zaten terneder als een paar beelden; de eene als dat der wanhoop, de andere als dat der berusting, en Nan had al de koelbloedigheid noodig, waar zij zich wel eens op beroemde, om haar werk snel en goed ten uitvoer te brengen.

„Nu, Rob, — een minuut slechts, dan zijn wij gered. Blijf bij hem staan, Ted; misschien wordt hij een beetje flauw."

Rob sloot de oogen, balde de vuisten en zat stil als een held. Ted knielde achter hem, bleek als een laken en bevend als een kind; want hij had diep berouw en zijn hart bloedde bij de gedachte aan al den angst en pijn, door zijn ongezeggelijkheid veroorzaakt. Het was in een oogenblik gedaan, met slechts een zwakken kreet, maar toen Nan naar haren helper keek, om hem het water te laten aangeven, had de arme Ted het zelf nog het meeste noodig, want hij was van zijn

stokje gevallen, en lag nu als een verward kluwen van armen en beenen op den vloer.

Rob lachte, en door dat onverwacht geluid opgewekt, verbond Nan de wond, terwijl hare handen geen oogenblik beefden, hoewel dikke druppels op haar voorhoofd parelden, en zij het water met patiënt numero één moest deelen, voor en aleer zij numero twee kon helpen. Ted gevoelde zich diep beschaamd en ootmoedig, bij de ontdekking, hoe hij op het gewichtig oogenblik flauw was gevallen, en smeekte hen het toch vooral aan niemand te zeggen, omdat hij het heusch niet helpen kon; waarna, als om zijn vernedering te voltooien, een zenuwachtige tranenvloed zijn mannelijke ziel ontsierde en hem heel wat verlichting schonk.

„Wees bedaard! Wees bedaard! alles is nu in orde en niemand behoeft er van te weten," zeide Nan opbeurend, toen de arme Ted op Rob's schouder stond te snikken, en beurtelings lachen en schreien moest, terwijl zijn broeder hem tot bedaren poogde te brengen, en de jonge doctores beiden met Silas' ouden stroohoed verkoeling toewuifde.

„Stil, jongens! luistert nu eens naar mij en onthoudt wat ik zeg. Wij zullen er voorloopig met niemand over spreken, want ik weet bijna zeker, dat we met den schrik zijn vrijgekomen. Don stond van het water te drinken, toen ik hem daareven voorbijliep, en ik geloof, dat hij evenmin dol is als ik. Toch vind ik het beter, dat wij, om ons geheel en al gerust te stellen en een weinig tot bedaren te komen, onze schuldige gezichten voor een poosje aan de algemeene aandacht onttrekken, en naar mijn ouden dokter Morrison rijden, die dan mijn werk even na kan zien en ons een kalmeerend middel kan voorschrijven; want wij zijn allen door deze ontroering min of meer geschokt. Blijf stil zitten Rob en gij Ted, span even in, terwijl ik mijn hoed opzet en tante Meta verzoek mij bij Daisy te willen verontschuldigen. Ik ken de Penniman's toch niet, en

zij zal ons met theedrinken gaarne willen missen; we kunnen bij mij gezellig een stukje eten en komen zoo vroolijk als lijsters weer t'huis."

Nan praatte voort, om lucht te geven aan haar verborgen gevoelens, die doctorale trots haar verbood te uiten. De jongens keurden haar voorslag onmiddellijk goed, want handelen valt altijd gemakkelijker dan rustig afwachten. Ted liep wankelend naar de pomp om zijn gezicht te wasschen en een blos op zijn wangen te wrijven, voordat hij het paard voorspande. Rob lag weder rustig in het hooi naar de zwaluwen te kijken en doorleefde eenige gedenkwaardige oogenblikken. Wel mocht de gedachte aan den dood, die hem zoo plotseling en op zulk een wijze op het lijf viel, hem ernstig stemmen, jongen als hij was, want het is een zeer plechtig iets, te midden van het werkzame leven, aan de mogelijkheid van deze groote verandering te worden herinnerd. Hij had geen zonden om berouw over te hebben, weinig gebreken en kon met zelfvoldoening terugzien op vele jaren van plichtsbetrachting en gesmaakt geluk. Daarom had Rob geen angst die hem kwelde, geen verdriet dat hem bedroefde, maar wat nog veel beter was, een sterk en kinderlijk geloof dat hem steunde en opbeurde.

„Mein Vater," was zijn eerste gedachte, want Rob lag den professor na aan het hart, en het verlies van zijn oudsten zoon zou een harde slag voor hem zijn geweest. Deze woorden, gefluisterd met een trilling der lippen die niet hadden gebeefd toen het gloeiend ijzer zijn vleesch verschroeide, deden hem denken aan dien anderen Vader, die altijd nabij is, immer liefdevol en tot helpen bereid, en de handen samenvouwend, bad Rob zoo vurig als hij nooit te voren had gedaan. Het deed hem goed en met kalme berusting al zijn angst, zorg en twijfel in God's hand overgevend, gevoelde de jongen zich op alle mogelijke gebeurtenissen voorbereid, en hield zich van af dat oogenblik den eenigen plicht voor oogen, die hem duidelijk en nood-

zakelijk scheen: moedig en opgeruimd te zijn, niet te morren en het beste te hopen.

Nan nam tersluiks haar hoed weg, en stak een briefje op Daisy's speldenkussen, met de vermelding, dat zij met de jongens uit rijden was gegaan, en niet vóór den avond met hen terug zou keeren. Daarna spoedde zij zich naar de schuur terug en vond de patiënten veel beter, de eene ten gevolge van het werken, de andere van de genoten rust. Zij stegen in, zetten Rob op de achterbank met het gewonde been in de hoogte, en reden weg, zoo vroolijk en zorgeloos, alsof er niets was voorgevallen.

Dokter Morrison nam de zaak luchtig op, doch zeide tot Nan, dat zij goed had gehandeld, en toen de nu geheel gerustgestelde jongens naar beneden gingen, voegde hij er fluisterend tot Nan bij: „Stuur den hond voor een poosje weg en houd ongemerkt een oogje op den jongen. Laat mij onmiddellijk weten, als iets niet in den haak schijnt. Men kan nooit weten met zulke gevallen, en voorzichtigheid schaadt niet."

Nan knikte toestemmend, en heel wat opgelucht, nu de verantwoordelijkheid niet meer op hare schouders alleen rustte, ging zij met de jongens naar Dr. Watkins, die beloofde dat hij later even zou aankomen, om Don te onderzoeken. Een gezellig theeuurtje, bij Nan aan huis, knapte hen verder geheel op, en tegen dat zij in de verkwikkende avondlucht naar huis terugkeerden, waren er van den schrik geen andere sporen overgebleven dan Ted's roode oogen, terwijl Rob heel eventjes mank liep. Daar de gasten nog op de veranda vóór het huis zaten te praten, trok het drietal naar de veranda achter, en suste Ted zijn berouwvol gemoed, door Rob in de hangmat heen en weer te schommelen, terwijl Nan hun bij het licht der lamp wat voorlas, totdat de hondendokter kwam.

Hij zeide dat Don een weinig last van de warmte had, maar evenmin dol was als het grijze katje dat met zijn staart speelde, terwijl het onderzoek plaats vond.

„Hij verlangt naar zijn baas en heeft hinder van de hitte. Te veel gegeten, misschien Ik zal hem een paar weken bij mij houden en geheel hersteld terugbrengen." zeide Dr. Watkins, toen Don den grooten kop op zijne hand legde, en hem met zijn verstandige oogen aanzag, als begreep hij dat die man zijn nooden kende, en wist wat hij voor hem moest doen.

Don vertrok dus zonder tegenspartelen, en onze drie samenzweerders beraadslaagden nu, hoe zij der familie alle ongerustheid zouden sparen, en tegelijkertijd Rob's been de noodige rust verschaffen. Gelukkig bracht hij gewoonlijk menig uurtje in zijn gezellig studeervertrek door, zoodat hij met een boek in de handen zoolang op de sofa kon blijven liggen als hij slechts wilde, zonder dat het eenige bevreemding zou wekken. Van een kalm gestel zijnde, verontrustte hij Nan noch zich zelven met noodeloozen angst, doch geloofde wat hem gezegd werd, en de gedachte aan alle sombere gebeurlijkheden op zijde zettend, ging hij vroolijk zijn gewonen gang, en was spoedig den schok te boven.

Maar de licht bewogen Ted was moeielijker te regeeren, en Nan had al haar verstand noodig om hem te beletten het geheim te verraden, want het was ter wille van Rob het beste om niets te zeggen, en elke toespeling op dit onderwerp te vermijden. Ted's berouw knaagde hem aan het hart, en daar hij zijn Moe niet had, voor wie hij zijn hart kon uitstorten, gevoelde hij zich ellendig. Overdag wijdde hij zich aan Rob, bediende hem, sprak met hem, wierp hem voortdurend bezorgde blikken toe, en maakte het den goeden jongen tamelijk lastig, ofschoon Rob er geen woord van wilde reppen, omdat Ted er zooveel genoegen in scheen te vinden. Maar des nachts, wanneer alles stil was, werden Ted's levendige verbeeldingskracht en bezwaard gemoed hem de baas, en hielden hem wakker of dreven hem slapend het bed uit. Nan hield hem in het oog en gaf hem meermalen een kalmeerend middel om hem rust te geven, zij las hem voor, beknorde

hem en wanneer zij hem in het holle van den nacht door het huis zag dwalen, dreigde zij hem te zullen opsluiten, indien hij niet rustig in bed bleef.

Dit werd na een poosje wel beter, maar er kwam een verandering in den wispelturigen knaap die door iedereen werd opgemerkt, zelfs nog voordat zijn moeder terugkeerde om te vragen wat men gedaan had om den geest van den Leeuw te temmen. Hij was vroolijk als vroeger doch niet meer zoo onbesuisd, en dikwijls wanneer de oude eigenzinnigheid boven kwam, werd deze onmiddellijk onderdrukt; dan zag hij Rob aan en liep beschaamd heen. Niet langer bespotte hij zijns broeders bedaarde manieren en geleerde liefhebberijen, doch behandelde hem integendeel met ongewone en in het oog vallende achting, die den bescheiden Rob trof en veel genoegen deed, en alle toeschouwers verbaasde. Het scheen alsof hij gevoelde hem wel eenige vergoeding te mogen geven voor de dwaze daad, die hem het leven kon hebben gekost; en zijn genegenheid sterker zijnde dan valsche schaamte, zette hij deze laatste manmoedig op zij, en betaalde zijn schuld als een eerlijke jongen.

„Ik begrijp er niets van," zeide mevrouw Bhaer, toen zij ongeveer een week in huis terug was, zeer getroffen door het voorbeeldig gedrag van haren jongsten zoon: „Ted is een engel, ik ben heusch bang dat wij hem zullen verliezen. Wat zou die verandering hebben teweeg gebracht, Meta's verzachtenden invloed, Daisy's kookkunst, of de pillen die ik Nan hem tersluiks zie toestoppen? Er is in mijn afwezigheid de eene of andere tooverkracht aan het werk geweest, en mijn dwaallicht is zoo lief, bedaard en gezeggelijk geworden, dat ik hem niet herken."

„Hij ontwikkelt zich, liefste, en als een vroegrijpe plant, staat hij ook vroeg in bloei. Ook in mijn Rob bespeur ik verandering. Hij is mannelijker en ernstiger dan ooit en zelden uit mijne nabijheid, alsof zijn liefde voor den ouden papa met zijn jaren aangroeide. Onze

jongens verrassen ons dikwijls zoo, Jo, en wij kunnen ons alleen over hen verheugen, en afwachten hoe het God behagen zal hen te laten worden."

Terwijl de professor sprak, rustten zijne oogen met welgevallen op de twee broeders, die te zamen de stoep opliepen; Ted met zijn arm over Rob's schouder, aandachtig luisterend naar eenige wetenschappelijke opmerkingen, over een steen die Rob in de hand hield. Gewoonlijk dreef Ted den spot met zulke liefhebberijen en hield er van keien op zijn weg te leggen, of baksteenen onder zijn hoofdkussen, grint of kiezel in zijn schoenen te doen of pakjes met zand en aarde te zenden aan het adres van „Prof. R. M. Bhaer." In den laatsten tijd echter, had hij Rob's stokpaardjes met achting behandeld en begon de goede hoedanigheden van den stillen broeder, wien hij altijd graag had mogen lijden, doch altijd te gering had geschat, totdat diens kalme moed in het gevaar Ted's bewondering had gaande gemaakt, meer en meer te waardeeren. Ook was het hem onmogelijk den misslag te vergeten, die zulke vreeselijke gevolgen had kunnen hebben. Het been was nog een weinig stijf, maar ging goed vooruit, en Ted bood hem altijd een steunenden arm, sloeg meermalen een angstigen blik op hem en trachtte zijn wenschen te raden, want hij had nog steeds veel spijt van het gebeurde en Rob's vergevensgezindheid maakte dien slechts te grooter. Een toevallige struikeling op de trap gaf Rob eene verontschuldiging voor zijn kreupelen tred, en niemand dan Nan en Ted zagen de wond, zoodat het geheim tot heden veilig bewaard was gebleven.

„We waren juist over je aan het spreken, jongens, komt binnen en vertelt ons eens, welke goede toovergodin gedurende ons afzijn aan het werk is geweest. Of heeft alleen de afwezigheid onze oogen verscherpt, dat wij bij onzen terugkeer zulke prettige veranderingen opmerken?" vroeg tante Jo, rechts en links op de sofa kloppend, terwijl de professor zijn stapels brie-

ven vergat in den genotvollen aanblik van zijn vrouw, die door vier armen tegelijk werd omstrengeld, toen de jongens naast haar gingen zitten, vriendelijk lachend, doch met een eenigszins bezwaard gevoel, want tot heden hadden „Moe" en „Vader" van elke gebeurtenis in hun jongensleven kennis gedragen.

„O! het komt alleen omdat Rob en ik zooveel bij elkaar zijn geweest; we zijn half en half tweelingen. Ik por hem eens op en hij maakt mij heel wat bedaarder. U en Vater doen hetzelfde. 'n Goed idee. Ik vind het wel prettig"; en Ted meende daarmede de zaak tot ieders genoegen te hebben opgelost

„Moeder zal er niet erg mede zijn ingenomen, dat ge haar bij uzelf vergelijkt. Maar ik ben blij dat ik op Vater gelijk — ik doe er in alle opzichten mijn best toe," antwoordde Rob, terwijl allen om Ted's compliment hartelijk moesten lachen.

„Neen, zijn vergelijking is heel goed gekozen, want ze is waar; en wanneer gij, Robin, slechts half zooveel voor uwen broeder doet, als uw Vader voor mij deed, zal uw leven niet nutteloos zijn geweest," antwoordde tante Jo aangedaan. „Ik ben blijde u elkander te zien helpen. Het is de eenige goede weg en wij kunnen niet vroeg genoeg beginnen, met de behoeften, deugden en gebreken te leeren begrijpen, van hen, die ons het dierbaarst zijn. Liefde moet ons niet blind maken en gemeenzaamheid niet bitter stemmen over de tekortkomingen die wij ontdekken. Ga dus zoo voort, mijn zoons, en bereidt ons nog vele zulke aangename verrassingen."

„De liebe Mutter heeft alles gezegd wat er van te zeggen valt. Ik verheug mij buitenmate over de broederlijke gezindheid die ik in u opmerk. Zij zal u beiden goed doen, lang moge zij standhouden!" en professor Bhaer knikte zijn jongens toe, die zich gestreeld gevoelden, doch min of meer verlegen, hoe zij op deze vleiende woorden moesten antwoorden.

Rob hield zich dan ook wijselijk stil, vreezende dat

hij te veel zou zeggen, doch Ted, wien het onmogelijk was zich in het geheel niets te laten ontvallen, barstte plotseling los met:

„Ik heb eindelijk ontdekt welk een moedige, degelijke kerel Rob is, en ik ben bezig hem zooveel mogelijk voor mijn vroegere plagerijen schadeloos te stellen. Ik wist wel dat hij vreeselijk geleerd was, maar vond hem een verwijfden jongen, omdat hij meer van zijn boeken hield dan van pretmaken, en het altijd over zijn geweten had. Maar nu begin ik in te zien, dat de hardste schreeuwers en praalhanzen niet altijd de degelijkste menschen zijn. Neen! die stille, bedaarde Rob is een held en een bovenste beste, en ik ben trotsch op hem; dat zoudt u ook zijn, wanneer u er alles van wist."

Hier legde een veelzeggende blik van Rob Ted het zwijgen op; hij hield plotseling stil, kreeg een kleur en sloeg zich wanhopig de hand voor den mond.

„Wel, mogen wij er dan niet alles van weten?" vroeg mevrouw Bhaer haastig, want haar scherpziend oog ontdekte verontrustende teekenen en haar moederhart gevoelde, dat zich iets tusschen haar en hare jongens had gesteld. „Jongens," vervolgde zij ernstig, — „ik begin te vermoeden dat de verandering, die wij opmerkten, niet alleen het gevolg is van ouder worden, zooals wij tot elkander zeiden. Het komt mij voor dat Ted het een of ander kwaad heeft gebrouwen en Rob hem uit de klem heeft gehaald; vandaar de lieftalligheid van mijn ondeugenden jongen, en de ongewone ernst van mijn oppassenden zoon, die nooit iets voor zijn moeder verborgen heeft gehouden."

Rob zag nu even rood als Ted, maar na eene korte weifeling zag hij op en antwoordde met een zucht van verlichting:

„Ja, moeder, zoo is het; maar alles is nu gelukkig voorbij en goed afgeloopen, en ik vind het beter er niet verder over te spreken, voorloopig althans. Ik gevoelde mij eerst niet op mijn gemak, dat ik iets voor u moest verzwijgen, maar nu gij er zooveel van weet,

maak ik mij verder niet ongerust en u behoeft het ook niet te wezen. Ted heeft er spijt van; mij hindert het niet meer en het heeft ons beiden goed gedaan."

Mevrouw Bhaer zag Ted aan, die wel hard met de oogen knipte, maar haren blik manmoedig doorstond; daarna wendde zij zich tot Rob, die haar zoo opgeruimd toelachte, dat al hare vrees verdween; maar toch was er iets in zijn gelaat dat haar trof en zij zag nu wat het was, dat hem ouder en ernstiger, doch innemender deed schijnen dan ooit. Het was een trek van smart, zooals pijn, zoowel lichamelijke als geestelijke, die in het gelaat groeft, en van gelaten onderwerping aan een onvermijdelijke beproeving. Als een bliksemstraal schoot haar de veronderstelling door het brein, dat haar jongen in gevaar had verkeerd, en de blikken van verstandhouding, die zij de jongens onderling en Nan met elkander had zien wisselen, versterkten haar vermoedens.

„Rob, lieveling, ge zijt ziek geweest of hebt u bezeerd, of Ted heeft u veel leed berokkend? zeg het mij dadelijk; ik wil nu geen geheimen meer tusschen ons hebben. Jongens moeten soms door zorgeloosheid of verwaarloozing, hun geheele leven lijden. Fritz ondervraag hem eens!"

Mijnheer Bhaer legde zijn papieren neder en kwam voor hem staan, terwijl hij op een toon, die tante Jo geruststelde en den jongens moed insprak, zeide:

„Mijn zoons, zegt ons de waarheid. Wij kunnen het verdragen. Verzwijgt niets om ons te sparen. Ted weet dat wij veel vergeven kunnen, omdat wij veel van hem houden; wees dus openhartig, allebei.

Ted verborg onmiddelijk zijn gezicht in de kussens van de sofa, waarboven alleen nog een paar vuurroode ooren uitstaken, terwijl Rob in weinige woorden het ongeluk vertelde, geheel naar waarheid, doch zoo verschoonend als hij kon en zich haastte er de geruststellende tijding aan toe te voegen, dat Don niet dol, de wond bijna genezen was, en de beet geen gevaarlijke gevolgen zou hebben."

Maar tante Jo werd zoo bleek, dat hij zijn armen om haar heen moest slaan en zijn vader wendde zich af terwijl hij op zulk een aangrijpenden toon van gemengde verslagenheid, verlichting en dankbaarheid „ach Himmel!" riep, dat Ted nog een kussen over zijn hoofd trok, om dat geluid te smoren. Zij hadden zich in een oogenblik weer hersteld, maar zulke tijdingen zijn altijd schokkend, zelfs wanneer het gevaar geweken is, en mevrouw Bhaer drukte haren jongen onstuimig aan het hart, totdat zijn vader hem kwam omhelzen en met een hartelijken handdruk en trillende stem zeide:

„In levensgevaar te verkeeren, stelt altijd iemands geestkracht op de proef en ge hebt er u dapper onder gedragen; maar ik kan mijn lieven zoon nog niet missen; Goddank dat hij veilig bewaard is gebleven!"

Een gesmoorde kreet, het midden houdend tusschen een snik en een zucht, kwam van onder de kussens en het wringen van Ted's lange beenen verraadde zoo duidelijk wanhoop, dat zijn moeder medelijden met hem begon te krijgen, en rondtastend totdat zij een ruige blonde krullebol vond, trok zij dien naar boven, streek de verwilderde haren glad en riep met een onweerstaanbaren lach, hoewel hare wangen nog nat waren van de tranen, die zij niet had kunnen weerhouden:

„Kom hier en laat je vergeven, arme zondaar. Ik weet dat ge genoeg geleden hebt, en zal er geen woord meer van zeggen; alleen als Rob werkelijk een ongeluk was overkomen, zoudt ge mij nog veel ellendiger hebben gemaakt dan u zelf. O, Teddy, Teddy! tracht toch dien geest van eigenzin te beheerschen, voordat het te laat is!"

„Ik doe mijn best, Moeder! Ik zal dit nooit kunnen vergeten — ik hoop dat het mij voorgoed genezen heeft; als dit niet helpt, vrees ik dat niets mij beter zal kunnen maken," riep Ted, zichzelf bij de haren trekkend, als de eenige wijze om zijn diepgevoeld berouw uit te drukken.

„Toch wel, mijn beste. Toen ik vijftien jaar was ging het mij precies zoo, toen Amy bijna was verdronken, en mijne moeder mij steunde en hielp, zooals ik het u doen zal. Zoek je toevlucht bij mij Teddy, wanneer de booze geest je te sterk mocht worden en vereend zullen wij hem uitroeien."

Geen van allen sprak in de eerste oogenblikken, toen Ted en zijne moeder achter één zakdoek beurtelings lachten en schreiden, en Rob met zijns vaders arm om zijn hals geslagen, zich zoo innig gelukkig gevoelde bij de gedachte dat nu alles gezegd en vergeven was; want zulke ervaringen doen iemand goed en snoeren liefhebbende harten nog vaster aaneen.

Plotseling ging Ted recht overeind staan en zeide naar zijn vader gaande, dapper en eenvoudig:

„Straf mij, Vater, als 't u belieft; ik heb het verdiend, maar zeg eerst dat u mij vergeeft, zooals Rob gedaan heeft."

„Altijd, mein Sohn, zeventig maal zeven malen, als het noodig mocht zijn; anders ben ik den naam niet waardig, dien ge mij geeft. De straf hebt gij reeds geleden — ik kan geen grootere geven. Laat het niet tevergeefs zijn geweest. Doch daar is niet veel kans op, als uwe moeder u helpt. Er is plaats hier voor beiden, altijd!"

De goede professor breidde de armen uit en omhelsde zijn jongens als een echte Germaan, door geen valsche schaamte weerhouden om door woord of daad uiting te geven aan zijn vaderlijk gevoel, dat door een Amerikaan in een slag op den schouder en een kort: „'t is goed" zou zijn vertolkt.

Mevrouw Bhaer zat, als de gevoelige ziel die zij was, dit tooneel met verrukking aan te zien. Daarna bleven zij nog rustig een poosje met elkander praten en werd besloten, dat men niemand iets zoude laten weten, behalve Nan, die nog voor haar moed, bescheidenheid en trouw, bedankt moest worden en beloond.

„Ik wist vooruit dat dit meisje eene flinke vrouw

zou worden, en dit is er reeds een bewijs van. Geen schrikken, gillen en flauw vallen, maar kalm nadenken en ernstig overleg. Die beste meid! Wat kan ik haar geven of doen om mijn dankbaarheid te toonen?" zeide tante Jo met vuur.

„Laat Tom heengaan, en haar met vrede laten," opperde Ted, die weer bijna geheel de oude was, ofschoon een ernstig waas nog gedeeltelijk zijn aangeboren vroolijkheid omsluierde.

„Ja! doe dàt. Hij plaagt haar als een lastige mug. Zij heeft hem verboden hier te komen zoolang zij blijft, en heeft hem met Demi weggestuurd. Ik houd veel van Tom, maar ten opzichte van Nan is hij een vervelende sinjeur," voegde Rob er bij, terwijl hij heenging om zijn vader door den aangegroeiden stapel brieven heen te helpen.

„Dat zal ik doen!" zeide tante Jo beslist. „De loopbaan van dat meisje zal niet worden belemmerd door de grillen van een dwazen knaap. In een onbewaakt oogenblik geeft zij misschien toe, en dan is alles voorbij. Verstandiger vrouwen hebben het gedaan, en er hun gehecle verdere leven spijt van gehad. Nan zal zich eerst een plaats veroveren, en toonen dat zij die waard is; dan mag zij trouwen, als ze er lust in heeft, en kan een man vinden die harer waard is."

Maar tante Jo's hulp werd niet meer gevorderd, want liefde en dankbaarheid kunnen wonderen verrichten, en wanneer jeugd, schoonheid, het toeval en photographiën er ook nog een rol in spelen, is de overwinning verzekerd, zooals met den nietsvermoedenden, doch al te ontvankelijken Tom het geval bleek te zijn.

# HOOFDSTUK VIII.

## Josie als zeemeermin.

Terwijl de jonge Bhaers alzoo tehuis ernstigen oogengenblikken doorleefden, vermaakte Josie zich ter dege aan het strand; want de Laurences hadden er slag van de zomersche verpoozing tegelijkertijd aantrekkelijk en heilzaam te maken. Bets hield veel van haar nichtje; mevrouw Amy gevoelde dat, hetzij haar nichtje actrice werd of niet, zij toch altijd een dame moest worden, en gaf haar de zorgvuldige opvoeding, die overal de beschaafde vrouw kenmerkt; terwijl oom Laurie nooit gelukkiger was, dan wanneer hij roeien, rijden, spelen of wandelen kon, met de twee vroolijke meisjes aan zijn zijde. Josie bloeide in dit vrije leven als een bloempje in het wild; een blosje vertoonde zich op Bets' wangen; zij was vroolijk en opgeruimd en beiden waren groote gunstelingen bij de buren, wier villa's langs het strand of op de rotsen om de liefelijke baai verspreid lagen.

Slechts een verdord rozenblaadje verstoorde Josie's vrede; één verijdelde wensch vervulde haar met een verlangen dat weldra een manie werd, en haar nacht noch dag rust gunde. Miss Cameron, de beroemde actrice, had een der villa's gehuurd, en was hierheen getrokken om te rusten en een nieuwe rol voor het aanstaand seizoen te scheppen. Zij zag niemand dan een paar vrienden, had een eigen afdeeling aan het strand, en was doorloopend onzichtbaar, behalve wanneer zij haar dagelijksch rijtoertje deed, of wanneer de tooneelkijkers van nieuwsgierige badgasten op een blauwe gestalte waren gericht, die zich verlustigde in de zee. De Laurences kende haar, doch eerbiedigden hare afzondering, en lieten haar na een enkel bezoek

met vrede, totdat zij zelf haar verlangen naar gezelligen omgang kenbaar maakte — eene beleefdheid die zij op prijs stelde, en die later dankbaar vergolden werd, zooals wij zullen zien.

Doch Josie was als een hongerige vlieg, die om een gesloten honingpot heengonst, want zoo dicht bij haren afgod te wezen, was tegelijkertijd verrukkelijk en om dol te worden. Zij smachtte er naar, deze verheven en gelukkige vrouw, die duizenden boeide door haar kunst en door hare schoonheid, deugd en lieftalligheid tot vrienden maakte, te zien, te hooren, te leeren kennen en met haar te spreken. Zulk een tooneelspeelster wilde het meisje worden, en weinigen konden daarop tegen hebben, als zij er werkelijk de gave toe bezat; want het tooneel heeft juist behoefte aan zulke vrouwen, om de kunst, die zoowel onderwijst als vermaakt, te louteren en te verheffen. Had de goede miss Cameron geweten welke hartstochtelijke vereering en vurig verlangen er blaakten in de borst van het jonge meisje, dat zij onwillekeurig zag over de rotsen springen en in het water plassen langs het strand of op haren Shetlandschen pony gezeten, hare deur voorbij rijden zag, zij had haar zeker door woord of blik gelukkig gemaakt. Doch vermoeid van haar arbeid in den afgeloopen winter, en bezig met hare nieuwe rol, schonk deze dame niet meer aandacht aan hare jonge buurvrouw, dan aan de zeemeeuwen in de baai of de wiegelende madeliefjes in het veld. Ruikers die op de treden van hare stoep werden achtergelaten, serenades onder den tuinmuur en de starende blikken van bewonderende oogen, waren zulke alledaagsche dingen, dat zij ze nauwelijks opmerkte, en Josie werd wanhopig, toen al hare geringe pogingen faalden.

„Ik kon in dien pijnboom klimmen en mij boven op het dak van hare veranda laten vallen of mij juist voor hare deur door Sheltie laten afwerpen en bewusteloos naar binnen laten dragen. Probeeren mijzelf te verdrinken wanneer zij baadt, is nutteloos; want ik kan toch niet

zinken en zij zou eenvoudig een man roepen om mij uit het water te halen. Wat kan ik dan doen? Ik wil haar zien en spreken — ik wil haar zeggen wat ik hoop en van haar eigen lippen vernemen dat ik eenmaal zal kunnen spelen. Mama zou haar wel gelooven en o! als zij mij bij haar zou willen laten studeeren, wat zou dat verrukkelijk zijn!"

Josie maakte deze opmerking op zekeren namiddag, terwijl zij en Betsy zich gereedmaakten om te gaan zwemmen, daar zij dien ochtend gevischt en dus nog geen morgenbad hadden genomen.

„Ge moet uw tijd afwachten, Josie, en niet zoo ongeduldig zijn. Papa heeft beloofd u aan haar voor te stellen voordat het seizoen om is, en hij houdt altijd woord. Dat zal beter uitwerking hebben dan een van uw dwaze invallen," antwoordde Betsy, hare bevallige lokken in een wit mutsje bergend, dat heel lief stond bij haar kostuum, terwijl Josie zich met haar roode pakje in een kleine kreeft veranderde.

„Ik heb het land aan afwachten; maar het zal wel moeten. 'k Hoop, dat zij van middag komt baden, hoewel het eb is. Zij heeft oom verteld, dat zij wel verplicht was om dien tijd te gaan, omdat de menschen 's morgens zoo keken en haar hinderden. Kom, laat ons van die hooge rots naar beneden duiken. Er is niemand in de nabijheid, behalve eenige kindermeisjes met kinderen, we kunnen dus ongehinderd stoeien en plassen, zooveel ons lust.

En weg waren zij om eens ongestoord te genieten, er waren geen andere zwemmers in de kleine baai en de kinderen waren opgetogen over de kunsten die zij in het water vertoonden, daar beiden uitstekend zwemmen konden.

Terwijl zij druipend op de groote rots zaten, maakte Josie plotseling eene beweging, waardoor Betsy bijna overboord rolde en riep opgewonden uit: „Daar is zij! kijk! Zij gaat baden. Hoe heerlijk! O! wilde zij nu maar eventjes verdrinken, en zich door mij laten redden!

of werd zij enkel maar door een krab in haar grooten teen geknepen; alles is goed, als ik slechts naar haar toe kan gaan en met haar spreken mag."

„Doe net, alsof ge haar niet ziet. Zij komt om stilletjes alleen te genieten. We moeten niet naar haar kijken, dat zou onbeleefd zijn," antwoordde Betsy, die het deed voorkomen, alsof een voorbijgaand witgevleugeld jacht, hare geheele aandacht boeide.

„Wij moesten ons ongemerkt dien kant laten uitdrijven, alsof wij zeegras wilden plukken van de rots. Dat zal haar niet hinderen, wanneer wij plat op onzen rug liggen en alleen onze neus boven water komt. En als wij dan heel dicht bij haar zijn, zullen wij haastig terugzwemmen, alsof het ons speet dat zij last van ons heeft. Dat zal een gunstigen indruk op haar maken, en misschien roept zij ons terug, om de beleefde jonge dames te bedanken, die hare wenschen eerbiedigen," stelde Josie voor, wier levendige verbeeldingskracht haar altijd dramatische toestanden voor den geest tooverde.

Alsof het noodlot zich erbarmde, zagen zij juist toen zij zich van hare zitplaatsen op de rots lieten afglijden, miss Cameron, die tot aan de borst in het water naar beneden stond te turen, haastig wenken; zij riep hare meid, die langs het strand naar iets scheen te zoeken, en die niet vindende wat zij zocht, de meisjes met een handdoek toewuifde, als verzocht zij hen, hare meesteres te gaan helpen.

„Loopen, jongens! ze heeft ons noodig! hoerah!" riep Josie, in het water tuimelend als een bizonder bewegelijke schildpad, en op hare sierlijkste wijze naar deze lang begeerde haven van het genot heenzwemmend. Betsy volgde wat bedaarder en beiden kwamen hijgend en lachend bij miss Cameron, die geen oogenblik opzag, maar met hare wondervolle stem zeide:

„Ik heb een bracelet laten vallen. Ik zie hem, maar kan er niet bij. Wil de kleine jongen een langen stok voor mij zoeken? Ik zal er een oogje op houden, zoodat het water hem niet kan wegspoelen."

„Ik wil er met genoegen naar duiken, maar ik ben geen jongen," antwoordde Josie, lachend het kroezig hoofdje schuddend, waardoor de dame in de verte was misleid.

„Ik vraag excuus. Duik, mijn kind; aanstonds zal het zand hem geheel bedelven. Ik hecht er veel waarde aan; en heb vroeger nooit vergeten hem af te doen."

„Ik zal hem wel krijgen!" en Josie dook onder om met een handvol keisteentjes, doch zonder armband, weer boven te komen."

„Hij is weg; — enfin — niets aan te doen; het is mijn eigen schuld," zeide miss Cameron teleurgesteld, doch zich vermakend met de verslagenheid van het meisje, dat het water uit hare oogen wreef en dapper uitriep:

„Neen, nog niet! Ik wil hem hebben, al moet ik den geheelen nacht beneden blijven!" en na eens flink adem te hebben geschept, dook Josie opnieuw, niets meer van zich latende zien, dan een paar spartelende voeten.

„Ik ben bang dat zij zich bezeeren zal," zeide miss Cameron, Betsy aanziende, die zij aan hare gelijkenis op hare moeder herkende.

„O, neen; Josie is precies een visch. Ze houdt van duiken; en Betsy lachte tevreden over de wonderbaarlijke vervulling van haar nichtjes wensch.

„Gij zijt eene dochter van mijnheer Laurence, geloof ik? Hoe vaart ge, lieve? Zeg aan papa, dat ik hem gauw eens kom opzoeken. Te veel vermoeid geweest — niemand willen zien — nu veel beter. Ah! hier is onze koningin der duikers. Is het gelukt?" vroeg zij, toen de hielen naar beneden gingen, en een druipend hoofd bovenkwam.

Josie kon eerst slechts naar lucht snakken en proesten, daar zij onder water half was gestikt; maar ofschoon hare handen ditmaal weder hadden gefaald, de moed ontzonk haar niet; met een vastberaden hoofdschudden, een vroolijken blik op de rijzige dame, en een diepe ademhaling, zeide zij kalm:

„ „Nooit opgegeven" is mijn motto. Ik zal hem hebben, al moest ik tot Liverpool doorduiken. Nu dan!" en weer ging de zeemeermin naar beneden, ditmaal geheel uit het gezicht verdwijnend, en als een echte kreeft op den bodem der zee rondtastend.

„Moedig meisje! Daar houd ik van. Wie is zij?" vroeg de dame, op een half overstroomd rotsblok nederzittend, om naar de duikende te zien, nu haren armband toch geheel onzichtbaar was geworden.

Betsy legde het haar uit, en voegde er bij, met den innemenden glimlach, dien zij van haren vader had overgenomen. „Josie wil zoo dolgraag actrice worden, en heeft reeds een maand lang gewacht om u eens te spreken. Deze gelegenheid maakt haar bepaald gelukkig."

„Dwaze meid! waarom kwam ze mij dan niet eens bezoeken? Haar had ik wel binnengelaten; ofschoon ik gewoonlijk aspiranten voor het tooneel zooveel mogelijk ontwijk, evenals verslaggevers," lachte miss Cameron.

Er was geen tijd om meer te zeggen; een bruin handje, dat den armband stevig hield omklemd, rees op uit de zee, gevolgd door een hoogrood gezichtje, toen Josie zoo verblind en duizelig boven kwam, dat zij juist nog bijtijds Betsy vastgrijpen kon, half verdronken doch zegevierend.

Miss Cameron trok haar bij zich op de rots en haar de natte haren uit de oogen strijkend, bracht zij haar weder geheel tot zich zelven door een hartelijk: „Bravo! Bravo!" hetgeen Josie de verzekering schonk, dat haar eerste bedrijf opgang had gemaakt. Josie had zich dikwijls hare eerste ontmoeting met de groote actrice voorgesteld — de waardigheid en bevalligheid, waarmede zij haar entrée de chambre zou maken, en hare eerzuchtige wenschen zou mededeelen; de doeltreffende kleeding die zij dragen, de geestige dingen die zij zeggen zou, den diepen indruk die haar ontluikend talent zou teweegbrengen. Doch nooit zelfs in hare meest opgewonden oogenblikken, had zij zich een

onderhoud voorgesteld als dit: vuurrood, vol met zand, druipend en sprakeloos, leunde zij tegen den roemrijken schouder, en zat als een mooi soort zeehond te knipoogen en te blazen, totdat zij eindelijk hare spraak terugkreeg en vroolijk lachend kon uitroepen:

„Ik heb hem gekregen — ik ben zoo blij!"

„Krijg nu eerst uw adem terug, lieve; dan zal ik ook blij zijn. Het was heel lief van je, zooveel moeite voor mij te doen. Hoe zal ik u bedanken?" vroeg de dame, haar aanziende met de prachtige oogen, die zonder woorden zooveel konden zeggen.

Josie sloeg de handen ineen, met een natten pats, die het effect dezer beweging wel eenigszins bedierf, en antwoordde op een toon, zóó smeekend, dat zelfs een veel verstokter hart dan dat van miss Cameron er door verteederd zou zijn geworden:

„Laat mij u maar ééns mogen opzoeken — één keertje maar! Ik wilde u laten zeggen of ik tooneelspelen kan; u zult het kunnen zien. Ik zal mij bij uwe uitspraak nederleggen; en als u denkt, dat ik het kan — mettertijd, als ik er hard voor gestudeerd heb — zal ik de gelukkigste aller stervelingen wezen. Mag ik?"

„Ja; kom morgen om elf uur. We zullen eens uitvoerig praten; gij zult mij toonen wat ge kunt doen, en ik zal u mijne meening zeggen. Maar ge zult het niet prettig vinden."

„Ja toch, al zegt u ook dat ik een dwaas kind ben. Ik wil het beslist hebben en mama ook. Ik zal het moedig opnemen wanneer u „neen" zegt, en zegt u „ja", dan zal ik niet rusten, voordat ik mijn best heb gedaan — als u."

„Ach, mijn kind — het is een vermoeiende weg, en er is overvloed van dorens tusschen de rozen, als ge ze eens gewonnen hebt. Ik geloof wel, dat ge moedig zijt en dit heeft bewezen dat ge volharding bezit. Misschien zijt ge geschikt, kom morgen en wij zullen zien."

Miss Cameron raakte de bracelet aan, terwijl zij sprak, en lachte zoo vriendelijk, dat de voortvarende Josie haar op stel en sprong had willen kussen, zij bedwong zich echter wijselijk, ofschoon, toen zij haar voor de ontvangen vergunning bedankte, hare oogen vochtig waren van ander zilt water, dan in de zee werd gevonden.

„Wij houden miss Cameron op en de vloed komt ook reeds opzetten. Kom Josie," zeide de bedachtzame Betsy, bevreesd, dat zij door langer te blijven de goede ontvangst zouden bederven.

„Gaat maar eens flink langs het strand loopen, om u te verwarmen. Wel bedankt, kleine zeemeermin. Zeg aan uw papa, dat hij u mede moet brengen, wanneer hij mij komt bezoeken. Goeden dag." En met een wuivende handbeweging ten afscheid, ontsloeg de koningin van het tooneel haren hofstoet, doch bleef, op den met zeewier omhangen troon gezeten, de twee slanke figuurtjes, die als met gewiekte voeten over het zand liepen, met de oogen volgen, totdat ze uit het gezicht waren verdwenen. Toen, kalm op en neer wiegelend in het water, zeide zij in zich zelve: „Het kind heeft een goed tooneelgezicht, levendig, bewegelijk; mooie oogen, bevalligheid, moed, wilskracht. Misschien deugt ze er voor. Goed ras — talentvolle familie. We zullen zien."

Natuurlijk deed Josie dien nacht geen oog dicht en verkeerde den volgenden dag in koortsachtige opgewondenheid. Oom Laurie schepte veel vermaak in het verhaal van het gebeurde, en tante Amy haalde haar beste witte kleedje voor de gewichtige gebeurtenis uit de kast; Betsy leende haar haren breedstgeranden strooien hoed en Josie doorkruiste bosch en veld voor een bouquet van wilde rozen, witte azalea's, varens en graspluimen, als de bescheiden gift van een dankbaar hart.

Tegen tien uur kleedde zij zich angstvallig aan en zat verder op hare nette handschoenen en keurige

laarsjes met gespen te staren, totdat het tijd werd om heen te gaan, bleek en ernstig wordend bij de gedachte, dat haar lot spoedig zou zijn beslist; want als alle jonge menschen, geloofde zij dat haar geheele leven door één menschelijk wezen kon worden geregeld, geheel vergetend, hoe wonderlijk de Voorzienigheid ons door teleurstelling vormt, met onverwacht geluk ons verrast, en onze gewaande begroevingen in zegeningen doet verkeeren.

„Ik zal alleen gaan, dan zijn wij vrijer. O, Betsy, bid dat zij mij goed moge raden; er hangt zooveel van af! Lach niet, oom! Het is een ernstig oogenblik voor mij: miss Cameron weet het, en zal het u ook wel zeggen. Kus mij, tante, nu mama niet hier is om het te doen. Wanneer u zegt, dat ik er goed uitzie, ben ik voldaan. Goeden dag." En met eene handbeweging, zooveel mogelijk het voorbeeld van haar model gevolgd, vertrok Josie, zeer lief gekleed en zeer tragisch gestemd.

Zeker van te worden toegelaten, schelde zij dapper aan de deur, die voor zoovelen bleef gesloten, en na in een halfdonkere zijkamer te zijn binnengelaten, vergastte zij onder het wachten hare oogen op verscheidene prachtige portretten van beroemde tooneelspelers. Van de meesten had zij een en ander gelezen, en was met de geschiedenis van hun streven en zegevieren zoo wel bekend, dat zij spoedig zichzelve geheel vergat en mevrouw Siddons als Lady Macbeth trachtte na te bootsen, opziende naar de plaat, terwijl zij haren ruiker hield als de kandelaar in de slaapwandel-scène en haar jeugdig voorhoofd pijnlijk fronsend onder het mompelen der alleenspraak van de door wroeging geteisterde koningin. Zoo was zij hierin verdiept, dat miss Cameron haar gedurende eenige minuten onopgemerkt gadesloeg en haar toen deed opschrikken door plotseling binnen te komen met de woorden op hare lippen, den lach om haren mond, die dit optreden tot een van hare indrukwekkendste scènes maakten.

„Zoo zal ik het nooit kunnen doen; maar ik zal niet ophouden te probeeren, wanneer u zegt dat ik mag," riep Josie, in de spanning van het oogenblik geheel hare goede manieren vergetend.

„Toon mij wat ge doen kunt," antwoordde de actrice, wijselijk met de deur in huis vallend, wel begrijpend dat geen gewone beuzeltaal dit vreeselijk ernstig persoontje tevreden zou stellen

„Laat me u eerst dit geven. Ik dacht dat u meer van wilde bloemen hield, dan van kasplanten; en ik was er op gesteld ze voor u mede te brengen, omdat ik u op geen andere wijze voor uwe goedheid kan bedanken," zeide Josie, haren ruiker overhandigend met een eenvoudige hartelijkheid, die haar zeer lief stond.

„Ik vind ze heel mooi en heb mijn kamer vol met bouquetjes, die de een of andere goede nimf aan het hek ophangt. Op mijn woord, ik geloof dat ik de goede nimf ontdekt heb — ze gelijken zoo op dit," voegde zij er haastig bij, toen haar oog van de bloemen in hare hand naar andere dwaalde die in de nabijheid stonden en met denzelfden goeden smaak waren gerangschikt.

Josie's blos en lach verrieden haar, voordat zij met een blik vol kinderlijke vereering en eenvoud zeide:

„Ik kon het niet helpen; ik bewonder u zoo. Ik weet, dat het erg vrijpostig was; maar daar ik hier zelf niet mocht binnenkomen, vond ik het toch een heerlijke gedachte, dat mijn bloemen u misschien welkom zouden zijn."

Er was iets in het kind en in hare gave, dat de vrouw trof, en Josie tot zich trekkend zeide zij, zonder zweem van tooneelspel in woord of blik:

„Dat waren ze, lieve, en gij zijt het ook. Loftuitingen vervelen mij en genegenheid zoo hartelijk en oprecht als deze, is mij dubbel zooveel waard."

Josie herinnerde zich, onder andere praatjes, gehoord te hebben, dat miss Cameron jaren geleden haren minnaar verloren had en sedert alleen voor de kunst

had geleefd. Nu gevoelde zij dat dit verhaal wel eens waarheid had kunnen bevatten, en medelijden met het schitterende, eenzelvige leven maakte haar gelaat welsprekend zoowel als dankbaar. Toen, als begeerig om het verledene te vergeten, zeide hare nieuwe vriendin, op den bevelenden toon, die haar eigen scheen:

„Laat mij nu eens zien wat ge doen kunt. Julia, natuurlijk. Allen beginnen met haar. Arme ziel, wat wordt zij vermoord!"

Nu was Josie van plan geweest met Romeo's ongelukkige minnares te beginnen en na haar Bianca, Paulina en verscheidene andere geliefkoosde heldinnen van met tooneelwoede geslagen meisjes, ten tooneele te voeren; maar daar zij een scherpzinnig persoontje was, gevoelde zij spoedig de wijsheid van oom Laurie's raad en besloot dien op te volgen. In plaats dus van de gezwollen taal die miss Cameron verwachtte te hooren, speelde Josie de rol der arme krankzinnige Ophelia en deed het zeer goed, daar zij op het college van den professor in de welbespraaktheid onderricht had ontvangen en deze scène meermalen had vertoond. Zij was er natuurlijk te jong voor; maar het witte gewaad, het loshangende haar, de levende bloemen, die zij over het denkbeeldig graf strooide, verhoogden de illusie; de coupletten werden met gevoel gezongen, zij maakte eene onberispelijke buiging en verdween achter het gordijn dat de kamer in tweeën verdeelde, met een achterwaartschen blik die hare nauwlettende toeschouwster verraste en tot een goedkeurend handgeklap vervoerde. Aangemoedigd door dit welkome geluid, kwam Josie terug als „stout meisje" in een van de grappen, die zij dikwijls had vertoond, en vertelde eerst een geschiedenis vol grappen en ondeugendheden, om met een berouwvollen snik en eene ernstige bede om vergiffenis te eindigen.

„Heel goed! Ga zoo door. Beter dan ik verwachtte," riep de stem van het orakel.

Josie beproefde nu Portia's redevoering, en droeg

deze uitstekend voor, elken puntigen zin den goeden klemtoon gevend. Toen, niet in staat datgene voor zich te houden, waarin zij meende dat hare grootste kracht stak, barstte zij uit in Julia's balcon-scène eindigende met het vergif en het graf. Zij overtrof zichzelve, dat wist zij zeker en wachtte op toejuiching. Een schaterend gelach deed haar trillen van verontwaardiging en teleurstelling, toen zij zich voor miss Cameron plaatste, en op een toon van welopgevoede verwondering zeide:

„Men heeft mij gezegd dat ik dit zeer goed speel. Het spijt mij dat u er anders over denkt."

„Mijn beste, het is vreeselijk naar. Hoe kan het ook anders? Wat kan een kind als gij zijt weten van liefde, vrees of dood? Beproef dat nog niet. Laat het treurspel rusten, totdat ge er geschikt voor zijt."

„Maar u hebt Ophelia toegejuicht?"

„Ja, dat was ook heel aardig. Elk ontwikkeld meisje kan dat met goed gevolg doen. Maar Shakespeare's eigenlijke bedoeling kunt ge toch nog niet vatten, kind. Het stukje tooneelspel was het beste Daarin toondet ge waar talent. Het was tegelijkertijd komisch en aandoenlijk. Dat is kunst Verlies het niet. Portia was goede voordracht. Ga met zulke stukken voort; het oefent de stem — en maakt ze buigzaam. Ge bezit een goede stem en natuurlijke bevalligheid — beide goede hulpmiddelen, die moeielijk kunnen worden aangeleerd."

„Nu, ik ben blijde dat ik ten minste iets heb," zuchtte Josie, die bedeesd op een stoel ging zitten, zeer terneergeslagen, doch volstrekt niet ontmoedigd en vast besloten te zeggen wat zij te zeggen had.

„Mijn beste meid — ik heb u vooruit gewaarschuwd dat het u niet zou bevallen wat ik te zeggen zou hebben — toch — als het mij waarlijk ernst is u te helpen, moet ik openhartig zijn. Menigeen heb ik toegesproken als u, en de meesten hunner hebben het mij nooit vergeven, ofschoon mijn woorden werden bewaarheid en zij, wat ik haar heb aangeraden — goede vrouwen en gelukkige moeders van rustige huisgezinnen

geworden zijn. Slechts enkelen hebben volgehouden en zijn tamelijk goed geslaagd. Van eene zult ge spoedig hooren, denk ik, want zij heeft talent, een onuitputtelijk geduld, en is even geestig als schoon. Gij zijt nog te jong om te kunnen toonen tot welke klasse gij behoort. Genieën zijn uiterst zeldzaam en geven, zelfs op vijftienjarigen leeftijd, zelden bewijzen van toekomstige grootheid."

„O! ik verbeeld mij niet een genie te zijn;" riep Josie bedaarder en ernstig wordend, bij het luisteren naar die klankvolle stem en in het gelaat vol uitdrukking starend, dat haar vertrouwen inboezemde, zoo levendig, ernstig en vriendelijk was het. „Ik wilde alleen maar weten of ik talent genoeg bezit om voort te gaan, of ik na jarenlange studie in staat zal zijn om met vrucht te kunnen optreden in al de goede stukken, welker aanschouwing den menschen nooit verveelt. Ik verwacht niet een mevrouw Siddons te worden of een miss Cameron, al verlang ik het nog zoo hard; maar toch schijnt het alsof er iets in mij is, dat op geene andere wijze voldoening kan vinden. Wanneer ik speel ben ik volmaakt gelukkig. Dan is het alsof ik in mijn eigen wereld leef en verkeer, en elke nieuwe rol is mij een nieuwe vriendin. Ik vereer Shakespeare en zijn grootsche karakters. Ik begrijp er natuurlijk niet alles van; maar het is alsof ik des nachts alleen ben met de bergen en de sterren, indrukwekkend verheven, en dan tracht ik mij voor te stellen hoe het er uit zal zien, wanneer de zon opkomt en alles helder en klaar voor mij wordt. Ik gevoel de verborgen schoonheid er van, al kan ik ze niet zien, en heb behoefte er uitdrukking aan te geven."

Terwijl zij geheel zich zelf vergetend zoo sprak, werd Josie bleek van ontroering, hare oogen schitterden, hare lippen trilden, en hare geheele ziel scheen zich in te spannen om onder woorden te brengen, wat haar tot overvloeiens toe vervulde. Miss Cameron begreep, gevoelde, dat dit iets meer was dan een

meisjesgril, en toen zij antwoordde, klonk er sympathie in den toon harer stem, was er belangstelling in de uitdrukking van haar gelaat, ofschoon zij zich wijselijk onthield van alles te uiten wat zij dacht, wel wetende hoeveel luchtkasteelen door jonge menschen op een enkel woord worden gebouwd, en hoe bitter de smart is, als de prachtige zeepellen uiteenspatten.

„Wanneer gij dit gevoelt, kan ik u geen beteren raad geven, dan voort te gaan met onzen grooten meester lief te hebben en te bestudeeren," zeide zij langzaam; maar Josie's oor ontging de verandering van toon niet, en met een siddering van vreugde, gevoelde zij dat hare nieuwe vriendin, nu als tot een gelijke tot haar sprak. „Het is een leerschool op zichzelf, en een menschenleven is niet voldoende om al zijn geheimen te doorgronden. Maar er is veel te doen, voordat gij hopen kunt zijn woorden te herhalen. Heb gij moed, geduld en kracht om met het begin te beginnen langzaam, moeitevol de grondslagen te leggen voor lateren arbeid? Roem is een parel, waar velen naar duiken, doch die door weinigen wordt opgevischt. Zelfs wanneer zij dien machtig worden is het hun niet genoeg; zij zuchten naar meer en verliezen betere dingen in hun worsteling om het te verkrijgen."

De laatste woorden werden meer tot haarzelve, dan tot hare toehoordster gesproken, maar Josie antwoordde haastig, met een lach en een veelzeggend handgebaar:

„Ik kreeg den bracelet, ten spijt van al het zoute water in mijn oogen."

„Zeer waar! Ik vergat het niet Een goed voorteeken. Wij zullen het als zoodanig aannemen."

Mis Cameron beantwoordde Josie's lach met een glimlach, die het meisje als een zonnestraal verkwikte, en strekte hare blanke hand uit, alsof zij een onzichtbare gift aannam. Toen voegde zij, den indruk harer woorden op het levendig gezichtje vóór haar gadeslaande, op geheel veranderden toon er bij:

„Nu zult ge teleurgesteld worden, want in plaats van u te verzoeken hier te komen en met mij te studeeren, of dadelijk in een of anderen schouwburg van den tweeden rang op te treden, raad ik u aan naar de schoolbanken terug te keeren en uwe opvoeding te voltooien. Dat is de eerste stap, want alle kundigheden zijn noodig en een eenzijdig ontwikkeld talent vormt een gebrekkig karakter. Ontwikkel geest en lichaam, hart en ziel, en wordt een verstandig, gezond, schoon en bevallig meisje. Dan, als ge achttien jaar zijt, begin u te oefenen en beproef uw krachten. Het is beter goed gewapend ten strijde te trekken, dan voor altijd gewond of verminkt te worden, als men zich onvoorbereid in het gedrang stort. Nu en dan drijft het genie alles voor zich heen, doch niet dikwijls. Wij moeten langzaam klimmen, met menigen misstap en val. Kunt gij zoowel wachten als werken?"

„Ik zal."

„Wij zullen zien. Het zou eene streelende gedachte voor mij zijn, te weten, dat wanneer ik het tooneel verlaat, ik een deugelijk gevormde, getrouwe en begaafde opvolgster achterlaat, die mijne plaats waardiglijk zal vervullen en voort kan gaan met wat mij zeer na aan het hart ligt — de loutering van het tooneel. Misschien zijt gij die; doch denk er om, schoonheid en prachtige kostumes alleen maken geen actrice; evenmin als de pogingen van een knap jong meisje om grootsche rollen te spelen, ware kunst zijn. Tegenwoordig is alles klatergoud, bedriegerij, teleurstelling en een schande. Waarom stelt het publiek zich tevreden met operabouffe of den onzin, maatschappelijke tooneelstukken genaamd, wanneer een wereld van waarheid en schoonheid, verheffing en poëzie op vertolking te wachten ligt."

Miss Cameron had vergeten tot wie zij sprak, en liep heen en weer, vervuld van edelen weerzin, dien alle ontwikkelde menschen gevoelen over het lage peil waarop het hedendaagsche tooneel is gezonken.

„Dat is het wat oom Laurie zegt; hij en tante Jo

willen stukken schrijven over schoone en liefelijke onderwerpen — eenvoudige, huiselijke tooneeltjes, die de harten der menschen roeren, hun stof tot lachen en schreien geven en hen beter maken. Oom zegt, dat in deze soort mijn kracht ligt, en dat ik niet over het treurspel moet denken. Maar het is zooveel aardiger om met kroon en fluweelen sleep rond te zwieren, dan alledaagsche kleederen te dragen, en alleen mijzelf te zijn, hoewel het zoo gemakkelijk is."

„Toch is het ware kunst, kind, en juist wat wij voorloopig noodig hebben, totdat wij gereed zullen zijn voor de groote meesters. Kweek dat talent van u aan. Het is eene bizondere gave, deze macht om traan of lach te verwekken, en een liefelijker taak het hart te treffen, dan het bloed te doen stollen of de verbeelding te prikkelen. Zeg uwen oom dat hij gelijk heeft en vraag uwe tante een stukje voor u te schrijven. Ik zal het komen zien, als gij er mede gereed zijt."

„Wilt u? O, wilt u dat doen. Tegen Kerstmis zouden wij er een opvoeren, met eene mooie rol voor mij. Een eenvoudig stukje, maar ik kan het doen en ik zou zoo trotsch, zoo gelukkig zijn, u er bij te hebben.

Josie stond op bij deze woorden, want een blik op de klok deed haar zien, dat haar bezoek reeds lang had geduurd, en hoe hard het haar viel, zulk een gewichtig onderhoud te eindigen, begreep zij, dat ze moest gaan. Haren hoed opnemend, ging zij naar miss Cameron, die haar zoo doordringend stond aan te zien, dat zij zich zoo doorzichtig als glas gevoelde en liefelijk bloosde, toen zij opkeek en met een lichte trilling van dankbaarheid in hare stem, zeide:

„Ik kan u nooit genoeg danken voor dit uur en alles wat u mij hebt gezegd. Ik zal uwen raad nauwgezet opvolgen en mama zal zeer verheugd zijn, mij weer aan mijn boeken te zien. Nu kan ik van ganscher harte studeeren, omdat het noodig is om mij voort te helpen; ik zal niet te hooge verwachtingen koesteren, maar werken en wachten en beproeven u te behagen, als

de eenige manier om mijn schuld aan u af te doen."

„Dat herinnert mij, dat ik de mijne nog niet heb betaald. Kleine vriendin, draag dit om mijnentwil Het is juist iets voor een zeemeermin en zal u aan uwe eerste duiking herinneren. Moge de volgende keer kostbaarder juweel aanbrengen en geen bittere druppels op uwe lippen achterlaten!"

Zoo sprekende nam miss Cameron uit de kant om haren hals eene mooie speld van aguamarijn en hechtte ze als een ridderorde op Josie's trotsch zwellenden boezem; toen het gelukkig gezichtje tot zich opheffend, kuste zij het met teederheid en bleef het, nadat het lachend was heengegaan, nog lang nastaren met oogen die in een toekomst schenen te zien, vol van de beproevingen en zegepraal, die haarzelve zoo goed was bekend.

Betsy had verwacht, Josie een en al verrukking en opgewondenheid, of in een tranenvloed van teleurstelling te zien binnenstormen, doch was verbaasd over de uitdrukking van tevreden kalmte en vastberadenheid, die zich op haar gelaat had gelegerd. Trots, voldoening en een besef van verantwoordelijkheid, stemden haar tegelijkertijd ernstig en blijmoedig; zij gevoelde dat droge studie en langdurig wachten dragelijk zouden zijn, indien zij in de glorierijke toekomst een sieraad voor haar beroep mocht wezen en een waardige volgelinge van de nieuwe vriendin, die zij nu reeds met meisjesachtig vuur verafgoodde.

Zij vertelde haar wedervaren aan een diep belangstellend gehoor en allen begrepen dat miss Cameron's raad goed was. Mevrouw Amy gevoelde zich door het vooruitzicht op uitstel verlicht, want zij zag haar nichtje niet gaarne actrice worden en hoopte dat deze neiging zou uitsterven.

Oom Laurie was vol bekoorlijke plannetjes en voorspellingen, en schreef een van zijn hartelijkste briefjes, om zijn buurvrouw voor hare vriendelijkheid te bedanken; terwijl Betsy, die de kunst lierhad in al hare

vormen, ten volle in de eerzuchtige verwachtingen van haar nichtje deelde, en zich alleen verwonderde, waarom zij liever hare droombeelden in woord en gebaar vertolkte, dan ze in marmer te vereeuwigen.

Dit eerste onderhoud was niet het laatste; want miss Cameron stelde er werkelijk belang in en hield menig belangrijk gesprek met de Laurences, terwijl de meisjes er bij zaten, elk harer woorden als het ware verslindend, en leerden begrijpen hoe heilig goede gaven zijn, hoe machtig, en hoe getrouwelijk zij tot hoogere doeleinden moeten worden gebezigd, om elk in hare plaats, tot ontwikkeling, beschaving en ontspanning mede te helpen.

Josie schreef riemen vol aan hare moeder, en verheugde, toen de vacantie was afgeloopen, haar hart door haar min of meer veranderd dochtertje te brengen, dat in de eenmaal verachte boeken aan het werk toog met een geduldige volharding, die iedereen verbaasde en genoegen deed. De rechte snaar was getroffen en zelfs Fransche spraakkunst en piano-oefeningen waren dragelijk, nu „alle kundigheden mettertijd te pas zouden komen." Kleeding, manieren, gewoonten, alles was nu even belangwekkend omdat „geest en lichaam, hart en ziel, moesten worden ontwikkeld," en terwijl zij haar best deed om tot „een verstandig, gezond, schoon en bevallig meisje" op te groeien, bekwaamde kleine Josie zich zonder het te weten, tot het goed vervullen van hare rol, op elk tooneel, dat de groote Directeur voor haar mocht bestemmen.

# HOOFDSTUK IX.

## TOM VERBREEKT ZIJN BOEIEN.

Twee prachtige, glinsterend blank gepoetste vélocipèdes bewogen zich op een September-namiddag op den weg naar Plumfield, met twee gebruinde en bestoven ruiters, die oogenschijnlijk van een aangenaam uitstapje terugkeerden, want mochten hunne beenen een weinig vermoeid zijn, hunne gezichten glommen van vergenoegen toen zij van hunne verheven zitplaatsen de wereld overzagen met het voorkomen van kalme tevredenheid, dat den wielrijder kenmerkt, n a d a t hij rijden heeft geleerd; vóór dien gelukkigen tijd is zielesmart of lichaamspijn de voornaamste uitdrukking van zijn mannelijk wezen.

„Vooruit, Tom, en breng je verslag uit; ik moet hier wezen. Zal je later wel zien," zeide Demi, voor de deur van de Duiventil afspringend.

„Verklap mij niet, als een beste kerel. Laat mij het eerst met moeder Bhaer uitmaken," riep Tom terug, met een zwaren zucht het hek inrijdend.

Demi lachte en zijn kameraad reed langzaam de laan op, van ganscher harte hopend dat de kust vrij mocht zijn; want hij was de brenger van tijdingen. die, dacht hij, de geheele familie met verbazing en schrik zouden vervullen.

Tot zijn groote vreugde vond hij tante Jo alleen, begraven onder een berg van proefvellen, die zij op zijde schoof om den terugkeerenden zwerver hartelijk te verwelkomen. Maar bij den eersten blik zag zij reeds, dat er iets aan scheelde, daar kortgeleden voorvallen haar buitengewoon scherp van gezicht en achterdochtig hadden gemaakt.

„Wat is er nu weer, Tom?" vroeg zij, terwijl hij in

een gemakkelijken stoel verzonk met een wonderlijke en gemengde uitdrukking van vrees, schaamte, vergenoegen en angst op zijn vuurrood gezicht.

„Ik zit vreeselijk in de pekel, moeder."

„Natuurlijk; ge zijt er maar zelden uit. Wat is het? Hebt ge een oude dame overreden, die u daarvoor bij het gerecht aanklagen zal?" vroeg tante Jo vroolijk.

„Erger dan dat!" kermde Tom.

„Geen vertrouwende ziel vergiftigd, die om een recept heeft gevraagd, wil ik hopen?"

„Erger dan dat!"

„Ge hebt Demi toch niet de een of andere vreeselijke kwaal laten overerven en hem achtergelaten, is 't wel?"

„Nog erger dan dat zelfs!"

„Ik geef het op. Vertel gauw; ik houd er niet van lang op slechte tijding te moeten wachten."

Na aldus zijn toehoordster in voldoende spanning te hebben gebracht, slingerde Tom zijn donderslag in eene korte zinsnede op haar af en ging achterover in zijn stoel liggen, om de uitwerking waar te nemen:

„Ik ben verloofd!"

Tante Jo's proefbladen vlogen wild dooreen, toen zij de handen ineenslaande, vertwijfelend uitriep:

„Als Nan heeft toegegeven, vergeef ik het haar nooit!"

„Zij niet; het is een ander meisje."

Tom zette zulk een grappig gezicht, toen hij dit zeide, dat het onmogelijk was niet te lachen; want hij keek niet alleen onnoozel en verheugd, maar ook bezorgd en verlegen.

„Ik ben blij; werkelijk erg blij! 't Kan mij niet schelen, wie zij is; ik hoop je spoedig getrouwd te zien. En biecht nu eens alles op," beval tante Jo, zoo opgelucht, dat zij zich nu in staat gevoelde zelfs het onmogelijke te vernemen.

„Wat zal Nan zeggen?" vroeg Tom, min of meer uit het veld geslagen, nu zijn netelige toestand zoo kalm opgenomen werd.

„Zij zal blijde zijn eindelijk van de lastige mug ontslagen te wezen, die zoo vervelend lang om haar heen heeft gegonsd. Maak u niet bezorgd over Nan. Wie is dat „andere meisje"?"

„Heeft Demi niet over haar geschreven?"

„Niet anders dan dat ge te Quito eene juffrouw West hebt omvergeworpen. Mij dacht dit was al „pekel" genoeg."

„Dat was slechts het begin van eene reeks ongelukken. Ik zit ook altijd in het hoekje waar de slagen vallen. Na het arme meisje een tuimeling te hebben laten maken, moest ik haar natuurlijk eenige beleefdheden bewijzen, niet waar? Iedereen scheen er althans zoo over te denken; ik kon niet wegkomen en was verloren, voordat ik het zelf wist. Het is alles Demi's schuld; hij verkoos absoluut te blijven en photographieën te maken, omdat er mooie punten zijn en alle meisjes haar portret wilden laten maken. Zie eens hier, moeder — als ge wilt? Zoo brachten wij onzen tijd door, wanneer we niet aan het kaatsen waren;" en Tom haalde een handvol photographieën uit den zak en vertoonde er verscheidene waarop hij de eereplaats innam, hetzij een parasol boven het hoofd houdend eener mooie jonge dame op de rotsen, hetzij aan hare voeten rustend in het gras, of boven op de balustrade eener verande gezeten, in gezelschap van andere paren in zomertoiletten en opvallende houdingen.

„Dat is „zij" natuurlijk?" vroeg tante Jo, op de zwierige jonge dame wijzend, die een geestig hoedje op had, kokette laarsjes droeg en een raket in de hand hield.

„Dat is Dora! Is ze niet snoeperig?" vroeg Tom, die een oogenblik zijn verdrietelijkheden vergat en met het vuur eens minnaars sprak.

„Zoo op het gezicht ziet ze er wel aardig uit. Ik hoop dat ze niet is als Dickens' Dora? Die krullen geven er haar wel iets van."

„In 't geheel niet; ze is vreeselijk knap — kan huis-

houden, naaien en een heele boel andere dingen meer — dat verzeker ik u. Alle meisjes zijn dol op haar, ze is vroolijk en zachtzinnig — ze zingt als een vogeltje, danst verrukkelijk en houdt veel van boeken. De uwe vindt ze prachtig, en ik heb haar, ik weet al niet wat, van u moeten vertellen."

„Dit laatste zegt ge er bij om mij te vleien, en mijn hulp te winnen om u weer uit de pekel te halen. Zeg me eerst hoe ge er in zijt geraakt;" en tante Jo, wie de zaken harer jongens nooit verveelden, zette zich tot belangstellend luisteren.

Tom wreef eens geducht over zijn krullebol om zijn gedachten goed helder te maken, en begon daarna dapper te vertellen.

„Nu dan, we hadden elkander reeds vroeger gezien, maar ik wist niet dat zij daar was. Demi wilde een kennis opzoeken, daarom gingen wij er heen, en toen we het er koel en prettig vonden, bleven wij den volgenden Zondag over; ontmoetten eenige gezellige menschen en gingen roeien; ik had Dora in de boot en leed schipbreuk op een verborgen stuk rots. Zij kon zwemmen, er was niets mede verbeurd; ze kwam met den schrik en een bedorven japon vrij. Zij nam het ongeval nogal goed op, en wij kwamen dadelijk op vriendschappelijken voet — ik kon het niet helpen — daarom stapten wij weer in de ellendige boot, terwijl de anderen ons dapper uitlachten. Natuurlijk moesten wij toen nog een dag blijven, om te zien of het natte pak Dora niet gehinderd had. Demi wilde het. Alice Heath logeert daar ook met twee andere meisjes van het college, daarom rekten wij ons verblijf. Demi deed niets dan portretten maken, wij dansten er dapper op los, en waren de helden van de kaatsbaan; dat was, naar onze meening, al even goede lichaamsoefening als wielrijden. En ik kan u zeggen: kaatsen is een gevaarlijk spel. U kent het spreekwoord toch?"

„Ik heb er in mijn tijd niet veel aan gedaan, maar ik begrijp er alles van," zeide tante Jo, die

in het verhaal evenveel behagen schepte als Tom zelf.

„Op mijn woord, ik had volstrekt geen idee, het in ernst te meenen," vervolgde hij langzaam, alsof dit gedeelte van zijn verhaal hem het moeielijkst viel, „maar iedereen was aan het vrijen, daarom deed ik mee. Dora scheen het prettig te vinden en het half en half te verwachten; ik wilde haar natuurlijk gaarne dat genoegen doen. Zij vond mij niet onbeteekenend en flauw, zooals Nan, en het was prettig om na jarenlang te zijn afgesnauwd, eindelijk eens naar waarde geschat te worden. Ja, het was bepaald verrukkelijk, den geheelen dag lang te worden toegelachen door een lief meisje, dat zoo aardig bloost wanneer men haar een complimentje maakt, wier gezichtje verheldert, als men komt, dat bedroefd is als men heengaat, alles bewondert wat men doet, iemand doet gevoelen dat hij een man is, en hem aanspoort zijn beste beentje voor te zetten. Dat is nog eens een behandeling die iemand goeddoet, en die hij verdient ook als hij goed oppast; geen gefronste wenkbrauwen en harde woorden jaar in jaar uit, en in een bespottelijk daglicht te worden gesteld, wanneer hij het goed en eerlijk meent, en een meisje heeft liefgehad van toen hij nog een jongen was af. Neen, bij den hemel, het is niet zooals het behoort, en ik wil het niet langer verdragen!"

Tom werd warm en welsprekend bij het herdenken van al zijn grieven, en sprong op van zijn stoel om door de kamer te loopen, terwijl hij zijn hoofd schudde en beproefde zich verongelijkt te gevoelen zooals vroeger, maar zich niet weinig verwonderde bij de ontdekking, dat zijn hart geen zier pijn deed.

„Dat zou ik ook niet! Laat de oude liefde varen en aanvaard de nieuwe, ten minste als ze ernstig is gemeend. Maar hoe kwaamt ge er toe haar te vragen. Tom, wat ge toch stellig hebt moeten doen om verloofd te kunnen zijn?" vroeg tante Jo, nieuwsgierig naar het belangrijkst gedeelte van het verhaal.

„O! dat kwam bij toeval. Ik was het volstrekt niet

van plan; het was de ezel zijn schuld, en ik kon er mij niet uit redden, zonder Dora's gevoel te kwetsen, begrijpt u?" begon Tom, begrijpend dat het noodlottig oogenblik was aangebroken.

„Dus waren er twee ezels in het spel, niet waar ?" zeide tante Jo, die zich op iets grappigs voorbereidde.

„Lach niet! Het klinkt zot, dat weet ik, maar het had verschrikkelijk kunnen zijn," antwoordde Tom geheimzinnig, hoewel het fonkelen van zijn oogen bewees, dat de tegenspoeden van zijn liefde hem nog niet geheel voor de comische zijde van het avontuur hadden verblind. „De meisjes bewonderden onze nieuwe vélocipèdes, en wij vonden het natuurlijk prettig onze vaardigheid te toonen. Wij namen haar mede uit rijden en hadden over het algemeen veel plezier. Nu, op zekeren dag was Dora achterop, en wij gingen er juist hard van door op een vrij gemakkelijken weg, toen een belachelijke oude ezel midden op den weg ging staan. Ik dacht dat hij wel op zijde zou gaan, maar hij deed het niet, daarom gaf ik hem een slag — hij sloeg terug en daar rolden wij allen over elkander heen, ezel en al. Wat 'n opschudding! Ik dacht alleen aan Dora, die het op de zenuwen had, althans ze lachte totdat ze begon te schreien; dat malle beest begon te balken, en ik verloor mijn hoofd. Dat zou iedereen doen, die midden op den weg een arm snikkend meisje in de armen houdt en hare tranen droogt en om vergiffenis smeekt, zonder te weten of zij misschien armen of beenen gebroken heeft of niet. Ik noemde haar mijn lieveling, en stelde mij in mijn zenuwachtigheid aan als een dwaas, totdat zij bedaarder werd en met een onbeschijfelijken blik zeide: „Ik vergeef je, Tom. Raapt mij op en laat ons doorgaan."

„Was dat nu niet lief, nadat ik haar voor de tweede maal had omgegooid? Het trof mij in het hart en ik zeide, dat ik met zulk een engel aan mijne zijde eeuwig voort wilde gaan — en och! ik weet zoo precies niet

meer wat ik heb gezegd; maar ik was onder een hoedje te vangen, toen zij den arm om mijn hals sloeg en fluisterde: „Tom, lieve Tom, met jou ben ik niet bevreesd, al waren er nog zooveel leeuwen op mijn pad;" zij had met recht ezels kunnen zeggen, maar het was haar ernst, en zij spaarde mij. Heel aardig van het lieve kind; maar hier ben ik nu met twee bruidjes opgescheept en zit leelijk in de pekel."

Niet bij machte zich één oogenblik langer in te houden, lachte tante Jo over dit merkwaardig voorval, totdat de tranen haar langs de wangen biggelden; en na haar een verwijtenden blik te hebben toegeworpen, waardoor hare vroolijkheid nog meer werd opgewekt, barstte ook Tom in een schaterend lachen uit, dat door het geheele huis weerklonk.

„Tommy Bangs! Tommy Bangs! Wie anders dan gij had er zich zoo kunnen inwerken?" zeide tante Jo, zoodra zij op adem was gekomen.

„Is het geen verdrietige boel en zal iedereen er mij niet terdege mede plagen? Ik zal Plumfield voor een poosje moeten verlaten," antwoordde Tom, terwijl hij zijn gezicht afwischte en tot een juist besef van het gevaarlijke van zijn toestand trachtte te geraken.

„Dat behoeft niet; ik zal u wel ter zijde staan, want ik vind het de kostelijkste grap, die ik in den laatsten tijd heb gehoord. Maar zeg mij nu, hoe het is afgeloopen. Is het werkelijk gemeend, of alleen de voorbijgaande verliefdheid van een zomerdag. Ik keur die dingen wel niet goed, maar jongens en meisjes willen nu eenmaal met vuur spelen en zich de vingers branden."

„Wel, Dora beschouwt zich als verloofd, en schreef dadelijk naar hare familie. Ik kon er geen woord tegen inbrengen, toen zij alles zoo ernstig opnam en zoo gelukkig scheen. Zij is pas zeventien jaar, heeft nog nooit een ander bemind en is overtuigd dat alles goed zal gaan; omdat haar vader den mijnen kent en wij het beiden goed kunnen stellen. Ik was zóó verbluft,

dat ik zeide: „Maar ge kunt mij toch niet waarlijk beminnen, nu wij elkander nog zoo weinig kennen?" Doch zij antwoordde uit het diepst van haar liefdevol hartje: „Ja Tom, zielsveel; ge zijt zoo opgeruimd, zoo vriendelijk en oprecht — ik kan niet anders." Zeg nu zelf, wat kon ik daarna anders doen dan er mede voortgaan en haar gelukkig maken zoolang ik bleef, het aan het toeval overlatend de zaak later terecht te brengen?"

„Een echt Tomsiaansche manier van de zaken koeltjes op te nemen. Ik hoop toch dat ge uw vader er dadelijk van hebt kennis gegeven?"

O! Ja — ik heb onmiddellijk geschreven en hem in drie regels op de hoogte gebracht. Ik heb gezegd: „Beste vader: Ik ben verloofd met Dora West en hoop dat de familie het zal goedkeuren. Ik ben verbazend met haar in mijn schik. Uw gehoorzame zoon, Tom." Hij vond het uitstekend, heeft nooit veel met Nan opgehad, weet u; maar Dora zal hem bevallen." En Tom zag er uit alsof hij over zijn eigen tact en keus bizonder voldaan was.

„Wat zeide Demi wel van deze snelle en grappige liefdesverklaring? Vond hij het niet ergerlijk?" vroeg tante Jo, haar best doende niet weer in lachen uit te barsten, bij de gedachte aan het dwaze schouwspel dat een vélocipède, ezel, jongen en meisje door en over elkander op den weg liggend, moesten hebben opgeleverd.

„In het geheel niet. Hij toonde veel belangstelling en was erg aardig; sprak met mij als een vader; zeide dat het een heel goed ding was, om iemand standvastig te maken; alleen ik moest eerlijk zijn tegenover haar en mij zelf, en volstrekt niet met hare genegenheid spelen. Demi is een ware Salomo, vooral wanneer hij in hetzelfde schuitje vaart," antwoordde Tom, met een wijsgeerig gezicht.

„Ge wilt toch niet zeggen....?" riep tante Jo, wie bij het enkele denkbeeld alleen, van juist nu nog

meer liefdeszaken te vernemen, de schrik om het hart sloeg.

„Ja zeker, als u 't goedvindt; het is een laag complot geweest, van het begin af en — Demi heeft mij blindelings in het verderf laten loopen. Hij zeide dat hij naar Quito ging, om Fred Wallace te bezoeken, maar heeft den kerel geen oogenblik gezien. Hoe kon hij ook, terwijl Wallace al den tijd, dien wij er doorbrachten, met zijn jacht in zee was. Alice was de eigenlijke trekpleister, en ik werd aan mijn lot overgelaten, terwijl die twee met zijn oude camera overal rondliepen. Er waren hier drie ezels in het spel, en ik ben nog de grootste niet, ofschoon iedereen mij er om uit zal lachen. Demi zal erg onschuldig en effen kijken en niemand zal er tegenover hem een woord van reppen."

„De zomer-razernij is uitgebroken en niemand kan voorzien wie er verder door zal worden aangetast. Nu, laat Demi voorloopig aan zijn moeder over, en laat eens hooren wat ge van plan zijt te doen, Tom."

„Ik weet het nog niet recht; het is lastig twee meisjes tegelijk lief te hebben. Wat zoudt u mij raden!"

„De zaak verstandig aan te vatten, natuurlijk. Dora bemint u en gelooft dat gij veel van haar houdt. Nan geeft niets om u en gij draagt haar alleen vriendschap toe, hoewel ge uw best hebt gedaan meer voor haar te gevoelen. Het is mijne meening, Tom, dat ge Dora bemint, of er althans niet ver meer van af zijt, want in al die jaren zag ik u nooit zoo opgeruimd en hoorde ik u nooit zoo opgetogen spreken over Nan, als nu over Dora. Tegenwerking deed u halsstarig vasthouden aan het denkbeeld haar eenmaal te winnen, totdat het toeval u een bekoorlijker meisje te gemoet heeft gevoerd. Nu geloof ik dat ge het beste zoudt doen met uw oude vlam tot vriendin te nemen, en de nieuwe tot bruid, om, houdt de liefde stand, haar mettertijd te huwen."

Mocht tante Jo nog eenigen twijfel hebben gevoed.

Tom's gelaat bevestigde de waarheid van haar vermoeden; want zijn oogen schitterden, er zweefde een lach om zijn mond en eene ongekende uitdrukking van geluk verheerlijkte zijn gelaat, stof en zomersproeten en spijt, toen hij een oogenblik stil bleef staan, het schoone wonder trachtend te begrijpen, dat ware liefde wrocht, wanneer zij haren intocht viert in het hart eens jongen mans.

„Eigenlijk gezegd had ik Nan jaloersch willen maken, want zij kent Dora, en zou dus zeker alles omtrent haar hebben vernomen. Het verveelde mij altijd te worden miskend, daarom wilde ik beproeven mijn hart van haar af te trekken en niet langer de plaag van haar leven en haren zondebok te zijn," zeide hij langzaam, alsof het hem goed deed, zijn twijfel, verdriet, hoop en vreugde voor deze oude vriendin te kunnen uitstorten. „Ik was er bepaald verwonderd over, dat het zoo prettig en gemakkelijk ging. Ik meende er geen kwaad mede, maar liet mij kalm door den stroom medevoeren, en verzocht Demi een en ander in zijn brieven aan Daisy te willen vermelden, zoodat Nan het hooren zou. Het duurde niet lang of ik vergat Nan geheel en zag, hoorde, gevoelde en leefde voor niemand anders dan Dora, totdat de ezel — lang zal hij leven! — mij haar in de armen voerde, en ik ontdekte dat ze mij liefhad. Ik weet bij mijn ziel niet waarom. Ik ben niet half goed genoeg."

„Elk oprecht man gevoelt dat, wanneer een onschuldig meisje haar hand in de zijne legt. Tracht harer waardig te worden; want zij is geen engel, maar een vrouw, die ook hare gebreken heeft, die gij zult moeten verdragen en vergeven; ge moet beiden elkander helpen;" zeide tante Jo, die zich bijna niet voor kon stellen, dat deze ernstige jonge man haren wildzang Tom was.

„Wat mij het meeste hindert, is dat ik het in den beginne volstrekt niet meende, en het lieve meisje, alleen als een werktuig wilde gebruiken om Nan te dwingen.

Dat was niet goed en ik verdien niet zoo gelukkig te zijn. Wanneer al mijn domme streken zoo goed afliepen als deze, wat zou ik dan een gelukskind zijn!" en Tom straalde opnieuw van genoegen over het zalig vooruitzicht.

„Mijn beste jongen, dit is geen domme streek, maar een liefelijke gewaarwording, die zich plotseling in u heeft geopenbaard," antwoordde tante Jo, hare woorden goed overwegend, want zij zag, dat het hem ernst was. „Wees verstandig en rechtschapen, want het is een gewichtig iets, de liefde en het vertrouwen van een meisje te aanvaarden, en laat haar wederkeerig teederheid en oprechtheid bij u mogen vinden. Laat kleine Dora niet tevergeefs bij u aankloppen, maar wees om harentwille in alle opzichten een man, opdat deze genegenheid u beiden ten zegen worde."

„Ik zal mijn best doen. Ja, ik heb haar lief, ik kan het alleen nog maar niet gelooven. 'k Wou dat u haar kendet. Lieve schat! ik verlang alweer haar te zien. Zij schreide toen wij gisteren avond afscheid namen en ik vond het ellendig dat ik haar verlaten moest. Tom's hand streek langs zijn wang, alsof hij daar nog den druk gevoelde harer rozenlippen, waarmede zij zijne belofte haar niet te vergeten, verzegeld had en voor het eerst in zijn onbezorgd leven, begreep Tom het verschil tusschen gevoel en sentimentaliteit. Deze gedachte herinnerde hem plotseling weder aan Nan, want nimmer had hij die liefelijke aandoeningen ondervonden wanneer hij dacht aan haar, en de oude vriendschap scheen hem min of meer prozaïsch toe, naast deze verrukkelijke mengeling van poëzie, verrassing, liefde en genot.

„Ik moet zeggen dat ik mij zoo opgelucht gevoel, alsof er een steen van mijn hart was gewenteld, maar wat drommel zal Nan er van zeggen, wanneer zij het hoort," riep hij met een onderdrukten lach.

„Wat hoort?" vroeg eene heldere stem, die beiden deed opschrikken en zich omwenden, want daar was

Nan, die hen van uit het portaal kalm stond aan te staren.

Verlangend om Tom uit de onzekerheid te helpen en nieuwsgierig om te zien hoe Nan de tijding opnemen zou, antwoordde tante Jo schielijk:

„Tom's verloving met Dora West!"

„Werkelijk?" en Nan keek zoo verbaasd, dat tante Jo bang was, dat zij meer voor haar ouden speelmakker gevoelde, dan haar bekend was; maar hare volgende woorden verbanden alle vrees, en brachten plotseling alles tot ieders genoegen terecht

„Ik wist dat mijn recept eene wonderdadige uitwerking zou hebben, als hij het maar lang genoeg volhield. Beste, goeie Tom; ik ben zoo blij. Geluk er mede — van harte geluk!" En zij schudde hem beide handen met hartelijke genegenheid.

„Het was een toeval, Nan. Ik was het niet van plan, maar ik geraak altijd op de eene of andere wijze in de klem, en scheen er nu op geene andere manier uit te kunnen komen. Moeder Bhaer zal u alles uitvoerig vertellen. Ik moet mij wat gaan opknappen, want ik zou bij Demi theedrinken; ik spreek je later wel eens."

Stamelend, blozend, en tegelijkertijd onnoozel en voldaan kijkend, maakte Tom zich plotseling uit de voeten, het aan de oude dame overlatend, de jonge alles haarfijn uit te leggen en nog eens smakelijk met haar te lachen over dit nieuwsoortig aanzoek, dat wel toevallig mocht worden genoemd. Nan toonde veel belangstelling, want zij kende Dora, vond haar een lief, degelijk meisje en voorspelde, dat zij mettertijd eene goede vrouw voor Tom zou worden, aangezien zij hem zoo bewonderde en „naar waarde schatte."

„Ik zal hem natuurlijk missen, maar het zal een ware verlichting voor mij zijn en veel beter voor hem. Besluiteloosheid is zoo nadeelig voor een jongmensch. Nu zal hij bij zijn vader in de zaak goed kunnen vooruitkomen en iedereen is gelukkig. Ik zal Dora een mooie medicijnkist als huwelijks-cadeau geven, met een gebruiks-

aanwijzing er bij. In Tom's handen is het een gevaarlijk speelgoed, want hij is even weinig voor dokter geschikt als de oude Sillas."

Het laatste gedeelte van deze ontboezeming verdreef alle vrees uit tante Jo's gemoed, want Nan had in den beginne rondgezien, alsof zij iets kostbaars had verloren; maar de medicijn-kist scheen haar vroolijk te stemmen en de gedachte, dat Tom een veilig beroep kiezen zou, klaarblijkelijk eene groote geruststelling voor haar te wezen.

„Hij heeft eindelijk zijn boeien verbroken, Nan, en uw slaaf is weder vrij. Laat hem gaan en leg u met hart en ziel toe op uw werk; want gij zijt er wel voor geschikt, en zult mettertijd een sieraad van uw beroep worden," zeide zij goedkeurend.

„Ik hoop het. Dat herinnert mij — de mazelen heerschen in het dorp en u moest de meisjes aanraden, vooreerst liever niet aan te gaan waar kinderen zijn. Het zou lastig zijn, wanneer zij juist bij het hervatten der lessen hier uitbraken. Nu ga ik nog even naar Daisy. 'k Ben benieuwd wat zij tegen Tom zeggen zal. Is hij niet grappig?" En Nan vertrok, met zulke ongeveinsde voldoening om de grap lachend, dat het duidelijk was dat geen sentimenteel spijtgevoel hare meisjesdroomen verstoorde.

„Ik zal een oogje op Demi houden, maar niets zeggen. Meta is er op gesteld hare kinderen volgens haar eigen stelsel op te voeden, en een zeer goed stelsel is het. Maar de lieve Pelikaan zal hare vederen wel eens opzetten, wanneer haar jongen de besmettelijke ziekte gekregen heeft, die dezen zomer in ons midden schijnt uitgebroken."

Mevrouw Bhaer bedoelde niet de mazelen, maar de veel ernstiger ongesteldheid, liefde genaamd, die geheele gemeenten aantast, hetzij het lente is of herfst, hetzij wintervermaken of zomergenoegens geheele legers van verliefden op de been brengen, en het jonge volk tot paren drijft, evenals de vogels in Mei. Frans was

er het eerst door aangetast. Nat's geval was van chronischen aard, en dat van Tom had een vliegend verloop genomen. Demi scheen ook de ziekte reeds onder de leden te hebben, en wat nog het ergst was, haar eigen Ted had haar pas den vorigen dag kalmpjes toegevoegd: „Moe, ik geloof dat ik veel gelukkiger zou zijn, wanneer ik een meisje had, evenals de andere jongens." Wanneer haar geliefde spruit haar wat dynamiet had gevraagd om mede te spelen, kon zij bezwaarlijk meer ontsteld zijn geweest, of het onzinnig verzoek meer beslist hebben afgeslagen.

„Wel, moe, Barry Morgan zeide dat ik er eigenlijk een hebben moest, en bood aan een goede vrijster onder onze kennissen voor mij uit te zoeken. Ik heb eerst Josie gevraagd, maar zij lachte mij uit, daarom laat ik Barry nu maar voor mij rondkijken. U zegt altijd dat het een jongen standvastig maakt, en ik wil standvastig worden," legde Ted haar uit op een gewichtigen toon, die zijne moeder op elk ander oogenblik zou hebben doen schateren van het lachen.

„Groote goedheid! Waar gaan wij heen in deze verlichte eeuw, wanneer zelfs zuigelingen en kwade jongens zulke vragen doen en met het heiligste spelen willen, wat het menschelijk leven heeft?" had tante Jo uitgeroepen, en na met een paar woorden de zaak in het ware licht te hebben gesteld, zond zij Ted heen om zich te verlustigen met zijn balspel en Octoo, als eene voor hem geschikte vrijster.

En nu kwam Tom's bom hier in hun midden vallen, en zou, als zij losbarstte, misschien de grootste verwoesting aanrichten; want ofschoon één zwaluw nog geen zomer maakt, wordt ééne verloving meestal door meerdere gevolgd, en haar jongens waren, voor het grootste gedeelte, op den licht ontvlambaren leeftijd, waarin een vonk voldoende is de vlam te ontsteken, die plotseling opflikkert en weer verdooft, of verwarmend en helder branden blijft gedurende het geheele leven. Er bleef niets anders over dan hen te helpen in het doen van

een verstandige keus en hen tot waardige echtgenooten te vormen. Maar van alle lessen, die tante Jo haren jongens had trachten in te prenten, was deze de moeielijkste; want liefde maakt gewoonlijk dwazen, zelfs van heiligen en wijsgeeren, zoodat het van jonge menschen niet te verwachten is, dat zij de verblinding, de teleurstellingen en dwalingen, zoowel als de zaligheid van dezen bekoorlijken waanzin zullen ontgaan.

„Ik vermoed dat het onvermijdelijk is, omdat wij in Amerika wonen, daarom zal ik er niet noodeloos over tobben, maar ik hoop dat sommige dier nieuwe ideeën over opvoeding een paar flinke, gelukkige, degelijke en verstandige meisjes voor mijn jongens zullen voortbrengen. Gelukkig dat ik niet voor alle twaalf moet zorgen. Ik zou er mijn hoofd bij verliezen, want ik voorzie verwikkelingen en bezwaren van nog veel ernstiger aard dan Tom's booten, vélocipèdes, ezels en Dora's," peinsde tante Jo, terwijl zij tot hare veronachtzaamde proeven terugkeerde.

Tom was uiterst voldaan over de verbazende opschudding, door zijne verloving in de kleine gemeente op Plumfield teweeggebracht. Het was „piramidaal" zooals Demi zeide; en verwondering liet den meesten van Tom's makkers weinig adem voor plagerij. Dat hij, de getrouwe, zijn afgod den rug toekeerde om vreemde godinnen te aanbidden, bracht aan de dichterlijke naturen onder hen een gevoeligen schok toe en was een waarschuwing voor de licht ontvlambaren van harte. De airs die onze Thomas zich gaf, waren grappig om aan te zien, want de meest belachelijke gedeelten van zijn vrijerij waren, door de weinigen die hem kenden, welwillend in de vergetelheid begraven geworden, en Tom vertoonde zich aan ieders bewonderende blikken als de onversaagde held, die het meisje van een waterig graf gered en door zijn moedige daad hare dankbaarheid en liefde gewonnen had. Dora bewaarde het geheim en had er pret van, toen zij overkwam om moeder Bhaer te zien, en aan de overige

familieleden te worden voorgesteld. Iedereen hield dadelijk veel van haar, want zij was een vroolijk, innemend persoontje; lief, openhartig en zóó gelukkig. Het was aandoenlijk den kinderlijken trots waar te nemen, waarmede zij opzag naar Tom, die een geheel andere jongen — of liever man — was geworden; want met deze verandering in zijn levenswijze, had er tevens eene groote ommekeer in hemzelf plaats gegrepen. Vroolijk en licht voor indrukken vatbaar, zou hij altijd blijven, maar hij deed zijn best, zóó te worden als Dora hem geloofde te zijn, en zijn beste hoedanigheden traden op den voorgrond. Het was verwonderlijk te zien hoe vele goede karaktertrekken Tom bezat; en zijne pogingen om de mannelijke waardigheid te bewaren, die bij zijn verheven toestand als aanstaand echtgenoot paste, waren bepaald komiek. Zoo was het verloop der algeheele verandering van zijn vroegere onderdanigheid en toewijding aan Nan, tot een eenigszins heer- en meesterachtig air tegenover zijn kleine Dora — want deze verafgoodde hem en wierp het denkbeeld, dat haren Tom eenige fout, eenig gebrek zou kunnen aankleven, met verontwaardiging van zich af. Deze nieuwe staat van zaken was beiden naar den zin, en het eens door miskenning verflenste wezen, bloeide eindelijk in de warme atmosfeer van liefde, hoogachting en vertrouwen. Hij hield zielsveel van zijn meisje, maar was geenszins van plan langer slaaf te zijn, en genoot zijn vrijheid met volle teugen, geheel vergetend dat de grootste tiran ter wereld hem levenslang geketend had.

Tot zijns vaders groote vreugde, zeide hij de geneeskundige studiën vaarwel en maakte aanstalten om in compagnieschap te treden met den ouden heer, een welvarend koopman, die nu genegen was het pad voor hem te effenen en zijn aanstaand huwelijk met mijnheer West's rijke dochter met welgevallen aanzag. De eenige doornen in Tom's bed van rozen, waren Nan's kalme belangstelling in zijn zaken en hare klaarblijkelijke verlichting over zijn ontrouw. Hij verlangde haar niet

te zien lijden, maar een gepast vertoon van spijt over het verlies van zulk een minnaar zou hem hebben bevredigd; een weemoedige zucht, een verwijtend woord, een afgunstige blik, wanneer hij met Dora aan zijn arm haar voorbijging, kwamen hem, dacht hij, van rechtswege toe, voor zulke jaren van getrouwen dienst en oprechte genegenheid. Maar Nan zag hem slechts aan met een soort moederlijke wijsheid, en klopte Dora beschermend op het kroezige hoofdje met een air van wereldwijsheid, die hem geweldig hinderde.

Er moest eenige tijd verloopen, voordat de oude en nieuwe aandoeningen niet meer met elkander in aanraking konden komen, maar tante Jo hielp hem en oom Laurie gaf hem eenige wijze raadgevingen betreffende de verbazingwekkende gymnastische toeren, die het menschelijke hart verrichten kan en die het meer en meer sterken, wanneer slechts de balanceerstok van waarheid en gezond verstand er bij wordt gebruikt. Eindelijk had onze Tommy den waren koers gevonden, en toen de herfst aankwam zag Plumfield hem weinig meer; want zijn nieuwe poolster was in de stad, en de zaken hielden hem druk bezig. Hij scheen nu klaarblijkelijk in zijn element te zijn en kwam spoedig snel vooruit, tot zijns vader's groote tevredenheid; zijn joligheid verspreidde zich door het eens zoo stille kantoor als een frissche zeebries, en zijn levendige geest schepte in den omgang met menschen en het drijven van zaken, veel meer behagen dan in het bestudeeren van ziekteverschijnselen of in het uithalen van ongepaste grappen met doodshoofden en skeletten.

Hier zullen wij hem voor een poosje laten en onze aandacht wijden aan de meer ernstige avonturen van zijn makkers; hoewel de verloving, zoo vroolijk begonnen, een man van hem maakte, en het anker werd dat onzen onbestendigen Tom voor wegdrijven behoedde uit de haven van zijn geluk.

## HOOFDSTUK X.

### Demi gaat zich vestigen.

„Moeder, kan ik eens ernstig met u spreken?" vroeg Demi op zekeren avond, toen zij te zamen de verkwikkende warmte zaten te genieten van het eerste vuurtje in het seisoen, terwijl Daisy boven brieven zat te schrijven en Josie in de vlak bijgelegen bibliotheek druk aan het studeeren was.

„Zeker beste. Geen slecht nieuws, hoop ik?" en tante Meta keek met een half genoegelijke, half bezorgde uitdrukking op haar moederlijk gezicht, van haar naaiwerk op; want zij hield veel van een degelijk gesprek met haren zoon en wist dat hij altijd iets vernemenswaardigs te vertellen had.

„Het zal denkelijk een goede tijding voor u zijn," antwoordde Demi lachend, terwijl hij zijn courant neerwierp en naast haar kwam zitten op de kleine sofa, die juist twee personen bevatten kon.

„Laat dan hoe eer hoe beter hooren."

„Ik weet dat u niet zeer met het verslaggeven zijt ingenomen, en met blijdschap vernemen zult, dat ik het heb opgegeven."

„Dat doet mij veel genoegen. Het is een veel te onzeker bestaan en geeft vooreerst nog geen vooruitzicht op verbetering. Ik wenschte u gaarne geplaatst te zien in eene goede betrekking, waarin ge blijven en mettertijd geld verdienen kunt. Ik had gaarne gezien, dat ge een vak hadt gekozen; maar daar ge dit nu eenmaal niet hebt gedaan, is elke zindelijke en geregelde bezigheid goed."

„Wat dunkt u van een spoorweg-station?"

„Is niet erg naar mijn zin. Een plaats vol geraas en gejaagdheid, waar heel wat ruw volk werkzaam is.

Ik hoop niet dat ge zulk een betrekking aanvaarden zult."

„Ik kan er een plaats krijgen; maar bevalt boekhouden in een engros-lederhandel u beter?"

„Neen, ge zult een hoogen rug krijgen door voortdurend achter een hoogen lessenaar te staan; en „eens boekhouder, altijd boekhouder," zegt men."

„Handelsreiziger dan."

„Volstrekt niet," ge zoudt uw leven verliezen bij een spoorwegongeluk of ziek worden door altijd aan weer en wind te zijn blootgesteld en het slechte voedsel dat ge op uw heen en weer trekken zult krijgen."

„Ik kan secretaris worden bij een letterkundige; maar het salaris is klein en kan elk oogenblik ophouden."

„Dat is beter en valt meer in mijn geest. Ik ben volstrekt niet tegen eerlijken arbeid, wat het ook moge zijn, maar ik zie mijn zoon niet graag zijn beste levensjaren doorbrengen met het bijeenschrapen van geld in een donker kantoorvertrek, of doelloos heen en weer zwerven om te trachten vooruit te komen. Ik zag u gaarne in een of andere zaak geplaatst, waar uw smaak en talenten zich kunnen ontwikkelen en nuttig kunnen worden aangewend; waar ge langzamerhand kunt opklimmen; mettertijd uw klein fortuintje in beleggen kunt en deelgenoot worden; zoodat uwe leerjaren niet nutteloos zijn verspeeld, doch u geschikt hebben gemaakt om uwe plaats in te nemen, te midden der eerwaardige mannen, wier leven en werken hen nuttig en algemeen geacht doet zijn. Ik heb er dikwijls met uwen goeden vader over gesproken, toen ge nog een kind waart; en als hij in leven gebleven was, zou hij u mijne bedoeling duidelijk hebben gemaakt, en u geholpen hebben te worden als hij."

Mevrouw Meta pinkte een stille traan weg, terwijl zij sprak; want de gedachtenis aan haren echtgenoot was haar dierbaar en de opvoeding harer kinderen was haar een heilige plicht geweest, waaraan zij geheel haar hart, geheel haar leven had gewijd, en tot dusverre met wonderlijk goeden uitslag — zooals haar goede zoon

en liefhebbende dochters trachten te bewijzen. Demi sloeg den arm om haar heen, toen hij zeide, op een toon zoo gelijk aan dien zijns vaders, dat hij haar als de liefelijkste muziek in de ooren klonk:

„Moederlief; ik geloof dat ik juist gevonden heb wat u voor mij zocht; en het zal niet aan mij liggen als ik niet de man word, dien ge u hebt voorgesteld. Laat mij u er alles van vertellen. Ik heb niets willen zeggen, voordat ik zeker was, omdat het u noodeloos in spanning zou hebben gehouden; maar tante Jo en ik zijn een poosje op den uitkijk geweest en nu is er iets komen opdagen. U weet dat haar uitgever, mijnheer Tiber, een van de welvarendste mannen van het vak is; daarbij edelmoedig, vriendelijk en op en top een man van eer, zooals zijn gedrag tegenover tante bewezen heeft. Nu, ik heb altijd min of meer naar die betrekking gehunkerd; want ik houd veel van boeken, en daar ik ze zelf niet maken kan, zou ik ze dolgraag willen uitgeven. Daar behoort letterkundigen smaak en een goed oordeel toe; het brengt iemand in aanraking met ontwikkelde menschen en is een leerschool op zichzelf. Wanneer ik in die ruime, mooie kamer kom, om voor tante Jo een boodschap aan mijnheer Tiber over te brengen, heb ik altijd lust er te blijven; want het is er vol platen en boeken, beroemde schrijvers en schrijfsters loopen er in en uit, en mijnheer Tiber zit daar achter zijn schrijftafel als een soort koning, die zijn onderdanen gehoor verleent; want de grootste letterkundigen voelen zich klein tegenover hem en wachten zijn Ja of Neen in angstige spanning af. Natuurlijk heb ik met dat alles voorloopig niets te maken, en misschien nooit; maar toch ben ik er gaarne bij, en de omgeving verschilt zoo hemelsbreed van de bedompte kantoorlokalen en de herrie van vele andere zaken, die alleen op geld verdienen zijn ingericht, dat het een geheel andere wereld gelijkt; in één woord ik gevoel er mij thuis. Ja, ik zou liever daar matten uitkloppen en kachels aanmaken, dan eerste bediende zijn

in den grooten huiden- en lederwinkel, tegen een ruim salaris."

Hier hield Demi even op om adem te scheppen, en mevrouw Meta, wier gezicht meer en meer verhelderd was, riep vroolijk uit:

„Juist wat ik gaarne zou willen! Zijt ge er klaar gekomen? O, mijn beste jongen! uw fortuin is gemaakt als ge in deze goed geordende en welvarende zaak kunt komen, met zulke goede menschen om u voort te helpen!"

„Ik geloof het wel, maar wij moeten er nog niet te vast op rekenen. Misschien ben ik niet geschikt; ik kom voorloopig op de proef, en moet van onderen af beginnen en alle trappen doorloopen. Mijnheer Tiber was erg vriendelijk en wil mij zoo snel laten opklimmen als hij dat tegenover andere bedienden kan doen, wanneer ik voor verhooging vatbaar blijk. Ik moet den eersten van de volgende maand in het magazijn beginnen met boeken af te leveren; ik zal van tijd tot tijd een boodschap moeten doen, bestellingen aannemen en een massa andere dingen meer. Ik vind het erg prettig. Ik wil alles met boeken doen, al was het alleen ze afstoffen," lachte Demi, zeer met zijn vooruitzichten ingenomen; want na verschillende andere zaken te hebben beproefd, scheen hij eindelijk de bezigheid te hebben gevonden, die hem het meest aantrok en een toekomst die hem zeer aanlokkelijk scheen.

„Die liefde voor boeken hebt ge van uwen grootvader. Hij kan zonder zijn papieren vrienden niet leven. Ik ben er blijde om. Neigingen van dien aard verraden een ontwikkeld gemoed en zijn tegelijkertijd een troost en een hulp in iemands leven. Ik ben waarlijk verheugd en dankbaar John, dat ge eindelijk een beroep hebt gekozen, en zulk een goede betrekking gevonden hebt. De meeste jongens beginnen veel vroeger maar ik zie er geen heil in hen zoo jong de wereld in te zenden, juist op een leeftijd dat zij aan ouderlijke zorg en waakzaamheid de grootste behoefte

hebben. Nu zijt ge een man en moet zelf uw leven regelen. Doe uw best; word even oprecht, nuttig en gelukkig als uw vader; en kunt ge er rijk bij worden, zooveel te beter."

„Ik zal mijn best doen, moeder. Ik kon geen betere kans hebben, want Tiber & Co. behandelen hun personeel fatsoenlijk en geven ruim salaris voor goed werk. Alles is daar op onbekrompen voet ingericht en dat bevalt mij. Ik heb een hekel aan beloften die niet worden nagekomen, en aan een slordige of heerschzuchtige behandeling. Mijnheer Tiber zeide: „Dit is alleen om u de touwtjes te leeren, Brooke, die de machinerie in beweging brengen, mettertijd heb ik ander werk voor u." Tante zeide hem dat ik wel eens boeken had gerecenseerd en veel lust in literatuur had; al zal ik dus nooit „werken van Shakespeare" schrijven, zooals zij zegt, kan ik toch misschien later wel eenige kleine stukjes maken. Gelukt mij dit niet, dan vind ik het toch een eervol en edel beroep, goede boeken uit te kiezen en de wereld in te zenden; en zal ik tevreden zijn, mijn geringe krachten aan dit goede werk te kunnen wijden."

„Ik ben blijde dat ge er zoo over denkt. Liefde tot het werk waartoe men geroepen is, maakt het leven zooveel aangenamer. Ik had vroeger een afkeer van onderwijzen; maar voor mijn huisgezin te zorgen, was altijd een gelief koosde bezigheid, hoewel veel moeielijker en zwaarder. En is tante Jo met dit alles niet verbazend ingenomen?" vroeg mevrouw Meta, voor wier geestesoog reeds een kolossaal uithangbord met Tiber, Brooke & Co. er op, boven de deur van een beroemde uitgeversfirma zweefde.

„Zóó verrukt, dat ik haar met moeite heb kunnen beletten de kat te spoedig uit den zak te laten. Ik heb reeds zooveel plannen gemaakt en u zoo dikwijls teleurgesteld, dat ik ditmaal eerst voldoende zekerheid wilde hebben. Ik heb Rob en Ted moeten omkoopen om haar van avond t'huis te houden, totdat ik mijn

nieuws zou hebben verteld; zoo verlangend was ze hierheen te komen en het uzelf te zeggen. De luchtkasteelen, die de goede vrouw voor mij reeds heeft gebouwd, zouden het geheele uitspansel vullen, doch hadden althans dit voordeel, dat ze ons opvroolijkten, zoolang wij in afwachting van het lot verkeerden. Mijnheer Tiber doet niets overhaast, maar wanneer hij een besluit heeft genomen, kan men veilig op hem vertrouwen, en ik weet zeker, dat ik nu op den goeden weg ben."

„Ik hoop het, mijn beste jongen! Het is een gelukkige dag voor mij, omdat ik mij in den laatsten tijd wel eens angstig heb gemaakt, of ik met al mijn zorg ook te inschikkelijk en te toegevend was geweest, en mijn jongen, met al zijn goede hoedanigheden, toch misschien zijn tijd nog zou versnipperen met onschadelijke doch nuttelooze bezigheden. Nu ben ik daaromtrent gerust. Als nu Daisy nog gelukkig kan worworden, en Josie haren droom wil opgeven, zal ik niets meer te wenschen over hebben."

Demi liet zijne moeder zich eenige minuten ongestoord verheugen, terwijl hij glimlachte over een droombeeld van hemzelf, waarvoor de tijd der onthuiling nog niet was aangebroken; daarna zeide hij op den vaderlijken toon, dien hij zonder het zelf te weten altijd aannam, als hij over zijn zusters sprak:

„Ik zal wel voor de meisjes zorgen; maar ik begin hoe langer hoe meer overtuigd te worden van de waarheid van grootvaders gezegde: „dat ieder moet worden waartoe God en de natuur hem hebben voorbeschikt. Wij kunnen er niet veel aan veranderen; alleen de goede hoedanigheden helpen ontwikkelen en de kwade beteugelen. Ik hoop eindelijk het goede pad te hebben ingeslagen. Laat Daisy gelukkig zijn op hare wijze, die toch eene zeer goede en begrijpelijke is. Wanneer Nat als een ferme vent terugkomt, zou ik zeggen: „God zegen jelui, kinderen!" en hun een eigen nestje geven. Daarna zullen u en ik Jo helpen uitvinden of

het geluk voor haar in: „De wereld is een schouwtooneel", of „Eigen Haard" zal bestaan."

„Dat zal waarschijnlijk wel zoo moeten gebeuren, John, maar ik kan mij niet onthouden van andere plannen te maken en te hopen dat zij tot stand zullen komen. Ik weet zeer goed, dat Daisy geheel in Nat opgaat; en wanneer hij harer waardig is, zal ik mij niet tegen hun geluk verzetten, evenmin als mijne ouders het mijne hebben gedwarsboomd. Maar ik voorzie dat Josie meer moeite geven zal; hoeveel ik ook van het tooneel houd en altijd gehouden heb, weet ik nog niet of ik den moed zal hebben, mijn kleine meid actrice te laten worden, hoewel zij er ontegenzeggelijk grooten aanleg toe heeft."

„Wiens schuld is dat?" vroeg Demi lachend bij de herinnering aan zijn moeder's eerste lauweren en hare ongeveinsde belangstelling in de dramatische pogingen van het jonge volkje om haar heen.

„De mijne; ik weet het wel. Hoe kon het ook anders, sedert ik met Daisy en u, voordat ge nog kondet spreken, „Hans en Grety" vertoonde en Josie in haar wiegje „Moeder de Gans" leerde voordragen. Het is maar al te waar, de neigingen der moeder openbaren zich in hare kinderen, en zij moet er voor boeten, door hunnen zin te geven." En mevrouw Brooke lachte, zelfs terwijl zij het hoofd schudde over het onwederlegbaar feit dat de Marches eene tooneelzieke familie waren.

„Waarom zouden wij geen groote actrice hebben, die onzen naam draagt, zoowel als een schrijfster, een leeraar en een aanzienlijk uitgever? Wij kiezen onze eigene talenten niet, maar behoeven daarom ons licht nog niet onder een korenmaat te zetten, wanneer het niet precies zoo is als wij het zouden wenschen. Geef Jo haren zin en laat haar doen wat zij kan. Ik ben er nog om op haar te passen en u kunt niet ontkennen, dat u haar met groot genoegen zoudt helpen aankleeden en voor het voetlicht zien schitteren, waar u vroeger zelf zoo

naar hebt verlangd. Kom, moeder! ik zou maar een vroolijk gezicht zetten en er u in schikken, nu uw eigenzinnige kinderen toch hun eigen gang willen gaan.

„Ik zal wel moeten, denk ik. Ja; ik zou het zelfs heerlijk vinden, als ik maar wist dat dit leven mijn kind niet benadeelen zal, en haar onvoldaan zal laten, wanneer het te laat is om nog te veranderen; want niets valt moeielijker te ontberen dan de opwinding van dit beroep als men ze eens heeft gekend. Ik kan er eenigszins over meepraten, en als uw vader niet tusschenbeide was gekomen, vrees ik dat ik actrice zou geworden zijn — ten spijt van tante March en al hare roemrijke voorzaten."

„Josie zal dien naam met frissche lauweren omhangen. Ik zal voor draak spelen en u voor voedster, dan kan geen kwaad onze kleine Julia deeren, hoevele verliefde Romeo's ook onder haar balkon mochten zuchten. Werkelijk moedertje! deze tegenwerking staat eene oude dame, die in de hoofdrol van tante's stuk, tegen aanstaande Kerstmis, de harten harer toeschouwers zal roeren, alles behalve fraai. Ik heb nog nooit zoo iets aandoenlijks gezien, moeder; en het is jammer dat u geen actrice zijt geworden, ofschoon — dan waren wij er misschien niet geweest."

Demi was opgestaan en stond nu met zijn rug naar het vuur in de heer- en meesterachtige houding, die een man gewoonlijk aanneemt, wanneer alles hem meeloopt, of wanneer hij omtrent een of ander zijn opinie wil zeggen.

Mevrouw Meta bloosde waarlijk bij de welgemeende loftuiting van haren zoon, en kon niet ontkennen dat het geluid der toejuichingen haar nog evenzeer streelde, als toen zij, jaren geleden, „de Vloek der Tooverheks" en „De gelofte van het Moorsche meisje" speelde.

„Het is in een woord kinderachtig van mij om het nog te doen, maar de verzoeking was mij te sterk, toen Jo en Laurie de rol voor mij gemaakt hadden, en gij kinderen er in mede zoudt spelen. Zoodra ik het kos-

tuum van de oude moeder heb aangetrokken, vergeet ik mijzelve geheel, en ondervind bij het gaan van de bel dezelfde gewaarwordingen, als toen wij op den zolder tooneelstukken vertoonden. Daisy moest eigenlijk de rol der dochter vervullen, dat zou beter zijn; want met u en Josie is het nauwelijks alsof ik tooneelspeel, alles schijnt zoo waar —"

„Vooral de hospitaalscène, waar u den gewonden zoon wedervindt. Weet u wel, moeder, dat mijn gezicht bij de laatste repetitie nat was van echte tranen, toen u over mijn krib stond te schreien. Er zal geen eind aan de toejuichingen komen; maar vergeet niet ze af te wisschen, anders ga ik niezen," zeide Demi lachend bij de herinnering aan zijn moeder's natuurlijk spel.

„Ik zal er aan denken; maar het brak mij ook bijna het hart u daar zoo bleek en ellendig te zien nederliggen. Ik hoop dat er geen oorlog meer komen zal, zoolang ik leef, want dan zou ik u moeten laten gaan, en zou niet gaarne nog eens dezelfde gewaarwordingen doorleven, die wij met vader hebben gehad."

„Gelooft u niet dat Alice haar rol beter speelt, dan Daisy zou doen? Daisy heeft volstrekt geen aanleg voor het tooneel en Alice legt gloed en leven in de eenvoudigste woorden die zij spreekt; onze markiezin is bepaald onovertrefbaar," zeide Demi, die op en neer begon te loopen, alsof de warmte van het vuur aan zijn verhoogde gelaatskleur schuld had.

„Ja, dat geloof ik zeker. Zij is een lief meisje — en ik houd veel van haar. Waar is zij van avond?"

„Grieksch leeren, veronderstel ik. Dat doet zij gewoonlijk 's avonds. Jammer genoeg," voegde Demi er fluisterend bij, oplettend naar de boekenkast turend, hoewel op dien afstand geen enkelen titel leesbaar was.

„Dat is nu een meisje naar mijn hart. Lief, welopgevoed, veelzijdig ontwikkeld en toch huiselijk; eene ware gezellin, zoowel als helpster voor een goed en degelijk man. Ik hoop dat zij er een zal vinden."

„Ik ook!" mompelde Demi.

Mevrouw Meta had haar werk weder ter hand genomen, en was zoo in de beschouwing van een half afgewerkt knoopsgat verdiept, dat het gelaat van haren zoon haar oog ontging. Hij lachte genoegelijk tegen de reijen dichters, alsof zij zelfs in hun glazen gevangenis zich met hem konden verheugen over het eerste morgenrood van den geweldigen hartstocht, dien zij zoo goed kenden. Maar Demie was een verstandige jongen, die nooit een sprong waagde, voordat hij den afstand gemeten had. Nauwelijks kende hij zijn eigen hart, en stelde zich tevreden met te wachten totdat de min, wier nog saamgevouwen vlerken hij reeds voelde trillen, haren kerker verbreken en hoog opwaarts stijgen zou in den zonneschijn. Hij had niets gezegd, maar de bruine oogen waren welsprekend, en er school een verborgen intrige achter al de kleine tooneeltjes, die hij en Alice Heath zoo goed te zamen speelden. Zij was bezig met hare boeken, en was vast besloten eervol te promoveeren, en hij trachtte hetzelfde te doen in het veel grootere college dat voor iedereen openstaat, en waar ieder mensch zijn eigen prijs te winnen heeft of te verliezen. Demi had niets dan zichzelf te geven, en daar hij een bescheiden jongen was, beschouwde hij dit als een zeer nederige gave, totdat hij bewezen zou hebben dat hij zijn brood verdienen kon, en het recht had het geluk eener vrouw in zijn hoede te nemen.

Niemand vermoedde dat ook hij door de ziekte was aangetast, behalve de scherpziende Josie, en zij — een heilzamen eerbied koesterend voor haren broeder, die wel eens vreeselijk kon zijn, wanneer zij te ver ging — stelde zich wijselijk tevreden, met hem als een katje te beloeren, gereed bij het eerste teeken van zwakheid op hem los te springen. Demi had zich in den laatsten tijd aangewend, droefgeestig op zijn fluit te spelen, nadat hij zich voor den nacht naar zijn kamer begeven had, en maakte deze welluidende vriendin tot vertrouwelinge, door al zijn teeder hopen en vreezen

in te blazen. Mevrouw Meta, in hare huiselijke bezigheden verdiept, en Daisy, die om geen andere muziek dan Nat's viool gaf, sloegen geen acht op deze kamerconcerten, maar Josie mompelde daarbij altijd met een ondeugenden glimlach: „Hij studeert serenades," en wachtte haren tijd af, om zich te wreken over zekere grieven, die zij koesterde tegen Demi, die altijd Daisy's partij koos, wanneer deze beproefde de halsstarrige geest van haar ongezeggelijk zusje te buigen.

Dien avond zag zij hare kans schoon en nam dien terdege waar. Mevrouw Meta was bezig haar knoopsgat af te hechten, en Demi liep nog rusteloos door de kamer, toen in het studeervertrek een boek werd dichtgeslagen, welk geluid gevolgd werd door een hoorbaren geeuw, en de verschijning van Josie, die er uitzag alsof slaap en de lust tot kattekwaad op haar gezicht om den voorrang twistten.

„Ik hoorde mijn naam noemen; hebt ge iets kwaads van mij gezegd?" vroeg zij op den arm van een leunstoel gezeten.

Hare moeder vertelde haar het gewichtig nieuws, waarover Josie zich plichtmatig verheugd betoonde, en Demi ontving haren gelukwensch met een air van nederbuigende vriendelijkheid, dat haar den indruk gaf alsof al te veel voorspoed niet voor hem deugde, en haar bewoog hem onmiddellijk een speldenprikje toe te dienen.

„Ik heb zoo iets over het stuk hooren spreken, en ik wilde je zeggen, dat ik bij mijn rol een vers zal invoegen, om het wat op te vroolijken. Hoe zou dit klinken?" en voor de piano plaats nemend, begon zij op de wijze van „Ich weiss nicht was soll es bedeuten" de volgende woorden te zingen:

„Hoe kan ik ooit zeggen, mijn Engel!
Wat liefde mijn boezem doorgloeit;
Wat droombeeld mijn hart en mijn zinnen,
Als ik aan u denk, houdt gebocid,
Geen woorden, hoe sierlijk gek . . . ."

Verder kwam zij niet, want Demi, rood van kwaadheid, sprong op haar toe, en het volgend oogenblik kon men een buitengewoon vlug persoontje om stoelen en tafels zien heenvliegen, terwijl de toekomstige compagnon van Tiber & Co. haar verwoed achternazat. „Jou spook! hoe durf je aan mijne papieren te komen?" riep de verbolgen dichter, vruchtelooze pogingen aanwendend het bewegelijke meisje te grijpen, dat her- en derwaarts door de kamer sprong, terwijl zij een stukje papier uitdagend voor zijn gezicht heen en weer bewoog.

„Dat heb ik niet gedaan — in den grooten dictionnaire gevonden. Verdiende loon mannetje! waarom laat je het slingeren? Hoe bevalt je mijn zangstukje? Aardig, niet waar?"

„Ik zal je een ander liedje laten zingen, wanneer ik mijn eigendom niet onmiddellijk terugkrijg."

„Pak het maar als ge kunt;" en Josie verdween in de bibliotheek, om het daar op haar gemak met Demi uit te vechten, want mevrouw Meta begon reeds te roepen:

„Kinderen! kinderen! niet twisten!"

Tegen dat Demi bij haar was, lag het papier reeds in de vlammen, en bij het bemerken dat de steen des aanstoots was weggeruimd, werd hij dadelijk kalmer.

„Ik ben blij dat het verbrand is; het kan mij volstrekt niet schelen; het waren maar een paar coupletten, die ik een van de meisjes beloofd heb op muziek te zullen zetten. Maar ik moet je verzoeken van mijn papieren af te blijven, of ik zal in het vervolg heel anders spreken dan heden avond, toen ik moeder den raad gaf, u zooveel comedie te laten spelen, als ge zelf wilt."

Door dit vreeselijk dreigement getroffen, begon Josie dadelijk een toontje lager te zingen, en verzocht op haren meest overredenden toon, te mogen weten wat er dan wel was gezegd. Daardoor als het ware vurige kolen op haar hoofd stapelend, deelde hij haar al het gesprokene mede, en deze diplomatieke zet verschafte

hem van dat oogenblik af een getrouwe bondgenoote.

„O, jou beste jongen! Ik zal je nooit weer plagen. al kwijnde en zuchtte je dag en nacht. Als ge mij helpt, zal ik u ook helpen, en nooit een woord verklappen. Kijk eens! Ik heb hier een briefje voor je van Alice. Brengt dat uw geschokt gevoel niet weer tot bedaren?"

Demi's oogen fonkelden, toen Josie een als een driekantigen steek gevouwen papiertje omhoog hield; maar daar hij kon raden wat er waarschijnlijk in zou staan, bracht hij Josie bijna buiten haarzelve van pure verbazing, door op onverschilligen toon te zeggen:

„Dat is niets; alleen om te zeggen dat zij morgenavond met ons naar het concert zal gaan. Ge moogt het lezen als ge wilt."

Met de aangeboren tegenstrijdigheid, hare sexe eigen, hield Josie op nieuwsgierig te zijn, zoodra haar gezegd werd dat zij het briefje mocht lezen, en gaf het gedwee over; maar zij hield Demi scherp in het oog, terwijl hij de twee regels las die het bevatte, en het daarna in het vuur wierp.

„Wel, John, ik dacht dat elk snippertje, door die „engel" aangeraakt, een kostbaar kleinood was. Houdt ge dan niet van haar?"

„Heel veel, dat doen wij allemaal; maar „zuchten en kwijnen" zooals gij het zoo krachtig hebt uitgedrukt, valt niet erg in mijn geest. Mijn beste meid, uw tooneelstukken maken u romantisch, en omdat Alice en ik somtijds samen verliefde rollen spelen, begint gij het in uw dwaze hoofdje te halen, dat wij werkelijk op elkander zijn verliefd. Verspil uwen tijd niet met overal naar mystificatiën te zoeken, maar bemoei u met uwe eigene zaken, en laat de mijne met vrede. Ik vergeef u, maar doe het niet weer; het is niet netjes, en treurspelkoninginnen ravotten niet."

Deze laatste zet bracht Josie den genadeslag toe; zij vroeg nederig om vergiffenis en ging naar bed. Demi volgde haar spoedig, in de overtuiging zijn al te nieuws-

gierig zusje om den tuin te hebben geleid. Doch wanneer hij haar gezicht had kunnen zien, toen zij naar de zacht klagende tonen van zijn fluit stond te luisteren, zou hij zich niet zoo zeker van zijn zaak hebben gevoeld; want zij keek zoo slim als een ekster, toen zij met een verachtelijk snuffen zeide: „Hm; mij kunt ge niet foppen; heusche serenades!! — arme jongen! toch is hij verliefd!"

## HOOFDSTUK XI.

### EMIL'S DONKERE DAGEN VOOR KERSTMIS.

De „Brenda" liep voor het lapje, met alle zeilen in top om den opstekenden wind te vangen, en iedereen aan boord verheugde zich, want de lange reis naderde haar einde.

„Nog vier weken, mevrouw Hardy, dan zullen we u een kopje thee voorzetten, zooals ge nog nooit hebt geproefd," zeide de tweede stuurman Hoffmann, terwijl hij stil bleef staan voor twee dames, die in een beschut hoekje op het dek hadden plaats genomen.

„Ik zal het met genoegen drinken, maar nog blijder zal ik zijn, wanneer ik eenmaal weer vasten grond onder de voeten heb," antwoordde de oudste dame lachend; want onze vriend Emil was haar gunsteling, wat hij dan ook wel verdiende, sedert hij zich geheel aan de vrouw en dochter van den kapitein had gewijd, die de eenige passagieressen aan boord waren.

„Ik ook, al moet ik schoenen dragen als een paar Chineesche jonken. Ik heb dit dek al zoo dikwijls op en neer geloopen, dat ik nog blootsvoets zal moeten gaan, wanneer wij niet spoedig aankomen," lachte Mary, de dochter, op twee versleten schoentjes wijzend, terwijl zij opzag naar den medgezel op deze wandelingen en zich

herinnerde hoe prettig hij ze altijd voor haar had gemaakt.

„'k Geloof niet, dat die klein genoeg in China te vinden zullen zijn," antwoordde Emil met de altijd vaardige galanterie eens zeemans; zich vast voornemend het keurigste paar op te schommelen dat hij vinden kon, zoodra het schip zou zijn binnengeloopen.

„Ik zou niet weten wat ge anders had moeten doen om wat beweging te nemen, lieve, als mijnheer Hoffmann u niet dagelijks had laten wandelen, al is de ruimte beperkt. Dit luie leven deugt niet voor jonge menschen, ofschoon het eene oude vrouw als ik, met kalm weder, uitstekend bevalt. Zou het gaan stormen, denkt ge?" voegde mevrouw Hardy er bij, met een angstigen blik naar het westen, waar de zon reeds onderging.

„Een stevig briesje maar, mevrouw; juist genoeg om ons een weinig vaart te geven," antwoordde Emil, met een snellen blik naar boven en langs den horizon.

„Zing nog eens, als 't u belieft, mijnheer Hoffmann, het klinkt om dezen tijd zoo mooi. Dat zullen wij aan wal missen," zeide Mary op een overredenden toon, die zelfs melodie zou hebben ontlokt aan een haai als zoo iets mogelijk was geweest.

Emil had gedurende de afgeloopen maanden, van deze, zijn eenige gave, reeds veel genoegen beleefd, want zij verkorte de eentonige dagen en maakte, wanneer wind en weder gunstig waren, het schemeruurtje tot zijn gelukkigst oogenblik. Daarom willigde hij ook nu gaarne haar verzoek in, en keek, naast het meisje, tegen de verschansing geleund, naar het fladderen harer bruine lokken in den wind, terwijl hij haar geliefkoosd zeemansliedje aanhief.

„Geeft mij een frissche, stijve bries,
  En zwellend zeildoek, maat!
Een schip dat trotsch de golven klieft
  En elken storm doorstaat.
Wie, als de zeeman, leeft zóó vrij,
  Zóó vroolijk, zóó royaal?
Zijn huis: de wijde zee — zijn graf:
  Een rustbed van koraal."

Juist toen de laatste tonen der heldere, krachtige stem wegstierven, riep mevrouw Hardy plotseling uit: „Wat is dat?"

Emil's scherpziend oog ontdekte onmiddellijk het rookwolkje, opstijgend uit het luik, waar geen rook mocht zijn, en voor een oogenblik scheen zijn hart op te houden te kloppen, toen de vreeselijke gedachte „brand" hem door den geest vloog. Doch hij herstelde zich dadelijk en liep kalm weg, terwijl hij rustig zeide:

„Verboden te rooken, daar; ik zal eens gaan zien en er een stokje voor steken." Maar zoodra hij uit het gezicht was, veranderde zijn gelaat, en hij sprong door het luik naar beneden met een vreemden lach om de lippen en de gedachte — „als wij in brand staan, zou het mij niets verwonderen, of „een bed van koraal" wordt mijn graf."

Een paar minuten bleef hij beneden en toen hij, half gestikt door den rook, weer boven kwam, zag hij zoo bleek als een door lucht en zon gebruind zeerob wezen kan, doch was voor het overige bedaard en kalm, toen hij den kapitein ging mededeelen:

„Brand in het ruim, mijnheer."

„Maak de vrouwen niet aan het schrikken," was kapitein Hardy's eerste bevel; daarna hielden beiden zich bezig met te onderzoeken hoe sterk de verraderlijke vijand was en hem zoo mogelijk tegen te gaan.

De „Brenda" had een zeer licht brandbare lading aan boord, en niettegenstaande de stroomen waters die in het ruim werden gepompt, werd het spoedig duidelijk, dat het schip tot ondergang was gedoemd. De rook begon overal door de naden te dringen, en de opstekende storm, wakkerde spoedig het smeulend vuur aan tot vlammen, die hier en daar begonnen uit te slaan, en de verschrikkelijke waarheid te duidelijk aan het licht brachten, dan dat iemand die nog had kunnen verbergen. Mevrouw Hardy en Mary doorstonden den schok moedig, toen haar gezegd werd dat zij zich elk

oogenblik moesten voorbereid houden het schip te verlaten; de booten werden in allerijl in gereedheid gebracht en de equipage werkte geducht aan het dichtstoppen van elk gaatje, waardoor de vlam een uitweg had kunnen vinden. Spoedig was de ongelukkige „Brenda" één drijvende vuurmassa, en het bevel: „In de booten!" was elkeen welkom. De vrouwen gingen natuurlijk het eerst; en het was gelukkig dat er niet meer passagiers aan boord waren, want de „Brenda" was een koopvaardijschip, zoodat er geen gedrang ontstond, en de een na den ander staken de booten af. Die waar de vrouwen in waren bleef in de nabijheid dobberen, want de brave kapitein wilde de laatste zijn die zijn schip verliet.

Emil bleef bij hem totdat hem bevolen werd zich te verwijderen, schoorvoetend gehoorzaamde hij; maar het was goed dat hij ging, want juist toen hij de boot had bereikt, die half verborgen achter een rookwolk in de diepte lag te slingeren, stortte een mast, ondermijnd door het vuur dat nu in de ingewanden van het vaartuig woedde, met een zwaren slag neder en sloeg kapitein Hardy overboord. De boot bereikte hem spoedig, toen hij van het wrak afdreef, en Emil sprong in zee, om hem te redden, want hij was gewond en bewusteloos. Dit ongeval maakte het den jongen stuurman noodzakelijk, zelf het commando op zich te nemen, en hij gaf den matrozen onmiddellijk bevel, zoo hard mogelijk weg te roeien, als het leven hun lief was, daar elk oogenblik een uitbarsting kon plaats vinden.

De andere booten waren buiten gevaar en de manschappen bleven op de riemen rusten, om het prachtig en toch vreeselijk schouwspel gade te slaan, dat het brandende schip, verlaten in de onmetelijke zee, aanbood, het nachtelijk duister rood kleurend en een rossigen gloed werpend over het water, waarop de ranke booten dobberden, gevuld met bleeke gezichten, die allen nog een laatsten blik wilden werpen, op de ten ondergang gedoemden „Brenda", die langzaam doch zeker

dieper en dieper zonk in haar waterig graf. Geen der opvarenden zag het einde, want de wind dreef de wachtenden ver van het schip en scheidde hen van elkander; sommigen om elkander nooit weder te zien, voordat de zee hare dooden opgeeft.

De boot welker lotgevallen wij moeten volgen, was geheel alleen toen de dag aanbrak, en dezen overlevenden het gevaarlijke van hun toestand duidelijk maakte. Levensmiddelen en water waren medegenomen en zooveel mogelijk artikelen voor gemak en veiligheid, als de tijd had toegelaten bijeen te brengen; doch het was duidelijk dat met een zwaar gewonden man, twee vrouwen en zeven matrozen, hun voorraad niet lang duren kon en hulp dringend werd vereischt. Hun eenige hoop was, een schip te ontmoeten, ofschoon de storm, die den geheelen nacht had gewoed, hen uit den koers gedreven had. Aan dezen stroohalm hielden zij zich nochtans vast en brachten de vervelende uren door met naar den horizon te turen en elkander door voorspellingen van spoedige uitkomst moed in te spreken.

De tweede stuurman Hoffmann gedroeg zich moedig en hulpvaardig, ofschoon deze onverwachte verantwoordelijkheid hem zwaar op de schouders drukte, want de toestand van den kapitein scheen hopeloos, het verdriet der rampzalige vrouw sneed hem door de ziel, en het blind vertrouwen in zijn macht om hen te redden, van het jonge meisje, deed hem begrijpen dat hij het door geen enkel teeken van twijfel of vrees beschamen mocht. De mannen deden nu nog gewillig wat hun werd opgedragen, maar Emil wist, dat wanneer hongersnood en wanhoop hen tot beesten maakten, zijn taak eene verschrikkelijke worden kon. Daarom raapte hij al zijn moed bijeen, toonde een onbezorgd gelaat en sprak zoo opgeruimd over hunne kansen op behoud, dat allen zich instinctmatig tot hem wendden om voorlichting en steun.

De eerste dag en nacht gingen betrekkelijk rustig voorbij, maar toen de derde aanbrak, begon het er

donker uit te zien en werd de hoop flauwer. De gewonde ijlde, de vrouw was uitgeput van angst en onzekerheid, het meisje zwak door gebrek aan voedsel, daar zij eene halve beschuit voor hare moeder had bewaard, en haar aandeel water had afgestaan, om haars vaders koortsig brandende lippen mede te verfrisschen. De matrozen hielden op met roeien en zaten gemelijk af te wachten wat komen zou, eenigen openlijk hunnen leidsman verwijtend, dat hij hun raad niet had opgevolgd, anderen meer voedsel eischend, allen gevaarlijk wordend, nu ontbering en angst de in hen sluimerende driften deed ontwaken. Emil deed zijn best, doch een sterfelijk wezen kon hier niets uitrichten, en hij kon niets doen dan zijn vermagerd gelaat van den meedoogenloozen hemel wenden, die geen regen zond voor hunnen dorst, naar de eindelooze watervlakte, waarop geen zeil verscheen om hunne hunkerde oogen te verblijden. Den geheelen dag beproefde hij hun moed en kalmte in te spreken, terwijl honger hem kwelde, dorst zijn keel verschroeide en steeds aangroeiende vrees hem het hart beknelde. Hij vertelde den mannen geschiedenissen van andere schipbreukelingen, die door aanhoudende inspannig eindelijk waren gered, smeekte hen zich ter wille der hulpelooze vrouwen goed te houden, en loofde belooningen uit indien zij wilden roeien, zoolang zij er de kracht toe hadden, om den verloren koers te hervinden, voor zooverre hij dien opmaken kon, en zoodoende hunne kans op redding te vergrooten. Hij plaatste een tent van zeildoek boven den lijdenden man en verzorgde hem als een zoon, sprak der vrouw troost in, en trachtte het bleeke meisje zichzelve te doen vergeten, door elk zeemansliedje voor haar te zingen dat hij kende of al zijn wederwaardigheden te land en ter zee te verhalen, totdat zij begon te lachen en met nieuwen moed werd bezield; — eindelijk werd zijn moed beloond, want alles liep gelukkig af.

De vierde dag brak aan, en de voorraad water en levensmiddelen was bijna opgeteerd. Emil stelde voor

de rest voor den zieken man en de vrouwen te bewaren, doch twee der matrozen kwamen hiertegen in opstand, en eischten hun deel. Emil stond het zijne af om een voorbeeld te geven, en verscheidene der goede kerels volgden het, met de stille heldhaftigheid, die bij ruwe, doch mannelijke karakters, niet zelden op den voorgrond treedt Dit maakte de anderen beschaamd, en gedurende nog een dag heerschte er eene onheilspellende kalmte in deze kleine wereld van lijden en onzekerheid. Maar des nachts, toen Emil, uitgeput van vermoeienis, de wacht aan den meest vertrouwbaren matroos had overgegeven, opdat hij een uur rust zou kunnen nemen, slopen de twee mannen naar de provisie en stalen het laatste wat van de beschuit en het water nog over was, benevens een flesch brandewijn, die zorgvuldig was gespaard, om hunne krachten levendig te houden, en het brakke water drinkbaar te maken. Half waanzinnig van dorst, dronken zij er gulzig van, en tegen den morgen lag een in een roes, waaruit hij nooit weer ontwaakte; en was de andere door den sterken drank zoo opgewonden, dat hij overboord sprong, toen Emil hem schadeloos trachtte te maken. Door dit ijzingwekkend ongeval diep getroffen, gedroegen de andere manschappen zich van dat oogenblik af onderworpen, en de boot dreef her- en derwaarts met hare treurige lading van lijdende zielen en lichamen.

Nog eene beproeving moesten zij doorstaan, die hen nog wanhopender maakte dan te voren. Er daagde een zeil op, en een tijdlang heerschte de razendste vreugde, om plaats te maken voor de bitterste teleurstelling toen het voorbijzeilde, te ver weg dan dat men aan boord de seinen had kunnen zien die hen werden toegewuifd, of het hartroerend hulpgeroep had kunnen hooren, dat over den waterspiegel klonk. Toen begon Emil's hart hem te begeven, want de kapitein scheen stervende, en de vrouwen konden niet langer weerstand bieden. Hij hield zich goed totdat de nacht inviel; toen in de duisternis, alleen gestoord door het zwak gemompel van

den zieke, het fluisterend gebed der arme vrouw, het onophoudelijk ruischen der golven, bedekte Emil zijn gelaat met beide handen en doorleefde een uur van stille, wanhopige smart, dat hem meer verouderde, dan jaren van gelukkig leven konden hebben gedaan. Het was niet de lichamelijke ellende die hem vrees aanjoeg, ofschoon honger en zwakte hem kwelden; het was zijn vreeselijke machteloosheid, om het wreede lot te keeren, dat hun boven het hoofd scheen te hangen. Over de matrozen bekommerde hij zich weinig, omdat deze gevaren een deel uitmaken van het leven dat zij zich hadden gekozen; maar den gezagvoerder, dien hij liefhad, de vrouw die zoo goed voor hem was geweest, het lieve meisje, wier aanvallige tegenwoordigheid de lange reis voor hen allen zoo genoeglijk had gemaakt — indien hij slechts deze geliefde en onschuldige wezens van een wreeden dood kon redden, zou hij, dat gevoelde hij innig, er gaarne zijn eigen leven voor hebben gegeven.

Toen hij daar zoo met het hoofd in de handen zat, ternedergebogen door de eerste zware beproeving van zijn jeugdig leven, met den sterrenloozen hemel boven, de rustelooze zee onder zich, en alles om hem heen lijdende, zonder dat hij iets kon doen om hun lijden te verzachten, verbrak plotseling een zacht geluid de stilte, en hij luisterde er naar als in een droom. Het was Mary, zingende voor hare moeder, die, uitgeput van kommer en angst, schreiend in hare armen lag. Eene zeer zwakke en gebroken stem was het, want de lippen van het arme meisje waren verdroogd van dorst; maar het liefhebbende hart wendde zich instinctmatig in deze ure der wanhoop tot den grooten Helper, en Hij hoorde haren zwakken kreet. Het was een oud, aandoenlijk wijsje, dat dikwijls op Plumfield werd gezongen; en terwijl zijn oor de bekende tonen opving, kwam zijn geheel gelukkig verleden Emil zoo duidelijk voor den geest, dat hij de bitterheid van het heden vergat, en zich verbeeldde weer thuis te zijn. Zijn

gesprek met tante Jo op het platte dak, scheen pas gisteren gehouden te zijn, en met een lichte knaging van zelfverwijt dacht hij:

„De roode draad! Ik moet er aan denken, en mijn plicht doen tot het einde. Wijk niet uit den goeden koers, mijn jongen; en kunt ge de haven niet bereiken, verga dan ten minste met alle zeilen in top."

Toen, terwijl de zwakke stem zachtkens voortzong, en de afgetobde vrouw in eene verkwikkende sluimering wiegde, vergat ook Emil voor een korte poos zijn zorgen, en droomde van Plumfield. Hij zag hen allen, hoorde de welbekende stemmen, gevoelde den druk van verwelkomende handen, en het scheen alsof eene stem in zijn binnenste zeide: „Welnu, zij zullen zich niet over mij behoeven te schamen, al zie ik hen nooit hier op aarde weer."

Een plotselinge kreet deed hem uit zijn korte rust opschrikken, en een druppel op zijn voorhoofd zeide hem, dat de gezegende, redding aanbrengende regen eindelijk gekomen was; want dorst is harder te verdragen dan honger, hitte of kou. Allen staken de verdroogde lippen op, hielden de handen omhoog en spreidden hunne kleederen uit om de groote druppels op te vangen, die met vreugdekreten werden verwelkomd en spoedig in grooten getale nedervielen, de koortshitte van den zieke verkoelden, de kwellingen van den dorst stilden en elk afgetobt lichaam in de boot lafenis brachten. Den geheelen nacht stroomde de regen, den geheelen nacht juichten de schipbreukelingen in de reddende bui en schepten nieuwen moed, als verwelkende planten door den hemelschen dauw tot nieuw leven opgewekt. Tegen dat de morgen begon te dagen klaarde de lucht op en Emil verhief zich wonderlijk gesterkt en verruimd door deze uren van stille dankbaarheid voor dit antwoord op hunne bede om hulp. Maar dit was niet alles; toen zijn blik langs den horizon vloog, glinsterden daar tegen de rozige lucht de witte zeilen van een schip, zoo dicht bij, dat zij den wimpel aan

den mast onderscheiden en zwarte gedaanten op het dek zich konden zien bewegen.

Eén kreet ontsnapte aller onstuimig bewogen borst en weerklonk over de zee toen elk der matrozen met hoed of zakdoek wuifde en de vrouwen smeekend de handen uitstrekten naar dezen grooten engel der bevrijding, die op hen aanhield, alsof het frissche briesje alle zeilen vulde om hem voort te stuwen.

Nu geen teleurstelling meer; teekens ten antwoord geseind, gaven hun de verzekering van spoedige hulp, en in de verrukking van het oogenblik vielen de gelukkige vrouwen Emil om den hals en beloonden hem met hare tranen en zegenwenschen, die uit een overvloeiend hart opwelden. Hij zeide later altijd, dat dit het gelukkigste oogenblik van zijn leven was, toen hij Mary zoo in de armen hield; want het moedige meisje dat zich zoolang had goed gehouden, zonk nu ineen en hield zich half bezwijmd krampachtig aan hem vast; terwijl hare moeder zich bezighield met den gewonde, die de vroolijke drukte scheen te gevoelen en een bevel gaf, als stond hij weder op het dek van zijn verloren schip.

Het was spoedig gedaan; en toen allen veilig aan boord waren van de „Urania", met bestemming naar het vaderland, toen Emil zijn vrienden in teedere handen zag, zijn mannen onder hunne makkers en de geschiedenis van de schipbreuk had verteld, toen dacht hij pas aan zichzelf. De smakelijke geur der soep die voorbij werd gedragen naar de kajuit voor de dames, herinnerde hem dat hij was uitgehongerd en een plotselinge duizeling verried zijn zwakte. Hij werd onmiddellijk weggedragen om half begraven te worden onder vriendelijke zorg, en nadat hij gekleed, gespijsd en opgefrischt was, liet men hem verder uitrusten. Juist toen de scheepsdokter de kajuit wilde verlaten, vroeg hij met zijn gebroken stem: „Welke dag is het? Mijn hoofd is zoo wonderlijk — ik heb mijn bestek verloren."

„Eerste Kerstdag, man! En we zullen je een echt Nieuw-Engelsch diner voorzetten, als je er trek in hebt," antwoordde de dokter hartelijk.

Maar Emil was te uitgeput om iets anders te kunnen doen dan stilliggen en een dankgebed opzenden, vuriger en dankbaarder dan ooit te voren, voor het gezegend behoud van zijn leven, dat te heerlijker was door een gevoel van getrouwe plichtsvervulling.

## HOOFDSTUK XII.

### Dan's Kerstfeest.

Waar was Dan? — In de gevangenis.

Arme tante Jo! hoe zou haar hart vaneen zijn gescheurd, had zij geweten dat, toen het oude Plumfield in kerstvreugde schitterde, haar jongen alleen zat in zijn cel, trachtend het kleine boekje te lezen dat zij hem gegeven had, met oogen nu en dan verduisterd door heete tranen, die geen lichamelijk lijden hem ooit hadden kunnen afpersen en met heimwee in het hart terugdenkend aan alles wat hij verloren had.

Ja, Dan was in de gevangenis; maar geen kreet om hulp ontsnapte hem, toen hij zijn vreeselijken toestand overzag met de stomme wanhoop van een Indiaan aan den martelpaal; want zijn eigen boezemzonde had hem daar gebracht en dit zou de bittere les wezen, die zijn teugelloozen geest temmen, en hem zelfbeheersching leeren moest.

De geschiedenis van zijn val is spoedig verteld, want het gebeurde, zooals dikwijls het geval is, juist toen hij zich ongewoon vervuld gevoelde van groote verwachtingen, goede voornemens en droomen van een beter leven. Op zijn reis ontmoette hij een onderhou-

dend jongmensch en gevoelde zich tot hem aangetrokken, daar Blair op weg was om zich bij zijn oudere broeders op een hoeve in Kansas te begeven. Kaartspelen was in vollen gang in den rookwaggon en de jongen — want hij was nauwelijks twintig jaar — wien de lange reis verveelde, levenslustig en een weinig opgewonden door de vrije levenswijze van het Westen, sloot zich bij de eerste de beste spelers aan die hem uitnoodigden zijn kans te wagen. Dan, getrouw aan zijne belofte, wilde niet meedoen, maar zat met gespannen aandacht den loop van het spel te volgen, en begreep spoedig, dat twee der mannen oplichters waren, voornemens den jongen te bestelen, die onvoorzichtig genoeg, een welgevulde portefeuille had laten zien. Dan had altijd een zachte plek in zijn hart voor jongere en zwakkere wezens, die hij op zijn weg ontmoette, en er was iets in den knaap dat hem aan Teddy deed denken; daarom hield hij een oogje op Blair en waarschuwde hem voor zijn nieuwe vrienden.

Tevergeefs, natuurlijk; want toen allen voor dien nacht in een der groote steden overbleven, miste Dan den jongen in het hotel, waarheen hij hem veiligheidshalve had gebracht; en na gehoord te hebben, wie hem hadden afgehaald, ging hij uit om hem op te sporen, zichzelven een dwaas noemend, omdat hij zich zooveel moeite gaf, en toch niet in staat den argeloozen knaap geheel alleen te laten te midden der gevaren, die hem aan alle zijden omringden.

Hij vond hem in een gemeene herberg, spelende met de mannen, die het op zijn geld hadden gemunt; en aan de uitdrukking van verlichting op Blair's angstig gelaat, toen hij Dan in het oog kreeg, wist deze, zonder dat hem een woord was gezegd, dat het hem tegenliep en hij zijn gevaar te laat besefte.

„Ik kan nog niet meegaan, — ik heb verloren; het is mijn eigen geld niet; ik moet het herwinnen, of ik durf mijn broeders niet onder de oogen te komen, fluisterde de arme jongen, toen Dan hem smeekte heen

te gaan, voordat hij nog meer verloor. Schaamte en vrees maakten hem wanhopig en hij speelde voort, zeker het aan zijn zorgen toevertrouwde geld terug te winnen. Dan's vastberaden gelaat, waakzaam oog en bereisd uiterlijk ziende, werden de oplichters voorzichtig; zij speelden eerlijk spel en lieten den jongen een weinig winnen; maar zij waren niet gezind hun prooi los te laten, en bemerkend, dat Dan achter den rug van den jongen de wacht bleef houden, wisselden zij een beteekenisvollen, onheilspellenden blik, die zeggen wilde: „Wij moeten dien kerel uit den weg zien te ruimen."

Dan zag het en was op zijn hoede, want hij en Blair waren vreemdelingen, en misdaden kunnen in zulke plaatsen gemakkelijk gepleegd worden, zonder dat er een haan naar kraait. Maar hij wilde den jongen niet verlaten en bleef elke kaart nauwlettend gadeslaan, totdat hij duidelijk valsch spel ontdekte en dit ronduit zeide. Er vielen hooge woorden, Dan's verontwaardiging werd sterker dan zijne voorzichtigheid, en toen de bedriegers met beleedigende woorden en getrokken pistool hun roof weigerden terug te geven, barstte Dan's drift los, en velde hij een der schurken neder met een slag, die hem eerst met het hoofd vooruit tegen een kachel deed bonzen, en vervolgens bewusteloos en bloedend op den vloer rollen deed. Een hevig tooneel volgde; maar te midden van het tumult fluisterde Dan den jongen in het oor: „Ga weg en houd den mond. Bekommer je niet om mij."

Verschrikt en ontdaan verliet Blair onmiddellijk de stad, Dan achterlatend om den nacht achter slot door te brengen, en een paar dagen later wegens manslag terecht te staan; want de man was dood. Dan had geen vrienden, en hield, na kortelings de toedracht der zaak verteld te hebben, zich verder stil, hopende dat deze treurige zaak zijne vrienden tehuis niet ter oore zou komen. Hij verzweeg zelfs zijn waren naam, en zeide David Kent te heeten, zooals hij reeds vroeger meermalen had gedaan wanneer hij in ongelegenheid was

geraakt. Alles was spoedig afgeloopen; want daar er verzachtende omstandigheden waren, werd hij gevonnist met één jaar dwangarbeid.

Verblind door de snelheid waarmede deze verschrikkelijke ommekeer in zijn leven plaats greep, kon Dan dien niet ten volle beseffen, voordat de ijzeren deur achter hem dichtsloeg, en hij alleen zat in eene cel, zoo eng, koud en stil als een graf. Hij wist dat een enkel woord voldoende zou zijn om den heer Laurie tot hulp en vertroosting te doen toesnellen; maar hij kon het denkbeeld niet verdragen zijn schande te openbaren of het verdriet en de schaamte aan te zien, welke deze mededeeling zijne vrienden zou veroorzaken, die zooveel van hem hadden verwacht.

„Neen," zeide hij met gebalde vuist, „liever laat ik hen in den waan dat ik dood ben. Ik zal het toch spoedig zijn als ik hier lang moet blijven;" en hij sprong op om als een gekerkerde leeuw met groote stappen over den steenen vloer te loopen, een mengeling van woede, verdriet, verzet en berouw warrelend in hart en hoofd, totdat hij een gevoel kreeg alsof hij krankzinnig zou worden, en tegen de wanden sloeg, die zich stelden tusschen hem en de vrijheid, die zijn leven was. Dagen lang leed hij verschrikkelijk, toen verviel hij, uitgeput, in eene sombere zwaarmoedigheid, die treuriger was om aan te zien dan zijn vroegere razernij.

De cipier van deze gevangenis was een wreed mensch, die door onnoodige gestrengheid ieders afkeer verworven had, maar de kapelaan was vol deelneming, en vervulde zijn moeielijken plicht, met de meeste kieschheid en trouw. Hij nam onzen armen Dan onder handen, doch scheen niets op hem te vermogen, en was genoodzaakt te wachten, totdat gedwongen arbeid de overspannen zenuwen tot rust had gebracht, en gevangenschap den trotschen geest had getemd, die wel lijden doch niet klagen kon.

Dan werd bij de borstelmakers ingedeeld, en begrijpende dat in hard werken zijn eenige kans op behoud

lag, arbeidde hij met een koortsachtigen ijver, die spoedig de goedkeuring van den chef en de afgunst van zijn minder bekwame lotgenooten verwierf. Dag aan dag zat hij op zijne plaats, bewaakt door een gewapenden opzichter; elk noodeloos woord was hem verboden; geen onderhoud met zijn medegevangenen; geen verandering dan van de cel naar de werkplaats; geen andere beweging dan de vervelende marsch heen en weer, met de handen op elkanders schouders, in het gelid loopend met den eentonig schuifelenden gang, zoo geheel verschillend van den hardklinkenden soldatenstap.

In zichzelven gekeerd, bleek en norsch, volbracht Dan zijn dagelijkschen taak, at zijn bitter brood, en gehoorzaamde met een oproerige flikkering in het oog, die den cipier deed zeggen: „dat is een gevaarlijk sujet! houd hem goed in het oog! hij zal op een goeden dag losbreken."

Er waren anderen, gevaarlijker dan hij, volleerd in de misdaad, en tot elk wanhopig verzet in staat, om het eentonige van den langen straftijd te verbreken. Deze booswichten raadden spoedig wat in Dans geest omging, en slaagden er in op de geheimzinnige wijze, alleen aan veroordeelden bekend, hem, vóórdat er eene maand verloopen was, te doen weten, dat er plannen werden beraamd om bij de eerste gunstige gelegenheid in opstand te komen. De Zondag voor Kerstmis was een van de weinige dagen dat zij kans hadden met elkander te spreken, en waarop hun een uur van betrekkelijke vrijheid op de binnenplaats der gevangenis werd toegestaan.

Op dien dag moest alles afgesproken zijn, en zou zoo mogelijk de vermetele poging worden gewaagd, om waarschijnlijk te eindigen in bloedvergieten en nederlaag voor de meesten, maar om slechts enkelen de vrijheid te hergeven. Dan had reeds plannen voor zijne eigene ontvluchting gemaakt, en wachtte zijn tijd af meer en meer somber, woest en oproerig wordend, naar-

mate het gemis zijner vrijheid ziel en lichaam ondermijnde; want deze plotselinge verandering van zijn vroeger gezond en vrij leven tot zulk een somber bekrompen en ellendig bestaan, moest noodwendig een noodlottigen invloed uitoefenen op iemand van Dan's gestel en leeftijd. Hij mijmerde over zijn verwoest leven, brak met al zijne gelukkige verwachtingen en plannen, en gevoelde dat hij zich nooit meer op het geliefde oude Plumfield vertoonen kon, of de handen zijner vrienden kon drukken, nu de zijnen met bloed waren bezoedeld. Hij bekommerde zich niet om den ellendeling dien hij had gedood, want zulk een leven had toch niet veel waarde, meende hij; maar de schande van gevangen te hebben gezeten, zou nooit uit zijn geheugen worden gewischt; ofschoon het kort geknipte haar wel weer aan zou groeien, het grijze gevangenpak gemakkelijk te vervangen zou zijn, en hij grendels en sloten ver achter zich laten zou.

„Alles is uit voor mij; ik heb mijn leven verwoest; laat nu komen wat wil. Ik zal den strijd opgeven en zooveel genieten als ik kan, waar en hoe dan ook. Zij zullen gelooven dat ik dood ben en om mij treuren, doch mogen nimmer te weten komen wat ik ben. Arme moeder Bhaer! zij trachtte mij te helpen, maar het geeft niet; de stokebrand is niet te redden."

En het hoofd in de hand latende zinken, treurde Dan, op zijn lage rustbank gezeten, in stomme smart over alles wat hij verloren had, totdat de ontfermende slaap hem vertroostte met droomen uit den gelukkigen tijd, toen hij als jongen met zijn makkers op Plumfield speelde en de latere nog gelukkiger dagen, toen allen hem vriendelijk toelachten en het oude huis hem op eene nieuwe, wonderdadige wijze aantrok.

Er was in Dan's werkplaats een arme veroordeelde, wiens lot nog zwaarder was dan het zijne, want zijn straftijd zou in de lente om zijn, maar er bestond weinig kans dat hij dien tijd beleven zou; en de hardvochtigste mensch moest medelijden gevoelen met den armen

Mason, die in deze bedompte plaats zijn laatste levenskrachten zat weg te hoesten en de vervelende dagen telde die nog voorbij moesten gaan, voordat hij zijn vrouw en kindje terug kon zien. Er was nog een flauwe hoop dat hij vermindering van straf zou krijgen, maar hij bezat geen vrienden, die hunnen invloed in deze zaak hadden kunnen aanwenden, en het was duidelijk dat de vrijspraak van den grooten Rechter spoedig en voor altijd een einde aan zijn geduldig lijden zou maken.

Dan beklaagde hem dieper dan hij wel durfde laten blijken, en deze eene teedere aandoening in den donkeren tijd, was als het kleine bloempje in de liefelijke oude geschiedenis, dat tusschen de steenen der gevangenisplaats bloeide en den gevangene voor wanhoop behoedde. Dan hielp Mason aan zijn werk, wanneer zwakte hem belette zijn taak te voleinden, en de dankbare blik waarmede hij werd beloond, was een zonnestraal die zijn eenzame cel verhelderde. Mason was jaloersch op de krachtige gezondheid van zijn buurman en zag met leedwezen hoe deze hier werd ondermijnd. Hij was een vredelievende ziel en beproefde, voor zooverre hij zulks door een fluisterend woord of waarschuwenden blik gedaan kon krijgen, Dan af te houden van zijn voornemen zich bij de „kwaadwillige rekels" aan te sluiten, zooals de ontevredenen werden genoemd. Maar eenmaal het licht den rug toegekeerd hebbend viel Dan den weg ten verderve gemakkelijk en vond hij een afschuwelijke voldoening in het vooruitzicht van een algemeenen opstand, waarbij hij zich op dien dwingeland van een cipier kon wreken, en een kans voor zijn eigen vrijheid wagen kon, gevoelende dat één uur van verzet een welkome verademing wezen zou voor de opgekropte hartstochten, die hem kwelden. Menig wild beest had hij getemd, maar zijn eigen teugellooze geest was hem te sterk, totdat hij den breidel vond, die hem meester maakte over zichzelven.

Toen hij den tweeden Zondag voor Kerstmis in de kapel zat, bemerkte Dan in de voor hen bestemde

plaatsen verscheidene bezoekers, en keek angstig rond om te zien of zich ook een bekend gelaat onder hen bevond; want hij was doodelijk bevreesd, dat plotseling iemand van huis voor hem zou staan. Neen, allen waren vreemdelingen en hij vergat hen spoedig, luisterend naar des predikers opwekkende woorden en het droevig gezang van menig bezwaard gemoed. Bezoekers richtten dikwijls het woord tot de veroordeelden, zoodat het geen verwondering baarde, toen, na te zijn uitgenoodigd hen toe te spreken, eene der dames opstond en zeide dat zij hun eene kleine geschiedenis wilde vertellen; welke mededeeling de jongeren de ooren deed spitsen en zelfs de oudsten belangstellend deed opzien, want elke afwisseling in hun eentonig leven was welkom.

De spreekster was eene vrouw van middelbaren leeftijd, in het zwart gekleed, met een deelnemend gezicht, oogen vol medelijden en eene stem, die het hart scheen te verwarmen, door zekeren moederlijken toon die er in klonk. Zij herinnerde Dan aan tante Jo, en hij luisterde aandachtig naar elk harer woorden, zich verbeeldend dat ze opzettelijk tot hem alleen waren gericht, omdat ze toevallig gesproken werden op het oogenblik, waarop hij eene verwarmende herinnering noodig had, om het ijs der wanhoop te doen ontdooien, dat alle goede hoedanigheden van zijn karakter dreigde te vernietigen.

Het was een zeer eenvoudig verhaaltje, dat echter de aandacht der gevangenen dadelijk hield geboeid; het handelde over twee soldaten in een hospitaal, die beiden in den laatsten oorlog den rechterarm hadden verwond, en beiden even verlangend waren deze broodwinners te behouden en onverminkt naar huis te gaan. De eene was lijdzaam, geduldig, en deed blijmoedig wat hem bevolen werd, zelfs toen men hem aanzegde, dat de arm moest worden afgezet. Hij onderwierp zich en herstelde na een hevig lijden, dankbaar dat zijn leven behouden was, hoewel hij niet meer kon vechten. De andere kwam in opstand, wilde naar geen raad luiste-

ren, en na te lang getalmd te hebben, stierf hij een langzamen dood, bitter zijn dwaasheid beklagend toen het te laat was. „En daar nu alle geschiedenissen een moraal hebben, wil ik u ook die van mijne vertelling laten hooren," voegde de dame er glimlachend aan toe, terwijl zij naar de rijen van jonge mannen voor haar keek, zichzelve treurig afvragend wat hen hier zou hebben gebracht.

„Dit is een hospitaal voor soldaten, die in den levensstrijd zijn gewond; hier zijn kranke zielen, krachtelooze geesten, onzinnige hartstochten, blinde gewetens; al de kwalen die het uitvloeisel zijn van overtreden wetten en onvermijdelijk pijn en straf na zich sleepen. Er is hoop en hulp voor iedereen, want Gods genade is eindeloos en de liefde der menschen groot; maar berouw en onderwerping moeten zich openbaren, voordat de genezing volkomen kan zijn. Ondergaat uw straf manmoedig, want zij is rechtvaardig; doch put uit het lijden en de schande nieuwe kracht voor een edeler leven. Het litteeken zal blijven, maar het is beter voor een mensch beide armen te verliezen dan zijn ziel; en deze harde jaren kunnen, in plaats van nutteloos verloren te gaan, de kostbaarste van uw leven worden, indien zij u zelfbeheersching leeren. O, vrienden, tracht het bitter verleden te overleven, de zonde uit te wisschen en opnieuw te beginnen. Zoo niet voor u zelven, dan ter wille der liefhebbende moeders, vrouwen en kinderen, die zoo geduldig wachten en hopen op u. Denkt aan hen, en laat hun verlangen en wachten niet te vergeefs zijn. En mochten er hier eenigen onder u zijn, zoo alleen en verlaten, dat geen enkelen vriend zich om hen bekommert, dan wil ik hun toeroepen: vergeet niet den Vader, wiens armen altijd geopend zijn om Zijn verloren zoons te omhelzen, te vergeven, te troosten, al zoeken zij hem ter elfder ure."

Hiermede eindigde de kleine toespraak; maar de spreekster gevoelde, dat hare hartelijke woorden niet te vergeefs waren geuit, want het hoofd van een jongen

man voor haar was terneder gebogen, en menig gezicht droeg eene verteederde uitdrukking, die toonde dat een gevoelige snaar was aangeraakt. Dan was genoodzaakt zijn lippen stijf opeen te klemmen, om het trillen ervan te beletten, en de oogen neer te slaan, om de plotselinge vochtigheid te verbergen die ze verduisterde, toen er over wachtende, hopende vrienden gesproken werd. Hij was blijde weer alleen in zijn cel te zijn en bleef in diep nadenken verzonken zitten, in plaats van vergetelheid te zoeken in den slaap. Het scheen hem toe, alsof deze woorden juist van pas waren gekomen om hem te toonen waar hij stond en hoe noodlottig de eerstvolgende dagen voor hem konden zijn. Zou hij zich bij de weerspannigen aansluiten, en misschien eene andere misdaad voegen bij de eene die hij reeds op zijn geweten had; zou hij de reeds zoo zwaar te dragen straf verzwaren, al het goede koelbloedig den rug toekeeren en de toekomst verstoren, die misschien nog alles weer goed maken kon? Of zou hij als de wijze soldaat uit de gelijkenis, zich onderwerpen, de rechtvaardige straf ondergaan en trachten er voordeel uit te trekken? En mocht ook het litteeken blijven, zou het dan niet eene goede herinnering zijn aan een strijd, die niet geheel en al vergeefs was gestreden, nu toch de ziel was gered, hoewel de onschuld verloren ging? Dan zou hij misschien naar huis durven terugkeeren, zijn zonde belijden en nieuwe kracht putten uit de medelijdende en aanmoedigende woorden van hen, die hem nimmer verlaten zouden.

Goed en kwaad streden dien nacht om Dan's bezit, als de engel en de duivel bij Sintram, en het was moeielijk te voorspellen wat overwinnen zou, het tuchteloos gemoed of het liefhebbend hart. Wrevel en berouw, schaamte en verdriet, trots en drift, maakten een slagveld van zijn enge cel en de arme jongen kreeg een gevoel alsof hij gevaarlijker vijanden te bestrijden had, dan hij ooit op zijn zwerftochten had aangetroffen. Eene kleinigheid deed de schaal overslaan, zooals dik-

wijls gebeurt in het raadselachtige menschenhart, en een weinig deelneming hielp Dan den weg kiezen, die op zijn redding of zijn ondergang uit moest loopen.

In het schemeruur vóór het aanbreken van den dag, toen hij zich slapeloos op zijn legerstede wentelde, scheen een straal van licht door de tralies, werden de grendels zachtkens weggeschoven en trad een man binnen. Het was de goede kapelaan, geleid door hetzelfde instinct, dat eene moeder drijft naar het ziekbed van haar kind; want jarenlange ondervinding als zielenverzorger had hem geleerd de teekenen van hoop op te merken in de verharde gezichten om hem heen en te weten, wanneer het oogenblik was aangebroken voor een aanmoedigend woord of den krachtgevenden invloed van het ernstig gebed, dat beproefde en bezwaarde harten zooveel heul en troost verstrekt. Hij had Dan meermalen op onverwachte uren bezocht, doch hem altijd onverschillig, norsch of weerspannig gevonden en was dan weer heengegaan om geduldig zijn tijd af te wachten. Nu was het oogenblik gekomen, een uitdrukking van verlichting overtoog het gelaat van den gevangene bij het zien van zijn bezoeker, en het geluid eener menschelijke stem klonk wonderlijk opwekkend na het luisteren naar de inblazingen der hartstochten, twijfelingen en angsten, die uren lang de cel hadden onveilig gemaakt, Dan ontmoedigend door hun macht, en hem aan het verstand brengend, hoeveèl behoefte hij had aan hulp om den goeden strijd te strijden, sedert hij zelf geen eigen wapenrusting bezat

„Kent, de arme Mason is heengegaan. Hij heeft een boodschap voor u achtergelaten en ik voelde mij gedrongen, ze u nu te komen overbrengen, omdat ik meende dat gij door het verhaal van gisteren getroffen waart en behoefte hebt aan den steun, dien Mason u trachtte te geven," zeide de kapelaan, den eenigen zetel innemend en zijn vriendelijke oogen richtend op het gemelijk gelaat in het bed.

„Dank u, mijnheer, ik zal het gaarne hooren," was

alles wat Dan ten antwoord gaf; maar hij vergat zich zelven geheel uit medelijden met den armen man, die in de gevangenis was gestorven, zonder vrouw of kind een laatsten blik te hebben mogen toewerpen.

„Hij stierf plotseling, maar dacht nog aan u en verzocht mij u deze woorden te zeggen: „Zeg hem, dat hij het niet moet doen, maar dat hij moet volhouden en oppassen, en wanneer zijn straftijd om is, regelrecht naar Mary moet gaan, die hem om mijnentwille hartelijk zal verwelkomen. Hij heeft geen vrienden in deze streken, en zal zich eenzaam gevoelen, maar een vrouw heeft altijd troost en goeden raad voor iemand wien het in de wereld tegenloopt. Breng hem mijn groet en hartelijken wensch voor zijn toekomstig geluk; want hij was goed voor mij, en God zal het hem vergelden." Daarop is hij kalm gestorven, en zal morgen met Gods vergiffenis naar huis gaan; die der menschen kwam te laat."

Dan zeide niets, doch legde het hoofd op den arm en bleef bewegingloos liggen. Ziende dat de aandoenlijke boodschap nog beter uitwerking deed, dan hij had durven hopen, ging de kapelaan voort, geheel onbewust van den verzachtenden invloed, die zijn vaderlijke stem uitoefende op den gevangene, die ook verlangde „naar huis" te gaan, doch gevoelde dat hij het recht daartoe had verbeurd.

„Ik hoop dat ge den nederigen vriend niet zult teleurstellen, wiens laatste gedachte aan u was gewijd. Ik weet dat er onrust broeit, en vrees dat ge u zult laten overhalen om de verkeerde partij een handje te helpen. Doe het niet, want de aanslag zal mislukken — zoo iets gelukt nooit — en het zou jammer zijn uw gedragslijst te bederven, die tot heden door geen enkele aanmerking werd ontsierd. Houd moed, mijn zoon, en verlaat, als het jaar om is, deze plaats, beter en niet slechter door de harde les. Denk er aan dat eene dankbare vrouw wacht om u te verwelkomen en te bedanken, als gij geen andere vrienden op de wereld

bezit; hebt gij ze wel, doe dan uw best om hunnentwil, en laat ons God vragen dat Hij u helpe, zooals Hij alleen dat kan."

Toen zonder een antwoord af te wachten, zond de goede man een vurig gebed ten Hemel, en Dan luisterde zooals hij nooit te voren had gedaan, want het vreemde uur, de boodschap van den stervende, het plotseling op den voorgrond treden van zijn beter ik, deden het schijnen alsof een vriendelijke engel was nedergedaald om hem te redden en te troosten.

Na dien nacht was Dan veranderd, ofschoon niemand het wist dan de kapelaan; want tegenover alle anderen was hij dezelfde, stille, sombere, eenzelvige man als vroeger, en vond, den goeden en den slechten zonder onderscheid den rug toekeerend, zijn eenig genoegen in de boeken die zijn vriend hem bracht. Langzaam, als de nedervallende waterdroppel den steen uitholt, won de geduldige vriendelijkheid van dezen man Dan's vertrouwen, en door hem geleid, begon hij uit de Vallei der Vernedering opwaarts te klimmen naar de bergen, vanwaar men door de wolken heen, stralen kan zien van de Hemelsche Stad, waarheen alle oprechte pelgrims vroeger of later hunne verlangende blikken en struikelende schreden richten. Hij had menigen val, menige worsteling met den reus Wanhoop, menig zwaarmoedig uur, waarin het leven een last en Mason's bevrijding de eenige hoop op uitkomst scheen. Maar door alles heen hielden de greep van een vriendenhand, het geluid eener broederlijke stem, zijn eigen onwankelbaar voornemen, het verledene door een nieuw beter leven te vergoeden en het recht te herwinnen zijn vrienden te mogen wederzien, den arme Dan aan zijn grootsche taak geboeid, toen het oude jaar ten einde liep, en het nieuwe aanbrak dat eene nieuwe bladzijde om zou slaan in het boek, waaruit hij nu bezig was zijn moeielijkste les te leeren.

Met Kersttijd gevoelde hij zulk een hevig verlangen naar Plumfield, dat hij een middel bedacht waardoor

hij tot hunne geruststelling en tot eigen bevrediging een groet naar huis kon zenden. Hij schreef aan Mary Mason, die in een anderen staat woonde, en verzocht haar den brief, dien hij bij den haren insloot, op de post te willen doen. Hij meldde er niets anders in, dan dat hij gezond en bezig was, dat hij zijn plannen omtrent de boerderij had opgegeven en andere voornemens had, die hij later zou mededeelen; dat hij waarschijnlijk niet vóór den herfst t'huis zou komen, en weinig van zich kon laten hooren, maar dat het hem goed ging en hij de groeten verzocht aan allen en hun genoegelijke kerstdagen toewenschte.

Daarna vatte hij zijn eenzelvig leven weder op en trachtte zich manmoedig te schikken in zijn lot.

## HOOFDSTUK XIII.

### Nat's Nieuwjaar.

„Van Emil kan ik nog geen tijding hebben, en Nat schrijft geregeld, maar waar is Dan? Niet meer dan twee of drie brieven, sedert hij is heengegaan. Een doortastende kerel als hij, kon in dien tijd reeds alle boerderijen in Kansas hebben opgekocht," zeide tante Jo op zekeren morgen, toen de post was aangekomen, en geen kaartje of enveloppe Dan's vlugge handschrift droeg.

„Hij schrijft immers nooit veel; hij doet zijn werk en komt dan weer t'huis. Maanden en jaren schijnen voor hem weinig te beteekenen, en waarschijnlijk zwerft hij in de wildernis, zonder om den tijd te denken," antwoordde professor Bhaer, verdiept in een van Nat's lange brieven uit Leipzig.

„Maar hij heeft belooft mij te zullen laten weten hoe het hem ging, en Dan houdt altijd woord, als hij eenigszins kan. Ik ben bang dat hem iets is overkomen," en tante Jo troostte zich door Don's kop te streelen, toen deze op het geluid van zijns meesters naam was opgestaan, en haar aanzag met zijn verstandige, trouwe oogen, die in hun verlangende uitdrukking bijna iets menschelijks hadden.

„Wees niet bezorgd, moeder, hem overkomt nooit iets. Hij komt altijd op zijn beenen terecht, en op een goeden morgen stapt hij hier zoo gezond als een visch binnen, met een goudmijn in zijn eenen zak en een prairie in den anderen," zeide Ted, die volstrekt geen haast had om Octoo aan haren rechtmatigen eigenaar af te staan.

„Misschien heeft hij de boerderij-plannen er aan gegeven en is naar Montana gegaan. De Indianen schenen hem het meest aan te trekken dacht hij," en met deze bemoedigende opmerking zette Rob zich neder, om zijn moeder door haren stapel brieven heen te helpen.

„Ik hoop het; dat zou hem het meeste lijken. Maar ik ben zeker, dat hij ons dan deze verandering in zijn plannen wel zou hebben medegedeeld en om geld geschreven zou hebben; zonder dat kan hij er niet veel uitrichten. Neen, mijn voorspellend gebeente zegt mij, dat er iets niet in den haak is," zeide mevrouw Bhaer zoo droefgeestig kijkend als het Noodlot met een ochtendmutsje op.

Dan zullen wij er wel van hooren. Slecht nieuws blijft niet lang onderweg. Maak u niet noodeloos ongerust Jo, maar hoor liever, hoe goed Nat het maakt. Ik had geen idee dat de jongen ergens anders zin in zou hebben dan in muziek. Mijn goede vriend Baumgarten heeft hem flink van stapel laten loopen en wanneer hij zijn zinnen maar bij elkander houdt, zal het hem goed doen. Hij is een degelijke jongen, maar heeft weinig wereldkennis en Leipzig wemelt van valstrikken voor den onvoorzichtige. God zij met hem!"

De professor las Nat's opgewonden beschrijving van eenige letterkundige en muzikale uitvoeringen, die hij had bijgewoond, de voorkomendheid zijner nieuwe vrienden, de pracht van de opera, de genoegelijke studie onder leiding van zulk een meester als Baumgarten, zijn hoop op spoedige verdienste en oprechte dankbaarheid jegens hen, die deze tooverwereld voor hem geopend hadden.

„Dat zijn nog eens prettige en bevredigende berichten. Ik wist wel dat Nat verborgen krachten in zich had, toen hij ons verliet; hij was zoo kloek en vol uitnemende plannen," zeide mevrouw Bhaer op een toon van voldoening.

„Wij zullen zien. Hij zal ongetwijfeld nog menig lesje ontvangen en er te beter om worden. Dat krijgt elkeen in zijn jonge jaren en ik hoop dat ze voor onzen goeden jongen niet al te hard zullen zijn," antwoordde de professor met een hoogwijs lachje, zich zijn eigen studentenleven in Duitschland herinnerend.

Hij had gelijk en Nat leerde reeds zijn levenslessen met een vlugheid, die zijn vrienden tehuis zou hebben verbaasd. De mannelijkheid waarover tante Jo zich zoo verheugde ontwikkelde zich op allerlei onverwachte manieren en de bedeesde Nat stortte zich in de onschuldige vermaken der vroolijke stad met al het vuur van den onervaren jongeling, die zijn eersten teug neemt uit den beker van het genot. De onbeperkte vrijheid en het gevoel van onafhankelijkheid waren heerlijk, want de vele weldaden begonnen hem zwaar te vallen, en hij hunkerde naar het oogenblik waarop hij op eigen beenen kon staan en zelf zijn weg door de wereld zou banen. Niemand hier kende zijn verleden; en met een welvoorziene uitrusting, een flinke som gelds bij zijn bankier en den besten leermeester in Leipzig, maakte hij zijn debuut als een muzikaal jongmensch, voorgesteld door den hooggeachten professor Bhaer en den vermogenden heer Laurence, die vele vrienden hadden, wier huis voor hunnen beschermeling bereidwillig werd

opengesteld. Dank zij deze aanbevelingen, zijn vloeiend Duitsch, bescheiden manieren en onmiskenbaar talent, werd de vreemdeling hartelijk verwelkomt en onmiddellijk opgenomen in een kring, waarin menig eerzuchtig jongmensch tevergeefs beproefde binnen te dringen.

Dit alles bracht Nat wel een weinig het hoofd op hol en wanneer hij in het prachtige opera-gebouw zat, op een of ander besloten koffiekransje met de dames schertste of der lieftallige dochter van den een of anderen hooggeleerden professor zijnen arm bood, zich trachtende te verbeelden dat het Daisy was, dan vroeg hij zichzelven dikwijls af, of deze vroolijke student dezelfde arme, kleine ouderlooze straatmuzikant kon zijn, die eenmaal voor het hek van Plumfield in den regen stond te wachten. Zijn hart was eerlijk, zijn voornemen goed, zijn eerzucht groot, maar hier kwam de zwakke zijde van zijn karakter boven; ijdelheid bracht hem op een dwaalspoor, het vermaak bedwelmde hem en een tijdlang vergat hij alles in de genoegens van dit nieuw en bekoorlijk leven. Zonder te willen bedriegen, liet hij de menschen in den waan, dat hij een jongmensch was van goede familie en met schitterende vooruitzichten; hij pochte een weinig op mijnheer Laurie's invloed en vermogen, op professor Bhaer's geleerdheid, en op het bloeiende college, waar hij zijn opleiding had ontvangen. Tante Jo werd voorgesteld aan de sentimenteele Fräuleins, die hare boeken lazen, en de bekoorlijkheden en deugden van zijn eigen Mädchen werden breedvoerig opgehemeld tegenover belangstellende mama's. Al deze jongensachtige grootspraak en onschuldige overdrijving werd door de babbeltongen overal rondverteld, waardoor hij aanmerkelijk in aanzien steeg, hetgeen hem verwonderde en streelde, maar tevens eenigszins beschaamde.

Maar zij droegen eindelijk bittere vruchten; want toen hij gewaar werd, dat men hem hield voor iemand uit den hoogeren stand, werd het hem spoedig onmogelijk in het nederig kwartier te wonen dat hij zich

gekozen had, of het werkzaam rustig leven te leiden, dat voor hem was vastgesteld. Hij ontmoette andere studenten, jonge officieren, vroolijke lieden van allerlei aard, en gevoelde zich vereerd in hun midden te worden toegelaten; hoewel het een kostbaar genoegen was, en dikwijls een doorntje van spijt achterliet dat zijn eerlijk geweten prikte. Hij werd overgehaald betere kamers in een voornamer straat te huren, en liet de goede Frau Tetzel achter, die zijn heengaan bejammerde en zijne buurdame Fräulein Vogelstein, schilderes van beroep, die hare grijze krullen schudde en zijn terugkeer als een beter en wijzer man voorspelde.

De som voor uitgaan en het genieten van zulke eenvoudige vermaken, als zijn werkzaam leven zou toelaten, ter zijner beschikking gesteld, scheen Nat een fortuin toe, hoewel zij kleiner was, dan de heer Laurie in zijn edelmoedigheid eerst had voorgesteld. Professor Bhaer raadde wijselijk voorzichtigheid aan, daar Nat niet gewend was met geld om te gaan en de goede man de verleidingen kende, waartoe een welgevulde beurs op dezen genotlievenden leeftijd aanleiding kon geven. Nat verheugde zich dan ook bovenmate over zijn gezellig vertrek en liet ongemerkt menige nooit gekende weelde in zijn dagelijksch leven insluipen. Hij hield hartstochtelijk veel van zijn muziek en sloeg geen les over; maar de uren die aan geduldige oefening gewijd hadden moeten zijn, werden maar al te vaak verkwist op bals, in zomertuin, schouwburg of societeit — geen ander kwaad stichtend dan het verlies van kostbaren tijd en het uitgeven van geld dat hem niet rechtstreeks toekwam; want hij had geen ondeugden en vermaakte zich tot dusver als een fatsoenlijk man. Maar langzamerhand begon zich eene verandering ten kwade te openbaren en hij gevoelde het. Zijn eerste schreden op den met bloemen bestrooiden weg waren achterwaarts, niet vooruit en het knagend gevoel van onoprechtheid, dat hem spoedig begon te achtervolgen, deed Nat, wanneer hij somwijlen tot zichzelven inkeerde,

begrijpen, dat niet alles in den haak was met hem, den maalstroom van vermaken waarin hij leefde ten spijt.

„Over een maand zal het beter worden," zeide hij meer dan eens, zijn onophoudelijk uitstellen trachtend te vergoelijken door zichzelven op te dringen dat alles nieuw voor hem was, dat zijn vrienden te huis hem gelukkig wilden zien en dat het verkeer in de groote wereld hem de beschaving gaf die hij behoefde. Maar naarmate de maanden voorbijgingen werd het moeielijker te ontkomen; hij werd onherroepelijk medegesleept en het was zoo gemakkelijk zich met den stroom te laten voortdrijven, dat hij den kwaden dag zoo lang mogelijk verschoof. Wintervermaken volgden de veel gezonder zomergenoegens op, maar kwamen Nat ook duurder te staan; want de gastvrije dames verwachtten wederkeerig beleefdheden van den vreemdeling, en rijtuigen, bouquetten, entreekaartjes voor den schouwburg en alle kleine uitgaven, waaraan een jongmensch zich op zulke tijden niet kan onttrekken, schoten een diepe bres in de beurs die eerst onuitputtelijk scheen. Den heer Laurie tot voorbeeld nemend, werd Nat op en top een galante ridder en door iedereen gaarne gezien, want in al de nieuw aangenomen airs en gracieuse manieren, straalden de onvervalschte eerlijkheid en eenvoud van zijn karakter duidelijk door, vertrouwen en genegenheid inboezemend aan allen die hem kenden.

Onder dezen bevond zich een zekere lieftallige oude dame met eene muzikale dochter, — arm, maar van goede geboorte en zeer verlangend voornoemde dochter aan den een of anderen rijken man uit te huwelijken. Nat's onschuldige verdichtseltjes omtrent zijn vooruitzichten en vrienden, bekoorden de Gnädige Frau, evenzeer als zijn muziek en oplettendheden de sentimenteele Minna. Hare gezellige voorkamer scheen huiselijk en kalm wanneer Nat vermoeid van vroolijker vermaken er zich kwam verpoozen; de moederlijke belangstelling van de oude dame deed hem aangenaam en verkwikkend aan; terwijl de teedere blauwe oogen van het mooie meisje

altijd zoo vol blijdschap waren wanneer hij kwam, van spijt wanneer hij heen ging en van bewondering wanneer hij iets voor haar speelde, dat het hem onmogelijk was deze aantrekkelijke woning te vermijden. Hij meende geen kwaad en vreesde geen gevaar daar hij Frau Mama reeds het geheim van zijn verloving had toevertrouwd; daarom bleef hij een trouwe bezoeker, weinig droomend welke eerzuchtige plannen de oude dame koesterde, noch het gevaar vermoedend dat er school in de afgodische bewondering van een romantisch Duitsch meisje, voordat het te laat was om haar verdriet en hem zelf groot berouw te besparen.

Natuurlijk lekte er wel iets van deze nieuwe en aangename ontmoetingen uit in de dikke brieven, die hij, zoo vroolijk, druk of vermoeid kon hij niet zijn, geregeld iedere week naar huis schreef en terwijl Daisy zich over zijn geluk en voorspoed verheugde en de jongens zich vroolijk maakten bij het denkbeeld dat „de oude viedelaar als een man van de wereld terug zou komen" zagen de ouderen ernstig en zeiden tot elkander:

„Hij loopt te hard van stapel, hij moet een kleine wenk hebben of het loopt mis."

Maar de heer Laurie zeide: „o, laat hem uitrazen, hij is lang genoeg afhankelijk en onderdrukt geweest, hij komt niet ver met het geld dat hij heeft en ik ben niet bevreesd dat hij schulden zal maken; hij is te bedeesd en te eerlijk om roekeloos te zijn. Het is voor het eerst dat hij de vrijheid smaakt, laat hem dus genieten, dan zal hij mettertijd zooveel te beter werken; dat vertrouw ik, en ik ben zeker dat ik gelijk zal hebben."

Dus werden hem slechts eenige vriendelijke wenken gegeven, waarna de goede lieden meer van hard werken en minder van uitgaan verwachtten te hooren. Daisy verwonderde zich somtijds met beklemd gemoed of eene van de bekoorlijke Minna's, Hildegarde's en Lottchen's die in zijn brieven werden genoemd, haar

niet haren Nat ontroofde; maar zij vroeg nooit, schreef altijd kalm en opgeruimd, en zocht tevergeefs naar eenige verandering in de bijna stuk gelezen brieven.

Maand na maand ging voorbij, totdat de feestdagen aanbraken, vergezeld van geschenken, goede wenschen en schitterende feesten, Nat had zich voorgenomen eens recht te genieten, en deed het dan in den beginne ook; want een Duitsch Kerstfeest is een wel beziens-waardig schouwspel, maar hij kocht de lichtzinnigheid duur, waarmede hij zich aan de vermaken van die gedenkwaardige week overgaf, en op Nieuwjaarsdag kwam de rekening. Het scheen alsof de eene of andere boosaardige heks de verrassingen had bereid die hij kreeg; zoo onwelkom waren ze, zoo tooverachtig de verandering die zij teweegbrachten, zijn gelukkige wereld in een tooneel van droefheid en wanhoop veranderend met de snelheid van een metamorphose in een tooverballet.

De eerste kwam in den morgen, toen hij behoorlijk met een kostbaren bouquet en bonbons gewapend, Minna en hare moeder ging bedanken voor de met vergeet-mijnietjes geborduurde draagbanden en de zijden kousen, door de vlugge vingers der oude dame vervaardigd, die hij des morgens op zijn tafel had vinden liggen. De Frau Mama ontving hem zeer minzaam, doch toen hij de dochter verzocht te spreken, vroeg de oude dame hem ronduit wat zijne bedoelingen waren, er bij voegend, dat sommige praatjes die haar ter oore waren gekomen, het hem noodzakelijk maakten zich te verklaren of zijne bezoeken te staken, daar Minna's goede naam niet gecompromitteerd mocht worden.

Zelden zag men een heviger ontsteld jongmensch dan Nat, bij het hooren dezer onverwachtte vraag. Te laat begreep hij dat de kleine oplettendheden, in Amerika zeer gewoon, hier geheel anders werden opgenomen, dat deze het argelooze meisje om den tuin hadden geleid en door de sluwe moeder, wanneer zij zulks verkoos, als een krachtig wapen tegen hem konden wor-

den gebezigd. Niets dan de waarheid kon hem redden, en hij had den moed en de eerlijkheid, die openhartig te vertellen. Een treurig tooneel volgde, want Nat was verplicht zich van zijn gewaande grootheid te ontdoen, te bekennen dat hij slechts een arm student was en nederig vergiffenis te vragen voor de onnadenkende vrijheid, waarmede hij van hare al te vertrouwende gastvrijheid gebruik had gemaakt. Indien hij nog eenige twijfel had kunnen koesteren aan Frau Schomburg's beweegredenen en wenschen, werd dezen spoedig opgelost, door de openhartigheid waarmede zij hare teleurstelling toonde, de hevigheid waarmede zij tegen hem uitvoer en de verachting waarmede zij hem den rug toekeerde, toen hare prachtige luchtkasteelen ineenstortten.

De oprechtheid van Nat's berouw stemde haar een weinig zachter, en zij stond hem toe afscheid te nemen van Minna, die door het sleutelgat had staan luisteren en nu, in tranen badende, voor den dag kwam, om Nat om den hals te vallen met den uitroep! „ach! geliefde! nimmer kan ik u vergeten, ofschoon mijn hart gebroken is!"

Dit was erger dan het standje ; want de stevige matrone begon ook te schreien, en hij kon niet eer ontsnappen dan na op een belangrijke dosis Duitsche sentimentaliteit en tranenstroomen te zijn onthaald, zich gevoelend als een tweede Werther, terwijl de verlaten Charlotte zich troostte met de bonbons, hare moeder met de meer kostbare geschenken.

De tweede verrassing wachtte hem, toen hij bij professor Baumgarten ging dineeren. Het tooneel van dien ochtend had zijn eetlust reeds geheel en al bedorven, en zijn stemming werd er niet beter op, toen een medestudent hem de vertroostende mededeeling deed, dat hij op het punt stond om naar Amerika te gaan en het zich tot een aangenamen plicht zou rekenen, den „lieber Herr Professor Bhaer" een bezoek te brengen en hem te vertellen welk een vroolijk leventje zijn protegée in

Leipzig leidde. Nat's hart kromp ineen, toen hij zich voorstelde, welke uitwerking deze schitterende verhalen op Plumfield zouden teweegbrengen, — niet dat hij hen moedwillig bedrogen had, maar in zijne brieven was veel verzwegen gebleven; en toen Carlsen er met een beteekenisvol oogknippen bijvoegde, dat hij hun eventjes een wenk zou geven van de aanstaande verloving der schoone Minna met zijn boezemvriend, wenschte Nat uit den grond van zijn hart, dat die andere lastige boezemvriend naar den bodem der zee mocht verhuizen voordat hij Plumfield bereikte, en door zulke praatjes over een verkeerd besteedden winter, al zijne verwachtingen den bodem insloeg. Zijn zinnen verzamelend gaf hij Carlsen met duivelachtige slimheid naar hij meende, zulke ingewikkelde aanwijzingen, dat het een wonder mocht heeten, wanneer deze ooit professor Bhaer op het spoor kwam. Maar de maaltijd was voor Nat bedorven en hij nam zoo spoedig mogelijk afscheid, om mistroostig door de straten te dwalen, zonder lust in de tooneelvoorstelling of het souper, dat hij na afloop daarvan met eenige vroolijke vrienden gebruiken zou. Hij gevoelde zich iets beter gestemd, na een paar bedelaars een aalmoes te hebben gegeven en een paar arme kinderen met een vergulde koek gelukkig te hebben gemaakt, waarna hij in zijn eentje een glas bier ging drinken, zijn Daisy een dronk wijdend en zichzelven een beter jaar toewenschend dan het afgeloopene. Eindelijk tehuis gekomen vond hij een derde surprise op hem wachten in den vorm van een bui van rekeningen, die hem als een sneeuwstorm overviel en onder een lawine van berouw, wanhoop en zelfverachting begroef. Deze rekeningen waren zoovele en zoo groot, dat hij er verschrikt en ontsteld van was, want, zooals professor Bhaer wijselijk had voorspeld, hij kende de waarde van het geld weinig. Wilde hij ze allen dadelijk voldoen, dan moest zijn laatste dollar er bij inschieten en zou hij in de eerste zes maanden geen cent overhouden, tenzij hij naar huis schreef om meer. Eer hij dat deed, wilde

hij liever sterven, en zijn eerste gedachte was uitkomst te zoeken aan de speeltafel, waartoe zijn nieuwe vrienden hem reeds dikwijls hadden willen overhalen. Maar hij had professor Bhaer beloofd, weêrstand te bieden aan, wat dezen toen een ondenkbare verzoeking scheen, en nu wilde hij de reeds zoo lange lijst van vergrijpen niet met een nog zwaardere vergrooten. Leenen wilde hij niet, bedelen nog minder, wat moest hij dan doen? Want deze verschrikkelijke rekeningen moesten betaald worden, en zijn studiën worden voortgezet of zijn geheele reis zou schandelijk zijn mislukt. Toch moest hij in dien tusschentijd leven. Maar hoe? Terneêrgebogen door berouw over zijn dwaasheden in de laatste maanden, zag hij te laat in, op welken verkeerden weg hij zich bevond en liep uren lang zijn gezellige kamers op en neer, wadend in een poel van ellende, terwijl geen helpende hand werd uitgestoken om hem te redden, — ten minste zoo dacht hij, totdat hem eenige brieven werden gebracht, en zich te midden van nieuwe rekeningen, eene smoezelige enveloppe vertoonde, met een Amerikaansch postzegel in den hoek.

O, wat was die brief welkom! met hoeveel genot las hij de lange bladzijden, vol hartelijke wenschen van allen te huis! Want ieder had eenige regels geschreven, en naarmate elke welbekende naam zijn oog trof, werden zijn blikken meer en meer verduisterd, totdat hij bij het lezen van de laatste woorden, — „God zegene mijn jongen! Moeder Bhaer," het te kwaad kreeg; en het hoofd op de armen leggend, doorweekte hij het papier met een tranenvloed die zijn beklemd gemoed verlichtte en hem reinigde van de zonde die zoo zwaar op zijn geweten woog.

„Hartelijke menschen!" welk een liefde en welk een vertrouwen! En hoe bitter zouden zij zich teleurgesteld gevoelen indien zij wisten welk een dwaas ik ben geweest! Liever ging ik weer met mijn viool langs de straat, voordat ik hun om hulp wil vragen! riep Nat de tranen afwisschend waarvoor hij zich schaamde,

hoewel hij gevoelde dat ze hem goed hadden gedaan.

Nu werd het duidelijker, wat hem te doen stond, want de helpende hand was hem over de zee heen toegestoken geworden. Liefde had hem opgeheven uit den poel en de enge poort gewezen, waar achter uitkomst lag. Toen de brief nog eens herlezen was en het hoekje waar een zekere naam stond geschreven, hartstochtelijk was gekust, gevoelde Nat zich sterk genoeg om het ergste onder de oogen te zien en te overwinnen. Elke rekening zou betaald, elk voorwerp van waarde verkocht en deze dure kamers opgezegd worden; eenmaal terug bij de bedrijvige Frau Tetzel, zou hij een of andere bezigheid zoeken, waardoor hij zich onderhouden kon, evenals zoovele andere studenten deden. Hij moest zijn nieuwe vrienden opgeven, het vroolijke leven vaarwel zeggen; niet langer een vlinder zijn, maar zijn plaats onder de nijvere werkbijen innemen. Het was de eenige eerlijke weg die hem openstond, maar het was een harde taak voor den armen jongen, zijn ijdelheid te moeten fnuiken, de genoegens der jeugd vaarwel te zeggen, zijn dwaasheid te bekennen en van zijn verheven voetstuk af te dalen om beklaagd, uitgelachen en vergeten te worden.

Al zijn moed en trots werden gevorderd om dit te doen, want Nat had een gevoelig karakter; de achting der menschen was hem zeer veel waard, geringschatting onverdragelijk en niets dan zijn ingeboren afkeer van laagheid en bedrog hielden hem er van terug, hulp te vragen of door een of andere oneerlijke uitvlucht zijn nood te verbergen. Toen hij dien nacht alleen zat, stonden hem professor Bhaer's woorden weder met verwonderlijke klaarheid voor den geest en zag hij zichzelf weer op Plumfield, als kleine jongen die, om zijn kwade gewoonte af te leeren, zijnen meester pijnigen moest, toen hij uit lafheid een leugen had verteld.

„Hij zal nooit weer door mijn toedoen behoeven te lijden; al ben ik een dwaas, een lafaard wil ik niet

zijn. Ik zal professor Baumgarten alles zeggen en hem om raad vragen. Liever stond ik tegenover een geladen kanon, dan tegenover hem; maar het moet gebeuren. Daarna zal ik alles verkoopen, mijn schulden betalen en teruggaan waar ik behoor; beter een eerlijke bedelaar te zijn dan een kraai onder de pauwen;" en Nat lachte te midden van al zijn verdriet, toen hij al de kleine geriefelijkheden van zijn kamer overzag en zich zijn afkomst herinnerde.

Hij hield zijn woord als een man en het deed hem goed te bemerken, dat zijn wedervaren eene oude geschiedenis was voor den professor, die zijn plan goedkeurde, wijselijk begrijpend dat de kastijding hem goed zou doen, gulhartig bood deze aan hem te helpen en beloofde zijn dwaasheid voor zijn vriend Bhaer geheim te houden, totdat Nat zich zou hebben vrijgemaakt.

De eerste week van het nieuwejaar werd door onzen verkwister berouwvol haastig doorgebracht met het ten uitvoer brengen van zijn plan, en op zijn verjaardag zat hij weêr alleen in de kleine kamer op de bovenverdieping van Frau Tetzel met niets van zijn vorige pracht om zich heen, dan eenige onverkoopbare souvenirs van de verliefde jonge dames, die zijn afwezigheid diep betreurden. Zijn vrienden hadden hem uitgelachen, beklaagd en spoedig aan zijn lot overgelaten, uitgezonderd een paar, die edelmoedig hunne beurzen ter zijner beschikking stelden en hem hun hulp hadden toegezegd. Het werd hem eenzaam en zwaar te moede toen hij in zijn knetterend vuurtje starend zich den laatsten Nieuwjaarsdag op Plumfield herinnerde; waarop hij om dezen tijd met zijn Daisy aan het dansen was.

Een kloppen op de deur stoorde hem in zijn overpeinzingen en met een onverschillig „herein" wachtte hij af om te zien wie om zijnentwille zoo hoog geklommen was. Het was de goede Frau, die trotsch een blaadje droeg, waarop een flesch wijn stond en een groote taart met veel kleurige suikerboonen en bran-

dende kaarsjes versierd. Fräulein Vogelstein volgde haar, een bloeiende rozenstruik dragend, waarboven hare grijze krullen uitkwamen en haar vriendelijk gelaat van genoegen blonk, toen zij uitriep:

„Beste Herr Blak, wij brengen u onze groeten en een paar kleine herinneringen ter eere van dezen onvergetelijken dag. Van harte geluk ! en moge dit nieuwejaar zoo voorspoedig voor u zijn als wij, uwe oprechte vriendinnen, wenschen."

„Ja! ja! dat doen wij waarlijk," voegde Frau Tetzel er bij, „kom, eet nu een stukje van deze taart en drink een glas wijn op de gezondheid van uwe vrienden tehuis."

Door de hartelijkheid der beide goede zielen aangenaam getroffen, verzocht Nat haar te blijven en mee feest te vieren. Hiertoe waren zij gaarne bereid, want de moederlijke vrouwen hadden innig medelijden met den alleenstaanden jongen man, wiens ongelegenheden haar bekend waren en waren in staat hem ook stoffelijke hulp te bieden, zoowel als vriendelijke woorden en kleine oplettendheden.

Na eenige aarzeling noemde daarom Frau Tetzel een harer vrienden, die door ziekte genoodzaakt zijnde, zijn plaats in het orkest van een theater van den tweeden rang op te geven, deze gaarne aan Nat af zou willen staan, indien hij zulk eene nederige betrekking aanvaarden wilde. Blozend en met de rozen spelend als een beschroomd jong meisje, vroeg de oude juffrouw Vogelstein, of hij in zijn vrijen tijd geen Engelsche lessen kon geven, op de jonge-damesschool waar zij teekenles gaf, er bij voegend, dat hem een klein doch vast salaris daarvoor zou worden betaald.

Beider aanbod werd dankbaar aangenomen door Nat, die het minder vernederend vond door vrouwen, dan door vrienden van zijn eigene sekse te worden voortgeholpen.

Deze bezigheden zouden hem een eenvoudig bestaan verschaffen, terwijl door eenig copiewerk, hem door

zijn muziekmeester toegezegd, zijn eigen studie zou worden onderhouden. Verrukt over het welslagen harer kleine samenzwering, verlieten hem de welwillende buren met een aanmoedigend woord, een warmen handdruk en van voldoening stralende gezichten, bij de hartelijke kus die Nat op elke gerimpelde wang drukte, als het eenige wat hij in ruil voor zooveel vriendelijke hulpvaardigheid geven kon.

Het was verwonderlijk, hoeveel schooner de wereld zich na dat bezoek aan hem voordeed; want hoop wekte hem meer op dan de wijn en zijn goede voornemens bloeiden even frisch als de kleine rozenstruik, die de kamer vervulde met zijn geur, terwijl Nat de echo's wakker riep door de geliefkoosde bekende wijsjes, nu evenals voorheen zijn grootsten troost vindend in de muziek, die hij plechtig zwoer, van nu af aan meer onverdeeld toe te behooren.

## HOOFDSTUK XIV.

### TOONEELVOORSTELLINGEN OP PLUMFIELD.

Wij willen aannemen dat het voor de nederige schrijfster der geschiedenis van de familie March, even onmogelijk is, een verhaal zonder tooneelvoorstellingen te schrijven, als het voor miss Yonge blijkt te zijn hare boeiende vertellingen samen te stellen, zonder dat zij er minstens een twaalf- of veertiental kinderen in laat optreden en zullen ons dus na de laatste droevige gebeurtenissen dadelijk wat opvroolijken, met eene beschrijving van de kerstvoorstellingen op Plumfield, die van zeer veel invloed waren op het lot van verscheidene onzer karakters en dus niet goed kunnen worden gemist.

Toen het college was gebouwd, voegde de heer Laurie er een aardig tooneeltje aan toe. dat niet alleen voor tooneelstukken, maar ook voor lezingen, voordrachten en concerten dienst deed. Het scherm vertoonde Apollo, met de Muzen om zich heen geschaard en ter eere van den gever, had de artist den god eene sprekende gelijkenis met onzen vriend gegeven, wat al de anderen een kostelijke grap vonden. Talenten, in eigen boezem gekweekt, leverden spelers, regisseur, orkest, decoratieschilder en al; verwonderlijke voorstellingen werden op dit aardig tooneeltje gegeven.

Tante Jo had sinds eenigen tijd getracht, een stukje te maken, dat eene verbetering moest zijn van de toen in zwang zijnde navolgingen van het Fransch, wonderlijke samenvoegsels van mooie toiletten, valsch gevoel en flauwe grappen en geen zweem van natuurlijkheid. Het was gemakkelijk stukken te bedenken, vol degelijke gesprekken en aangrijpende toestanden, maar zeer moeielijk ze te schrijven; daarom stelde zij zich tevreden met een paar tooneeltjes uit het gewone, dagelijksche leven, waarin het komische en aandoenlijke elkander afwisselden; en daar zij bij het vormen harer karakters, naar de inborst harer acteurs te werk ging, vleide zij zich, dat deze kleine poging het bewijs zou leveren, dat waarheid en eenvoud nog niet geheel en al hun bekoring hadden verloren. De heer Laurie had haar hieraan geholpen en beiden waren over den uitslag hunner pogingen ten zeerste voldaan

Alles was nu gereed; laatste repetities, de angst van bedeesde acteurs, het heen en weêr draven van vergeten voorwerpen en de decoratie van het tooneel, verschaften op Kerstdag heel wat bedrijvigheid en drukte. Sparregroen uit het bosch, bloeiende planten uit de broeikas op Parnassus en de vlaggen van alle natiën versierden de zaal ter eere van de gasten die komen zouden, in de eerste plaats miss Cameron, die getrouw hare belofte nakwam. De leden van het orkest stemden hunne instrumenten met buitengewone zorg, de machi-

nisten plaatsten de coulissen met kwistigen sier, de souffleur kroop heldhaftig in het benauwde hokje, dat voor hem was bestemd en de acteurs kleedden zich met bevende vingers, die ternauwernood de spelden konden vasthouden, en gloeiende gezichten waarop geen verf wilde houden. Tante Jo begrijpende dat hare letterkundige reputatie gevaar liep, was overal, want onder de uitgenoodigde vrienden bevonden zich eenige kenners, en verslaggevers kunnen evenmin als vliegen van eenig schouwspel op aarde worden geweerd, hetzij bij het sterfbed van een groot man of bij een poppenkast.

„Is zij gekomen?" was de vraag die door iedereen achter de coulissen werd gedaan, en toen Tom, die voor een oud man moest spelen, zijn eerwaardige beenen tusschen de voetlichten in gevaar bracht, om door een gaatje in het scherm te kunnen gluren, berichtte dat hij miss Cameron's fiere gestalte de eereplaats zag innemen, doorliep een siddering het geheele gezelschap, en verklaarde Josie, zenuwachtig opgewonden, dat zij voor het eerst van haar leven eene tooneelflauwte krijgen zou.

„Als ge dat doet, draai ik je den hals om," zeide tante Jo, die er tengevolge harer verscheidene werkzaamheden, vreeselijk verwaaid uitzag.

„Gij hebt tijd genoeg om je zinnen bijeen te rapen," terwijl wij ons stukje opvoeren, wij zijn oude spelers, en zoo kalm als een uurwerk," antwoordde Demi, Alice toeknikkend, die in haar aardig costuum en al hare benoodigdheden bij zich, gereed stond.

Maar beide klokken liepen wel wat sneller af, dan gewoonlijk, zooals verhoogde kleur, schitterende oogen, en een zeker angstig kloppen onder de kant en het fluweelen vest verrieden. Zij zouden de vermakelijkheden beginnen met een vroolijk stukje, dat zij reeds meermalen met succès hadden gespeeld. Alice had eene rijzige gestalte, donker haar en oogen, en een gelaat waaraan schranderheid, gezondheid en een gelukkig hart, schoonheid verleenden. Zij zag er nu op haar

voordeeligst uit, want het fluweel, de vederen en de gepoederde krullen der markiezin, pasten bizonder goed bij hare fiere gestalte; en Demi in hoftenue met zwaard, driekanten steek en staartpruikje, was zulk een galante baron, als men zich slechts wenschen kon, Josie was de meid, en scheen werkelijk wat zij moest voorstellen, zoo aardig, snibbig en nieuwsgierig als eenig fransch kamermeisje zijn kan. Deze drie waren de eenige personen; en het succès van het stuk hing geheel af van de geestigheid en gevatheid, waarmede de snel afwisselende luimen der twistzieke verliefden werden weergegeven, hunne snedige gezegden van pas werden aangevoerd en het spel in overeenstemmig werd gebracht met de periode van hoffelijkheid waarin het stuk speelde.

Weinigen zouden den ernstigen John en de ingetogen Alice herkend hebben in den zwierigen jonkheer en de kokette dame, die het publiek om hunne grappen onophoudelijk deden lachen, terwijl het de schitterende kostumes en het gemakkelijk en bevallig spel der jeugdige acteurs bewonderde. Josie was op haar dreef; zij luisterde achter sleutelgaten, gluurde in briefjes, en trippelde op de meest ongelegen oogenblikken in en uit, met haar neusje in den wind, de handen in de zakjes van haar boezelaar, en nieuwsgierigheid in geheel haar persoontje, van het bovenste strikje van haar kokette mutsje tot aan de roode hakjes harer pantoffels. — Alles ging van een leien dakje en nadat de grillige markiezin den verslaafden baron naar hartelust had geplaagd, verklaarde zij zich overwonnen, en bood hem juist de hand die hij eerlijk gewonnen had, toen een gekraak hen deed opschrikken en een zware coulisse vooroverhelde, die op Alice dreigde neer te vallen. Demi zag het en sprong toe om die te grijpen en tegen te houden en stond als een moderne Samsom met de muur van een huis op zijn rug. Het gevaar was oogenblikkelijk voorbij, en hij wilde juist zijn laatste toespraak beginnen, toen de opgewonden Ted, die tegen een ladder was opgevlogen om de schade te herstellen, zich voorover

boog en „alles in orde" fluisterde om Demi uit zijn lastige positie van een arend met uitgespreide vlerken te verlossen; terwijl hij dit deed gleed een hamer uit zijn zak en viel met een gevoeligen slag op het naar boven gekeerde gelaat onder hem, den rol van den baron letterlijk den genadeslag gevend.

Het spoedig neergelaten scherm ontroofde het publiek een aardig tooneeltje, dat niet in het programma was opgenomen, want de markiezin schoot toe om het bloed te stelpen met den angstigen kreet: „Oh! John ge hebt u bezeerd! leun op mij" — hetgeen John voor een oogenblik gaarne deed, wel een weinig duizelig, maar toch volkomen in staat zich te verlustigen in de zachte aanraking der handen en de angst op het gelaat, zoo dicht bij het zijne; want zij gaven hem de wetenschap van iets, dat hij naar zijn idée niet duur verkregen zou hebben zelfs al was er een regen van hamers of het geheele college op zijn voorhoofd nedergevallen

Nan was oogenblikkelijk op de plaats des onheils, met de trousse die zij altijd bij zich droeg en de wond was reeds netjes verbonden, toen ook tante Jo aankwam en op tragischen toon vroeg:

„Is hij te erg bezeerd om voort te gaan? in dat geval is mijn stuk reddeloos verloren!"

„Ik ben er integendeel meer dan ooit toe geschikt, tantetje! want nu is er eene werkelijke in plaats van een nagemaakte wond! ik ben gereed, wees niet bezorgd over mij." En zijn pruik oprapend, maakte Demi zich uit de voeten met slechts een zeer welsprekenden blik van dank naar de markiezin, die om zijnentwil hare handschoenen had bedorven; doch het zich volstrekt niet scheen aan te trekken, hoewel zij haar tot boven de ellebogen reikten, en verschrikkelijk veel geld hadden gekost.

„Hoe gaat het er mee, Jo?" vroeg mijnheer Laurie, terwijl zij bij elkander stonden, in het oogenblik van spanning, even vóór het derde gelui.

„Ongeveer zoo kalm als gijzelf Laurie," antwoordde

mevrouw Bhaer, met levendige gebaren mevrouw Meta bebuidend, dat zij hare muts recht moest zetten.

„Houd u goed collega! ik zal u ter zijde staan, wat er ook moge gebeuren."

„Ons stukje moet, dunkt mij, opgang maken, want al is het maar eene kleinigheid, er is heel wat werk aan besteed, en veel waarheid in neergelegd. Ziet Meta er niet precies uit als eene gemoedelijke oude boerin?"

Dit deed zij zeker, zooals zij daar in de keuken van de boerderij bij haar gezellig vuurtje zat, te wiegen en kousen te stoppen alsof zij haar geheele leven niet anders had gedaan. Grijs haar, bedriegelijk op het voorhoofd geteekende rimpels, en een eenvoudige japon met kap, halsdoek en geruiten boezelaar, veranderden haar in een achtenswaardig moederlijk mensch, dat belangstelling wekte zoodra het scherm was opgehaald en haar, een wiegeliedje neuriënd, aan het publiek vertoonde. Met een korte alleenspraak over Sam, haar jongen, die onder dienst wilde gaan. Dolly haar ontevreden dochtertje, dat naar het gemakkelijke en weelderige stadsleven hunkerde, en de arme Elize, die een ongelukkig huwelijk had gedaan, en naar huis was teruggekeerd om daar te sterven, haar kindje opdragende aan de zorg van zijn grootmoeder, opdat de slechte vader het niet bederven zou, werd het stuk geopend, en aantrekkelijk gemaakt door het wezenlijk koken van een ketel water op het vuur, het tikken van een groote klok en de verschijning van een paar blauwe wollen sokjes, die bij het zacht gekraai van een kinderstemmetje in de lucht spartelden. Deze aardige beentjes gaven het sein tot het eerste applaus; en mijnheer Laurie fluisterde zijne medewerkster opgetogen toe:

„Ik wist wel dat de kleine pakken zou!"

Als het lieve kind maar niet op het verkeerde oogenblik begint te schreeuwen, zijn wij gered. Maar het is gevaarlijk. Sta klaar om het aan te nemen wanneer

Meta's gesus tevergeefs blijkt," antwoordde tante Jo, en voegde er bij, mijnheer Laurie's arm grijpend, toen een woest gezicht zich aan het raam vertoonde:

„Hier is Demi! ik hoop dat niemand hem zal herkennen wanneer hij later weer als de zoon opkomt. Ik zal het u nooit vergeven, dat gij zelf niet voor schurk hebt willen spelen."

„Ik kan niet dirigeeren en spelen tegelijk. Hij is uitstekend gegrimeerd en speelt graag melodrama."

„Dit bedrijf had eigenlijk later moeten komen; maar ik wilde zoo gauw mogelijk doen uitkomen dat de moeder de heldin van het stuk is Van verliefde meisjes en vrouwen die haren man hebben verlaten, heb ik voorloopig genoeg. Wij zullen toonen dat er in oude vrouwen ook nog poëzie schuilen kan Daar komt hij."

Een diep gezonken, slordig en ongeschoren man met valsche oogen kwam binnensluipen, eene gebiedende houding trachtende aan te nemen, toen hij de eenvoudige oude vrouw ontzette door de opeisching van zijn kind. Een aangrijpend tooneel volgde, en mevrouw Meta verbaasde zelfs hen, die haar het beste kenden, door de eenvoudige waardigheid, waarmede zij in den beginne den gevreesden man te gemoet trad; daarna, toen hij ruw zijn eisch herhaalde, smeekte zij met trillende stem en bevende handen het onschuldige schepseltje te mogen behouden, dat zij der stervende moeder beloofd had te zullen beschermen; en toen hij zich gereedmaakte zich er met geweld meester van te maken, doorliep een siddering het publiek, toen de oude vrouw toesprong om het uit zijn wiegje te nemen, en het vast aan hare borst drukkend hem tartte het van die heilige wijkplaats los te scheuren. Het was werkelijk goed gespeeld en het daverend handgeklap dat het roerend tooneeltje beloonde tusschen de verontwaardigde oude vrouw, met de mollige kleine om haren hals, en de verslagen booswicht, die nu zijn kwaad opzet niet durfde volvoeren, leverde de verrukte schrijvers het bewijs, dat hun eerste bedrijf opgang had gemaakt.

Het tweede was rustiger, en vertoonde Josie als een stevige boerendeern, in een slechte luim het avondeten klaar zettend. De kribbige wijze waarop zij, onder het verhalen van hare meisjesdroomen en teleurstellingen, met de borden smeet, de kopjes liet rammelen, en het groote zwarte brood aansneed was onverbeterlijk. Tante Jo hield een oogje op miss Cameron en zag haar verscheidene malen goedkeurend knikken, bij het een of ander natuurlijk gebaar of gezegde, de eene of andere goed geslaagde handeling, of eene plotselinge overgang van uitdrukking op het jeugdig gezichtje, dat zoo veranderlijk stond als een Aprildag. Haar onhandig gescharrel met het theekomfoortje wekte de algemeene vroolijkheid op, evenals hare verachting van de bruine suiker, waarvan zij niettemin dapper snoepte, om hare vervelende taak te verzoeten; en toen zij als Asschepoester, met betraande oogen voor den haard zat te kijken naar het spelen der vlammen in het eenvoudig vertrek, hoorde men eene meisjesstem plotseling medelijdend uitroepen:

„Arme meid, zij mocht toch ook wel eens een verzetje hebben!" De oude vrouw komt binnen en moeder en dochter spelen een aardig tooneeltje, waarin de laatste vleit en dreigt, kussen en tranen aanwendt, totdat zij met moeite de toestemming der eerste afdwingt, om eene rijke nicht in de stad te mogen bezoeken; niet zoodra heeft de eigenzinnige Dolly haar zin gekregen of haar gezicht gaat van een donderwolkje in een helder stralend zonnetje over. Nauwelijks is de goede oude ziel deze teleurstelling te boven, of haar zoon komt binnen in blauwe uniform, en zegt dat hij geteekend heeft, en uit moet trekken. Dit is een harde slag, maar de vaderlandslievende moeder verdraagt dien manmoedig, en niet voordat de onbezonnen kinderen haar hebben verlaten, om hun verrukkelijk nieuws ook aan anderen mede te deelen, geeft zij aan hare smart lucht. Dan levert de landelijke keuken een aandoenlijk schouwspel op, wanneer de oude moeder er eenzaam

zit te treuren over hare kinderen en met het grijze hoofd in de handen bij de wieg nedergeknield, beurtelings weent en bidt met niemand anders dan de kleine, om haar trouw en liefhebbend hart te troosten.

Gedurende dit tooneeltje hoorde men snikken, en toen het scherm viel hadden de toeschouwers het zoo druk met hunne tranen te drogen, dat zij vergaten te applaudisseeren. Dit oogenblik van stilte was vleiender dan de uitbundigste toejuiching. En toen tante Jo de ongeveinsde tranen van het gelaat harer zuster afwischte, zeide zij zoo plechtig als een onopgemerkte veeg rouge op haar eigen neus zulks veroorloofde:

„Meta, gij zijt de redster van mijn stuk! Waarom zijt gij geen wezenlijke actrice, en ben ik geen heusche tooneelschrijfster."

„Wees nu niet sentimenteel, beste, maar help mij Josie aankleeden; zij is zoo vreeselijk opgewonden, dat ik niets beginnen kan, en dit is nog wel haar beste tooneeltje."

Dat was het; want hare tante had het hoofdzakelijk voor haar geschreven, en de kleine Jo gevoelde zich gelukkig in een prachtig kleed, met een sleep, lang genoeg om haar buitensporigste droomen te verwezenlijken.

Het salon der rijke nicht was feestelijk getooid, en het landmeisje stapte binnen, met zulk eene ongekunstelde verrukking omziende naar de sleepende kanten, dat niemand den moed had dit aardig vogeltje met geleende veeren uit te lachen. Zij houdt apartjes met zich zelve in den spiegel, waaruit den toeschouwer blijken moet, dat zij tot de ontdekking is gekomen, dat niet alles goud is wat blinkt, en dat zij grooter verleidingen op haren weg heeft gevonden, dan die het gevolg zijn van eene meisjesachtige zucht naar vermaak, weelde en vleierij alleen. Zij wordt lastig gevallen door een rijken minnaar, maar haar eerlijk hart weerstaat zijn verlokkingen, en roept in zijne verwarring om „moeder" om haar te raden en te helpen.

Een vroolijke dans, waaraan Dora, Nan, Betsy en verscheidene van de jongens deelnamen, vormde een goeden achtergrond voor de nederige gestalte der oude vrouw met haar weduwenkap, ouderwetsche shawl, groote groene parapluie en hengselmand. De naïeve verbazing, waarmede zij het tooneel gadeslaat, de gordijnen betast en hare oude handschoenen gladstrijkt, wanneer zij zich onbespied waant, was uitstekend; maar Josie's ongeveinsde verrassing, toen zij haar zag, en hare kreet: „O! daar is moeder!" waren zoo op en top natuurlijk, dat het haastig struikelen over haar sleep gerust achterwege had kunnen blijven, toen zij zich in de armen wierp, die nu haar eenige wijkplaats schenen.

Nu komt de minnaar op; en onbedwingbare vroolijkheid begroette de vorschende vragen der oude vrouw en zijne ontwijkende antwoorden gedurende hun onderhoud, waaruit het meisje blijkt hoe oppervlakkig zijne liefde is, en hoe na zij er aan toe is geweest haar leven te verwoesten, even onherstelbaar als de arme „Elize" deed. Beslissend klinkt haar „neen", en als zij met hare moeder alleen is, en haar blik laat gaan van haar eigen opgesmukt persoontje, naar het versleten gewaad, de vereelte handen en het lieve gelaat, roept zij met een berouwvol snikje en een kus: „Neem mij meê naar huis, moeder, en bescherm mij. Ik ben wijzer geworden!"

„Neem dat ter harte, Marietje, vergeet het niet!" zeide eene dame tot hare dochter, toen het scherm neerviel, en het meisje antwoordde, terwijl zij haar kanten zakdoekje uitspreidde om het te laten drogen: „hoe het komt, weet ik niet, maar ik kon mijn tranen niet weerhouden."

Tom en Nan waren in hun element in het daaropvolgend tooneel, want het stelde de zaal van een hospitaal voor, en dokter en verpleegster gingen van krib tot krib, voelden polsen, gaven de patienten in, en luisterden naar hunne klachten met een ernst en deftigheid, die het publiek deden schudden van het lachen. Het

tragische element, op zulke plaatsen en tijden altijd na aan het comische verwant, trad op den voorgrond, toen de dokter, terwijl zij te zamen een arm verbonden, de verpleegster vertelde van eene oude vrouw, die in het hospitaal zocht naar haren zoon, na dagen en nachten te hebben doorgebracht op slagvelden, in ambulances, en te midden van tooneelen, die de meeste vrouwen zouden hebben doen bezwijken.

„Zij zal dadelijk hier zijn, en ik zie tegen hare komst op; want ik vrees dat de arme jongen, die het zoo pas heeft afgelegd, haar zoon is. Ik sta liever voor een geladen kanon, dan tegenover die onversaagde vrouwen met haar hoop, haar moed en haar bitter leed," zegt de dokter.

„Ach! die arme moeders breken mij het hart!" voegt de verpleegster er bij, zich met de punt van haren boezelaar de oogen afwisschend; en bij deze woorden komt mevrouw Meta binnen.

Hier waren hetzelfde gewaad, de hengselmand en parapluie, de boersche spraak en eenvoudige manieren; maar alles kreeg een treffende beteekenis, door de droevige ondervinding, die de gemoedelijke oude vrouw gemaakt had tot de bleeke figuur met verwilderde oogen, bestoven voeten, bevende handen en de gemengde uitdrukking van kommer, vastberadenheid en wanhoop die aan de eenvoudige gestalte eene tragische waardigheid en kracht bijzette waardoor ieders hart werd getroffen.

Met een paar afgebroken woorden verhaalde zij de geschiedenis van haar vergeefschen zwerftocht, waarna het treurig onderzoek begon. De toeschouwers hielden den adem in, toen zij, door de verpleegster geleid, van krib tot krib ging, terwijl hoop, vrees en bittere teleurstelling elkander in het voortgaan op haar gelaat afwisselden. Op een smalle rustbank lag eene lange gestalte met een laken overdekt: hier bleef zij staan, de eene hand op het hart, de andere tegen de oogen drukkend, als wilde zij moed verzamelen, om naar den

onbekenden doode te zien. Toen sloeg zij het laken op, en zeide zachtjes, met een langgerekte zucht van verlichting.

„Mijn kind niet, Goddank! maar toch een anderer moeder's zoon." En zich vooroverbuigend drukte zij een kus op het koude voorhoofd.

Hier begon iemand te snikken en Miss Cameron pinkte een paar tranen weg, noode eenigen blik of gebaar willende verliezen, toen de arme ziel bijna uitgeput door de langdurige inspanning, voortstrompelde langs de uitgestrekte rij. Doch haar onderzoek liep gelukkig af; want, alsof hare stem hem uit zijne koortsachtige sluimering had gewekt, reeds een vermagerd, holoogig man in zijn bed overeind, strekte de armen naar haar uit, en riep met eene stem die door de geheele zaal weerklonk: „moeder, moeder, ik wist dat gij komen zoudt!"

Zij snelde op hem toe, met een kreet van liefde en verrukking, die elken toeschouwer doordrong, toen zij hem in hare armen nam, schreiend en dankend, zooals slechts eene liefhebbende oude moeder het kan.

Het laatste bedrijf vormde hiermede eene vroolijke tegenstelling; want de keuken was nu het tooneel van opbeurende kerstvreugde, de gewonde held zat met zwart verband, en krukken naast zich, bij het vuur in den ouden stoel, wiens welbekend gekraak zijn oor weldadig streelde; de aardige Dolly liep af en aan, aanrechtbank, karn, schoorsteen en wieg vroolijk versierend met bloemen en groen, terwijl de moeder naast haren zoon had plaats genomen met de aanvallige kleine op haren schoot. Door een dutje en de genoten versnapering verkwikt, overlaadde deze jonge acteur zich nu met roem, door zijn dartele sprongen, onverstaanbare opmerkingen tot het publiek én vruchtelooze pogingen om de voetlichten te grijpen, welk schitterend speelgoed hij goedkeurende en verlangende blikken toewierp. Het was aardig te zien hoe Meta hem op den rug klopte, zijn mollige, spartelende beentjes in bedwang

hield en zijn vruchteloos verlangen met een klontje suiker stilde, totdat de kleine schelm haar met dankbare innigheid om den hals pakte en daardoor het sein gaf tot een algemeen applaus voor zijn eigen kleine persoontje alleen.

Een geluid van zingende stemmen daar buiten, stoort nu de gelukkige familie en na een kerstlied in den helderen maneschijn, treedt een troepje buren binnen met heilwenschen en kerstgeschenken. Veel nevenspel maakte dit tot een levendig tooneeltje, want Sam's liefje dwaalde om hem heen met vrij wat meer liefkoozingen, dan de markiezin den baron bewezen had, en Dolly had een aardig apartje met haren blooden aanbidder, die er zoo op en top als een boerenlummel uitzag met zijn vetleeren laarzen, grove kiel en zwarten baard en pruik, dat niemand in hem Ted zou hebben herkend, als het niet was geweest om de lange beenen, die door geen schoeisel hoe groot ook, konden worden vermond. Het eindigde met een eenvoudigen maaltijd waartoe elk der gasten zijn aandeel had medegebracht en toen zij rondom de met spekpannekoeken, kaas, appelbollen en andere landelijke lekkernijen overdekte tafel zaten, rees Sam met behulp van zijn krukken overeind, om den eersten toast uit te brengen en zeide zijn glas bier omhoogheffend, met een hoofdknik en een trilling in zijn stem: „Moeder! God zegene haar!" allen dronken dien staande, Dolly met haren arm om den hals der oude vrouw, die aan de borst harer dochter hare vreugdetranen verborg; terwijl de opgewonden kleine met zijn lepeltje luidruchtig op de tafel klopte en het uitkraaide van de pret toen het scherm viel.

Het werd oogenblikkelijk weder opgehaald, om den toeschouwers een laatsten blik te gunnen op de groep om de hoofdfiguur, die onder een regen van bloemen bedolven werd, tot groot vermaak van den jeugdigen Possart, totdat een dikke rozenknop met kracht op zijn mopneusje terechtkwam en de gevreesde uitbarsting teweegbracht, die echter nu gelukkig de vroolijkheid slechts vermeerderde.

„Nu, dat schikt nogal voor een begin," zeide de heer Laurie met een zucht van verlichting, toen het scherm voor den laatsten keer viel en de acteurs uiteengingen om zich voor het nastuk te kleeden.

„Als proef is het uitstekend geslaagd. Nu kunnen wij beginnen ons groot Amerikaansch treurspel op touw te zetten," antwoordde tante Jo, stralend van voldoening en vol grootsche denkbeelden voor het indrukwekkend stuk; wij kunnen er echter bijvoegen, dat het naar aanleiding van verschillende dramatische gebeurtenissen in hare eigene familie, in dat jaar niet meer door haar geschreven werd.

„De Beelden-galerij van professor Uilenburg" sloot de rij der voorstellingen en vermaakte door zijn nieuwheid het zeer toegeeflijk publiek. De goden en godinnen van den Parnassus waren in vol ornaat tentoongesteld, en dank zij mevrouw Amy's behendigheid in het kleeden en groepeeren, waren de witte pruiken en katoenen gewaden zuiver klassiek en bevallig, hoewel enkele moderne toevoegsels het effect eenigszins bedierven, doch daarentegen aan de geleerde verklaringen van den professor meer geestigheid verleenden. De heer Laurie stelde professor Uilenburg voor, in slaapmuts en kamerjapon, en na eene hoogdravende inleiding, begon hij zijne beelden te vertoonen en uit te leggen. Het eerste was eene statige Minerva; maar bij nadere beschouwing wekte zij den lachlust op, want het woord „Emancipatie" prijkte op haar schild; een strook papier, met het motto „stem veel en vroeg," hing uit den snavel van den uil, die boven op hare lans zat, en een kleine vijzel en stamper versierden haar helm. De aandacht werd gevestigd op den vastberaden mond, het doordringend oog, het ontzagwekkend voorhoofd dezer verpletterende, krachtige vrouw uit de oudheid; en eenige aanmerkingen werden gemaakt op de ontaarding harer moderne zusters, die haren plicht verzaken.

Daarna kwam Mercurius aan de beurt, die zich in zijn zwevende houding goed voordeed, ofschoon de ge-

vleugelde voeten beefden, alsof het moeilijk was den levendigen god op zijne plaats te houden. Zijn rustelooze natuur werd besproken, zinspelingen werden gemaakt op zijn ondeugende streken, en een slecht getuigenis afgelegd van den onsterfelijken boodschapper; hetgeen zijn vrienden vermaakte, en oorzaak was dat de marmeren neus van het slachtoffer verachtelijk werd opgetrokken, wanneer een bizonder gevoelige zet met uitbundige toejuiching werd ontvangen. Daarnaast stond eene bevallige Deine Hebe, die uit een zilveren trekpot nectar schonk in een blauw porceleinen kopje. Ook zij gaf aanleiding tot een kleine zedepreek; want de professor legde uit, dat de nectar van ouds de drank was, die opwekt, doch niet bedwelmt. Een steek op hedendaagsche dienstboden in tegenstelling met deze volmaakte dienende geest der goden, deden de wangen van het standbeeld onder de kalklaag blozen, en was het sein tot een hartelijke toejuiching toen de toeschouwers daarin Dolly en het hupsche kamermeisje herkenden.

Nu volgde Jupiter in al zijne majesteit, die met zijn vrouw de middelste voetstukken in den halven cirkel van onsterfelijken innam. Een prachtige Jupiter met een flinke kuif boven het hooge voorhoofd, een golvenden baard, zilveren bliksemstralen in de eene hand, en een veel gebruikte plak in de andere. Een groote, opgezette arend uit het museum stond aan zijn voeten; en de goedige uitdrukking van zijn doorluchtig gelaat toonde dat hij in zijn nopjes was; hetgeen hij dan ook wel zijn mocht, daar men hem eenige vereerende complimentjes maakte over zijne wijze regeering, den staat van vrede in zijn rijk en het broedsel van talentvolle Pallassen dat elk jaar opnieuw zijn machtig brein ontsproot. Deze en andere grappige uitleggingen werden met luide hoera's ontvangen, en noopten den donderaar met een buiging zijn dank te betuigen; want vleitaal streelt het hart zoowel van goden als van menschen.

Mevrouw Juno met haar paumen, stopnaald, pen en

potlepel, kwam er niet zoo gemakkelijk af; want de professor overlaadde haar met alle mogelijke belachelijke beschuldigingen, stekelige aanmerkingen, ja zelfs beleedigingen. Hij zinspeelde op haar ongelukkig huiselijk leven, haar twistzieken aard, scherpe tong, slecht humeur en jaloerschheid; om echter ten slotte toch recht te doen wedervaren aan hare handigheid in het verzorgen van gewonden, het bijleggen der geschillen tusschen strijdende helden; en aan hare bekende genegenheid voor jongelingen op de Olympus en op aarde. Stormachtige bijval vergezelde deze toespelingen, afgewisseld door het afkeurend gefluit van eenige verontwaardigde jongens, die, zelfs niet in scherts, het minste kwaad van moeder Bhaer konden hooren. Zij zelve had er echter verbazend veel schik in, zooals het fonkelen van haar oog en de niet te weerhouden glimlach verrieden.

Een jolige Bacchus, schrijlings op zijn vat gezeten, nam Vulcaan's plaats in, en scheen het erg naar zijn zin te hebben met de bierkroes in de eene hand, een champagneflesch in de andere en een krans van wingerdbladeren om zijn kroezig hoofd. Hij verschafte den tekst voor eene korte matigsheidspreek, rechtstreeks aan het adres van de elegante heertjes, die de wanden der zaal versierden. Bij een der toespelingen zag men George Cole achter een pilaar wegduiken, bij eene andere stiet Dolly zijn buurman aan; en er was groote slachting onder hen toen de professor hun door zijn groote brillenglazen vernietigende blikken toewierp; hun bacchanaliën aan het licht bracht en aan de algemeene verachting prijsgaf.

Verheugd over de verwoesting, die hij had aangericht, wendde de geleerde man zich nu tot de beminnelijke Diana, die even wit en stil daar stond als het gepleisterde hert naast haar; met sandalen, boog en halve maan; het volmaaktste standbeeld in de verzameling. Zij werd zeer verschoonend behandeld door den vaderlijken criticus, die slechts terloops zinspeelde op haar tegenzin

in het huwelijk, hare ingenomenheid met athletische uitspanningen, en profetische gaven; waarna hij eene boeiende beschouwing over ware kunst ten beste gaf, en tot zijn laatste beeld overging.

Dit was Apollo in groot tenu, zijn krullen behendig geschikt, om een met een dikke laag kalk bestreken litteeken boven zijn oog te verbergen, zijn welgevormde beenen in den juisten stand, en zijn begaafde vingers gereed hemelsche tonen te ontlokken aan het verzilverde rooster dat zijn lier voorstelde. Zijne goddelijke eigenschappen werden beschreven, zoowel als zijn kleine dwaasheden en tekortkomingen, waaronder een zwak voor photographie en fluitspelen, zijn pogingen om een krant te redigeeren, en zijn voorliefde voor het gezelschap der muzen; welke laatste aanmerking de meisjes deed meesmuilen en blozen, en veel vroolijkheid veroorzaakte onder de verslagen jongelingen; want gedeelde smart is halve smart, en hierna durfde zij het hoofd weer opsteken.

Ten slotte hield de professor nog een kleine overdreven afscheidsreden, en bedankte zijn publiek met eene diepe buiging. Nadat hij verscheidene keeren was teruggeroepen, viel eindelijk het scherm, doch niet snel genoeg om Mercurius te verbergen, die lustig met zijn bevrijde beenen zwaaide, Hebe die haar trekpot liet vallen, Bacchus die op zijn vat aan het rollen ging, en mevrouw Juno, die den onbeschaamden professor Uilenburg met Jupiter's plak om zijn ooren gaf.

Terwijl het publiek het vertrek verliet om in de eetzaal te gaan soupeeren, leverde het tooneel een schouwspel op van onbeschrijfelijke verwarring; daar goden en godinnen, boeren, baronnen, dienstboden en decorateurs bont dooreen gemengd elkander geluk wenschten met den goeden uitslag van hun werk. In hun verschillende kostuums voegden de acteurs en actrices zich spoedig bij de gasten, om met hun koffie volle teugen lofs in te zwelgen, en hun bescheiden blos met roomijs af te koelen. Mevrouw Meta gevoelde zich vereerd en ge-

lukkig toen miss Cameron naast haar en hare kinderen plaats nam, en op zulk een hartelijken toon, dat het onmogelijk was aan de oprechtheid harer welkome woorden te twijfelen, zeide:

„Mevrouw Brooke, nu verwondert het mij volstrekt niet meer, van wie uwe kinderen hun talent gekregen hebben. Ik maak den baron wel mijn compliment, en den volgenden zomer moet gij mij uw kleine Dolly afstaan, wanneer wij naar het strand gaan, dan zal ik haar onderwijzen."

Men kan zich gemakkelijk voorstellen hoe dit aanbod ontvangen werd, evenals de welwillende lofspraak van dezelfde vriendelijke beoordeelaarster, op het werk van tante Jo en oom Laurie, die zich haastten te zeggen, dat deze kleinigheid slechts eene poging was om natuur en kunst hand aan hand te doen gaan, zonder hulp van mooie woorden of indrukwekkende decoratie. Iedereen was in de opgewektste stemming, vooral kleine Dolly, die als een dwaallicht rondhuppelde aan den arm van Mercurius, met den gewiekten voet; en Apollo wandelend met de markiezin, die haar koketterie met haar rouge in de kleedkamer scheen te hebben achtergelaten.

Toen alles voorbij was, zeide mevrouw Juno tot Jupiter, aan wiens arm zij huiswaarts keerde over het besneeuwde pad: „Frits, lieve, kerstfeest is een geschikte tijd voor goede voornemens, en ik heb besloten nimmermeer ongeduldig of boos op mijn beminden echtgenoot te zijn; ik weet dat ik het ben, hoewel gij het niet wilt toegeven; maar Laurie's grap bevatte wel eenige waarheid, en hij heeft een gevoelige snaar getroffen. Van nu aan wordt ik een model-vronw; anders ben ik den liefsten, besten man die immer leefde, onwaardig; en daar zij in eene sentimenteele stemming verkeerde, omhelsde Juno haren voortreffelijken Jupiter in het volle maanlicht, tot groot vermaak van enkelen die achter hen aankwamen.

Alle drie de voorstellingen konden dus als goed ge-

slaagd worden beschouwd, en deze vroolijke kerstavond als een gedenkwaardige in de familie March; want Demi kreeg antwoord op een onuitgesproken vraag; Josie vond haar liefsten wensch vervuld, en dank zij professor Uilenburg's grappen, maakte tante Jo professor Bhaer's werkzaam leven tot een waren bloementuin, door getrouw haar besluit na te leven. Eenige dagen later kreeg zij hare belooning voor deze opwelling van deugd door een brief van Dan, die hare vrees verdreef en haar zeer gelukkig stemde; hoewel zij het hem niet zeggen kon, omdat hij geen adres had opgegeven.

## HOOFDSTUK XV.

### ANGSTIGE DAGEN.

„Ik breng slechte tijding, vrouw," zeide professor Bhaer op zekeren Januarimorgen, de kamer binnentredend.

„Zeg het dan liefst dadelijk. Ik kan niet lang in spanning zitten, Frits," riep tante Jo, die haar werk uit de handen liet vallen, en opstond om den schok moedig te doorstaan.

„Maar wij moeten wachten en hopen, liefste. „Kom, laat ons het te zamen dragen. Emil's schip is vergaan, en tot heden geen tijding van hem vernomen."

Het was goed dat professor Bhaer zijne vrouw in zijn sterken arm had genomen, want het scheen alsof zij ineen zou zijgen, maar zij herstelde zich oogenblikkelijk en luisterde, naast haren man gezeten, naar alles wat deze haar vertellen kon. Er waren door eenigen der overlevenden aan de reeders in Hamburg tijdingen gezonden, die door Franz aan zijn oom waren overgeseind. Daar eene boot met hare bemanning gered was,

bestond er hoop dat de anderen ook het gevaar ontkomen waren, hoewel de storm er twee had doen zinken. Een snelvarend stoomschip had dit spaarzaam bericht medegebracht en geruststellender tijdingen konden elk oogenblik worden verwacht; maar de zorgzame Frans had verzwegen, dat de matrozen de boot van hun kapitein als zeker vergaan beschouwden, door het neerstorten van den mast, doch de rook haar echter aan hun oog onttrokken en de storm allen spoedig uiteengedreven had. Doch het droevig gerucht bereikte Plumfield, en diep was de rouw over den luchthartigen commandant, die nimmermeer zingende huiswaarts zou keeren.

Tante Jo weigerde het te gelooven, hardnekkig volhoudend dat Emil elken storm kon doorstaan en toch vroolijk en wel weer boven water zou komen. Het was goed, dat zij zich aan deze hoopvolle bewering vasthield, want de arme professor Bhaer was diep bedroefd over het verlies van zijn jongen, omdat hij de kinderen zijner zuster zoolang als de zijne had beschouwd, dat hij werkelijk geen verschil in zijn liefde voor hen en zijn eigen vleesch en bloed maakte. Nu deed zich voor mevrouw Juno eene goede gelegenheid voor om woord te houden en zij deed het, door opgeruimd over Emil te spreken, zelfs toen haar hoop verflauwde en het hart haar begaf. Als iets de Bhaers had kunnen troosten voor het verlies van hunnen eenen jongen, dan moesten het de deelneming en de droefheid zijn, die door al de anderen werden getoond. Frans hield den kabel bezig met zijn afwisselende telegrammen, Nat zond troostrijke brieven uit Leipzig en Tom liep de trappen van het zeekantoor plat om nieuws. Zelfs Jack, die het zoo druk had, schreef met buitengewone warmte; Dolly en Georg kwamen hen dikwijls opzoeken, de prachtigste bloemen en lekkerste bon-bons medebrengend om mevrouw Bhaer op te monteren en Josie's verdriet te verzachten, terwijl de goedhartige Ned den geheelen afstand van Chicago

aflegde om hun de hand te drukken, en met een traan in het oog te zeggen: „Ik was zoo verlangend alles omtrent den braven, ouden jongen te vernemen, dat ik niet rustig thuis blijven kon."

„Dat doet iemand nog eens goed, en bewijst dat ik mijn jongens, al hebben zij niets anders van mij geleerd, toch de broederlijke liefde heb ingeprent, die hun het geheele leven lang elkander zal doen bijstaan," zeide tante Jo toen hij vertrokken was.

Rob schreef riemen vol in antwoord op deelnemende brieven, die bewezen hoeveel vrienden de familie Bhaer had; en de vriendelijke loftuitingen op den verloren gewaanden man, zouden, indien alles waarheid bevatte, van Emil een held en een heilige hebben gemaakt. De ouderen verdroegen het gelaten, daar zij in de harde leerschool des levens onderwerping hadden geleerd, maar de jongeren morden; enkelen hoopten tegen beter weten in en hielden zich goed, anderen gaven zich onmiddellijk aan wanhoop over, en Josie, Emil's meest geliefde nichtje en speelmakker, was zoo ternedergeslagen, dat niets in staat was haar te troosten. Nan schreef tevergeefs kalmeerende middelen voor, Daisy's bemoedigende woorden vlogen haar voorbij als de wind en Betsy's pogingen om haar op te vroolijken, misten alle uitwerking. In de armen harer moeder schreien en spreken over het wrak, dat zij zelfs in hare droomen zag, was het eenige waar zij lust in had en mevrouw Meta begon zich ongerust te maken, toen miss Cameron Josie een opwekkenden brief zond, waarin zij haar aanspoorde deze eerste les in het werkelijke treurspel, moedig te leeren, en als de zelfopofferende heldinnen te zijn, die zij zoo gaarne op het tooneel wilden voorstellen. Dit deed de kleine meid goed en zij deed eene poging, waarin Ted en Octoo haar dapper medehielpen; want de jongen was diep getroffen over het verschieten van zijn ster, wier tintelenden gloed door allen werd gemist, toen deze dreigde te verdooven en troonde haar dagelijks mede op lange rijtochtjes achter

de zwarte merrie, die hare zilveren bellen deed rinkelen totdat zij zulk een opwekkende muziek maakten, dat Josie er tegen wil en dank naar luisteren moest en met haar over de hard bevroren wegen draafde met eene snelheid, die haar het bloed door de aderen joeg en weder te huis bracht versterkt en opgebeurd door zonneschijn, frissche lucht en aangenaam gezelschap, drie hulpmiddelen, waaraan jonge martelaars zelden lang weerstand kunnen bieden.

Daar Emil gezond en wel aan boord van het stoomschip kapitein Hardy oppaste, zou het kunnen schijnen alsof al deze smart noodeloos geleden werd; dit was echter geenszins het geval, want het snoerde verscheidene harten vaster aaneen, door een gemeenschappelijk verdriet, leerde eenigen geduld, anderen medelijden, enkelen spijt over fouten, die zwaar op het geweten drukken, wanneer hij jegens wien gezondigd werd, voor altijd is heengegaan; allen de plechtige aanmaning om gereed te zijn, wanneer de oproeping komt. Weken lang heerschte er een somber stilzwijgen op Plumfield en de droefenis op het gelaat der bewoners van de vallei, werd door de peinzende gezichten op den heuvel weerkaatst. Gewijde muziek ruischte door de vertrekken op Parnassus tot vertroosting van allen die er naar hoorden; het bruine huisje werd belegerd met geschenken voor de troostelooze Josie en Emil's vlag hing halfstok boven het dak, waar hij voor het laatst met tante Jo gezeten had.

Zoo kropen de weken treurig voorbij, toen onverwacht, als een donderslag bij onbewolkten hemel, de tijding kwam: „Alles wel — brieven onderweg." Toen wapperde de vlag weer vroolijk in top, begonnen de klokken van het college te luiden, klonk weer het gedonder van Ted's lang veronachtzaamd kanon en riepen tal van vroolijke stemmen in koor: „Goddank!" toen allen lachend en schreiend dooreenliepen en elkander om den hals vielen in opgewonden vreugd. Spoedig kwamen ook de verlangend verbeide brieven aan,

waarin de geheele geschiedenis van het vergaan werd vermeld, kort en bondig door Emil, uitvoerig en welsprekend door mevrouw Hardy, dankbaar door den kapitein, terwijl Mary er een paar hartelijke regels had bijgevoegd, die het hart der lezers weldadig troffen en de liefelijkste van alles schenen. Nimmer werden ooit brieven zoo gelezen, van hand tot hand gereikt, bewonderd en met tranen besproeid als deze; want tante Jo droeg ze in haren zak, wanneer haar echtgenoot ze niet in den zijnen had zitten en voordat zij zich ter ruste begaven, haalden beiden ze des avonds nog eens te voorschijn. Nu hoorde men den professor weder als een reusachtige bij gonzen, als hij zich neuriënd naar het college begaf en verdwenen de rimpels uit tante Jo's voorhoofd, terwijl zij deze ware geschiedenis aan angstige vrienden schreef en hare verdichtsels liet rusten. Nu kwamen belangstellende brieven in stroomen binnen en vertoonden van vreugde stralende gezichten zich overal. Rob verraste zijn ouders met een gedicht, bizonder goed voor iemand van zijn leeftijd en Demi zette het op muziek, opdat het gezongen zou kunnen worden, wanneer de zeeman weer t'huis kwam. Teddy stond letterlijk op zijn hoofd en draafde als een tweede wilde ruiter op Octoo door den omtrek, maar — hij bracht iedereen goede tijding. Maar beter dan dit alles, Josie beurde weer het hoofd omhoog als de sneeuwklokjes en begon weer te bloeien, dikker en kalmer wordend, terwijl een weerschijn van voorbijgegaan leed hare vroegere levendigheid temperde en bewees, dat zij eene les had geleerd, toen zij hare rol naar eisch beproefde te spelen op het werkelijk tooneel, waarop allen hun deel ontvangen van het groote treurspel dat het leven heet.

Nogmaals moest er gewacht worden, maar nu niet zoo angstig meer; want de schipbreukelingen waren op weg naar Hamburg en zouden daar eenigen tijd vertoeven, alvorens naar huis terug te gaan, daar oom Herman eigenaar was van „de Brenda" en de kapitein dus aan

hem verslag moest uitbrengen. Emil moest blijven om het huwelijk bij te wonen van Frans, dat eerst door den nu gelukkig gekeerden tijd van rouw was uitgesteld. Deze plannen waren, na de voorafgegane donkere dagen, dubbel en heerlijk welkom, en geen lente scheen ooit zoo schoon als deze; want zooals Teddy het uitdrukte:

„Nu is de winter onzer doodsche smart
Door 't zonental van Bhaer in zomerpracht herschapen!"

want Frans en Emil werden voor de echte „zonen van Bhaer", voor oudere broeders gehouden.

De huismoeders kregen het nu verbazend druk met schoonmaken en stoffen om hare woningen in gereedheid te brengen, niet alleen voor den examendag maar ook om bruid en bruidegom te ontvangen, die haar op hun huwelijksreisje zouden bezoeken. Groote plannen werden gesmeed, geschenken bereid en veel vreugde gesmaakt bij het vooruitzicht van Franz weer te zien; ofschoon Emil, die met hem medekwam, toch eigenlijk de held zou wezen. Weinig droomde de goede zielen, welke verrassing hun wachtte, toen zij, zich van niets bewust, hare plannen beraamden, en wenschten dat alle jongens tegenwoordig konden zijn om hun oudste makker te verwelkomen.

Laat ons nu, terwijl zij zoo gelukkig werken en wachten, eens nagaan hoe onze andere afwezige jongens het maken, die ook werken en wachten en op betere tijden hopen. Nat volgde volhardend het pad, dat hij wijselijk had ingeslagen, ofschoon het geenszins met bloemen was bestrooid, daarentegen zelfs zeer doornig kon worden genoend en moeielijk te bewandelen, na het proefje van gemak en weelde dat hij had gemaakt bij het snoepen van verboden vrucht. Maar hij oogstte vastberaden wat hij had gezaaid en vond nog eenig goed koren onder het kaf. Overdag onderwees hij; avond aan avond speelde hij viool in de sombere, kleine

schouwburgzaal en studeerde zoo vlijtig, dat zijn leermeester er over was voldaan, en hem in de gedachten hield als iemand die wel verdiende bevorderd te worden wanneer zich eene gelegenheid voordeed. De pretmakers lieten hem in den steek, maar de oude vrienden bleven hem getrouw en wekten hem op wanneer heimwee en vermoeidheid hem droevig stemden. Met de lente brak ook een betere tijd voor hem aan; de uitgaven werden minder, de werkzaamheden aangenamer en het leven dragelijker, dan toen winterstormen zijn dun bekleeden rug teisterden en de vorst zijn voeten pijnigde die in versleten laarzen geduldig voortsukkelden. Geen schulden bezwaarden hem; het proefjaar liep welhaast ten einde, en indien hij wilde blijven, hoopte de heer Bergmann hem iets te kunnen verschaffen, dat hem tenminste voor een poos onafhankelijk maken zou. Dus wandelde hij nu met veel meer geruster hart onder de linden, en liep op Meiavonden met een gezelschap studenten door de stad, muziek makend voor de huizen waar hij vroeger als gast werd ontvangen. Niemand herkende hem in de duisternis, niettegenstaande oude vrienden somtijds naar het spel bleven staan luisteren; Minna wierp hem zelfs eenmaal een geldstuk toe, dat hij ootmoedig in den zak stak als deel van zijn boetedoening, daar hij omtrent zijn vroegere zonden eenigszins ziekelijke ideeën had.

Zijne belooning kwam spoediger dan hij verwachtte en was grooter dan hij verdiende, meende hij, ofschoon zijn hart opsprong van vreugde toen zijn leermeester hem op zekeren dag meedeelde, dat hij met verscheidene andere zijner meest belovende leerlingen uitgekozen was om in het muziekgezelschap te worden opgenomen, dat in Juli eerstvolgend aan de groote gastvoorstellingen in Londen zou deelnemen; hier was niet alleen eer voor den violist, maar tevens geluk voor den persoon, daar het hem dichter bij huis bracht en kans op verdere verhooging en voordeel openstelde in het vak zijner keuze.

„Maak u bij Backmeister onmisbaar in Londen met

uw Engelsch, en wanneer het hem daar goed gaat, zal hij u gaarne medenemen naar Amerika, waarheen hij van plan is in het begin van het najaar te vertrekken, om er winterconcerten te geven. Gij hebt u in de laatste maanden goed gehouden en ik heb groote verwachtingen van u."

Daar de groote Bergmann zijn leerlingen zelden prees, vervulden deze woorden Nat's gemoed met vreugde, en trotsch werkte hij nog vlijtiger dan te voren om de voorspelling zijns meesters tot waarheid te maken. Het uitstapje naar Engeland was reeds geluks te veel meende hij, maar nog grooter werd hem beschoren, toen in het begin van Juni, Frans en Emil hem een vluchtig bezoek brachten en allerlei goede tijdingen en hartelijke wenschen en nuttige geschenken bij zich hadden voor den eenzamen makker, die hen wel om den hals had willen vallen en als een meisje had kunnen schreien, toen hij zijne oude kameraden terugzag. Hoe blijde was hij zich aan hen te kunnen vertoonen op zijn kleine kamer, druk bezig aan zijn werk en niet den heer uithangend met geleend geld! Hoe trotsch was hij hun zijn plannen te ontvouwen, de verzekering te kunnen geven dat hij geen schulden had; hunnen bijval over zijn vorderingen in de muziek met een gerust geweten te kunnen aannemen en hun achting voor zijn zuinigheid en standvastigheid waardig te zijn! Hoe verlicht, toen zij, nadat hij openhartig zijn tekortkomingen had opgebiecht, er slechts om lachten en bekenden dat ook zij dergelijke toestanden bij ondervinding kenden en er door hadden geleerd. In het laatst van Juni zou hij het huwelijk gaan bijwonen, en zich vervolgens bij zijn collega's in Londen aansluiten. Als getuige kon hij het nieuwe pak niet weigeren, dat Frans volstrekt voor hem wilde bestellen en een wissel van huis, die zoowat om dienzelfden tijd kwam, gaf hem het gevoel alsof hij millionair was, en een gelukkige ook, want deze kwam vergezeld van zulke hartelijke brieven vol deelneming in zijn succes, dat hij het be-

wustzijn kreeg dat geld nu toch eerlijk te hebben verdiend, en het oogenblik van zijn vertrek met jongensachtig ongeduld verbeidde.

In dien tusschentijd telde ook Dan de weken, die nog verloopen moesten voordat het Augustus werd, en hij zijn vrijheid zou herkrijgen. Maar geen huwelijksfeest of vroolijke muziek wachtten hem; geen vrienden zouden hem begroeten wanneer hij den kerker verliet; geen hoopvolle vooruitzichten lachten hem tegen; geen gelukkig wederzien der huisgenooten zou hem beschoren zijn. Toch had hij oneindig meer vorderingen gemaakt dan Nat, ofschoon het slechts God en een enkel edel mensch was bekend. Het was eene duur gekochte overwinning geweest, maar hij zou nimmer weer zulk een zwaren strijd te strijden hebben, want hoewel zijn vijanden niet zouden ophouden hem openlijk en in het verborgen aan te vallen, hadden Liefde, Godsvrucht en Boetvaardigheid, de drie liefelijke zusters, hem de wapenrusting omgegord, die hem beveiligen zou. Hij had er zich nog niet in kunnen schikken en zij knelde hem, maar hij gevoelde hare waarde, dank zij den getrouwen vriend, die hem gedurende dat geheele lijdensjaar onvermoeid ter zijde had gestaan.

Spoedig zou hij weder vrij zijn, weliswaar afgemat en gewond in den strijd, maar toch buiten in lucht en zonneschijn. Wanneer hij er aan dacht, was het Dan alsof hij onmogelijk langer kon wachten, alsof hij zijn enge cel openbreken en wegvliegen moest als de vlinders, die hij vroeger aan den oever der beek hare kerkers zag verbreken en hoog opwaarts stijgen in de blauwe lucht. Nacht aan nacht overlegde hij, op zijn harde rustbank gelegen, hoe hij, na volgens zijne belofte Mary Mason te hebben opgezocht, zich rechtstreeks naar zijn oude vrienden, de Indianen, zou begeven, en in de wildernis zijn schande verbergen, zijn wonden heelen laten zou, totdat de slaap zijn oogen look. Medewerken aan de redding van velen, zou genoegzame boete zijn voor de misdaad van eenen te hebben gedood,

meende hij; en het oude, vrije leven zou hem bewaren voor de verleidingen, waardoor hij in steden van alle kanten was omringd.

„Later, wanneer ik weer geheel in orde ben en iets vertellen kan, waarover ik mij niet behoef te schamen, zal ik huiswaarts gaan," zeide hij tot zichzelven, met een sneller kloppen van het ongeduldig hart, en zulk een hevig verlangen om daar te zijn, dat hij dit even moeielijk vond in toom te houden als een van zijn ongetemde paarden op de vlakten. „Nog niet. Eerst moet ik dit te boven zijn. Zij zouden den smet der gevangenschap zien, ruiken en tasten, wanneer ik nu ging, en ik zou hen niet in de oogen kunnen zien en de waarheid verborgen houden. Ik wil Ted's genegenheid, moeder Bhaer's vertrouwen en den eerbied van de — meisjes niet verliezen; want zij hadden in elk geval toch eerbied voor mijn kracht; maar nu zouden zij mij niet durven aanraken." En de arme Dan zag met een rilling van afgrijzen naar de gebruinde vuist, die hij onwillekeurig balde bij de gedachte wat zij had uitgericht, sedert een zeker klein, blank handje er vertrouwelijk in had gerust. „Ik zal nog maken dat zij trotsch op mij kunnen zijn, en niemand zal van dit vreeselijk jaar ooit iets weten. Ik kan het uitwisschen en zal het, zoo waarlijk helpe mij God!" En de gebalde vuist werd omhoog gestoken, als zwoer hij een plechtigen eed, dat dit verloren jaar toch nog zou worden goedgemaakt, indien vastberadenheid en berouw in staat waren het wonder tot stand te brengen.

## HOOFDSTUK XVI.

### IN DE KAATSBAAN.

Lichaamsontspanningen stonden op Plumfield hoog aangeschreven, en de rivier waar het oude vlot placht

te wiegelen, met eene lading kleine jongens, of welker oppervlakte de schelle stemmen weêrkaatste der kleine meisjes die waterleliën wilden plukken, werd nu verlevendigd door vaartuigen van allerlei slag, van de slanke giek tot het netjes opgetuigd zeilbootje, versierd met kussens, zonnetenten en fladderende wimpels. Iedereen roeide, en meisjes zoowel als jongens hielden hunne wedstrijden en ontwikkelden hun spieren op de meest wetenschappelijke wijze. De uitgestrekte, effene weide bij den ouden wilg was nu tot speelplaats ingericht, en hier werden woedende balgevechten geleverd, afgewisseld door kegelen, haasje-over en soortgelijke spelen, zeer geschikt om vingers te kneuzen, ribben te breken en voeten te verstuiken van al te ijverige deelnemers. De meer bedaarde uitspanningen der jonge dames werden op een veiliger afstand van dit strijdperk gehouden; het getik der croquethamers klonk onder de olmen die het veld omzoomden, raketten rezen en daalden met kracht en verscheidene kaatsbanen en hekken van verschillende hoogten waren bijzonder geschikt om zich te oefenen in den bevalligen sprong, waardoor elk der meisjes vroeg of laat haar leven verwachtte te redden, als de dolle stier, die altijd komen zou, maar zich nog nooit had vertoond, haar loeiend op de hielen zat.

Een dezer kaatsbanen heette „Josie's Hof" en hier heerschte deze jonge dame als koningin; want zij was erg verzot op dit spel, en daar zij besloten had haar eigen kleine persoontje tot den hoogsten graad van volmaaktheid te ontwikkelen, kon men er haar elk vrij oogenblik met het een of ander slachtoffer harer speelwoede druk bezig vinden. Op zekeren helderen Zaterdagnamiddag had zij met Betsy gespeeld en het van haar gewonnen, want hoewel bevalliger, was de prinses niet zoo vlug als haar nichtje, en kweekte de rozen op hare wangen volgens bedaarder methoden.

„Och hemel, nu zijt gij vermoeid, en alle jongens zijn in die akelige kegelbaan, wat moet ik nu doen?"

zuchtte Josie, haar grooten, ronden tuinhoed achterover zettend, en treurig rondziende naar nieuwe werelden, die zij veroveren kon.

„Ik zal dadelijk weer spelen, zoodra ik wat ben afgekoeld; maar het is vervelend voor mij; want ik win nooit," antwoordde Betsy, terwijl zij zich met een koolblad koelte toewuifde.

Josie wilde juist naast haar gaan zitten op de rustieke bank en wachten, toen haar scherpziend oog in de verte twee mannelijke gestalten ontdekte in wit tricot gedoscht. Hun blauwe beenen schenen zich te bewegen in de richting van den strijd, die op eenigen afstand gestreden werd; maar zij mochten de plaats der worsteling niet bereiken; want met een kreet van vreugde sprong Josie op, om hen te gemoet te gaan, vast besloten deze door den hemel gezonden kampioenen in haren dienst te pressen. Beiden bleven staan, toen zij naar hen toe kwam vliegen; beiden groetten; maar o, hoe verschillend. De dikke nam onverschillig zijn hoed af en zette dien dadelijk weer op, alsof hij dit zware werk zoo spoedig mogelijk wilde afmaken; de slanke met de roode das, lichtte den zijnen met eene bevallige buiging omhoog, en hield dien in de hand, terwijl hij het blozende, ademlooze meisje aansprak, haar zoodoende een blik vergunnend op zijn ravenzwarte lokken, netjes gescheiden met een krulletje op het voorhoofd. Dolly was trotsch op die buiging, hij oefende er zich in voor den spiegel, maar schonk die niet aan iedereen, daar hij ze als een kunststuk beschouwde, alleen geschikt voor zijn schoonste en meest begunstigde vereersters; want hij was een knappe jongen, en verbeeldde zich een Adonis te zijn.

Klaarblijkelijk stelde de opgewonden Josie de eer, die hij haar aandeed, niet op prijs, want met een knikje verzocht zij beiden: „met haar mede te gaan kaatsen en zich niet stoffig en bezweet te gaan maken bij de jongens." Deze twee bijvoegelijke naamwoorden hadden uitwerking; want Stuffy was reeds warmer dan hem

lief was, en Dolly had een nieuw pak aan, dat hij zoo lang mogelijk netjes wilde houden, zich bewust zijnde dat het hem flatteerde.

„Blijde u van dienst te kunnen zijn," antwoordde de tweede, met eene beleefde buiging.

„Veel pleizier, ik zal mijn gemak nemen!" voegde de dikke er bij, hunkerend naar rust in de koele schaduw en een gezellig praatje met de prinses.

„Ja, dat is goed, ga Betsy maar een weinig troosten, want zij is geheel verslagen, en heeft wel wat opbeuring noodig. Ge hebt zeker wel wat lekkers in den zak, George, geef haar wat, dan kan Adolf haar raket krijgen. Ingerukt marsch!" en haar gevangenen voor zich uitdrijvend, keerde Josie in triumf naar de kaatsbaan terug.

Zwaar neêrvallend op de bank, die onder zijn gewicht kraakte, haalde Stuffy bereidwillig de doos met bonbons voor den dag, die hij altijd bij zich droeg, en onthaalde Betsy op flikjes en andere lekkernijen; terwijl Dolly moeite had om zich niet te laten verslaan door zijne zeer bekwame tegenpartij. Hij zou gewonnen hebben, wanneer hij niet het ongeluk had gehad te struikelen, waardoor er een afzichtelijke vlek op de knie van de nieuwe spanbroek kwam, die zijn gedachten afleidde en hem onverschillig maakte. Trotsch op hare overwinning, vergunde Josie hem te rusten, en voerde allerlei ironische troostgronden aan voor het ongeluk, dat hem klaarblijkelijk zeer bezwaarde.

„Wees nu geen oud wijf; het kan immers worden schoongemaakt. Toen ge vroeger op de wereld waart, zijt ge zeker een kat geweest, zoo bang zijt ge voor een beetje stof; of een kleêrmaker die nergens anders voor leeft dan voor zijn kleeren."

„Kom, plaag nu een overwonnene niet," antwoordde Dolly van zijne rustplaats in het gras, waar hij en Stuffy zich hadden uitgestrekt om plaats te maken op de bank voor beide meisjes. Een zakdoek was onder hem uitgespreid, en zijn elleboog rustte op een twee-

den, terwijl zijn oogen treurig staarden naar de bruingroene vlek, die hem bedroefde. „Ik zie er graag netjes uit; ik vind het niet beleefd in oude schoenen en bestoven kleederen voor dames te verschijnen. Onze jongens zijn heeren, óók in hunne kleeding," voegde hij er bij, min of meer door het woord „kleêrmaker" op zijn teenen getrapt; want hij stond bij een der leden van dat gild tamelijk dik in het krijt.

„De onzen ook; maar mooie kleêren alleen maken hier den heer nog niet. Wij vorderen heel wat meer," stoof Josie op, dadelijk voor de eer van haar college te velde trekkend, „Die jongens in „oude schoenen en bestoven kleêren" zulllen nog van zich doen spreken, als gij en uw mooie heertjes uwe dasjes strikt en uw haar parfumeert in vergetelheid Ik houd van oude laarzen en draag ze; maar ik heb een hekel aan fatten; gij ook niet Betsy?"

„Niet wanneer zij goed voor mij zijn en tot ons oude clubje behooren," antwoordde Betsy, Dolly toeknikkend om hem te bedanken, toen hij een al te nieuwsgierige rups van haar goudleêren laarsjes verwijderde.

„En ik houd van dames die altijd beleefd zijn en niet iemand afsnauwen omdat hij eene eigene meening heeft; gij ook niet, George?" vroeg Dolly, met zijn liefste lachje voor Betsy, en afkeurende blik op Josie.

Een rustig snurken was Stuffy's eenig antwoord; en een algemeen gelach herstelde voor een oogenblik den vrede. Maar Josie was er steeds op uit de heeren der schepping, die zich te veel airs gaven, te plagen, en wachtte haren tijd af voor een nieuwen aanval, wanneer zij eerst nog wat zou hebben gespeeld. Zij kreeg haar zin, want Dolly was een galante ridder, en gaf aan hare roepstem gehoor, Betsy verlatend die George zat uit te teekenen, zooals hij daar op zijn rug lag met zijn dikke beenen over elkaar, en zijn bolle roode wangen gedeeltelijk door zijn hoed bedekt. Dezen keer delfde Josie het onderspit, en kwam min of meer

verstoord terug, waarom zij den rustigen slaper wakker maakte door hem met een strootje in den neus te kittelen, totdat hij fniezend overeind kwam zitten, en gramstorig rondkeek naar die „duivelsche vlieg."

„Kom, word wakker, geef ons eens eene verhandeling over den goeden toon; gij piekfijne heeren moet, mij dunkt, onzen geest en onze manieren kunnen veredelen; want wij zijn immers slechts „arme boerenmeiden met slordige kleeren en lompe hoofddeksels," begon de „duivelsche vlieg," het vuur openend, boosaardig een van Dolly's ongelukkige gezegden aanhalend, dat hij zich eenmaal had laten ontvallen over zekere blauwkousen, die meer om boeken dan opschik gaven.

„Daar bedoelde ik u niet mede. Uw kleederen zijn bepaald netjes en uw hoeden naar den laatsten smaak," begon Adolf, door dezen ondoordachten uitroep zijn eigen vonnis vellend.

„Gevangen! Ik dacht dat gij jongens allen heeren waart, zoowel in manieren als in kleeding. Maar ge schimpt altijd op meisjes, die zich niet goed kleeden, en dat staat alles behalve mannelijk, heeft moeder mij gezegd;" en Josie meende den saletjonker, die voor menig altaar boog, wanneer het slechts keurig was versierd, hiermede een gevoeligen zet te hebben toegebracht.

„Daar heeft ze je leelijk te pakken, ouwe jongen! en ze heeft gelijk. Mij hoort ge nooit over kleederen of anderen onzin spreken," zeide Stuffy een geeuw onderdrukkend, en terwijl hij nog een stukje fondant in den mond stak om zich te verfrisschen.

„Gij weet over niets anders dan eten te praten, en dat staat een man nog leelijker. Gij zult nog eens eene keukenmeid trouwen en mettertijd een restauratie houden," lachte Josie, onmiddellijk haar vuur op hem richtend.

Deze vreeselijke voorspelling deed hem verstommen; maar Dolly had zich inmiddels hersteld en verplaatste wijselijk van tactiek veranderend, den oorlog op vijandelijk terrein.

„Daar gij goede manieren van ons wildet leeren, moet ik u doen opmerken, dat jonge dames van de wereld geen persoonlijke aanmerkingen maken of zedepreeken houden. Kleine meisjes, die nog niet weten hoe het behoort, doen het en denken grappig te zijn; maar ik verzeker u dat het lang niet fatsoenlijk is."

Josie, gekrenkt in de waardigheid harer veertien jaren, moest even bedaren van den schok „een klein meisje" te worden genoemd, en Betsy zeide, op den hooghartigen toon die oneindig vernietigender was dan Josie's lompe woorden:

„Dat is waar, doch wij hebben ons geheele leven met hooger ontwikkelde menschen verkeerd, praten dus niet over koetjes en kaltjes, zooals uwe jonge dames. Wij zijn zoo gewend aan degelijke gesprekken en elkander onze fouten te helpen verbeteren, dat wij geen flauwe praatjes kunnen maken."

Wanneer de prinses eene berisping gaf, werd die door de jongens meestal gedwee ontvangen; Dolly hield zich dus stil en Josie, het voetspoor van haar nichtje volgend, dat haar gelukkig gekozen scheen, riep uit:

O n z e jongens spreken gaarne met ons en nemen onze wenken ter harte. Z ij verbeelden zich niet overal verstand van te hebben en volmaakt te zijn op hun achttiende jaar, zooals de studenten van Harvard-College, vooral d e j o n g s t e n onder hen."

Josie was zeer voldaan over de wijze waarop zij zijn schot had beantwoord, en Dolly toonde dat hij geraakt was door den verbitterden toon, waarop hij met een minachtenden blik op de warme, bestoven luidruchtige groep in de kegelbaan, zeide:

„De jongens die gij hier hebt kunnen best alle vorming en beschaving gebruiken, die gij hun geven kunt, en ik ben blijde dat zij ze krijgen. Onze club bestaat grootendeels uit jongelieden van de beste familiën in het geheele land; wij hebben dus geen meisjes noodig om ons iets te leeren."

„Jammer dat er niet wat meer j o n g e n s bij zijn

zooals de onze. Zij stellen het college op prijs en doen er hun voordeel mede; zij zijn niet tevreden met student te zijn, zooveel mogelijk pret te maken en niet te studeeren. O! ik heb uw „jongelui" meermalen hooren spreken, en uw vaders zich het geld hooren beklagen en den tijd dien zij hebben verspild, alleen om u te kunnen doen zeggen dat ge student zijt geweest. Wat de meisjes betreft, ge zoudt er in alle opzichten beter aan toe zijn, wanneer zij ook werden toegelaten om u, luie schepsels te kunnen aansporen, zooals wij op ons college doen."

„Als gij zoo slecht over ons denkt, waarom draagt ge dan onze kleur?" vroeg Dolly, met het pijnlijk bewustzijn, niet veel ten voordeele van zijn Alma Mater te kunnen aanvoeren, maar toch besloten haar te verdedigen.

„Dat doe ik niet! Mijn hoed is scharlaken rood, niet karmozijn. Wat weet gij van kleuren!" spotte Josie.

„Ik weet dat een nijdige koe je spoedig op de vlucht zou jagen, als ge met die roode dakpan onder haar neus pronktet!" sarde Dolly terug.

„Laat haar komen; kunnen gij of uw volmaakte jonge dames dit nadoen?" en brandend van begeerte hare laatst aangeleerde toeren te vertoonen, liep Josie naar het dichtstbijzijnde hek, legde ééne hand op de bovenste dwarsplank en zweefde er zoo gemakkelijk als een vogeltje overheen.

Betsy schudde het hoofd, en Stuffy deed eene zwakke bijvalsbetuiging hooren, maar Dolly, die het beneden zich achtte zich door een meisje te laten overbluffen, nam een harden aanloop en kwam naast Josie op zijn voeten terecht, terwijl hij kalm zeide:

„Kunt gij dat dan?"

„Nog niet, maar binnenkort wel."

Daar zijne tegenpartij door zijn vluggen sprong eenigszins beter over hem scheen te gaan denken, begon ook Dolly minder verbitterd te worden, en was zoo vriendelijk nog eenige andere toeren te vertoonen van denzelfden

aard, geheel onbewust, dat hij in een valstrik geloopen was; want de donkerroode verf van het hek, niet aan zulk eene harde behandeling gewoon, gaf af en maakte strepen over zijn schouders, toen hij eene rugwaartsche duikeling maakte en lachend opkeek, om beloond te worden met de ergerlijke opmerking:

„Als ge weten wilt wat karmozijn is, kijk dan eens op uw rug; het zit er netjes opgedrukt en zal er wel niet uitgewasschen kunnen worden, denk ik."

„Te drommel! zou het niet?" riep Dolly, terwijl hij vruchtelooze pogingen aanwendde om een blik op zijn rug te slaan en ze eindelijk opgaf toen hij het onmogelijke er van begon in te zien.

„We moesten liever heengaan, Dolf," zeide de vredelievende Stuffy, begrijpend dat het verstandig zou zijn zich terug te trekken, voordat eene nieuwe schermutseling volgde, te meer daar zijn eigen partij het onderspit scheen te delven.

„Overhaast u vooral niet; blijf nog wat rusten; ge zult het wel noodig hebben, na de vreeselijke geestesinspanning van deze week. Het is tijd voor onze Grieksche les, kom, Betsy. Goedenmiddag, heeren." En met overdreven beleefdheid ging Josie vooruit, den hoed strijdlustig achterover gezet en haar raket als een banier over den schouder, want daar zij het laatste woord had gehad, begreep zij, zich eervol te kunnen terugtrekken als overwinnares.

Dolly vereerde Betsy met zijn mooiste buiging, maar zoo koel mogelijk en Stuffy liet zich wellustig achterover vallen in het gras met de beenen omhoog, terwijl hij op droomerigen toon mompelde:

„Kleine Jo is zoo nijdig als een spin vandaag. Ik ga nog een dutje doen. 't Is te warm om te spelen."

„Dat is het. 't Zal me benieuwen of ze gelijk had met die beestachtige verf?" En Dolly ging zitten om te probeeren de vlekken met zijn zakdoek weg te maken. „Slaap je?" vroeg hij, na eenige oogenblikken met die opwekkende bezigheid te hebben doorgebracht,

vreezende dat zijn makker het te veel naar den zin zou hebben, terwijl hij zich zat te verbijten van ergernis.

„Neen. Ik lag te denken dat Jo niet ver bezijden de waarheid was met „niet studeerende studenten." Het is schande dat wij zoo weinig leeren, terwijl wij moesten blokken als Morton en Torry en de rest. Ik heb nooit naar het college gewild, maar mijn oude heer zond mij er heen. Ik zie er het voordeel nog niet van in, voor geen van ons beiden!" antwoordde Stuffy met een diepen zucht, want hij had een hekel aan werken en nog twee lange jaren van studie vóór zich.

„Och! 't geeft iemand prestige, weet je. Wij behoeven daarom nog niet te blokken. Ik ben van plan een vroolijk leventje te leiden. Maar tusschen ons gezegd, het zou toch wel jolig wezen, als wij ook meisjes in ons college hadden. „Anders „weg met de studie!" is mijn leus. Maar als wij toch in den tredmolen moeten loopen, zou het allemachtig plezierig zijn, als we een paar van die lievertjes bij ons hadden, om ons gezelschap te houden. Zou het niet."

„'k Wou dat ik er drie hier had op het oogenblik, een om mij te bewaaien, een om mij te kussen, en een om mij limonade met ijs te brengen!" zuchtte Stuffy, met een verlangenden blik naar het huis, vanwaar geen hulp kwam opdagen.

„Is gerstebier ook goed?" vroeg eene stem achter hen, die Dolly deed opspringen en Stuffy als een verschrikte schildpad op zijde rollen deed.

Op de bank achter hen, zat tante Jo, met twee kruiken, aan een riem over hare schouders geslagen, verscheiden tinnen kroesen in de hand en een ouderwetschen tuinhoed op het hoofd.

„Ik was bang dat de jongens zich ziek zouden drinken aan ijswater, daarom heb ik wat van mijn onschadelijk lekker bier hierheen gebracht; zij hebben gedronken als visschen; maar Silas was bij mij, zoodat ik nog voorraad heb. Lust ge ook wat?"

„Ja, als 't u belieft; heel graag. Laat ons inschenken."

En Dolly hield den kroes die Stuffy verheugd vulde; beiden zeer in hun schik, doch min of meer bevreesd, dat zij nog meer gehoord had dan den wensch, dien zij zoo onverwacht vervullen kwam.

Tante Jo, die er met hare kruiken en kroesen als eene bedaagde marketenster uitzag, bewees dat dit het geval was geweest, want, terwijl de jongens op hare gezondheid stonden te drinken, zeide zij:

„Ik was blijde u te hooren zeggen dat gij gaarne meisjes op uw college zoudt willen hebben; maar ik hoop dat gij, voordat zij er komen, met wat meer eerbied over haar zult leeren spreken, want dat zal de eerste les zijn, die zij u zullen geven."

„Waarlijk mevrouw, ik zei het alleen in scherts," begon Stuffy, haastig een teug verzwelgend.

„Ik ook, ik verzeker u dat — dat ik ze hoogacht," stotterde Dolly, wien de angst om het hart sloeg; want hij begreep dat hem eene boetpredikatie te wachten stond.

„Niet op de rechte manier. Onbeduidende meisjes mogen er op gesteld zijn „lievertjes" of zoo iets te worden genoemd; maar degelijke jonge vrouwen zijn er op gesteld, als redelijke wezens behandeld te worden, en niet als speelpoppen. Ja ik moet u de les lezen, dat is mijne roeping, en gij hebt het verdiend. Zet dus uwe ooren maar wijd open."

Tante Jo lachte; maar zij meende het toch ernstig; want zij had gedurende den afgeloopen winter aan alles kunnen merken, dat de jongens het leven begonnen te zien op eene wijze, die zij ten sterkste afkeurde.

Beiden waren ver van huis, hadden overvloedig zakgeld, en waren zoo onnoozel, nieuwsgierig en lichtgeloovig als de meeste knapen van hun leeftijd. Zij hielden niet van boeken, en misten daarom den steun, die verscheidene ijverige jongelieden voor kwaad behoedt; de een zoo toegeeflijk voor zichzelf, gemakzuchtig en aan weelde gewoon, dat hij licht was over te halen door alles wat eenigszins de zinnen streelde;

de ander, ijdel — als alle knappe jongens — vol verwaandheid, en zoo begeerig bij zijn kameraden gezien te zijn, dat hij alles wilde doen om daartoe te geraken. Deze karaktertrekken en zwakheden maakte beiden bizonder vatbaar voor de verleidingen, die genotlievende en zwakke jongens bestormen. Tante Jo kende hen door en door, en had hun reeds terloops menig waarschuwend woord toegevoegd; maar in den laatsten tijd schenen zij verscheidene harer vriendelijke raadgevingen niet te willen begrijpen; doch nu moesten zij, en mevrouw Bhaer was vast besloten hen eens terdege onderhanden te nemen; want jarenlange ondervinding met jongens, had haar moed en handigheid geleerd in het bespreken van sommige gevaren, die gewoonlijk met stilzwijgen worden voorbijgegaan, totdat het te laat is voor iets anders, dan medelijden en verwijt.

„Ik wil als eene moeder tot u spreken, omdat de uwen ver van hier zijn; en er dingen bestaan die moeders het best kunnen behandelen als zij haar plicht doen," begon zij plechtig uit de diepte van haren grooten tuinhoed.

„Groote Goden! Nu zullen wij er van lusten!" dacht Dolly; terwijl Stuffy den eersten uitbrander kreeg, toen hij zich ter versterking nog een kroes bier wilde inschenken.

„Dat zal u niet hinderen, maar ik moet u waarschuwen voor het gebruik van anderen drank, George. Over gulzigheid heb ik het reeds dikwijls gehad, en als ge nog een paar malen ziek zijt geweest, zult ge wel verstandiger worden. Maar drinken is een veel ernstiger zaak en leidt tot erger kwaad, dan wat alleen uw lichaam benadeelt. Ik heb u over wijn hooren meepraten alsof ge er verstand van hebt en er meer van houdt dan voor een jongen dienstig is. Begin om 's Hemels wil niet met die gevaarlijke liefhebberij, omdat het volgens uw zeggen zoo mannelijk staat en de anderen het ook doen. Houd er onmiddellijk mede op en leer dat „matigheid in alle dingen," de eenige goede leefregel is."

„Ik gebruik alleen staalwijn, op mijn woord van eer! Ik heb versterkende middelen voor mijn zenuwen noodig, die door het studeeren in de war zijn geraakt," verzekerde Stuffy, zijn kroes nederzettend, alsof ze hem de vingers brandde.

„Vleesch en meelkost zullen uwe zenuwen beter versterken dan al die huismiddeltjes. Al wat gij noodig hebt is geregeld werk en eenvoudige kost, en ik wilde dat ik je eenige maanden veilig bij mij kon hebben. Ik zou u wel leeren loopen zonder te hijgen en u er aan gewennen het evengoed te kunnen stellen zonder vier of vijf maaltijden per dag. Welk een dwaze hand is dat voor een man! Ge moest u schamen!" En tante Jo pakte het vleezige lichaamsdeel, met diepe kuiltjes op elken knokkel, dat onrustig morrelde aan den riem om een buik veel te dik voor een jongen van zijn leeftijd.

„Ik kan het niet helpen — wij worden allen zwaarlijvig; het is een familiekwaal," voerde Stuffy ter zijner verdediging aan.

„Reden te meer om matig te leven. Wilt ge zoo gaarne jong sterven, of uw geheele leven sukkelen?"

„Neen, mevrouw!"

Stuffy keek zoo benauwd, dat tante Jo hem niet nog harder wilde vallen over zijn ontluikende zonden, waarvan zijn al te toegeeflijke moeder grootendeels de kiemen had gelegd; daarom verzachtte zij eenigermate den toon harer stem en voegde er bij, met een tikje op de vleezige hand, zooals zij placht te doen toen het nog een handje was, dat klontjes uit haren suikerpot kaapte.

„Wees dan voorzichtig; want het karakter van een mensch staat op zijn gelaat geschreven; en ge wilt toch geen vraatzucht in het uwe hebben, denk ik?"

„Waarachtig niet! Geef mij als 't u beliett een gezond diëet op en ik zal er mij aan houden als ik kan. Ik word ontegenzeggelijk dik en vind het lang niet lang niet prettig; mijn lever is ook traag en ik heb hoofd-

pijn en hartkloppingen. Moeder zegt dat het van het harde werken komt, maar het kan ook van het vele eten komen." En Stuffy loosde een zucht van spijt over de lekkernijen die hij zich voortaan ontzeggen moest en tegelijk van verlichting dat zijn hand vrij was, en hij zijn riem een gaatje wijder kon zetten.

„Dat zal ik doen; volg mijn raad en binnen een jaar zult ge een man zijn en geen meelzak. Nu, Dolly;" en tante Jo wendde zich tot den anderen boosdoener, die in zijn schoenen stond te beven, en wenschte dat hij niet gekomen was.

„Maakt ge nog evenveel werk van het Fransch als verleden winter?"

„Neen, mevrouw ik heb er geen pleizier in — dat wil zeggen — ik — ik — ben op 't oogenblik druk aan het Grieksch," antwoordde Dolly, moedig beginnend, daar hij volstrekt niet vermoedde wat deze vreemde vraag beduiden moest, totdat eene plotselinge herinnering hem in de war bracht en met groote opmerkzaamheid naar de punten zijner laarzen deed kijken.

„O, hij neemt er geen les in; hij leest alleen Fransche romans, en gaat naar de comedie als er Opera-Bouffes worden gegeven," zeide Stuffy, zonder het te weten mevrouw Bhaer's vermoedens bevestigend.

„Dat heb ik gehoord, en daar wilde ik juist eens over spreken. Ted kreeg plotseling lust om op dezelfde manier Fransch te gaan leeren, naar aanleiding van een of ander dat gij hem hebt gezegd, Dolly; daarom ging ik er zelf heen, en ben tot de ontdekking gekomen dat het geen plaats voor een fatsoenlijke jongen is. Gij m a n n e n, waart in uw element, maar ik zag met blijdschap dat de jongeren er even beschaamd uitzagen als ik mij daar gevoelde. De anderen schenen zich kostelijk te vermaken, en stonden, toen wij naar buiten kwamen, de geschilderde dames op te wachten om met haar te gaan soupeeren. Zijt gij ooit met hen uit geweest?"

„Eens."

„Pret gehad?"

„Neen mevrouw; ik — ik ben gauw heengegaan," stamelde Dolly met een gezicht zoo rood als zijn schitterende das.

„Het doet mij genoegen dat gij het blozen nog niet hebt verleerd; maar dat zal spoedig gebeuren, als gij met die soort studie voortgaat en alle schaamte aflegt. Het gezelschap van zulke vrouwen zal u ongeschikt maken voor den omgang met beteren, u in ongelegenheid brengen, en tot zonde en schande voeren. Waarom verbieden de overheden dit kwaad niet, zij weten toch hoe gevaarlijk het is? Het hart kromp mij inéén, toen ik die jongens, die t'huis en in hun bed moesten zijn, zag heengaan om een nacht in losbandigheid door te brengen. die, wie weet hoe velen van hen, het leven voor altijd verwoesten hielp"

De jongens keken verschrikt bij mevrouw Bhaer's heftig protest tegen een door de mode van den tegenwoordigen tijd gewettigd vermaak, en wachtten met een schuldig geweten op wat er verder komen zou, Stuffy verheugd dat hij nooit aan zulke nachtelijke zwelgerijen had deelgenomen en Dolly innig dankbaar „dat hij gauw was heengegaan." Met een hand op beider schouder en elke bestraffende uitdrukking verbannend van haar gelaat, ging tante Jo, die voor hen doen wilde wat geen andere vrouw zou en het met zachtheid wilde doen, op haren meest moederlijken toon voort:

„Mijn beste jongens, wanneer ik niet van u hield, zou ik zulke dingen niet zeggen. Het is niet prettig om aan te hooren, dat weet ik; maar mijn geweten dwingt mij tot spreken, wanneer een woord van mij u beiden behoeden kan voor de twee zwaarste zonden, die een vloek zijn voor de wereld en zoo menig jongmensch ten verderve voeren. Gij begint nu juist hare verlokkingen te gevoelen, en spoedig zal het u zwaar vallen terug te gaan. Keert terug nu — terwijl het nog tijd is, ik smeek u, en redt niet alleen uzelven, maar helpt anderen door een goed voorbeeld. Komt tot mij,

wanneer u iets hindert; weest niet verlegen of beschaamd; ik heb menigmaal treuriger bekentenissen aangehoord, dan gij mij waarschijnlijk ooit zult doen en menigen armen drommel kunnen troosten, die uit gebrek aan een waarschuwend woord op het geschikte oogenblik, den verkeerden weg was opgegaan. Doet dit, dan zult ge uwe moeders met onbezoedelde lippen kunnen kussen, en mettertijd het recht hebben de liefde van een onschuldig meisje te verwerven."

„Ja, mevrouw! Dank u! — U hebt volkomen gelijk; maar het is drommels lastig voet bij stuk te houden, wanneer dames iemand wijn aanbieden en deftige heeren hun dochters eene voorstelling van „Aimée" laten bijwonen," zeide Dolly, die moeielijkheden voorzag, hoewel overtuigd, dat het hoog tijd werd er een stokje voor te steken.

„Dat is het; maar des te meer eer voor hen, die den moed en het verstand hebben, om de openbare meening of den invloed van slechte en onverschillige mannen en vrouwen te weerstaan. Richt u naar de menschen, die gij het meeste hoogacht, en door hen na te volgen, zult gij de achting verwerven van anderen, die opzien tot u. Ik heb liever dat mijn jongens worden uitgelachen en door honderden dwazen met den nek worden aangezien, dan dat zij verliezen wat, eenmaal verloren, geen macht ter wereld hun teruggeven kan — onschuld en achting voor zichzelven. Het verwondert mij niet, dat het u moeielijk valt „voet bij stuk" te houden, wanneer boeken, schilderijen, balzaal, schouwburg en straat van verleiding wemelen; toch kunt ge weerstand bieden, als ge wilt. Verleden winter maakte mevrouw Brooke zich wel eens ongerust over John's late uitblijven; maar toen zij hem sprak over wat hij tegen middernacht al zoo zien en hooren moest op zijn weg van en naar de courant, antwoordde hij op zijn ernstige manier: „Ik weet wat u bedoelt, moeder, maar niemand behoeft slecht te worden, tenzij hij wil"

„Net iets voor den dominee!" riep Stuffy, met een goedkeurenden lach op zijn bol gezicht.

„Ik ben blijde dat u ons dit hebt verteld. Hij heeft gelijk, en het is juist omdat hij niet slecht wil worden, dat wij hem allen zooveel achting toedragen," voegde Dolly er bij, haar aanziende met een blik, die zijne Mentor verzekerde, dat zij de rechte snaar had doen trillen en een geest van navolging had opgewekt, die hem misschien van meer dienst zou zijn dan al hare woorden. Dit was haar voldoende, en terwijl zij aanstalten maakte om de rechtbank te verlaten, waarvoor hare misdadigers verhoord en schuldig waren bevonden, doch wie zij genade had verleend, zeide zij:

„Weest dan voor anderen, wat John voor u is — een navolgingswaardig voorbeeld. Vergeeft mij dat ik u heb gestoord, mijn jongens, en onthoudt mijn kleine preek. Ik denk dat ze u goed zal doen, al komt ge het zelf nooit te weten. Een vriendelijk woord — ter loops geuit en opgevangen, helpt soms verbazend, en daarvoor zijn oude menschen hier — anders heeft hun ondervinding weinig waarde. Gaat nu mede de jongelui opzoeken. Ik hoop, dat ik nooit het hek van Plumfield voor u zal moeten sluiten, zooals ik voor eenigen van uw „heeren" moest doen. Ik wil mijn jongens en meisjes rein houden als ik kan en Plumfield moet dezelfde gezonde plaats blijven, waar de goede ouderwetsche deugden worden onderwezen en nageleefd."

Diep geschokt door deze ijselijke bedreiging, hielp Dolly haar zeer onderdanig van de bank en ontlastte Stuffy haar van de ledige kruiken, terwijl hij de plechtige gelofte aflegde, zoolang vleesch en bloed het konden uithouden, geen ander brouwsel of sterkeren drank te gebruiken dan gerstebier. Natuurlijk dreven zij den spot met „moeder Bhaer's preek" zoodra zij alleen waren, maar er was niet anders te verwachten van „heeren als wij," maar in het binnenste van hun hart waren zij er haar toch erkentelijk voor, dat zij hun slapend geweten had wakker gemaakt, en hadden later meer dan eens gelegenheid dit halfuurtje in de kaatsbaan dankbaar te herdenken.

# HOOFDSTUK XVII.

## Bij de meisjes.

Hoewel deze geschiedenis over tante Jo's jongens handelt, mogen hare meisjes niet worden verwaarloosd, omdat zij in deze kleine republiek eene niet onbelangrijke plaats vervulden, en er bizondere zorg voor gedragen werd, haar geschikt te maken om den stand, dien zij later zouden bekleeden, waardig op te houden in de groote republiek, die haar een wijder arbeidsveld en ernstiger plichten zou geven! Velen trokken het meeste nut uit haren dagelijkschen gezelligen omgang met anderen en deden menschenkennis op, want een degelijk karakter wordt niet uitsluitend door kundigheden gevormd, maar neemt de ondervinding tot leermeesteres en het leven tot studieboek. Anderen legden zich alleen op geestesontwikkeling toe en liepen gevaar zich te overwerken, onder den indruk, dat in geheel Nieuw-Engeland heerscht, dat kennis tot elken prijs verkregen moet worden, geheel vergetend dat een krachtig gestel en gezond verstand oneindig meer waarde hebben. Dan was er nog eene derde klasse van eerzuchtige meisjes, die nauwelijks wisten wat zij wilden, maar dorstten naar alles, wat haar in staat kon stellen de wereld in te gaan en aan den kost te komen, hetzij door noodzakelijkheid daartoe gedreven, door den drang van een of ander verborgen talent of de zucht, aan jonge krachtige gestellen eigen, om zich los te rukken van een bekrompen leven, dat geen voldoening meer schenkt.

Op Plumfield vonden allen hare gading; er was plaats voor ieder die aanklopte, en allen, zonder onderscheid van sexe, rang, godsdienst of kleur, werden er hartelijk verwelkomd. Er heerschte nog wel vooroordeel, afgunst,

wanorde en spot, waartegen onophoudelijk moest worden gewaakt, maar de faculteit van het college was samengesteld uit opgeruimde, hoopvolle mannen en vrouwen, die uit kleiner beginselen wel grootscher hervormingen hadden zien ontstaan, en ten spijt van tegenwerking veld zagen winnen tot eer en voorspoed van het volk. Daarom werkten zij onvermoeid voort en wachtten hunnen tijd af, met steeds aangroeiend vertrouwen, nu jaar op jaar hun aantal wies, hunne plannen slaagden en het gevoel van nuttig te zijn hun een streelende voldoening schonk.

Onder de verschillende gewoonten, die natuurlijk langzamerhand waren ontstaan, was er één bizonder nuttig en aantrekkelijk voor de „meisjes," zooals de jonge vrouwen het liefst werden genoemd. Deze was niet anders dan een uitvloeisel van het naaiuurtje, dat nog door de drie zusters was voortgezet, lang nadat de werkdoosjes tot groote manden met verstelgoed waren uitgedijd. Zij hadden het allen even druk, maar toch legden zij het er op toe, des Zaterdagsavonds bij een van hun drieën bijeen te komen; want zelfs de klassieke parnassus had zijn vertrekje, waar mevrouw Amy dikwijls te midden harer dienstboden gezeten, dezen naaien en verstellen leerde, en daardoor tevens een voorbeeld van netheid en zuinigheid gaf, daar zij, de rijke dame, zich niet ontzag zelf hare kousen te stoppen en knoopen aan te zetten. Zoo zaten deze huiselijke vrouwen in de vredige binnenkamers te midden harer dochters, omringd door verstelgoed en boeken, te werken en te onderwijzen, menigen nuttigen wenk gevend als zij spraken over kookkunst en scheikunde, tafellinnen en godsdienst, prozaïsche plichten en onvervalschte poëzie.

Mevrouw Meta was de eerste die eene uitbreiding van dezen kring had voorgesteld; want toen zij met moederlijke bezorgdheid de rondte onder de meisjes deed, ontdekte zij in dat gedeelte der opvoeding een treurig gebrek aan vlijt, orde en vaardigheid. Latijn, Grieksch, hoogere wiskunst en allerlei andere kunsten bloeiden;

maar stof verzamelde zich op de werkmandjes, ellebogen kwamen door versleten mouwen kijken en eenige der blauwe kousen hadden groote behoefte aan maasbal en naald. Bevreesd dat de gewone spotnaam voor geleerde vrouwen ook op „onze meisjes" van toepassing zou kunnen worden, troonde zij twee of drie der slordigste aan een zacht lijntje met zich naar huis, en maakte haar het uurtje zoo gezellig, de les zoo aangenaam, dat zij den wenk ter harte namen, dankbaar waren voor de hulp en verzochten terug te mogen komen. Al heel gauw vroegen anderen verlof ook van de partij te mogen zijn, als eene aangename afwisseling van de droge dagelijksche plichten, en spoedig was het zulk een begeerd voorrecht, dat het oude museum voorzien moest worden van naaimachines, schommelstoelen en een gezellige stookplaats; zoodat goed of slecht weer, de naalden ongehinderd in beweging konden zijn.

Hier was mevrouw Meta in haar element en zwaaide de groote schaar als eene koningin, terwijl zij patronen knipte, kleedingstukken paste, of Daisy, hare rechterhand, aanwijzingen gaf omtrent het opmaken van hoeden of het afwerken met strikjes en kanten, die aan het eenvoudigst kostuum bevalligheid bijzetten, en arme of bezige meisjes zooveel geld en tijd sparen. Mevrouw Amy zorgde voor de ontwikkeling van het schoonheidsgevoel, en besliste de groote vraag van teint en kleuren; want weinige vrouwen, zelfs de meest geleerden, missen de zucht tot opschik, die menig leelijk gezicht aantrekkelijk maakt, evengoed als menig mooi gelaat afschuwelijk, wanneer gebrek aan smaak er mede samengaat. Zij zorgde ook op hare beurt voor boeken en bracht gewoonlijk een of ander werk over kunst mede, waarmede zij dweepte. Dit werd dan door Betsy voorgelezen, terwijl Josie deze taak te beurt viel, wanneer een harer ooms een nieuwen bundel gedichten of een nieuw tooneelstuk ter lezing aanbevolen had. Tante Jo hield kleine voordrachten over gezondheid, godsdienst,

politiek en gebeurtenissen van den dag, waar iedereen belang in stelt.

Het was verwonderlijk te zien hoe vooroordeel op de vlucht werd gedreven, naarmate heldere begrippen veld wonnen, hoe onverschilligheid voor belangstelling plaats maakte, en schrandere hoofden tot nadenken werden gebracht, terwijl geest en gevatheid de gesprekken kruidden, waardoor elke lezing of voordracht onvermijdelijk werd gevolgd. Dus droegen de nu met zorgvuldig gestopte kousen bekleedde beenen, verstandiger hoofden dan te voren, en bedekten de keurige japonnetjes warmer harten, waarin edeler voornemens hadden post gevat, en de handen die naald en vingerhoed ter zijde legden voor pen, atlas en woordenboek, werden beter geschikt mede te werken in het groote arbeidsveld der wereld, hetzij hunne bezigheid in het trekken aan een wiegetouw of in het verzorgen van zieken zou bestaan.

Op zekeren dag ontstond er eene levendige gedachtenwisseling over „beroepen en ambachten voor vrouwen." Tante Jo had over dit onderwerp iets voorgelezen, en vroeg nu elk der twaalf om haar heen zittende meisjes wat zij van plan was te doen, wanneer zij het college verlaten had. De antwoorden luidden als gewoonlijk: Onderwijzeres worden, moeder helpen in de huishouding, kunst bestudeeren, of voor doctores leeren enz., maar bijna allen eindigden met: „totdat ik trouw."

„Maar als ge niet trouwt, wat dan?" vroeg tante Jo, die zichzelf weer jong begon te gevoelen, bij het luisteren naar de openhartige antwoorden en het zien der peinzende, vroolijke of levendige gezichten

„Oude vrijsters worden, denk ik. Ellendig, doch onvermijdelijk, omdat er toch reeds zooveel overtollige vrouwen zijn, antwoordde eene bewegelijke schoone, veel te lief om voor zulk een eenzaam bestaan te behoeven te vreezen, tenzij zij het zelf verkoos.

„Het is altijd goed er op te zijn voorbereid en zich tot nuttige, niet overtollige, vrouwen te vormen. Deze laatste klasse bestaat, tusschen twee haakjes, grooten-

deels uit weduwen; ge behoeft dit dus niet als een hatelijkheid op het oude vrijsterschap te beschouwen."

„Dat is ten minste één troost. Oude vrijsters worden niet half zoo meer zoo bespot als vroeger sedert eenigen beroemd zijn geworden en het bewijs hebben geleverd, dat een vrouw niet een half maar een heel schepsel is, en ook op eigen beenen kan staan."

„Toch heb ik er een hekel aan. Wij kunnen ons niet allen beroemd maken. Wat blijft ons dus anders over, dan stil in een hoekje te zitten toekijken?" vroeg een niet bepaald mooi meisje, met een ontevreden gezicht.

„Opgeruimdheid en tevredenheid aankweeken, als ge niets anders kunt doen. Maar er zijn zoovele kleinigheden te verrichten, dat niemand „stil behoeft te zitten toekijken," tenzij hij het verkiest," zeide mevrouw Meta lachend, terwijl zij het meisje den nieuwen hoed opzette, dien zij pas voor haar had opgemaakt.

„Dank u wel. Ja mevrouw Brooke, ik begrijp waar u heen wilt; het is eene kleinigheid, maar zij maakt mij netjes en gelukkig — en dankbaar," voegde zij er met een vroolijken blik bij, den liefdedienst en het lesje even bereidvaardig aannemend als ze werden gegeven.

„Eene der beste en liefste vrouwen die ik ken, heeft jaren lang haar leven aan verdoolden en armen gewijd en zal er mede voortgaan, totdat zij de lenigende handen samenvouwt bij het ingaan van de eeuwige rust. Zij doet van alles — verwaarloosde kinderen opnemen en een veilig tehuis bezorgen, gevallen meisjes redden en arme zieke vrouwen oppassen; zij naait, breit, draaft, bedelt en werkt dag aan dag voor de armen, voor geene andere belooning dan de dankbaarheid der behoeftigen; de liefde en achting der rijken, die deze heilige Mathilda tot hun aalmoezenierster maken. Dat noem ik een welbesteed leven en ik denk dat dit eenvoudige vrouwtje een hoogere plaats in den hemel zal krijgen, dan menigeen onder hen, die de wereld van zich hebben doen spreken."

„Ja. prachtig is het, mevrouw Bhaer; maar erg vervelend voor jonge menschen. Wij willen wel wat pret hebben, voordat wij in het gareel stappen," zeide een derde jonge dame, met een schrander gezicht.

„Geniet zooveel ge kunt, beste, maar als ge uw brood verdienen moet, tracht het dan door opgeruimdheid te verzoeten, niet te verbitteren, door elken dag opnieuw gevoelden spijt dat het geen koek is. Ik had vroeger de gewoonte mijn lot bizonder hart te vinden vinden, omdat ik eene min of meer lastige dame den tijd korten moest; maar uit boeken, die ik in hare sombere bibliotheek las, heb ik later heel wat nut getrokken en de goede, oude ziel vermaakte mij Plumfield, voor mijn „vriendelijke hulp en liefderijke zorg." Ik verdiende het niet, maar dank zij de raadgevingen mijner verstandige moeder trachtte ik toch altijd vroolijk en opgeruimd te zijn en zooveel mogelijk genoegen te vinden in plicht."

„Sakkerloot! als ik in zulk een plaats mede verdienen kon, zou ik den geheelen dag zingen en een engel van lieftalligheid zijn; maar men moet het er op wagen en krijgt misschien niets voor al zijn moeite. Daar kom ik niet in," zeide het slimme meisje, dat met veel eerzucht en weinig middelen gezegend, een niet al te zorgeloos leven had.

„Doe het niet om de belooning; maar wees overtuigd dat zij niet uitblijven zal, al komt zij niet in den verwachten vorm. Een geheelen winter lang heb ik hard gewerkt om roem en geld te winnen; maar kreeg geen van beide en was bitter teleurgesteld. Een jaar daarna ontdekte ik er twee prijzen door gewonnen te hebben; vaardigheid met de pen, en — professor Bhaer."

Als de meisjes lachten hartelijk mede met tante Jo, die bij zulke gesprekken altijd voorbeelden uit het leven greep, tot groot genoegen harer toehoordsters.

„U is ook alles medegeloopen," begon het ontevreden dametje, welker geest boven nieuwe hoeden zweefde, hoe welkom ze ook waren.

„Toch werd zij vroeger „Ongeluks-Jo" genoemd en kreeg nooit wat zij verlangde, voordat zij alle hoop er op had laten varen," zeide mevrouw Meta.

„Dan zal ik dadelijk alle hoop opgeven, misschien worden mijn wenschen dan vervuld. Ik verlang niet anders dan mijn ouders en broeders en zusters te helpen en een goede school te krijgen."

Neem dit gezegde tot richtsnoer: „Houd uw spinrokken gereed, en de Heer zal voor het vlas zorgen"," antwoordde tante Jo.

„Dat moesten wij eigenlijk allen doen, als wij oude vrijsters moeten worden," zeide de aardige deern, er vroolijk bijvoegend: „Ik zou het, dunkt mij over het algemeen wel prettig vinden — zij zijn zoo onafhankelijk. Tante Jenny bijvoorbeeld kan doen wat zij wil, en behoeft niemands toestemming te vragen; maar moe moet pa over alles raadplegen. Ja, Sally gij kunt mijn kans krijgen, dan word ik een „vaatje zuur bier", zooals mijnheer Plock zegt."

„Gij zult de eerste zijn die het juk opneemt, wacht maar eens of ik geen gelijk heb. Niettemin wel bedankt voor de bereidwilligheid."

„Nu, ik zal in elk geval mijn spinrokken gereed houden, en het vlas nemen zooals het komt — enkel of dubbel getwijnd, zooals het den goden behaagt."

„Dat is de ware manier, Nelly. Blijf steeds zoo denken; dan zult ge ervaren hoe gelukkig het leven is, met een moedig hart, een vlijtige hand en drukke bezigheden."

„Niemand maakte ooit bezwaar tegen huiselijke bezigheden en vermaken, al zijn ze nog zoo vermoeiend, maar zoodra wij beginnen te studeeren, zeggen de menschen dat wij er niet tegen kunnen en raden ons voorzichtig te zijn. Ik heb alles geprobeerd, totdat het mij zoo ging vervelen dat ik naar het college ging; ofschoon mijne familie overspanning der zenuwen en een vroegtijdigen dood voorspelt. Zoudt u denken dat er gevaar voor is?" vroeg het statige meisje, met een

angstigen blik naar de weerkaatsing van het bloeiend gelaat in den spiegel tegenover haar.

„Zijt ge sterker of zwakker geworden, sedert ge twee jaren geleden hier kwaamt, juffrouw Winthrop?"

„Sterker van gestel en veel gelukkiger gestemd. Ik dacht dat ik van verveling zou sterven; maar de doctoren noemden het: „nerveuse irritabiliteit". Daarom is mama zoo bang voor mij geworden."

„Wees gerust, beste; uw werkzaam brein had behoefte aan voedsel; het krijgt nu volop en een eenvoudig werkzaam leven is beter voor u dan weelde en uitspatting. Het is klinkklaren onzin te beweren, dat een meisje niet evengoed kan leeren als een jongen. Volproppen is voor beiden verkeerd; maar met een weinig goede zorg zijn beiden er te beter om; geniet dus onbezorgd het leven, waartoe uwe neiging u aandreef, en wij zullen toonen dat verstandige geestesarbeid een beter geneesmiddel is voor prikkelbaarheid der zenuwen dan staalwijn en romannetjes op de sofa, een klip waarop tegenwoordig veel te veel jonge meisjes stranden. Zij branden de kaars aan weerskanten, en wanneer het lichtje uitgaat, wanneer zij bezwijken, krijgen de boeken de schuld, niet de bals."

„Dokter Nan vertelde mij van een harer patiënten die zich verbeeldde dat zij aan een hartkwaal leed, totdat Nan haar verbood een corset te dragen, sterke koffie te drinken en 's nachts te dansen, en haar een poosje geregeld leven, eten, slapen en wandelen liet. Nu is zij zoo gezond als een visch. Gezond verstand contra mode," zei Nan.

„Ik heb geen last van hoofdpijn gehad sedert ik hier ben, en kan dubbel zoo goed leeren als t'huis. Het komt van de lucht denk ik, en van het genot de jongens voorbij te streven," zeide een ander meisje, zich met den vingerhoed tegen het hooge voorhoofd tikkend, als wilde zij zeggen dat het vlugge brein daarachter goed in orde was, en in de dagelijksche inspanning die zij het verschafte, behagen vond.

„Op qualiteit komt het aan, niet op quantiteit; dat is de zaak. Onze hersenen mogen kleiner wezen, maar ik heb nooit kunnen bemerken dat zij daarom minder zijn en als ik mij niet vergis is de jongen met het grootste hoofd in onze klasse de domste," zeide Nelly, op een gewichtigen toon, die een storm van vroolijkheid teweegbracht; want allen wisten dat de jonge Goliath, dien zij bedoelde, tot groote ergernis van hemzelf en zijn makkers door deze geestige David in menigen strijd verslagen was, altijd in figuurlijken zin.

„Mevrouw Brooke, moet ik van links of van rechts beginnen te plooien?" vroeg het knapste meisje der Grieksche klasse, dat met een onbeholpen nitdrukking op een zwart zijden schortje zat te turen.

„Rechts, juffrouw Pierson, en laat wat ruimte tusschen de plooien; dat staat aardiger."

„Het is het eerste en het laatste dat ik maak, maar ik wil geen inktvlekken op mijn japonnen hebben, daarom ben ik blij dat ik hieraan begonnen ben," en de geleerde juffrouw Pierson vervolgde hare taak, dien zij moeielijker vond dan de meest ingewikkelde Grieksche woordafleiding.

„Wij papierverknoeisters moeten schilden leeren maken, anders zijn wij verloren. Ik zal u een patroon geven van het boezelaar, dat ik in mijn schooltijd droeg," zeide tante Jo.

„Van schrijfsters gesproken. — Wat zou ik graag een George Eliot zijn en de geheele wereld willen boeien. Het moet een heerlijk gevoel zijn, te weten dat men zulk een kracht bezit en de menschen te hooren erkennen, dat men met „mannelijk verstand" is begaafd. De romans der meeste vrouwen laten mij koud, maar de hare zijn voortreffelijk; vindt u ook niet, mevrouw Bhaer?" vroeg het meisje met het hooge voorhoofd en den getornden zoom aan haar rok.

„Ja, maar zij boeien mij niet zoo als de werken van Charlotte Bronté. Het verstand spreekt te veel, het hart te weinig. Ik bewonder George Eliot, maar heb haar

niet lief; en ik vind haar leven veel treuriger dan dat van Charlotte Bronté, omdat zij niettegenstaande haar genie, hare liefde en haren roem, het licht mist, waarbuiten geen menschelijke ziel waarlijk groot, goed of gelukkig kan zijn."

„Dat weet ik, mevrouw; maar toch schrijft zij zoo romantisch, zoo geheimzinnig en nieuw; en in sommige opzichten was zij toch groot. Haar klachten over zwakke zenuwen en slechte spijsvertering, bederven de illusie wel een weinig, maar ik koester een onbegrensde vereering voor beroemde personen, en als ik naar Londen ga, zal ik er zooveel mogelijk zien op te zoeken."

„Daarvoor behoeft ge zoover niet te gaan, en als ge eene groote dame wilt zien, kan ik u mededeelen, dat mevrouw Laurence van plan is, er heden middag een hier te brengen. Lady Abercrombie dineert bij haar en zal, na het college te hebben bezichtigd, ons hier met een bezoek vereeren. Ze was bepaald verlangend om onze naaizaal te zien, daar zij veel belang stelt in zulke zaken, en ze in haar eigen land wil oprichten."

„Heer! ik had altijd gedacht dat lords en ladies nooit anders deden dan in een koets met zes paarden rijden, of op bals met steeken en sleepjaponnen, aan koninginnen worden voorgesteld," riep een onnoozel gansje uit de wildernissen van Maine, waarheen toevallig eens een geïllustreerd blad verzeild was geraakt.

„Verre van dien; lord Abercrombie is hier om ons Amerikaansch gevangenisstelsel te onderzoeken, en mylady houdt zich onledig met de scholen, — beiden zijn van ouden adel, maar de eenvoudigste en verstandigste menschen die ik in langen tijd heb ontmoet. Zij zijn geen van tweeën jong of mooi, en gaan zeer burgerlijk gekleed; verwacht dus niets schitterends. Mijnheer Laurence vertelde mij gisterenavond van een zijner vrienden, die lord Abercrombie in de gang zag staan en hem door zijn rood gezicht en zwaren winterjas voor een koetsier aanzag, waarom hij vroeg: „Wel mannetje; wat kom jij hier doen?" Lord Aber-

crombie maakte zich bekend en antwoordde vriendelijk dat hij ten eten kwam. De arme gastheer was danig uit het veld geslagen en zeide later: „Waarom draagt hij ook zijn ridderorden niet, dan kan iemand zien dat hij een lord is."

De meisjes proestten het uit, en een algemeen geritsel van kleederen bewees, dat allen zich vóór de aankomst der adellijke bezoekster een weinig opknapten. Zelfs mevrouw Bhaer trok haar boordje recht en mevrouw Meta voelde of haar muts goed zat, terwijl Betsy hare krullen gladstreek en Josie openlijk den spiegel raadpleegde; want zij waren vrouwen, ten spijt van wijsbegeerte en philantropie.

„Moeten wij opstaan?" zeide een der meisjes op wie de eer, die haar dreigend boven het hoofd hing, een diepen indruk had gemaakt.

„Zeker; dat staat beleefd."

„Moeten wij haar een voor een de hand geven ook?"

„Neen, ik zal u en bloc voorstellen; uw prettige gezichten zullen de rest wel doen."

„Ik wou dat ik mijn beste japon aan had. Mevrouw had ons wel vooruit mogen waarschuwen," fluisterde Sally.

„Wat zullen mijn zusters verwonderd kijken, wanneer ik haar vertel dat wij bezoek van een echte lady hebben gekregen," zeide een andere.

„Maar zit haar nu straks niet aan te staren, alsof ge nog nooit eene voorname dame hebt gezien, Milly. Wij zijn niet allen pas uit de bosschen gekomen," voegde het statige dametje er bij, dat van aanzienlijke familie was en zich geen zier minder achtte dan al de gekroonde hoofden van Europa.

Stil! daar komt zij! Lieve hemel! wat een hoed!" riep het opgeruimde meisje op duidelijk verstaanbaar fluisterenden toon; en ieders oogen werden plotseling zedig neergeslagen op de vlijtige handen, toen de deur openging om mevrouw Laurence en hare gast toegang te verleenen.

Het was min of meer eene teleurstelling, nadat de algemeene voorstelling was afgeloopen, te ontdekken dat deze afstammeling van een honderdtal doorluchtige voorvaderen, niet meer was dan eene gezette dame, in een eenvoudige japon en ietwat verschoten hoed, met een portefeuille met papier in de eene en een notitieboekje in de andere hand. Maar het gelaat straalde van goedaardigheid; de heldere stem klonk vriendelijk, de levendige manieren waren zeer innemend, en de geheele persoonlijkheid had iets zoo onbeschrijfelijk deftigs, dat schoonheid van geen belang was, de kleeding geheel vergeten werd en — dit oogenblik onvergetelijk werd voor de oplettende meisjes, wier scherpziende oogen niet de minste kleinigheid ontging.

Na een praatje over de opkomst, ontwikkeling en bloei van deze bizondere afdeeling, bracht mevrouw Bhaer het gesprek op de werkzaamheden der Engelsche dame, verlangend hare meisjes te toonen hoe arbeid door rang geadeld wordt, en rijkdom weldadigheid ten zegen strekt. Het maakte meer indruk op de jeugdige gemoederen, dan honderde voordrachten zouden hebben gedaan en deed den lust bij haar ontwaken mede te helpen, wanneer haar tijd zou gekomen zijn, wel wetend, dat er zelfs in het machtige Amerika nog veel te veranderen valt, voordat het is wat het zijn moet — waarlijk machtig, groot en vrij. Zij bemerkten al zeer spoedig dat lady Abercrombie haar allen als gelijken behandelde, van de statige mevrouw Amy af tot kleine Josie toe — zij namen alles terdege op en besloten inwendig zich ook zulke dubbelgezoolde Engelsche laarzen aan te schaffen als zij droeg. Niemand zou vermoed hebben, dat zij zelf een groot huis in Londen bezat, een kasteel in Wales en een groote buitenplaats in Schotland, toen zij met bewondering over Parnassus sprak, Plumfield een gezellig tehuis noemde en het college een eer voor allen die er mede in aanraking kwamen. Bij deze woorden werden aller hoofden natuurlijk een weinig trotsch opgeheven en toen mylady heen-

ging, werd ieder's hand gretig toegestoken om den hartelijken handdruk te ontvangen die de edele vrouw haar bood met de vleiende woorden, die haar lang in het geheugen bleven:

„Het doet mij genoegen dezen zeer verwaarloosden tak van opvoeding, hier zoo uitstekend onderhouden te zien en moet mijn vriendin mevrouw Laurence wel bedanken voor een der aardigste tooneeltjes die ik in Amerika zag — „Penelope te midden harer maagden."''

Lachende aangezichten volgden de wegstappende zware laarzen, eerbiedige blikken den verschoten hoed, totdat hij uit het gezicht was geraakt en de meisjes gevoelden meer achting voor hare adellijke bezoekster, dan wanneer zij in een koets met zes paarden was gekomen, met al hare diamanten aan.

„Ik dankte den hemel dat mijn knoopsgaten zoo goed waren uitgevallen, want zij keek er naar en zeide „werkelijk goed gemaakt," zeide een der meisjes, wier katoenen japon deze bizondere eer was te beurt gevallen.

Zij was even lief en aardig als mevrouw Brooke. Volstrekt niet stijf of uit de hoogte. Nu begrijp ik wat u bedoeldet mevrouw Bhaer, toen u laatst zeidet dat welopgevoede menschen over de geheele wereld hetzelfde zijn."

Mevrouw Meta bedankte met eene buiging voor het compliment en mevrouw Bhaer zeide:

„Ik herken hen dadelijk waar ik ze ontmoet, maar zal nooit zelf een toonbeeld van innemendheid worden. Ik ben blijde dat het bezoek u bevallen heeft. En nu, meisjes als ge niet wilt dat Engeland ons in menig opzicht de loef zal afsteken, moet ge u aangorden en voorwaarts streven; want onze zusters in het buitenland zijn onvermoeid bezig, zooals ge ziet en verspillen geen tijd met er over te denken, maar maken tot roeping wat plicht haar gebiedt.

„Wij zullen ons best doen, mevrouw," antwoordden de meisjes hartelijk en stapten met hare werkdoosjes

heen, gevoelende dat, werden zij ook nooit Elizabeth Brownings of George Eliots, zij toch edele, nuttige en onafhankelijke vrouwen konden worden en zich een of anderen schoonklinkenden titel konden verwerven van de lippen der armen, beter dan eenige koningin verleenen kon.

## HOOFDSTUK XVIII.

### EXAMEN-DAG.

De klerk van het weder houdt oogenschijnlijk veel van jongelieden en zendt op examen-dagen zoo dikwijls zonneschijn als hij kan. Een bizonder verkwikkend zonnetje scheen dan ook over Plumfield, toen deze belangrijke feestdag aanbrak, met zijn gewonen aanhang van rozen, vruchten, in het wit gekleede meisjes, van vreugde stralende jongens, trotsche vrienden en statige onderwijzers vol gerechtvaardigde voldoening over den jaarlijkschen oogst. Daar het Laurence-college een gemengd was, zette de tegenwoordigheid van jonge vrouwen onder de studenten aan zulke feestelijkheden een bevalligheid en levendigheid bij, die geheel ontbreekt waar de schilderachtige helft der schepping alleen als toeschouwers verschijnt. Handen die de bladen van geleerde boeken omsloegen, bezaten ook de vaardigheid, om de zaal met bloemen te versieren; door studie vermoeide oogen, straalden met warme gastvrijheid de aankomende gasten tegen en onder het witte mousselien klopten harten, even vol eerzucht, hoop en moed, als die zich onder het laken van de heerschende sexe bewogen.

Het collegegebouw, Parnassus en Plumfield wemelden van vroolijke gezichten. Bezoekers, studenten en professoren liepen opgewekt dooreen, terwijl elk oogenblik andere gasten aankwamen. Ieder werd even hartelijk

verwelkomd, of hij in een prachtig rijtuig voorreed, dan wel te voet kwam, om zoon of dochter op dezen gelukkigen dag, die menige wederzijdsche opoffering beloonde, met lauweren te zien gekroond. De heer Laurence en zijn vrouw zorgden voor de ontvangst der gasten en hun gezellig huis was overvol. Mevrouw Meta, met Daisy en Jo als helpsters, werd door de meisjes in beslag genomen, hielp aan onvoltooide toiletten, hield een oogje op het gereedzetten der ververschingen en leidde de decoraties. Tante Jo had de handen vol in hare hoedanigheid van presidentsvrouw en moeder van Ted; want al de geestkracht en overredingsgave dezer vastberaden vrouw werden gevorderd, om haar zoon in zijn Zondagspak te krijgen.

Niet dat hij er op tegen had netjes gekleed te zijn, verre van dien; hij aanbad mooie kleederen en verlustigde zich, wegens zijn groote lengte, reeds in een gekleeden jas, hem door een fatterigen vriend vermaakt. Het effect was bizonder grappig, maar hij wilde hem dragen, de spotternijen zijner makkers ten spijt en zuchtte tevergeefs naar het bezit van een hoogen hoed, omdat zijn strenge moeder dàár niet van wilde hooren. Hij voerde aan, dat in Engeland jongens van tien jaar ze droegen en op en top „het heertje" waren; maar zijn mama antwoordde met een vertroostend tikje op den blonden krullebol, niet anders dan:

„Mijn kind, ge zijt reeds bespottelijk genoeg; wanneer ik je er nog een kachelpijp bij op liet zetten, zouden wij het geen van beiden op Plumfield kunnen houden, zoo groot zou de spot- en lachlust zijn van allen die het zagen. Stel je tevreden met er als de schim van een koffiehuisknecht uit te zien en verlang niet naar het belachelijkste hoofddeksel van de bekende wereld."

Nu dit verheven kenteeken van mannelijkheid hem was ontzegd, suste Ted zijn gekwetst gevoel door zich te vertoonen in verbazend hooge en stijve boorden en dassen, die de verwondering van alle vrouwelijke oogen wekten. Deze gril was een soort wraakneming op zijne

hardvochtige moeder; want die boorden brachten hunne waschvrouw der wanhoop nabij; nooit waren ze hem naar den zin, en de dassen moesten met zooveel kunstvaardigheid worden gestrikt, dat drie vrouwen er soms geruimen tijd aan werkten voordat hij, na een onophoudelijk „mis!" de goedkeurende woorden „goed zoo!" liet hooren. Rob deed bij zulke beproevende gelegenheden grooten dienst, daar zijn eigen toilet zich door netheid, eenvoud en spoed onderscheidde. Ted was gewoonlijk half dol, voordat hij er naar zijn zin uitzag, en geschreeuw, gefluit, bedreigingen en bevelen klonken in het hol waar de Leeuw brulde en het Lam geduldig zwoegde. Tante Jo verdroeg het gewoonlijk totdat er met laarzen werd gegooid, en een hagelhui van haarborstels, tandenschuiers en laarzentrekkers losbarstte; dan, bevreesd voor de veiligheid van haren oudste, snelde zij te hulp en slaagde er, door een verstandig gebruik van moederlijk gezag en gekheid, ten slotte in, Ted te overtuigen dat hij „een lust voor de oogen" was. Eindelijk stapte hij dan majestueus naar buiten, gekerkerd in boorden, waarbij die van Dicken's geplaagden Biler, niet-noemenswaardige kleinigheden zijn geweest. De jas zat een weinig ruim in de schouders, doch gaf een verbazend omvangrijke, glanzend wit gesteven borst gelegenheid zich in het oog loopend voor te doen, en leverde met een onberispelijk zakdoekje, welks tipje precies op de vereischte hoogte uit den borstzak gluurde, een waarlijk prachtig schouwspel op. Glimmende en tegelijkertijd knellende laarzen, zaten aan het eene einde van „den wandelenden kapstok" — zooals Josie hem noemde — en een jeugdig maar deftig gelaat aan het andere, in eene houding, die, als zij lang voortduurde, tot ruggegraatsverkromming zou hebben geleid. Leverkleurige handschoenen, een rotting en — o! bittere druppel in den vreugdebeker! — een onteerende stroohoed, om niet te spreken van een roosje in het knoopsgat en een guirlande van horlogeketting, voltooiden deze indrukwekkende verschijning.

„Nu, hoe zie ik er uit?" vroeg hij, zich aan zijne moeder en nichtjes vertoonend, die hij bij deze bizondere gelegenheid naar de zaal geleiden zou.

Een algemeen gelach begroette hem, gevolgd door uitroepen van verwondering; want hij had zich tersluiks het blonde kneveltje onder den neus geplakt, dat hij dikwijls droeg wanneer hij comedie speelde. Het stond hem bepaald knap en scheen de eenige balsem, die in staat was de wond te heelen, geslagen door het verlies van den vurig begeerden hoed.

„Doe het dadelijk af, ondeugende jongen! Wat zou je vader wel zeggen van zulk eene dwaasheid op een dag als deze, nu wij ons allen zoo verstandig mogelijk moeten gedragen?" zeide tante Jo, terwijl zij beproefde boos te kijken, doch bij zichzelven dacht, dat er onder de vele jongens in hare nabijheid, geen zoo knap en origineel was als haar lange zoon.

„Laat hem het voorhouden, tante; het staat zoo flink. Iedereen zal denken dat hij minstens achttien is," riep Josie, die vermomming, in welken vorm ook, altijd bekoorlijk vond.

„Vader zal het niet zien; hij zal het te druk hebben met de groote oome's en de meisjes En al bemerkt hij het, dan is er nog niets verbeurd; hij zal het wel aardig vinden en mij als zijn oudsten zoon voorstellen. Als ik in groot tenue ben, wordt Rob toch over het hoofd gezien"; en Ted liep met langzame tooneelstappen door de kamer, als Hamlet in stalen pen en vadermoorders.

„Mijn zoon, ik wil het!" en als tante Jo op dien toon sprak, was haar woord wet. Later kwam het kneveltje echter toch voor den dag, en menige vreemdeling geloofde vast en zeker dat er drie jonge Bhaer's waren. Dus vond Ted toch één straaltje van vreugde dat zijn somber leed verhelderde.

Professor Bhaer was een trotsch en gelukkig man, toen hij op het vastgestelde uur neerzag op het parterre vol jeugdige gezichten voor hem, denkend aan „de

kleine tuintjes," waarin hij jaren geleden hoopvol en getrouw het goede zaad had gezaaid dat zulk een rijken oogst had opgeleverd. Het eerwaardig gelaat van den heer March straalde van de reinste voldoening, want dit was, na geduldig wachten, de vervulling van zijn levensdroom; terwijl de liefde en eerbied, waarmede de schrandere jonge mannen en vrouwen tot hem opzagen, bewezen dat de belooning die hij begeerde, hem in de ruimste mate geschonken werd. Laurie hield zich altijd zoo ver mogelijk op den achtergrond als de beleefdheid gedoogde; want iedereen sprak bij zulke gelegenheden altijd in opgewonden dicht of ondicht met dankbaarheid over den stichter van het college en „den edelen beheerder van zijn vorstelijk legaat." De drie zusters zaten stralend van trots tusschen de dames en genoten, zooals alleen vrouwen het kunnen, van de eer haren geliefden mannen aangedaan; terwijl de „origineele Plumfielders," zooals de jongeren zich noemden, de geheele zaak als hun eigen werk beschouwden, en de nieuwsgierige, bewonderende of afgunstige blikken van vreemden opvingen met een mengsel van waardigheid en verrukking, dat bepaald grappig was om aan te zien.

De muziek was uitstekend, en mocht dat ook wel zijn, nu Apollo zelf den dirigeerstok zwaaide. De gedichten waren — zooals gewoonlijk bij zulke gelegenheden — van verschillend gehalte, daar de jeugdige sprekers getracht hadden oude waarheden in te kleeden in nieuwe woorden waaraan klem werd bijgezet door het enthousiasme, stralend in het open gelaat en de heldere stem. Het was liefelijk de levendige belangstelling waar te nemen, waarmede de meisjes naar een of anderen vernuftigen broederstudent zaten te luisteren en hem toejuichten met een geruisch als van den wind in een bloemengaard. Nog beteekenisvoller en prettiger was het de uitdrukking te bespieden op het gelaat der jongelingen, toen een slank wit figuurtje scherp afgeteekend stond tegen den achtergrond van zwartgerokte professoren en met wangen, die beurtelings

bloosden en verbleekten en lippen die trilden, totdat ernstig voornemen maagdelijke schroom verwon, uit den grond van het vrouwelijk hart en brein tot hen sprak over de verwachtingen, twijfelingen, aanspraken en beloonings, die allen moeten koesteren, overwinnen, laten gelden en verdienen. De heldere, liefelijke stem scheen het edelste wat er sluimerde in de ziel dezer jongelingen te beroeren en wakker te schudden, en een zegel te drukken op de jaren van vriendschappelijken omgang, waardoor ze voor eeuwig geheiligd en onvergetelijk werden gemaakt.

Met algemeene stemmen werd aan Alice Heath's toespraak de eerepalm toegekend; want zonder hoogdravend of sentimenteel te zijn, zooals maar al te vaak met deze eerste proeven van jeugdige sprekers het geval is, waren hare woorden ernstig, doordacht en zoo opwekkend, dat zij de tribune verliet onder een storm van toejuichingen, daar de goede jongens door hare bezielende oproeping, „aaneengesloten ten strijde te trekken", zoo waren aangevuurd, alsof zij daar en dan de Marseillaise gezongen had. Eén jonge man was zoo opgewonden, dat hij bijna van zijn plaats vloog om haar te ontvangen, toen zij schuchter terugsnelde naar hare gezellinnen, die haar met gezichten vol teederen trots en vochtige oogen verwelkomden. Zijn voorzichtig zusje hield hem echter bij het pand van zijn jas terug en een oogenblik later was hij in staat kalm en bedaard te luisteren naar hetgeen de president zeggen ging.

Het was wel de moeite waard er naar te luisteren, want professor Bhaer sprak als een vader tot de kinderen, die hij heenzond in den strijd van het leven; en zijn teedere, wijze en bemoedigende woorden klonken hun nog in het oor, lang nadat zijn toespraak vergeten was. Daarna kwam de uitreiking der prijzen en het besluit. Hoe het dak op zijn plaats bleef, toen de krachtige longen der opgewonden jeugd den slotzang aanhieven, zal altijd een raadsel blijven; maar het hield zich goed, en alleen de verwelkende guir-

landes bewogen toen de golven van muziek opwaarts dreunden en wegstierven, liefelijke echo's achterlatend, die in de zaal bleven sluimeren totdat een volgend jaar zou zijn aangebroken.

Het verdere van den middag werd door den maaltijd in beslag genomen en tegen zonsondergang heerschte gedurende eenige oogenblikken kalmte, daar iedereen een poosje rusten ging, voordat de avond-feestelijkheden begonnen. De receptie bij den president was één van de genoegens in het vooruitzicht, daarna een dansje op Parnassus en zooveel aangenaam onderhoud, gezang en gevrij, als door jongelingen en meisjes, die pas de schoolbanken hadden vaarwel gezegd, in een paar uren kon worden genoten.

Rijtuigen kwamen aanrollen en vroolijke groepjes op veranda's, voor vensterbanken en in lanen verspreid, korten zich den tijd met gissingen naar wie de aanzienlijke gasten konden zijn. Een zeer bestoven voertuig dat voor de gastvrij geopende deur van den heer Bhaer stilhield, veroorzaakte veel nieuwsgierige drukte onder de toekijkers, vooral toen een paar ietwat als vreemdelingen uitziende heeren, gevolgd door twee jonge dames uitstegen en alle vier met vreugdekreten en veel omhelzingen door de Bhaer's werden begroet. Daarna verdwenen zij allen in huis; de bagage volgde en de nieuwsgierigen bleven zich verbaasd afvragen, wie toch de geheimzinnige vreemdelingen waren, totdat een der studenten verklaarde, dat het de neven van den professor moesten zijn, daar een van hen op zijn huwelijksreisje hier werd verwacht.

Hij had gelijk; trotsch stelde Frans zijn blonde, aardige bruid voor, en zij was nauwelijks door iedereen gekust of Emil leidde zijn bevallige Engelsche Mary naar voren, met den onverwachten uitroep:

„Oom, tante Jo, hier is nog eene dochter! Is er nog plaats voor m ij n vrouw ook?"

Daar viel niet aan te twijfelen; en Mary kon zich slechts met moeite losmaken uit de verheugde omhel-

zingen harer nieuwe verwanten, die bij de herinnering aan alles wat het jonge paar had uitgestaan, gevoelden dat dit de eenige natuurlijke gelukkige wijze was, waarop de lange reis, die zulk een gevaarlijk begin genomen had, moest eindigen.

„Maar waarom ons vooruit niet iets laten weten en op de ontvangst van twee bruidjes in plaats van één voorbereid?" vroeg tante Jo, die er als gewoonlijk met een ouden omslagdoek en opgestoken haar tamelijk verfonfaaid uitzag, want zij was naar beneden komen hollen van hare kamer, waar zij bezig was zich voor de avondwerkzaamheden wat op te knappen.

„Och! ik herinnerde mij, welk een prettige verrassing oom Laurie's huwelijk indertijd voor u was, en toen kreeg ik lust u een soortgelijke te bereiden," lachte Emil. „Ik ben afgemonsterd, en het beste was wind en tij te benuttigen en als konvooi met deze oude jongen meê te zeilen. Wij hoopten reeds gisterenavond binnen te vallen, maar konden de haven niet meer bereiken; in elk geval zijn wij nog bijtijds hier om het eind van de jool bij te wonen."

„Ach! mijn zoons, het is al te veel vreugde u beiden weer zoo gelukkig in het oude tehuis terug te zien. Ik heb geen woorden om mijn dankbaarheid uit te drukken, en kan alleen den lieven God smeeken u allen te zegenen en te behoeden," riep professor Bhaer, trachtend alle vier tegelijk aan zijn hart te drukken, terwijl vreugdetranen hem langs de wangen liepen.

Een verkwikkend buitje zuiverde de lucht en ontlaste het vol gemoed eer gelukkige familie; daarna moesten allen natuurlijk vertellen; — Frans en Ludmilla spraken met oom in het Duitsch, Emil en Mary voegden zich bij de tantes; en om deze groep verzamelde zich het jonge volk, luidkeels roepend om het verhaal van de schipbreuk, de redding en de gelukkige t'huisreis. Het was eene heel andere geschiedenis dan de geschrevene; en bij het luisteren naar Emil's boeiende en duidelijke beschrijving, nu en dan afgebroken door Mary's

zachte stem, om er een of ander feit aan toe te voegen, dat zijn moed, geduld en zelfopoffering in het licht stelden, maar door hem zelf zeer terloops werd aangeroerd, was het een ernstig en verheven iets, deze gelukkige wezens te zien en van hun groot gevaar en bevrijding te hooren vertellen.

„Ik kan nu den regen niet hooren kletteren, of ik gevoel lust om te bidden, en wat vrouwen aangaat, ik zou voor elk harer wel den hoed willen afnemen, want zij zijn moediger dan eenigen man dien ik ooit heb gezien," zeide Emil, met de nieuw verworven bezadigdheid, die hem evengoed afging als de pas verkregen zachtheid waarmede hij iedereen behandelde.

„Sommige vrouwen mogen moedig zijn, maar er zijn ook mannen, zoo teeder en zelfopofferend als eene vrouw. Ik ken er een die 's nachts zijn aandeel voedsel in den zak van een meisje liet glijden, ofschoon hij zelf door honger werd gekweld en die uren lang een zieken man in de armen wiegde, omdat hij een poosje slapen zou. Neen, liefste, ik wil het zeggen en ge moogt het mij niet beletten!" riep Mary, met beide handen de zijne vasthoudend, die hij op hare lippen legde om haar te doen zwijgen.

„Ik deed slechts mijn plicht. Had die kwelling veel langer geduurd, dan was ik misschien even slecht en onhandelbaar geworden als de arme Barry en de bootsmaat. Welk een vreeselijke nacht was het!" en Emil huiverde bij de herinnering.

„Denk er niet meer over, beste. Vertel liever van de gelukkige dagen op de „Urania" toen papa beter werd en wij allen veilig op de t'huisreis waren," zeide Mary met een vertrouwelijken blik, een opbeurenden handdruk, die de donkere zijde dezer verschrikkelijke ondervinding scheen te verjagen, de lichtkant helder uitkomen deed.

Emil werd dadelijk vroolijker gestemd en op echte zeemansmanier, met „zijn liefje in den arm" gezeten, besloot hij met den gelukkigen afloop, zijn verhaal.

„En zulk een joligen tijd als wij in Hamburg gehad hebben! Oom Hermann kon niet genoeg naar zijn zin doen voor den kapitein, en terwijl mama hem oppaste, zorgde Mary voor mij. Ik moest in het dok om gekalefaterd te worden; het vuur had mijn kluisgaten beschadigd en door het uitkijken naar schepen en gebrek aan slaap waren ze eindelijk zoo nevelig als een Londensche mist. Zij werd loods en bracht mij veilig binnen; maar ik kon niet scheiden, daarom nam ik haar als eerste stuurman aan boord en zeil nu regelrecht naar het paradijs."

„Stil! malle jongen!" fluisterde Mary, nu op hare beurt beproevend hem het zwijgen op te leggen, met echt Engelschen schroom voor teedere onderwerpen. Maar hij nam het zachte handje in de zijne, en trotsch den eenigen ring bekijkend, die het droeg, vervolgde hij met het air van een vlootvoogd aan boord van zijn admiraalschip:

„De kapitein wilde ons de reis nog wat laten uitstellen, maar ik zeide hem, dat wij niet gemakkelijk zwaarder weer konden krijgen, dan wij te zamen hadden doorstaan en als wij elkander na zulk een jaar nog niet kenden, het nooit zouden doen. Ik verzekerde hem dat ik zonder deze hand aan het roer, een onhandelbaar vaartuig zou wezen; ik kreeg dus mijn zin, en mijn dapper vrouwtje heeft zich voor de lange reis ingescheept. God zegene haar!"

„Zijt gij waarlijk van plan met hem mede te varen?" vroeg Josie, die haren moed bewonderde, doch een katachtigen afschrik van water had.

„Ik ben niet bang," antwoordde Mary met een vertrouwend lachje. „Ik heb mijn kapitein beproefd bij gunstig weêr en storm, en als hij ooit weer schipbreuk lijdt, wil ik liever bij hem zijn, dan wachten en uitzien aan land."

„Een echte vrouw en voor een zeeman geboren!" Ge zijt een gelukkige kerel, Emil, en ik ben zeker dat deze reis voorspoedig zal zijn," riep tante Jo, opgetogen, als snoof zij de prikkelende zeelucht in, die

deze verloving had omspeeld. „O! mijn beste jongen, ik had aldoor een gevoel dat ge terug zoudt komen en toen alle anderen wanhoopten, gaf ik den moed niet op, maar beweerde dat ge u ergens op die verraderlijke zee aan het plechtanker vasthield."

„Natuurlijk!" antwoordde Emil met vuur. „En mijn plechtanker was in dit geval de gedachte aan hetgeen gij en oom mij hebben gezegd. Dat hield mij boven water, en onder de duizende gedachten, die mij gedurende die vreeselijke nachten door het hoofd vlogen, kwam geen mij zoo helder voor den geest, als die van de roode draad, weet u wel — Engelsche marine enzoovoorts. De vergelijking trof mij en ik besloot dat, zoolang een stuk van mijn kabel drijvende bleef, de roode draad er in zou zitten."

„Die was er, mijn jongen, die was er! Dat heeft kapitein Hardy getuigd en hier is uwe belooning!" riep tante Jo met geestdrift en kuste Mary met eene moederlijke teederheid, die bewees dat zij aan de Engelsche roos de voorkeur gaf boven het Duitsche korenbloempje, hoe lief en bescheiden het overigens was.

Emil zag dit klein intermezzo met welbehagen aan, en zeide, terwijl hij rondkeek in de kamer, die hij nimmer gedacht had weer te zien: „Vreemd, niet waar? hoe duidelijk kleinigheden iemand in tijden van gevaar weer voor den geest komen. Toen wij wanhopig en halfverhongerd rondzwalkten, was het mij gedurig alsof ik hier de bel hoorde luiden en Ted naar beneden stormen, terwijl u riept: „Jongens! jongens! het is tijd om op te staan!" Ik r o o k de koffie die wij gewoonlijk hier kregen en op zekeren nacht toen ik uit een droom over Daisy's gemberkoekjes ontwaakte, kwamen de tranen mij in de oogen. Ik moet oprecht verklaren dat het een van de bitterste teleurstellingen was, die ik in mijn leven heb ondervonden, den honger in het gelaat te moeten zien met dien kruidigen geur in den neus. Als gij er van hebt, geef mij er dan eentje!"

Een medelijdend gemompel ging op onder de tantes en nichtjes, en Emil werd onmiddellijk weggevoerd om zijn hart op te halen aan de verlangde koekjes, waar altijd voorraad van gehouden werd. Mevrouw Bhaer en hare zusters voegden zich nu bij de andere groep, verlangend om ook eens te hooren, wat Frans van Nat vertelde.

„Zoodra ik bemerkte hoe mager en armoedig hij er uitzag, begreep ik dat er iets niet in den haak moest zijn; maar hij sprak er luchtig over, en was zoo gelukkig over ons bezoek en het nieuws dat wij hem brachten, dat ik hem met eene korte bekentenis vrijliet en naar professor Baumgarten en Bergmann ging. Van hen hoorde ik de geheele geschiedenis; hoe hij meer geld had verteerd dan hij mocht en nu daarvoor trachtte te boeten door onnoodigen arbeid en ontzegging van elk levensgenot, Baumgarten meende dat het hem goed zou doen en heeft getrouw Nat's geheim bewaard totdat ik er hem naar vroeg. Het heeft hem dan ook goed gedaan; hij heeft al zijn schulden betaald en in het zweet zijns aanschijns, als een eerlijke kerel, zijn brood verdiend."

„Dat bevalt mij in Nat. Zijn reis is, zooals ik gezegd heb, eene les, en hij leert vlijtig. Hij toont een man te zijn en heeft de plaats, die Bergmann hem aanbood, verdiend," zeide professor Bhaer, terwijl Frans nog eenige, ons reeds bekende feiten er bij voegde.

„Ik heb u wel gezegd Meta, dat er wat in hem zat en dat zijn liefde voor Daisy hem in toom zou houden. Die goede jongen; ik wilde dat ik hem hier had!" riep tante Jo, in hare vreugde de twijfeling en onrust vergetend, die haar een maand geleden hadden gekweld.

„Het doet mij recht veel genoegen, en ik voorzie, dat ik wel weer net als gewoonlijk zal moeten toegeven, vooral nu de epidemie zoo onder ons heerscht. Gij en Emil hebt hen allen het hoofd op hol gebracht en wie weet komt Josie morgen ook al met een vrijer

aanzetten!" riep mevrouw Meta op een toon van grappige wanhoop.

Maar hare zuster zag, dat zij door het verhaal van Nat's beproevingen was getroffen en haastte zich, nu zijn overwinningen er bij te vertellen, opdat de zege volkomen mocht zijn; want succès is altijd aantrekkelijk.

„Dit aanbod van den heer Bergmann is goed, niet waar?" vroeg zij, hoewel de heer Laurie haar vroeger reeds omtrent dit punt had gerustgesteld, toen Nat's brief de tijding bracht.

„In alle opzichten. Nat zal in Bachmeister's orkest een goede oefenschool hebben, op eene prettige wijze Londen zien, en als hij voldoet als een van de eerste violen met hem teruggaan. Het is wel geen groote eer, maar een vaste betrekking en een sport hooger op de ladder der fortuin Ik wenschte hem er geluk mede; hij was er dol blij over en zeide, als de echte vurige minnaar, die hij is: „Zeg het aan Daisy — maar vergeet het vooral niet, hoor!" Dit draag ik nu aan u op, tante Meta, en ge kunt haar dan ook omzichtig mededeelen, dat de oude jongen een mooien blonden baard gekregen heeft. Staat heel goed; verbergt zijn karakterloozen mond, en geeft een nobele uitdrukking aan zijn groote oogen en „Mendelssoniaansch voorhoofd" zooals eene smeltende schoone hem eens heeft gezegd. Ludmilla heeft een portret van hem voor u medegebracht.

Deze en nog vele andere belangwekkende berichten verschaften hun veel genoegen, want de goede Frans had, zelfs in de overmaat van zijn geluk, niet verzuimd om zijn vrienden te denken. Hij sprak zoo wegsleepend en schilderde zoo levendig Nat's spaarzaamheid, noeste vlijt en geduld, dat mevrouw Meta half werd overgehaald; ofschoon zij, was de geschiedenis van Minna en het spelen in biertuinen en langs de straat haar ter oore gekomen, zich misschien niet zoo spoedig had laten verbidden. Zij onthield echter alles wat zij hoorde en, als eene echte moeder, stelde zich een heerlijk

onderhoud met Daisy voor, waarin zij zich gaandeweg zou laten verteederen en misschien het onzeker: „Wij zullen zien," in een hartelijk: „Hij heeft zijn best gedaan; wees gelukkig mijn liefste," veranderen zou.

Te midden van dit genoegelijk gesprek voerde het slaan van een klok tante Jo plotseling van het rijk der verbeelding naar de werkelijkheid terug, en riep zij verschrikt met een greep naar de haarspelden die dreigden los te gaan:

„Mijn lieve menschen; gij moet eten en rusten; en ik moet mij kleeden of zooals ik nu ben de gasten ontvangen. Meta, wilt gij Ludmilla en Mary mede naar boven nemen en verzorgen? Frans weet zelf den weg naar de eetzaal nog wel te vinden. Kom Frits, ga mee en laat je wat opknappen, want de warmte en agitatie hebben ons deerlijk toegetakeld."

## HOOFDSTUK XIX.

### WITTE ROZEN.

Terwijl de reizigers zich verfrischten, en mevrouw de presidente zich in haar beste japon werkte, liep Josie den tuin in om bloemen te plukken voor de bruidjes. De onverwachte verschijning dezer interessante wezens, had het romantische meisje geheel betooverd, en zij had het hoofd vol van heldendaden, vurige bewondering, dramatische toestanden, en vrouwelijke nieuwsgierigheid of zij den sluier zouden dragen of niet. Zij stond voor het groote perk met witte rozen, en plukte de schoonste voor de ruikers, die zij van plan was met het witte lint, dat over haren arm hing, bijeen te binden, en als eene lieve attentie op de toilettafels harer nieuwe nichten te plaatsen.

Het geluid van naderende voetstappen deed haar opschrikken, en opziende, bemerkte zij haren broeder, die met over elkander geslagen armen, gebogen hoofd, en verstrooid uiterlijk, als in diepe gedachten verzonken, het pad opkwam.

„Hij heeft het weer te pakken," zeide de scherpzinnige kleine meid, met een eigenwijs lachje, terwijl zij op haar duim zoog, die zij juist door een al te harden ruk aan de doornige takken had geprikt.

„Wat doe jij hier, ondeugd!" vroeg Demi, toen hij de nabijheid van de verstoorster zijner mijmeringen meer voelde dan wel zag.

„Bloemen plukken voor onze bruidjes! wou je niet dat je er ook eene had?" antwoordde Josie, wier plaagzucht door het woord „ondeugd" onmiddellijk werd opgewekt.

„Eene bruid of een bloem?" vroeg Demi kalm, ofschoon hij naar het bloeiende rozenperk keek alsof het hem plotseling eene ongewone belangstelling inboezemde.

„Beide; zorg gij voor de eene en ik zal u de andere geven."

„Ik wou dat ik kon!" en Demi plukte een ontluikende knop, en loosde een zucht, die Josie's medelijdend hart trof.

„Waarom doet gij het dan niet? Het is een genot iedereen zoo gelukkig te zien. Als gij er ooit plan op hebt, is het nu wel de beste gelegenheid. Zij zal ons spoedig voor altijd verlaten!"

„Wie?" en Demi plukte eene half ontloken roos, terwijl zijn gelaat plotseling met een donkeren blos werd overtogen; welk teeken van verlegenheid kleine Jo niet weinig vermaakte.

„Houd je nu maar zoo onnoozel niet. Ge weet dat ik Alice bedoel. Nu, John, ik houd veel van je en wil je graag helpen. Het is zoo interessant al die bruidsparen en trouwpartijen en dat al, en wij mochten er toch ook ons aandeel wel van hebben. Volg nu

mijn raad; spreek op als een man, en vraag Alice vóórdat zij heengaat."

Demi lachte om den wijzen raad van zijn zusje; maar hij vond dien toch wel aardig en toonde dat hij er mee was ingenomen, door in plaats van haar als gewoonlijk met een bits antwoord af te schepen, openhartig te zeggen:

„Ge zijt een lieve meid; maar nu ge toch zoo alwetend zijt, kunt ge mij nu ook een kleine wenk geven, hoe ik het moet aanleggen „om op te spreken" zooals gij het zoo bevallig uitdrukt?"

„O, dat kunt ge op verschillende manieren doen, weet ge. Op het tooneel valt een minnaar op de knieën, maar dat is lastig, wanneer hij lange beenen heeft. Ted doet het nooit goed, niettegenstaande ik hem uren lang dril. Ge zoudt kunnen zeggen „wees mijn, wees mijn!" als de oude man, die komkommers over den muur naar mevrouw Nickleby wierp, wanneer ge het grappig en gemakkelijk opnemen wilt: of ge zoudt een minnedicht kunnen schrijven! en ik wed dat gij er al aan begonnen zijt! —

„Maar in ernst, Jo, ik heb Alice lief, en vermoed dat zij het weet. Ik wil het haar zeggen; maar ik raak geregeld in de war, wanneer ik het probeer, en ben niet van zins mij bespottelijk aan te stellen. Ik hoopte dat ge mij wel een aardige manier aan de hand zoudt doen; ge hebt toch zooveel gedichten gelezen en zijt zoo romantisch.

Demi trachtte zich duidelijk te doen verstaan, maar vergat in de bekoorlijke verwarring zijner liefde zijn waardigheid en gewone terughouding geheel, en smeekte nu zijn kleine zuster hem te willen leeren, hoe hij de vraag stellen zou, die door een enkel antwoord kan worden beslist. De aankomst zijner opgetogen neven en nichten had al zijn verstandige plannen en moedige voornemens om nog wat te wachten, op de vlucht gejaagd. Het tooneelstuk op Kerstdag had hem moed tot hopen gegeven en de toespraak van vandaag hem van

teederen trots vervuld; maar de aanblik dezer lieftallige bruidjes en van vreugde stralende bruidegoms, was hem te sterk en hij snakte er naar, zich voordat er een uur verloopen was, van zijne Alice te verzekeren. Daisy was in alles zijne vertrouwde, behalve hierin; broederlijke sympathie had hem weerhouden haar deelgenoote te maken van zijn liefde, omdat hare eigene verboden was. Zijn moeder was altijd ietwat jaloersch op elk meisje, dat hij bewonderde; maar wetend dat zij veel van Alice hield, koesterde hij zijn liefde en zijn geheim alleen, met het voornemen haar spoedig alles te vertellen.

Nu schenen Josie en de rozenstruik echter plotseling op een spoedig einde van zijn teedere verwarring te zinspelen, en werd hij bewogen hare hulp aan te nemen, als de gevangen leeuw in de fabel die van de kleine muis.

„Ik denk dat ik haar zal schrijven," begon hij langzaam, na eene pauze, waarin beiden zich inspanden om op een nieuw en schitterend idee te komen.

„Ik ben er! uitstekend geschikt! juist iets voor haar en voor u ook, daar ge toch zoo'n dichter zijt!" riep Josie met een kleine luchtsprong.

„Wat is het? Spot er nu als je belieft niet mede," smeekte de schuchtere minnaar, nieuwsgierig doch bevreesd voor de scherpe tong van het snippertje vrouw.

„Ik heb in een van miss Edgeworth's verhalen gelezen van een man, die zijn uitverkorene drie rozen aanbiedt, — een knop, een half-ontloken roos en een in vollen bloei. Ik ben vergeten welke zij aannam; maar het is een aardige manier en Alice weet er van, omdat zij er bij was toen het voorgelezen werd. Hier zijn alle soorten vertegenwoordigd; de twee eerste hebt ge reeds, pluk nu nog de schoonste roos die ge vinden kunt, dan zal ik er een lintje omheen doen en ze ongemerkt op hare kamer brengen. Zij zou zich bij Daisy gaan kleeden, dus heb ik er heerlijk gelegenheid toe."

Met de oogen op de bloeiende rozenstruik, dat beeld van maagdelijke reinheid, gevestigd, stond Demi een oogenblik in gepeins verzonken, en een lach overtoog zijn gelaat, zoo geheel verschillend van die zij er ooit op had gezien, dat Josie getroffen werd en zich afwendde, als had zij geen recht de dageraad van den geweldigen, alles vermeesterenden hartstocht te zien, die, zoolang hij duurt, den jongen man zoo gelukkig maakt als een god.

„Doe het," was alles wat hij zeide, terwijl hij een geheel ontloken roos plukte, om daarmede zijn geurige liefdesverklaring te voleinden.

Verheugd in zulk een romantische aangelegenheid betrokken te zijn, strikte Josie een keurig lintje om de stengels, en voltooide haren laatsten ruiker met innige tevredenheid, terwijl Demi het volgende op een kaartje schreef:

„Lieve Alice. — Ge weet wat de bloemen beduiden. Wilt gij van avond eene of alle dragen, en mij nog trotscher, rijker en gelukkiger maken, dan ik reeds ben?

Geheel de uwe John."

Dit zijne zuster overhandigend, zeide hij op een toon, die haar al het gewicht harer zending deed gevoelen:

„Ik vertrouw je, Jo. Hiervan hangt mijn geheele levensgeluk af. Geen grappen, beste, als ge van mij houdt."

Josie antwoordde met een kus die alles beloofde en snelde daarna heen om, gelijk Ariël, voor geheimzinnig weldoende geest te spelen, Demi achterlatend om als Ferdinand tusschen de rozen te droomen.

Mary en Ludmilla waren met hare bouquetten zeer ingenomen, en de geefster smaakte de voldoening eenige bloemen te mogen steken in het donkere en het blonde haar, toen zij als bruidsmeisje dienst deed bij het toilet der bruidjes, hetgeen haar voor eene teleurstelling in zake sluiers schadeloos stelde.

Niemand hielp Alice aankleeden; want Daisy was in

het aangrenzend vertrek bij hare moeder gegaan; en zelfs de liefhebbende oogen dezer vriendin zagen dus niet met welk een hartelijk welkom het kleine ruikertje werd begroet, noch den blos, de lachjes en tranen die zich beurtelings op haar gelaat vertoonden, toen zij het korte briefje las en bepeinsde welk antwoord zij er op geven zou. Er bestond geen twijfel aan het antwoord dat het hart haar ingaf, maar plicht hield het terug, want zij had een ziekelijke moeder en ouden vader t'huis. Zij kon daar niet worden gemist, en al de hulp, die zij nu na vier jaren van onafgebroken studie door hare kundigheden in staat was te verschaffen, werd dringend vereischt. Liefde scheen verrukkelijk, en een eigen tehuis met John een hemel op aarde; maar het mocht nog niet zijn. Weifelend legde zij de ontloken roos ter zijde, toen zij voor haren spiegel over deze groote levensvraag zat na te denken.

Was het verstandig of goed van haar hem te verzoeken geduld te hebben, hem door eenige belofte te verbinden, of zelfs de liefde en achting die zij hem toedroeg te laten blijken? Neen; het zou edelmoediger zijn wanneer zij alleen zich opofferde en hem de smart bespaarde van telkens teleurgestelde hoop. Hij was jong; hij zou haar leeren vergeten; en zij zou beter haren plicht kunnen doen — misschien — wanneer geen ongeduldige minnaar op haar wachtte. Met oogen, die door tranen waren verduisterd, en eene hand, die noode den strengel losliet, die hij van de dorens had ontdaan, legde zij de half ontloken bloem naast de roos, zich afvragend of zij zelfs het kleine knopje wel dragen mocht. Het zag er armzalig en onaanzienlijk uit, vergeleken bij de andere; maar toch, daar de geest van zelfopoffering, die ware liefde verleent, haar had bezield, gevoelde zij, dat zelfs een flauwe straal van hoop te veel zou zijn, indien zij niet meer kon geven.

Terwijl zij zoo droevig zat neer te zien op deze zinnebeelden van eene genegenheid, die haar met elk oogenblik dierbaarder begon te worden, luisterde zij

onwillekeurig naar het gemompel van stemmen in het aangrenzend vertrek. Open ramen, dunne wanden en de stilte van den zomeravond maakten het onmogelijk niet te hooren, en een paar minuten later kon zij zich niet weerhouden aandachtig het oor te leenen, want er werd over John gesproken.

„Zoo lief van Ludmilla ons allen een fleschje echte Eau-de-Cologne te geven! Het komt goed te pas na zulk een vermoeienden dag! John zal er ook wel een hebben gekregen! Hij houdt er zooveel van!"

„Ja moeder! Zaagt ge hem van morgen opspringen, toen Alice hare toespraak eindigde? Hij zou naar haar zijn toegesneld, als ik hem niet had weerhouden. Ik kan mij best voorstellen dat hij trotsch en opgewonden was. Ik heb mijn handschoenen stuk geklapt en vergat mijn afkeer van vrouwen in het publiek te hooren spreken, geheel; zij stond daar ook zoo lief, zoo ernstig en bescheiden, toen het eerste oogenblik van verlegenheid voorbij was."

„Heeft hij u iets gezegd, lieve?"

„Neen; en ik vermoed waarom. De goede jongen gelooft dat het mij ongelukkig zal stemmen. Dat zou het niet. Maar ik weet hoe hij denkt; daarom wacht ik af, en hoop dat alles goed zal gaan."

„Dat moet. Geen verstandig meisje zal onzen John weigeren, hoewel hij niet rijk is, en het waarschijnlijk nooit worden zal. Daisy, ik heb reeds den geheelen dag verlangd je te zeggen, wat hij met zijn geld heeft gedaan. Hij vertelde het mij gisterenavond, maar ik had tot heden geen gelegenheid het je te zeggen. Hij heeft de arme Barton voor zijn rekening naar het gesticht gezonden, en daar laten blijven, totdat zijn oog genezen was — een kostbare geschiedenis. Maar de man kan nu weer werken en voor zijn behoeftige ouders zorgen. Hij was wanhopend, ziek en arm, maar te trotsch om te bedelen; onze goede jongen kwam er achter, en besteedde zijn laatsten cent om hem te helpen, zonder dat iemand te vertellen, zelfs zijn eigen moeder

niet, totdat ik er op aandrong te weten wat hij met zijn geld had uitgevoerd."

Daisy's antwoord ging voor Alice verloren, want zij had het te druk met hare eigene aandoeningen — gelukkige nu, te oordeelen naar den lach die in hare oogen straalde en de besliste beweging, waarmede zij de rozenknop op haren boezem stak, als wilde zij zeggen: „Hij verdient eene belooning voor deze goede daad en zal haar ontvangen."

Toen zij opnieuw luisteren kon, sprak mevrouw Meta weer en nog steeds over John:

„Sommige menschen zouden het verkwistend en dwaas noemen, omdat hij zelf zoo weinig heeft: maar ik vind het eene veilige en goede geldbelegging, want „wie den arme geeft, leent den Heer", en ik was zoo gelukkig en trotsch, dat ik den indruk niet wilde bederven door hem iets terug te geven."

„Ik denk dat hij zijn hart het zwijgen oplegt omdat hij niets heeft te geven; en hij is zoo eerlijk dat niets hem zal doen spreken, voordat hij veel aanbieden kan. Maar hij vergeet, dat liefde alles is. Daaraan is hij rijk! ik weet, ik zie en gevoel het; en elke vrouw moest blijde zijn dien schat te krijgen."

„Goed gesproken, me lieve. Ik dacht er ook zoo over en was gaarne bereid te werken en te wachten met en op mijn John."

„Dat zou zij ook en ik hoop dat John het zal begrijpen. Maar zij is zoo lief en gehoorzaam, dat zij zichzelve dat geluk niet gunnen zal, vrees ik. Zoudt gij het goedvinden, moeder?"

„Van ganscher harte! want beter, edeler meisje leeft er niet. Zij is alles wat ik voor mijn zoon begeer, en ik ben niet van plan het lieve, moedige kind te laten ontsnappen, als ik er iets aan kan doen. Haar hart is groot genoeg voor liefde en plicht meteen, en zij kunnen veel gelukkiger wachten wanneer zij het te zamen doen, — want wachten zullen zij natuurlijk in elk geval moeten."

„Ik ben zoo blijde dat zijn keus u bevalt, moeder, en hem de treurigste aller teleurstellingen wordt bespaard."

Hier stokte Daisy's zachte stem; en een plotseling geritsel, gevolgd door een zacht gemompel, scheen aan te duiden dat zij in de armen harer moeder troost was gaan zoeken en ook vond.

Alice hoorde niet meer en sloot het raam met een schuldig geweten, doch stralend gelaat; want het spreekwoord omtrent luisteraars aan den wand, was hier niet van toepassing geweest, en zij was meer te weten gekomen, dan zij had durven hopen. Alles scheen plotseling anders geworden en zij gevoelden dat haar hart groot genoeg was voor liefde en plicht tegelijk; zij wist nu dat moeder en zuster haar hartelijk zouden verwelkomen; en de herinnering aan Daisy's minder gelukkig lot, Nat's vervelende proeftijd, het lange uitstel en de mogelijke scheiding voor altoos — dat alles kwam haar zoo helder voor den geest, dat voorzichtigheid wreedheid scheen; zelfopoffering, sentimenteele dwaasheid en alles, uitgenomen de geheele waarheid, ontrouw jegens haren minnaar. Terwijl zij zoo dacht, werd de half ontloken roos bij den knop gevoegd en toen — na een poosje, kustte zij de geheel ontloken bloem en stak die bij het verklappende groepje op hare borst, terwijl zij met een soort lieftalligen ernst hardop tot zich zelve zeide, als deed zij eene gelofte:

„Ik zal werken, liefhebben en wachten met en op mijn John."

Het was gelukkig voor haar dat Demi afwezig was, toen zij naar beneden sloop om zich bij de gasten te voegen, die spoedig in grooten getale kwamen opdagen. De verheerlijkte uitdrukkingen die haar gewoonlijk peinzend gelaat deed stralen, kon gemakkelijk worden toegeschreven aan de lofuitingen, die zij voor hare toespraak ontving, en de lichte ontroering, merkbaar wanneer een of ander groepje heeren naderbij trad, ging spoedig voorbij, daar geen van allen de bloemen opmerkte,

die zij boven een zeer gelukkig kloppend hartje droeg.

Intusschen was Demi bezig met zekere eerwaardige personen in het collegegebouw rond te leiden en hielp zijn grootvader hen onderhouden met gesprekken over de Socratische methode van opvoeding, Pythagoras, Pestalozzi, Fröbel en de rest, die hij allen van ganscher harte op den bodem der Roode Zee wenschte; geen wonder ook, want zijn hoofd en hart waren vol van liefde, rozen, hoop en vrees. Hij loodste de machtige, ernstige en eerwaardige oome's eindelijk veilig Plumfield binnen en zette hen af voor zijn oom en tante Bhaer, de eerste vol ongeveinsde vreugde over allen en alles om hem heen, de laatste een martelaarschap doorstaande met lachend gelaat, toen zij ontelbare handen schudde en algeheele onwetendheid voorwendde van het treurig ongeval, dat de zwaarlijvige professor Plock op den fluweelen sleep van haar statiekleed had getrapt.

Met een diepe zucht van verlichting zag Demi naar het geliefde meisje rond. De meesten zouden eenige tijd hebben moeten zoeken, voordat zij onder de in het wit gekleede groepjes in voorzaal, gang en studeervertrek verspreid, eene bizondere engel hadden gevonden; maar zijn blik vloog — als de magneetnaald naar de pool — recht naar den hoek, waar een donker, glanzend hoofd met zijn kroon van vlechten, zich als dat eener koningin verhief, dacht hem, boven de haar omringende menigte. Ja! zij droeg een bloem aan den hals; een! twee! Oh — gezegende aanblik! hij zag ze reeds van verre en loosde een zucht van verrukking, waardoor de krulletjes op miss Perry's voorhoofd in heftige beweging werden gebracht. De roos zag hij nog niet, want zij zat verborgen achter een plooi van kant, en het was misschien goed, dat de gelukzaligheid hem bij gedeelten werd toegediend, anders had hij misschien de verzamelde menigte geëlectriseerd, door op zijn afgod toe te snellen, want er was nu geen Daisy

die hem bij zijn jaspand vasthouden kon. Eene gezette dame, dorstend naar kennis, klampte hem op het zielroerend oogenblik aan en hij was gedwongen haar de verschillende voorbijtrekkende beroemdheden aan te wijzen met een engelachtig geduld, dat eene betere belooning verdiende dan het ontving; want eene zekere verstrooidheid en belemmering van zijn spraakvermogen die zich bijwijlen openbaarden, gaven der ondankbare matrone aanleiding, de eerste de beste vriendin, die zij ontmoette, nadat zij was ontsnapt, toe te fluisteren:

„Ik heb aan geen der tafeltjes wijn gezien; maar het is duidelijk dat de jonge Brooke te veel heeft gehad. Door en door fatsoenlijk, maar klaarblijkelijk een weinigje opgewonden, melieve."

Ja! hij was dronken! maar van edeler wijn dan ooit op een feestelijken disch gefonkeld heeft; en toen hij met de oude dame gereed was, wendde hij verheugd zijn schreden naar de jonge, om, al was het maar één enkel woord, te vernemen! Hij zag haar nu bij de piano staan, doelloos bladerend in de muziek, terwijl zij met eenige heeren sprak, zijn ongeduld verbergend achter een air van schoolsche bedaardheid bleef Demi in hare nabijheid drentelen, gereed naderbij te treden zoodra het gelukkig oogenblik kwam, zich intusschen verwonderd afvragend, waarom bejaarde personen er toch altijd op uit waren de jongeren in beslag te nemen, in plaats van rustig in een hoekje met hunne tijdgenooten te zitten praten. De bejaarde personen in quaestie trokken eindelijk af, doch alleen om vervangen te worden door twee voortvarende jongelieden, die miss Heath verzochten hen naar Parnassus te volgen en deel te nemen aan den dans. Demi dorstte naar hun bloed, doch kwam weder tot bedaren toen hij George en Dolly, die na hare weigering nog een poosje bleven dralen, hoorde zeggen:

„Ja, ik ben waarlijk weer geheel met gemengde scholen verzoend en zou bijna wenschen, dat ik hier gebleven was Het zet aan de studie bevalligheid bij,

geeft zelfs eene bekoring aan het Grieksch, wanneer men er lieve meisjes mede bezig ziet," zeide Stuffy, die wetenschappelijk voedsel zoo droog vond, dat elke saus hem welkom was, en zich gevoelde alsof hij een nieuwe had ontdekt.

„Ja, bij Jupiter! wij jongens mogen wel oppassen of gij gaat met al de eer strijken Ge waart onovertrefbaar van morgen en hield ons als door tooverkracht geboeid, ofschoon het daar zoo warm was, dat ik niet geloof het voor iemand anders te hebben doorstaan," voegde Dolly er bij, die zijn best deed galant te zijn, en werkelijk een treffend bewijs van hulde had gegeven daar de hitte zijn boord had doen bezwijmen, de krul uit zijn haar genomen had en zijn glaceetjes had bedorven.

„Er is plaats voor allen en wanneer gij ons de boeken wilt afstaan, zullen wij gaarne het kegelen, dansen, roeien en vrijen aan u overlaten, aan welke afdeelingen gij toch de voorkeur te geven schijnt," antwoordde Alice vriendelijk.

„Ach, nu valt ge ons te hard! De boog kan niet altijd gespannen zijn; en gij dames schijnt van de twee laatste door u genoemde afdeelingen ook niet geheel afkeerig te wezen," antwoordde Dolly, George aanziende met een blik die duidelijk zeide: „die was troef hè?"

„Sommige meisjes houden er van — in de eerste jaren. Later geven wij die kinderachtigheden op, begrijpt ge. Laat mij u niet langer van Parnassus afhouden;" en met een lachend hoofdknikje konden zij, gepijnigd door het bitter bewustzijn hunner jeugd, aftrekken.

„Ge kreegt er deerlijk van langs, Dolly. 't Is nooit geraden zich met zulke verbazend geleerde meisjes te meten. Men delft altijd het onderspit," zeide Stuffy, wegsloffend, min of meer onlekker door het gebruik van te veel ververschingen.

„Zoo verduiveld sarcastisch! 'k Geloof dat zij niet eens veel ouder is dan wij. Meisjes zijn spoediger volwassen, maar daarom behoeft zij nog geen airs aan te nemen en als een grootmoeder te praten," mompelde

Dolly, begrijpend dat hij zijn glaceetjes op het altaar van eene ondankbare Pallas geofferd had.

„Ga mede en laat ons iets te eten zien te krijgen. Ik ben flauw van al het praten. Die vervelende Plock hield mij in een hoek gevangen en mijn hoofd duizelt van Hegel en Kant en die andere oude pruiken."

„Ik heb Dora West beloofd met haar te zullen dansen. 'k Zal haar zien te vinden; zij is een jolige meid, en plaagt iemand niet wanneer hij soms uit den pas geraakt."

Arm in arm gingen de jongens heen, terwijl Alice achterbleef en zoo vlijtig in de muziek stond te bladeren, alsof de wereld werkelijk geen bekoring voor haar had. Toen zij zich weder vooroverboog om een nieuwe bladzijde op te slaan, kreeg de ongeduldige jonkman achter de piano, de roos in het oog en verstomde van vreugde. Een oogenblik bleef hij haar sprakeloos aanstaren, daarna haaste hij zich de lang begeerde plaats in beslag te nemen, voordat die opnieuw door een drom van gelukverstoorders werd bezet.

„Alice, ik kan het niet gelooven — hebt ge het begrepen — hoe zal ik u ooit genoeg danken?" zeide Demi fluisterend zich vooroverbuigend, alsof ook hij het zangstukje las, waarvan hij echter geen woord of noot onderscheidde.

„Stil! nu niet, Ik heb begrepen — ik verdien het niet — wij zijn nog te jong, wij moeten wachten; maar — ik ben erg trotsch en gelukkig John."

Ik beef bij de gedachte aan wat na dit teeder gefluister gebeurd zou zijn, wanneer Tom Bangs niet met veel drukte was komen aanloopen en zich de vroolijke opmerking had laten ontvallen:

„Muziek? Juist wat we hebben moeten De gasten nemen reeds zoetjes aan afscheid en wij hebben allen wel eenige rust noodig. Mijn hoofd duizelt van al de ologie's en ism's die ik van avond heb hooren bespreken. Ja, laat ons dit hooren; dat is een alleraardigst aandoenlijk mopje!"

Demi kookte inwendig, maar de stompzinnige Tom zag het niet en Alice, die begreep dat dit een veilige uitweg zou zijn voor diverse oproerige aandoeningen, zette zich dadelijk neder en zong den zang, die haar antwoord beter uitdrukte, dan zij zelve het had kunnen doen

## GEDULD.

De oudjes t'huis zijn afgeleefd
En zwak, vergeet het niet!
En droef waar hun gemis voorwaar,
Wanneer ik hen verliet.
Die tijd is slecht, en ga ik heen,
Wie die mijn plaats vervult?
Zij hebben mij zoo noodig nog;
Heb nog een poos geduld.

Ik vrees het duurt zoo lang niet meer,
Want wanen zij zich vrij,
Dan spreken zij zoo ernstig van
Den Hemel en van mij.
Mijn jongen! vraag dan verder niet,
Uw wensch wordt haast vervuld.
Maar 't kan en mag nu nog niet zijn,
Heb nog een poos geduld.

Het was doodstil in de kamer, voordat het eerste couplet geëindigd was en Alice sloeg het tweede over, vreezende dat zij er niet doorheen zou komen; want John's oogen waren op haar gevestigd en toonden dat hij begreep voor wien zij zong en dat zij de droefgeestige kleine ballade haar antwoord op zijn vraag liet vertolken. Hij ontving het, zooals zij het bedoelde en lachte haar zoo gelukkig toe, dat het hart haar in de keel schoot en zij, met eene onverstaanbare opmerking over de hitte haastig opstond.

„Gij zijt vermoeid; kom mede, naar buiten, en rust een weinig, mijn liefste, met welke meesterlijke list Demi haar medevoerde naar buiten in den helderen maneschijn, Tom latende staan, die hen achterna staarde

alsof er plotseling een vuurpijl onder zijn neus was afgegaan.

„Wel heb ik van mijn leven! De Dominee meende het waarlijk verleden zomer en heeft mij nooit iets gezegd. Wat zal Dora lachen!" En Tom vertrok met merkwaardigen spoed om zijne ontdekking mede te deelen en er zich over te verlustigen.

Wat in den tuin gesproken werd, is nooit goed bekend geworden; maar de familie Brooke bleef dien nacht laat op en een nieuwsgierig oog, dat door de vensters had gegluurd, zou Demi hebben kunnen zien, die de gelukwenschen ontving zijner huisgenooten bij het afleggen van eene volledige bekentenis. Josie beroemde zich er niet weinig op, dat zij eigenlijk de zaak had beklonken; Daisy was vol van de liefelijkste sympathie en vreugde, en mevrouw Meta zoo gelukkig dat zij, toen Jo naar bed was gegaan om van bruidssluiers te droomen en Demi in zalige verrukking op zijn kamer de klagende melodie van „Geduld" te fluiten zat, met Daisy haar voorgenomen onderhoud over Nat hield en eindigde met de armen om hare gehoorzame dochter geslagen en deze welkome woorden ter harer belooning:

„Wacht tot Nat tehuis komt; dan zal mijn lieve kind ook witte rozen dragen."

## HOOFDSTUK XX.

### LEVEN OM LEVEN.

De zomerdagen die volgden waren vol rust en genoegen voor jong en oud, die zich beijverden de eer van Plumfield tegenover hunne gelukkige bezoekers op te houden. Terwijl Frans en Emil met de zaken van oom

Hermann en kapitein Hardy bezig waren, maakten Mary en Ludmilla overal vrienden; want hoewel zeer verschillend, waren beiden lieftallige en bekoorlijke vrouwtjes. Mevrouw Meta en Daisy vonden in de Duitsche bruid eene Hausfrau naar hun hart en sleten menig genotvol uurtje met het leeren gereedmaken van vreemde gerechten, het luisteren naar verhalen over de halfjaarlijksche wasch en de rijk voorziene linnenkast in Hamburg, of het bespreken van het huiselijke leven in al zijn vertakkingen. Ludmilla onderwees niet alleen doch leerde zelf ook, en keerde met menig nieuw en nuttig denkbeeld in het blondje hoofdje naar huis terug.

Mary had zooveel van de wereld gezien, dat zij ongewoon levendig was voor een Engelsch meisje, terwijl hare verschillende begaafdheden haar tot eene zeer aangename gezellin maakte. Een helder gezond verstand gaf een tegenwicht en de pas doorleefde gevaren somwijlen een liefelijken ernst aan hare natuurlijke vroolijkheid. Tanto Jo was innig voldaan over Emil's keuze en gevoelde dat deze getrouwe en lieve loods hem door storm of helder weer, veilig in de haven boegseeren zou. Zij was eerst bang geweest dat Frans zich als een vergeten, geld verdienende burger zou nederzetten en zich daarmede tevreden zou hebben gesteld; maar zij zag spoedig dat zijn liefde voor de muziek en zijn zachtzinnige Ludmilla, veel poëzie in zijn werkzaam leven bracht en het verhinderde al te prozaïsch te worden. Dus gevoelde zij zich omtrent deze jongens gerust, zij genoot met echt moederlijke voldoening van hun bezoek en zag hen in September met leedwezen doch hoopvol vertrekken, toen zij zich inscheepten voor het nieuwe leven, dat voor hen lag.

Demi's verloving werd slechts aan de naaste familie bekend gemaakt, daar beiden nog te jong waren om voorloopig iets anders te doen dan liefhebben en wachten. Zij waren zoo gelukkig, dat de tijd voor hen scheen

stil te staan, en na een zalige week scheidden zij moedig — Alice om huiselijke plichten te vervullen, bezield met hoop, die haar in menige beproeving bemoedigde en steunde; John om zijn werkkring te aanvaarden met een vuur dat alles mogelijk maakte, waar zulk eene belooning aangeboden werd.

Daisy verheugde zich over hen en het verveelde haar nooit, haar broeders plannen voor de toekomst aan te hooren. Haar eigen geluk maakte haar weder spoedig tot wat zij geweest was — een opgeruimd, bedrijvig wezentje, met een lach, een vriendelijk woord en eene hulpvaardige hand voor allen; en toen zij weder als vroeger zingend door het huis liep, begreep hare moeder dat het goede geneesmiddel voor de nu verdwenen treurigheid gevonden was. Deze moederlijke Pelikaan koesterde nog wel eenigen twijfel en vrees, doch liet er wijselijk niets van blijken, doch nam zich voor Nat terdege uit te hooren en op de proef te stellen, wanneer hij thuis kwam, en hield een waakzaam oog op de brieven uit Londen; want een geheimzinnige wenk scheen hem over de zee te zijn toegekomen, en Daisy's tevredenheid zich in Nat's tegenwoordige opgeruimde stemming af te spiegelen.

Na de Werther-periode doorleefd, en een weinig Faust geprobeerd te hebben, van welke laatste ondervinding hij zijne Gretchen vertelde alsof zij eene kennismaking met Mephistopheles, den Bloksberg en Auerbach's wijnkelder had behelsd — gevoelde hij zich nu een Wilhelm Meister, die zijn leerjaren bij de groote meesters van het leven doorbracht. Daar zij met zijne pekelzonde en oprecht berouw was bekend, lachte. Daisy slechts over het mengsel van liefde en wijsbegeerte dat hij haar zond, wel wetend, dat het een jongmensch onmogelijk was in Duitschland te wonen, zonder door den Duischen geest te worden aangetast.

„Zijn hart zit op de goede plaats en zijn hoofd zal spoedig helder worden, wanneer hij uit den mist van bier, tabak en metaphisica komt, die hem nu omgeeft

Engeland zal zijn gezond verstand wakker schudden en de frissche zeelucht al zijn kleine dwaasheden wegblazen," zeide tante Jo, zeer verheugd over de goede vooruitzichten van haren violist, wiens terugkeer tot de volgende lente was uitgesteld, tot zijn groote spijt doch stoffelijken vooruitgang.

Josie bracht eene maand bij miss Cameron door aan het strand, en legde zich zoo vlijtig op de haar verstrekte lessen toe, dat haar wilskracht, talent en geduld den grondslag legden tot eene vriendschap, die haar in latere jaren van drukke bezigheid en triomf, van onberekenbaar veel waarde was; want kleine Jo's neigingen waren van de de rechte soort geweest en het dramatisch talent der familie Marsch zoude mettertijd bloeien in eene gevierde, deugdzame en beminde actrice.

Tom en zijn Dora werden zoo zachtjes aan naar het huwelijksbootje gevoerd; Bang's Senior was zoo bevreesd dat zijn zoon zich opnieuw bedenken en een derde beroep kiezen zou, dat hij gaarne zijn toestemming gaf tot een spoedig huwelijk, als een soort anker om den bewegelijken Thomas vast te houden. Gezegde Thomas kon zich nu niet over koele behandeling beklagen, want Dora aanbad en wijdde zich geheel aan hem en maakte hem het leven zoo aangenaam, dat zijn ongelukkig gesternte hem scheen verlaten te hebben en hij goed op weg was een voorspoedig man te worden met ontegenzeggelijken aanleg voor het vak dat hij gekozen had.

„Van den herfst gaan wij trouwen en zullen eerst een poosje bij mijn vader inwonen. De oude heer wordt zoetjes aan een dagje ouder weet ge, en mijn vrouw en ik moeten hem oppassen; later zullen wij een eigen huishouden hebben," was in die dagen een geliefkoosd onderwerp van hem, dat gewoonlijk glimlachend werd aangehoord, want het idée van Tommy Bangs, aan het hoofd van een huishouden was onwederstaanbaar grappig voor allen die hem kenden.

Alles ging dus goed en tante Jo was reeds begonnen te denken, dat hare beproevingen in dat jaar ten einde waren, toen er een nieuwe opschudding kwam. Dan had met lange tusschenpoozen verscheidene briefkaarten gestuurd en hun zijn adres opgegeven, „ten huize van M. Mason enz." Daardoor was hij in staat gesteld zijn verlangen naar tijding van huis te bevredigen, korte berichten te zenden en hunne verwondering over zijn aanhoudend uitstel eenigszins te doen bedaren. De laatste, die in September kwam, was uit Montana en behelsde niet anders dan:

„Eindelijk hier weer in de mijnen; niet van plan lang te blijven. Allerlei ontmoetingen. Boerderijplannen opgegeven. Spoedig meer. Gezond, druk bezig en zeer gelukkig. D. K."

Had zij geweten, wat de dikke streep onder „zeer gelukkig" beduidde, dan zou die briefkaart een welsprekend stukje karton zijn geweest, want Dan was ontslagen en genoot nu de vrijheid waar hij zoo lang naar gehunkerd had. Toevallig een ouden vriend ontmoet hebbende, verplichtte hij dezen, die gebrek aan werkvolk had, door een tijdlang als opzichter dienst te doen, want het gezelschap, zelfs van ruwe mijnwerkers, deed hem goed en er was iets wonderlijk aantrekkelijks in zwaren arbeid, na zoo langen tijd in de borstelmakerij te zijn opgesloten geweest. Hij hield er van, spade en houweel ter hand te nemen en de rots aan te vallen, totdat hij vermoeid was, — hetgeen spoedig gebeurde, want het jaar van gevangenschap had zijn krachtig gestel ondermijnd. Hij snakte naar huis, doch wachtte week op week om de schandvlek uit te wisschen en de vervallen uitdrukking te doen verdwijnen van zijn gelaat. Intusschen maakte hij allen, zoowel opzichters als manschappen tot vrienden; en daar geen hunner zijn verleden kende, nam hij dankbaar en gelukkig zijn plaats in de wereld weder in; zijn trots had hij nagenoeg afgelegd en koesterde

geen andere plannen dan ergens nuttig te zijn en het verledene uit te wisschen.

Op zekeren dag in October, terwijl de regen daar buiten in stroomen neêrviel en vrede heerschte in haar rustig tehuis, zat tante Jo hare schrijftafel een groote schoonmaakbeurt te geven. Toen zij de briefkaarten in handen kreeg, las zij ze nog eens oplettend door en sloot ze daarna zorgvuldig weg in het laadje, met het opschrift „brieven van mijn jongens" bij zich zelf denkend, terwijl zij elf aanvragen om handteekeningen in de snippermand wierp:

„Het wordt tijd dat ik weer een briefkaart krijg, tenzij hij zelf komt om zijn plannen te vertellen. Ik ben werkelijk nieuwsgierig om te weten wat hij het geheele jaar heeft uitgevoerd en hoe hij het nu maakt."

Deze laatste wensch werd binnen een uur vervuld, want Ted kwam binnenstuiven, met een krant in de eene hand, een omgewaaide parapluie in de andere en een vreeselijk opgewonden gezicht, terwijl hij ademloos uitriep:

„Mijn ingestort — twintig man ingesloten — geen uitweg — jammerende vrouwen — water steeg meer en meer — Dan kende de oude schacht — waagde zijn leven — haalde hen er uit — bijna dood — alle kranten vol er van — ik wist dat hij een held zou zijn — hoera voor Dan!"

„Wat? Waar? Wanneer? Wie? Houd op met schreeuwen en laat mij lezen!" beval zijn moeder geheel onthutst.

Zijn krant loslatend, liet Ted haar voor zichzelf lezen — doch kon niet nalaten haar, evenals Rob, die hem, nieuwsgierig naar de toedracht der zaak, spoedig was gevolgd, aanhoudend in de rede te vallen. Het was niets nieuws, maar moed en zelfopoffering maken altijd indruk op edelmoedige harten en dwingen bewondering af; daarom was het verslag tegelijk nauwkeurig en treffend en zweefde de naam van Daniël Kean, de moedige man, die met gevaar van eigen leven, dat van

anderen had gered, gedurende verscheidene dagen op veler lippen. Voldoening straalde op het gelaat dezer vrienden, toen zij lazen hoe hun Dan de eenige was geweest, die in het eerste oogenblik van opschudding, zich de oude schacht herinnerde, die nu wel was verstopt, maar de eenige hoop op redding was, wanneer de mannen konden worden gered, voordat het stijgende water hen deed verdrinken; hoe hij alléén werd afgelaten en den anderen beval achter te blijven, totdat hij gezien zou hebben dat alles veilig was; hoe hij de arme kerels aan de andere zijde wanhopig voor hun leven hoorde hakken en houwen en hen door kloppen en roepen de richting aanwees naar de goede plek; vervolgens aan het hoofd stond van hen die tot ontzet waren toegesneld en met reuzenkracht werkend, de mannen bijtijds had verlost. Toen hij het laatst van allen naar boven getrokken werd, brak het doorgesleten touw en deed hij een geweldigen val; hij werd zwaar gewond hoewel hij nog leefde. Hoe de dankbare vrouwen zijn zwart bestoven gelaat en bloedende handen kusten, toen hij door de mannen in triomf werd werd weggevoerd en de eigenaars van de mijn hem een aanzienlijke belooning hadden toegezegd, als hij bleef leven om die te ontvangen.

„Hij moet blijven leven; hij zal; en zoo gauw als hij kan thuiskomen, om te worden opgepast, al moet ik hem zelf gaan halen en medebrengen! Ik heb altijd geweten dat hij een flinke en moedige daad zou doen, als hij niet voor een of andere dwaze strek werd doodgeschoten of opgehangen! riep tante Jo opgewonden.

„Toe ga maar en neem mij mede, moeder. Als iemand er recht op heeft, heb ik het. Dan houdt zooveel van mij en ik van hem," begon Ted, die gevoelde dat zulk een uitstapje een kolfje naar zijn hand zou wezen.

Voordat zijn moeder kon antwoorden, kwam de heer Laurie binnen, met bijna evenveel drukte en beweging als Ted had gedaan, en evenals deze een avondblad boven het hoofd zwaaiend, terwijl hij uitriep:

„Het nieuws gelezen, Jo? Wat denkt gij er van? Zal ik dadelijk heengaan en naar den moedigen jongen gaan zien?"

„Ik wilde dat gij het deedt. Maar de zaak is misschien niet geheel waar — geruchten zijn soms zoo overdreven. Misschien verschijnt er over eenige uren eene geheele andere lezing van het geval."

„Ik heb naar Demi getelephoneerd om alles wat hij te weten kan komen, en als het waar is, zal ik dadelijk vertrekken. Ik vind het uitstapje wel aardig. Is hij in staat te gaan, dan breng ik hem mede naar huis; zoo niet, dan blijf ik en pas hem op. Hij zal het wel weer te boven komen. Dan zal nooit sterven aan een gat in het hoofd. Hij heeft negen levens en is er de helft nog niet van kwijt."

„Als gij gaat oom, mag ik dan niet met u mee? Ik heb zoo'n zin in een reisje, en het zou zoo heerlijk zijn daar met u heen te gaan, en de mijnen te zien en Dan en er alles van te hooren en te helpen. Ik kan heel goed zieken oppassen. Niet waar, Rob?" riep Ted op zijn meest overredenden toon.

„Tamelijk goed. Maar als moeder u niet missen kan, ben ik bereid wanneer oom iemand noodig heeft," antwoordde Rob, die er voor dit uitstapje veel geschikter dan zijn opgewonden broeder uitzag, op zijn gewone kalme wijze.

„Ik kan u geen van beiden missen. Mijn jongens geraken altijd in ongelegenheid wanneer ik ze niet dicht bij huis houd. Ik heb geen recht om de anderen te weêrhouden; maar ik wil u niet uit het oog verliezen of er gebeurt weêr een of ander ongeluk. Ik heb nog nooit zulk een jaar doorleefd, met overstroomingen en trouwpartijen, verlovingen, schipbreuken en alle mogelijke rampen."

„Als ge in jongens en meisjes doet, kunt ge zulke dingen verwachten, mevrouw. Het ergste is voorbij, hoop ik, totdat deze knapen kunsten beginnen uit te halen, dan zal ik u bijstaan, want ge zult elke hulp en troost

noodig hebben, vooral wanneer Ted „vroeg den spat zet",” lachte de heer Laurie, die pret in hare klaagliederen had.

„Ik geloof dat niets mij nu meer zou verwonderen; maar ik ben bezorgd over Dan, en zou het goed vinden wanneer iemand hem opzocht. Het is een ruwe plaats en hij heeft misschien zorgvuldige oppassing noodig. Arme jongen! het schijnt alsof heel wat gevoelige slagen hem moeten treffen; maar misschien zijn ze goed voor hem als een „verzachtingskuur", zooals de oude Hanna placht te zeggen."

„Wij zullen wel spoedig van Demi hooren en dan ga ik heen," met welke geruststellende belofte de heer Laurie vertrok, spoedig gevolgd door Ted, die zijn moeder niet kunnende overhalen, zijn oom wilde bepraten hem mede te nemen.

„Verdere navraag bevestigde en vergrootte de belangrijkheid van het bericht. De heer Laurie vertrok onmiddellijk, en Ted ging met hem naar de stad, nog tevergeefs smeekend naar zijn Dan te mogen medegaan. Hij bleef den geheelen dag weg, maar zijn moeder zeide geruststellend:

„O! hij is koppig omdat hij zijn zin niet krijgt. Hij zit veilig en wel bij Tom of Demi en zal van avond wel hongerig en gedwee t'huis komen. Ik ken hem."

Maar zij ontdekte spoedig dat er nog wel iets was dat haar verwonderen kon; want de avond bracht geen Ted en niemand had hem gezien. Professor Bhaer wilde juist uitgaan om naar zijn verloren zoon te zoeken, toen er een telegram werd gebracht door den heer Laurie aan een der stations op zijn weg afgezonden.

„Ted in waggon gevonden. Neem hem mede. Schrijf morgen. T. Laurence."

„Ted heeft spoediger den spat gezet dan u verwachttet moeder. Maar komaan — oom zal wel op hem passen en Dan erg blijde zijn hem te zien," zeide Rob, terwijl tante Jo ging zitten en zich trachtte voor te stellen, dat haar jongste werkelijk naar het wilde Westen op reis was.

„Kwade rakker! Hij zal geducht worden gestraft, als ik hem ooit terug zie. Laurie heeft hem tot dien ondeugenden streek aangemoedigd. Ik kan het mij zoo voorstellen. Juist iets voor hem. Zullen de twee boosdoeners geen prettigen tijd doorleven? 'k Wou dat ik bij hen was! 'k Geloof dat de onvoorzichtige jongen zelfs geen nachthemd heeft medegenomen of een overjas. Nu, als zij ooit terugkomen, zullen wij twee patiënten te verzorgen hebben, inplaats een. Die verschrikkelijke exprestreinen vallen altijd in afgronden, verbranden of botsen tegen elkaar. O! mijn Ted! mijn beste jongen; hoe kan ik hem zoo ver van mij laten gaan?"

En echt moederlijk vergat tante Jo de voorgenomen kastijding in bekommerd weeklagen over den gelukkigen deugniet, die nu, verrukt over het welslagen van zijn eerste verzet, over de eindelooze vlakte ratelde. De heer Laurie had erg veel schik in zijn bewering, dat de woorden „wanneer Ted den spat zet", hem op het denkbeeld hadden gebracht; en daardoor dus de verantwoordelijkheid op zijn eigen schouders rustte. Van af het oogenblik dat hij den deserteur slapend in een waggon vond liggen, met geen andere merkbare bagage dan een flesch wijn voor Dan en een kleerborstel voor zich zelf, nam hij het welwillend op; en zooals tante Jo vermoed had: de twee boosdoeners doorleefden een prettigen tijd. Spoedig kwamen berouwvolle brieven en de verbolgen ouders vergaten te knorren in hun angst over Dan, die zwaar ziek was en gedurende verscheidene dagen zijn vrienden niet herkende. Daarna begon hij beter te worden, en iedereen vergaf den ondeugenden knaap toen hij trotsch mededeelde, dat de eerste woorden, die Dan sprak, toen hij zijn bewustzijn herkreeg, geweest waren: „Hallo! Ted!" met een genoegelijken lach bij het zien van een bekend gelaat, dat zich over hem henenboog.

„'k Ben blij dat hij ging en zal niet meer knorren. Nu, wat zullen wij voor Dan in den koffer doen?" En tante Jo gaf haar ongeduld om den zieke bij zich te

hebben, lucht, door hem groote hoeveelheden versterkende middelen en lekkernijen te zenden, waar een geheel hospitaal genoeg aan zou hebben gehad.

Spoedig werden bemoedigende berichten naar huis gezonden, en eindelijk werd Dan in staat geacht te kunnen reizen; maar hij scheen volstrekt geen haast te hebben, ofschoon het hem nimmer verveelde, zijn verzorgers van huis te hooren spreken.

„Dan is wonderlijk veranderd," schreef Laurie aan Jo, „niet door zijn ziekte alleen, maar door iets dat klaarblijkelijk is voorafgegaan. Ik weet niet wat en laat het aan u over het uit te vorschen; maar te oordeelen naar hetgeen hij in zijn ijlen heeft geopenbaard, vrees ik, dat hem verleden jaar iets verschrikkelijks is overkomen. Hij schijnt tien jaren ouder geworden, maar hij is veel vooruitgegaan, rustiger en erg dankbaar jegens ons. Het is aandoenlijk den honger te zien in zijn oogen, wanneer hij Ted aanziet, alsof hij zich aan diens aanblik niet genoeg verzadigen kan. Hij zegt dat zijn zending in Kansas is mislukt; maar hij mag niet veel praten; daarom wacht ik mijn tijd af. De menschen hier zijn hem zeer genegen en er is hem nu zeer veel aan gelegen, ofschoon hij vroeger elke uiting van gevoel beneden zich achtte, zooals gij weet; nu verlangt hij dat iedereen goed over hem zal denken, en kan niet genoeg doen naar zijn zin, om genegenheid en achting te winnen. Misschien heb ik geheel en al ongelijk. Gij zult het spoedig ontdekken. Ted is in zijn element en het uitstapje heeft hem verbazend veel goed gedaan. Laat mij hem medenemen wanneer wij naar Europa gaan. Moeder's pappot trekt hem even weinig aan als mij, toen ik u een eeuw geleden voorstelde met mij weg te loopen naar Washington. Gevoelt ge geen spijt, dat ge het toen niet deedt."

Dit vertrouwelijk briefje bracht tante Jo's levendige verbeeldingskracht in werking, en zij haalde zich elke denkbare misdaad, elk mogelijk ongeval of elken gebeurlijken samenloop van omstandigheden voor den

geest, die Dan mogelijkerwijze kon zijn overkomen. Hij was te zwak om nu met vragen te worden lastig gevallen, maar zij beloofde zich zelve de meest belangwekkende onthullingen, wanneer zij hem eenmaal veilig onder hare hoede had; want van al hare jongens stelde zij in den „stokebrand" nog steeds het meeste belang. Zij smeekte hem te komen, en besteedde meer tijd aan een brief die hem moest overhalen, dan aan de meest aangrijpende passages in hare „werken".

Niemand dan Dan zag dien brief; maar hij haalde hem over, en op zekeren Novemberdag hielp de heer Laurie een zwakken man uit een rijtuig stijgen voor de deur van Plumfield en ontving moeder Bhaer den zwerveling als een wedergevonden zoon; terwijl Ted in een roovershoed en een ontzagwekkend paar laarzen, een soort krijgsdans uitvoerde om de belangwekkende groep.

„Dadelijk naar boven en uitrusten; nu ben ik ziekenverpleegster, en deze schim moet eten, voordat hij tegen iemand spreekt," beval tante Jo, haar best doende niet te laten blijken, hoe zij was geschokt door deze gladgeschoren, kaal geknipte, bleeke en vermagerde schaduw van den forschen man, dien zij had zien vertrekken.

Hij schikte zich gewillig en lag in de kamer op de groote ziekenstoel, die voor hem in gereedheid was gebracht, zoo rustig om zich heen te zien als een ziek kind, dat weer in zijn eigen bedje en moeder's armen ligt, terwijl zijn nieuwe verzorgster hem voedde en verkwikte en dapper de vragen terughield, die haar brandden op de tong. Zwak en vermoeid zijnde viel hij spoedig in slaap en toen sloop zij heen om zich een weinig te verlustigen in het gezelschap der „boosdoeners", die zij naar hartelust beknorde, liefkoosde, uithoorde en prees.

„Jo, ik denk dat Dan de een of andere misdaad heeft begaan en er voor heeft geboet," zeide de heer Laurie, toen Ted vertrokken was om zijn laarzen te

laten bewonderen en zijn makkers gloeiende verhalen op te disschen over de gevaren en genoegens van het mijnwerkers leven. „De jongen heeft de eene of andere verschrikkelijke ondervinding opgedaan, die zijn geest gebroken heeft. Hij was geheel buiten kennis, toen wij aankwamen, en ik heb bij hem gewaakt, zoodat ik meer dan iemand anders van deze treurige bekentenissen heb gehoord. Hij ijlde over den cipier, een terechtstelling, een dooden man, zekeren Blair en Mason, en gaf mij onophoudelijk de hand, met de bede of ik die aannemen en hem vergeven wilde. Eens, toen hij bijzonder wild was, hield ik zijn armen vast; hij bedaarde onmiddellijk, terwijl hij smeekte „hem toch niet de handboeien aan te doen". Het was somtijds hartroerend hem des nachts over Plumfield te hooren spreken en over u en zijn smeekende gebaren te zien, waarmede hij verzocht te worden losgelaten, en naar huis te mogen gaan om te sterven."

„Hij gaat niet sterven; hij wordt integendeel beter om berouw te hebben over wat hij ook misdreven heeft; tracht dus niet mij met zulke droefgeestige voorspellingen schrik aan te jagen, Laurie. Het kan mij niet schelen; al heeft hij al de Tien Geboden verbroken, ik zal hem bijstaan — dat zult gij ook en wij zullen hem weder op de been brengen en nog een goed mensch van hem maken. Hij is nog niet bedorven, dat zie ik op zijn arm gezicht. Laat niemand iets bemerken; ik zal spoedig achter de waarheid zijn;" antwoordde tante Jo, die haren „stokebrand" getrouw bleef, hoewel het gehoorde haar diep had bedroefd.

Gedurende eenige dagen bleef Dan rusten en zag weinig menschen; daarna begonnen zorgvuldige oppassing, prettige omgeving, en de troost om weder te huis te zijn, hunnen invloed te doen gelden en scheen hij meer de oude te worden, hoewel hij omtrent zijn laatste ervaringen nog zeer terughoudend bleef en 's dokter's raad, zich niet te veel met spreken te vermoeien als voorwendsel opgaf. Iedereen verlangde hem

te zien; maar hij kon niemands aanblik verdragen, dan dien zijner oude vrienden alleen en „hield zich akelig koest" zeide Ted, die zeer teleurgesteld was, dat hij niet met zijn dapperen Dan kon pronken.

„Er was geen man daar, die niet hetzelfde zou hebben gedaan; waarom dus er zulk een ophef van te maken?" vroeg de held, meer beschaamd dan trotsch over den gebroken arm, die er in zijn slinger zoo belangwekkend uitzag.

„Maar het is geen streelende gedachte Dan, dat gij twintig menschenlevens hebt gered, en echtgenooten, zonen en vaders hebt teruggegeven aan de vrouwen die hen beminden?" vroeg tante Jo op zekeren avond, terwijl zij alleen zaten en verscheidene bezoekers waren weggezonden.

„Streelend! zij heeft mij het leven gered, geloof ik! Ja, dit is mij meer waard, dan wanneer ik president was gemaakt of een anderen grooten Hans. Niemand weet welk een troost het mij schenkt, twintig menschen te hebben gered, voor dien eenen —" Hier hield Dan plotseling op; zijn woorden waren klaarblijkelijk het gevolg geweest van eene sterke, innerlijke ontroering, welker oorsprong zijn toehoordster niet vermoeden kon.

„Ik wist wel, dat ge er zoo over denken zoudt; het is een prachtig iets, met gevaar van zijn eigen leven dat van een medemensch te redden, zooals gij bijna met verlies van het uwe hebt gedaan," begon tante Jo, wenschend dat hij aan zijn eerste opwelling gehoor had gegeven, en den onbedachten zin voleindigd had.

„Hij die zijn leven verliest, zal leven," mompelde Dan, starend in het gezellig vuurtje, dat de kamer verlichtte en een rossen gloed wierp op zijn bleek en vermagerd gelaat.

Tante Jo was zoo verrast, zulke woorden van zijn lippen te hooren, dat zij verheugd uitriep:

„Dus hebt ge het boekje toch gelezen, dat ik u gegeven hebt, en uwe belofte gehouden?"

„Ik heb er later veel in gelezen. Ik ben nog wel niet

veel wijzer geworden, maar wil gaarne leeren en dat is reeds iets."

„Het is alles Ach! mijn jongen wees openhartig. Ik weet dat er iets is, dat u zwaar op het harte ligt; laat mij het u helpen dragen, dat zal u den last verlichten."

„Ik weet het; ik verlang er naar mijn gemoed voor u uit te storten; maar er zijn dingen, die zelfs g ij niet vergeven kunt; en als g ij mij begeeft, vrees ik, dat ik het hoofd niet boven water zal kunnen houden."

„Eene moeder kan a l l e s vergeven! Vertrouw mij uw geheim toe en wees overtuigd, dat ik u n o o i t begeven zal, al keerde de geheele wereld zich tegen u."

Tante Jo nam een der groote, vermagerde handen in beide de hare en hield die vast, stil afwachtend totdat de bemoedigende aanraking Dan's hart verwarmd en hem kracht tot spreken gegeven zou hebben. Als vroeger, met het hoofd in de handen gezeten, vertelde hij alles op langzamen toon en keek niet eer op, voordat het laatste woord zijn lippen ontvlood.

„Nu weet gij het; kunt ge een moordenaar vergeven, en een tuchthuisboef in uw huis houden?"

Haar eenig antwoord was, de armen om zijn hals te slaan en het kaal geknipte hoofd aan hare borst te leggen, met oogen, die zoo door tranen waren verduisterd, dat zij ternauwernood de hoop en vrees konden zien, die de zijne zoo droevig-welsprekend maakten.

Dat was beter dan woorden, en de arme Dan klemde zich in sprakelooze dankbaarheid aan haar vast, de zegenende invloed gevoelend der moederliefde — die goddelijke gave, die allen die haar zoeken, troost, louteri en sterkt. Twee of drie groote, bittere tranen druppelden op de kleine wollen omslagdoek, waartegen Dan's wang rustte en niemand wist ooit hoe zacht en vertroostend hem die aanraking scheen, na de harde legers, die in den laatsten zijn deel waren geweest. Geestes- zoowel als lichamelijk lijden hadden zijn wil en trots gefnuikt, en de opgeheven last veroorzaakte

zulk een gevoel van verlichting, dat hij een oogenblik bewegingloos in stomme verrukking bleef zitten genieten.

„Mijn arme jongen, hoe hebt gij dat geheele jaar geleden, terwijl wij u zoo vrij waanden als een vogel in de lucht! Waarom hebt ge ons niets laten weten, Dan, en u laten helpen? Hebt ge aan uw vrienden kunnen twijfelen?" En tante Jo, alle andere aandoeningen in haar medelijden vergetend, hief het terneergebogen gelaat tot zich op en zag verwijtend in de groote, holle oogen, die nu openhartig de hare aanblikten.

„Ik schaamde mij. Ik wilde het liever alleen dragen, dan u schokken en teleurstellen, zooals ik nu heb gedaan, al doet gij uw best het niet te laten blijken, komt er niet op aan. Ik moet er mij aan trachten te gewennen." En Dan sloeg de oogen weder neer, als kon hij het gezicht niet verdragen van den angst en de verslagenheid, die zijn bekentenis op het gelaat zijner beste vriendin hadden teweeggebracht.

„Ik b e n geschokt en teleurgesteld door de zonde, maar tevens verheugd, dankbaar en trotsch, dat mijn zondaar zich heeft bekeerd, boete heeft gedaan en met deze bittere les zijn voordeel wil doen. Niemand dan Frits en Laurie behoeft ooit de waarheid te vernemen; aan hen zijn wij het verplicht en zij zullen er over denken als ik," antwoordde tante Jo, wijselijk begrijpend, dat algeheele openhartigheid beter uitwerking zou hebben dan te veel sympathie.

„Neen, dat zullen zij niet; een man vergeeft nooit zooals eene vrouw. Maar het is billijk. Wees zoo goed het hun voor mij te zeggen en maak er een eind aan. Mijnheer Laurence weet het reeds, vermoed ik. Ik heb geklapt, toen mijn hoofd van streek was; maar hij bleef niettemin even vriendelijk. Dat zij het weten kan ik verdragen, maar o! Ted en de meisjes niet?" Dan greep haar bij den arm, met zulk een smeekend gelaat, dat zij zich haastte hem de verzekering te geven, dat niemand, behalve de twee oude vrienden, het weten

zou, en hij bedaarde onmiddellijk, als schaamde hij zich over zijn plotselingen angst.

„Het was geen moord, bedenk dat; het geschiedde in zelfverdediging; hij trok zijn pistool en ik moest hem onschadelijk maken. Ik had volstrekt geen plan hem te dooden; maar ik heb er niet zooveel spijt van als ik moest, vrees ik. Ik heb er meer dan genoeg voor geboet, en zulk een ellendeling, die jongens den weg ten verderve leert, is beter uit dan in de wereld. Ja, ik weet wel dat gij het niet goed van mij vindt, maar ik kan het niet helpen. Ik haat een schurk als een gluipende jakhals en heb altijd lust hem een kogel toe te zenden. Het was misschien beter, als hij mij had gedood; mijn leven is toch verwoest."

Al de oude somberheid der gevangenis, scheen zich weder als een donkere wolk op Dan's gelaat te legeren, terwijl hij sprak, en tante Jo was verschrikt over den blik dien het haar schonk op het vuur, waar hij doorheen had moeten gaan om gelouterd, doch voor zijn leven verminkt, weder te voorschijn te treden. Hopende zijn geest op vroolijker onderwerpen te vestigen, zeide zij bemoedigend:

„Neen, dat is het niet; deze beproeving heeft u geleerd er meer waarde aan te hechten en het beter te gebruiken. Het is geen verloren jaar, doch kan het leerzaamste blijken, dat ge ooit hebt doorleefd. Tracht in dien geest te denken en maak een nieuw begin; wij zullen u helpen en te meer vertrouwen in u stellen door deze struikeling. Wij struikelen allen en strompelen toch voort."

„Ik kan nooit meer zijn die ik was. Ik gevoel mij ongeveer zestig jaar oud en heb nergens lust in, nu ik eenmaal hier ben. Laat mij blijven totdat ik weer op de been ben, dan zal ik u van mijn tegenwoordigheid verlossen en nooit weer lastig vallen," zeide Dan ontmoedigd.

„Gij zijt zwak en moedeloos; dat zal voorbijgaan en binnenkort begint gij uw zendingswerk onder de Indianen,

met al de oude geestkracht en de nieuw verkregen kennis, zelfbeheersching en bezadigdheid. Vertel mij nu nog eens uitvoerig van den goeden kapelaan; van Mary Mason en van de dame, wier toevallig gesproken woord u zoo geholpen heeft. Ik wil alles weten van de ramp, die mijn armen jongen getroffen heeft."

Door hare warme belangstelling getroffen, klaarde Dan's gelaat op en hij praatte voort, totdat hij de geheele geschiedenis van dat treurig jaar voor haar had uitgestort en zich heel wat verlicht gevoelde nu deze last van hem afgewenteld was.

Had hij geweten hoe zwaar hij op het hart van zijn toehoorster drukte, hij zou geen woord hebben gezegd; maar zij verborg haar leed, totdat zij hem, getroost en kalm, naar bed had gezonden; toen schreide zij, alsof haar hart zou breken, tot groote ontsteltenis van Laurie en Frits, totdat dezen het gebeurde vernamen en met haar konden treuren; waarna zij weder moed vatten en met elkander beraadslaagden, hoe zij het best zouden helpen in de grootste ramp, die het jaar voor hen had opgeleverd.

## HOOFDSTUK XXI.

### ASLAUGA'S RIDDER.

Het was verwonderlijk de verandering te zien, die na dit gesprek met Dan plaats greep. Het scheen alsof een berg van zijn gemoed was geheven; en hoewel de oude onbesuisde geest bijwijlen plotseling opflikkerde, scheen hij toch zijn uiterste best te doen, dezen waren vrienden te toonen hoe dankbaar hij was, hoe hij hen liefhad en hoogachtte, door een nieuw verworven nederig vertrouwen, dat zeer streelend voor hem was en

hem zeer veel hielp. Na van tante Jo de geschiedenis te hebben gehoord, zinspeelden de professor en de heer Laurie er niet verder op, dan door den hartelijken handdruk, den medelijdenden blik, het kort opbeurend woord, waarmede mannen sympathie betuigen, en een verdubbelde hartelijkheid, die geen twijfel aan vergiffenis overliet. De heer Laurie begon dadelijk zijn invloed ten behoeve van Dan's zending bij hooggeplaatste personen aan te wenden en bracht de machinerie in beweging, die zoo rijkelijk geolied moet worden, voor en aleer iets geschieden kan, waar het gouvernement in betrokken is.

Met de wijsheid van een kundigen onderwijzer, verschafte professor Bhaer voedsel voor Dan's hongerigen geest en hielp hem zich zelf leeren kennen, door op zulk eene vaderlijke wijze de taak van den goeden kapelaan voort te zetten, dat de arme jongen dikwijls zeide, dat hij zich gevoelde alsof hij een vader gevonden had. De jongens namen hem mede uit rijden en vermaakten hem met hun grappen en plannen, terwijl de vrouwen, oud en jong, hem oppasten en verwenden, totdat hij zich gevoelde als een sultan omringd door eene menigte getrouwe slavinnen, die op zijn geringste wenken vlogen.

Een klein proefje hiervan was reeds genoeg voor Dan, die een mannelijken afkeer van „vertroetelen" had en zoo weinig ziekte had gekend, dat hij zich tegen het bevel van den dokter „kalm houden" verzette; al het gezag van tante Jo en al de vindingrijkheid der meisjes werd gevorderd, om hem te beletten zijn rustbank te verlaten, voordat de gekneusde rug en het gewonde hoofd waren genezen. Daisy kookte voor hem; Nan zorgde voor medicijnen; Josie las voor, om de lange uren van werkeloosheid, die hem zoo zwaar vielen te helpen verdrijven, terwijl Betsy al hare teekeningen en beeldjes bracht om hem te vermaken en op zijn bizonder verzoek hare gereedschappen in zijn kamer bracht en den buffelkop begon te boetseeren, dien hij

haar eens gegeven had. Zulke namiddagen schenen het prettigste gedeelte van den dag en tante Jo, bezig in haar studeervertrekje dichtbij, kon het vriendschappelijk drietal zien en genieten van het aardig tooneeltje dat zij opleverden. De meisjes waren zeer gevleid over het welslagen harer pogingen en deden haar best zoo onderhoudend mogelijk te zijn, Dan's luimen raadplegend met den vertrouwelijken tact, die de meeste meisjes reeds eigen is, voordat zij het korte jurkje hebben afgelegd. Was hij vroolijk, dan weerklonk de kamer van haar gelach; was hij somber dan lazen of werkten zij in eerbiedige stilte totdat haar liefelijk geduld hem weder had opgebeurd, en had hij pijn, dan omzweefden zij hem als „een paar engelen," zooals hij zeide. Josie noemde hij niet zelden „moedertje", maar Betsy was altijd „prinses", en er was een groot verschil in de wijze waarop hij de twee nichtjes behandelde. Josie hinderde hem wel eens met hare luidruchtige manieren, de lange tooneelstukken die zij wilde voorlezen en de moederlijke beknorring die zij hem toediende, wanneer hij tegen de voorschriften gezondigd had; want een „heer der schepping" in hare macht te hebben, vond zij zoo verrukkelijk, dat zij hem met een ijzeren roede zou hebben geregeerd, wanneer hij het had toegelaten. Betsy, die veel zachtzinniger te werk ging, liet hij nooit ongeduld of vermoeidheid blijken, doch gehoorzaamde haar blindelings, spande zich in om in hare tegenwoordigheid veel beter te schijnen, en stelde zooveel belang in haar werk, dat hij haar met onvermoeide oogen lag aan te staren, terwijl Josie hem voorlas, zoo mooi zij het kon, zonder dat hij er op lette.

Tante Jo merkte het op en noemde hen „Una en de Leeuw," welke benaming zeer goed op hen van toepassing was, hoewel de manen van den Leeuw waren geknipt en Una hem nooit trachtte te breidelen. De oudere dames maakten alle mogelijke lekkernijen voor hem gereed en voorzagen in al zijn behoeften; maar mevrouw Meta was druk bezig t'huis, mevrouw Amy

bracht alles voor hare aanstaande reis naar Europa in gereedheid, en mevrouw Bhaer was der vertwijfeling nabij, want de verschijning van het beloofde boek was door de laatste huiselijke gebeurtenissen belangrijk vertraagd. Wanneer zij aan hare schrijftafel papieren regelde of in gedachten verzonken op hare pen zat te bijten, wachtend totdat de goddelijke bezieling zich over haar zou uitstorten, vergat zij meermalen hare nagemaakte helden en heldinnen in de studie der levende modellen voor haar, en zag op deze wijze door toevallige blikken, woorden en gebaren een klein romannetje zich ontspinnen, welks bestaan door geen ander werd vermoed.

De schuifdeuren tusschen de beide kamers stonden gewoonlijk open, en verleenden een blik op de groep voor het groote boogvenster; Betsy in haar blauwe kiel aan de eene zijde, met hare gereedschappen bezig; Josie met haar boek aan den anderen kant, en in het midden Dan, op de groote ziekenstoel, met vele kussens opgevuld, in een veelkleurige Oostersche kamerjapon, een geschenk van den heer Laurie, die gedragen werd om de meisjes genoegen te doen, hoewel de zieke aan een oud buis „dat iemand niet zoo vervelend om de beenen slingerde," verreweg de voorkeur gaf. Hij lag met het gelaat naar tante Jo's kamer gekeerd, doch scheen haar nooit te zien, want zijn oogen hingen aan de slanke gestalte voor hem, het blonde hoofd door de bleeke winterzon beschenen, de zachte handjes die zoo vaardig de klei vormden. Josie zat meestentijds aan het hoofdeneind van zijn rustbank te wippen in een schommelstoel en het eentonig gemompel harer gejaagde stem was gewoonlijk het eenig geluid dat de stilte in de kamer verbrak, tenzij eene passage in het boek of de buffelkop plotseling aanleiding gaven tot een gesprek

Een zeker iets in de groote oogen, grooter en donkerder dan ooit in het bleek en vermagerd gelaat, die zoo onafgebroken op een enkel voorwerp staarden,

oefenden nu eenigen tijd eene soort betoovering uit op tante Jo en nieuwsgierig bespiedde zij hun telkens afwisselende uitdrukking; want Dan's gedachten waren klaarblijkelijk niet bij het verhaal, en dikwijls vergat hij bij grappige of aandoenlijke passages te lachen of belangstelling te toonen Somtijds straalde er een teeder verlangen in, en mevrouw Bhaer was blijde, dat geen der beide dametjes dien gevaarlijken blik opving, want zoodra zij begonnen te spreken verdween hij; somtijds schitterden zijn oogen van een onstuimig vuur, en werd hij beurtelings rood en bleek, ten spijt van zijn poging dien oproerigen blos door een ongeduldig hand- of hoofdgebaar te verbergen; maar meestal was zijn blik dof, treurig en somber, alsof de droefgeestige oogen van uit de gevangenschap op een verboden licht of genot staarden. Deze uitdrukking kwam zoo dikwijls terug, dat tanto Jo er ongerust over werd en den lust in zich voelde opkomen, hem te gaan vragen, welke bittere herinnering over deze kalme uren hare schaduw wierp. Zij wist dat zijn misdaad en ondergane straf hem zwaar op het gemoed drukten; maar jeugd, tijd en vernieuwde hoop zouden troost brengen, en de ergste pijn van het brandmerk der gevangenis helpen verdrijven. Op andere tijden verdween zij echter, en scheen geheel vergeten, wanneer hij grappen maakte met de jongens, met oude vrienden sprak of zich verlustigde in de eerste sneeuw, als hij, zooals iederen dag gebeurde, wanneer het weder gunstig was, uit rijden ging. Waarom moest dan deze donkere schaduw hem steeds omhullen in het gezelschap dezer onschuldige en lieftallige meisjes? Zij schenen die nooit op te merken, en als een van beiden keek of sprak, antwoordde hij steeds met een opgewekten lach als een zonnestraal die door de wolken brak. Dus ging tante Jo voort met op te letten, zich te verwonderen en ontdekkingen te doen, totdat het toeval haar vrees bevestigde.

Op zekeren dag werd Josie weggeroepen, en Betsy

vermoeid van haar werk, bood aan hare plaats in te nemen, als hij nog meer wilde hooren voorlezen.

„Gaarne; uw lezen bevalt mij beter dan dat van Jo. Zij spreekt zoo rad, dat mijn domme hoofd spoedig in de war geraakt en pijn begint te doen. Zeg het haar niet; zij is een lieve, beste meid, en het is erg vriendelijk van haar, hier bij zulk een beer te willen zitten."

„Gij zijt geen beer, maar zeer goed en geduldig, vinden wij. Mama zegt, dat het altijd hard is voor een man, opgesloten te zijn, en het moet wel verschrikkelijk wezen voor u, die altijd zoo vrij zijt geweest."

Ware Betsy niet bezig geweest met titels te lezen, dan had zij Dan kunnen zien ineenkrimpen, alsof hare laatste woorden hem pijn hadden gedaan; maar andere oogen zagen en begrepen waarom hij er plotseling uitzag als wilde hij opspringen en wegrennen in vliegende vaart den heuvel op, zooals hij vroeger placht te doen, wanneer het verlangen naar vrijheid onwederstaanbaar werd. Door eene plotselinge ingeving aangespoord, nam tante Jo haar werkmandje op en voegde zich bij hare buurtjes, voorziende dat er wel een afleider zou noodig zijn; want Dan zag er uit als een donderwolk overladen van electriciteit.

„Wat zullen wij lezen, tantetje? Dan schijnt het onverschillig te zijn. Gij kent zijn smaak. Noem mij iets op dat aardig, rustig en kort is, want Josie zal dadelijk terugkomen," zeide Betsy, nog steeds zoekend onder de boeken, die op de groote tafel midden in de kamer lagen opgestapeld.

Voordat mevrouw Bhaer kon antwoorden, trok Dan een versleten deeltje onder zijn hoofdkussen te voorschijn, en overhandigde het haar met de woorden: „Lees het derde verhaaltje als ge wilt — het is kort en aardig — ik hoor het graag."

Het boekje viel juist op de aangeduide plaats open, alsof het derde verhaaltje dikwijls herlezen was, en Betsy lachte toen zij den titel zag.

„Wel Dan, ik had niet gedacht, dat dit romantisch Duitsche verhaaltje u zou aantrekken. Er komt wel van vechten in, maar het is vreeselijk sentimenteel, als ik mij wel herinner."

„Ik weet het; maar ik heb zoo weinig gelezen, dat ik eenvoudige verhalen nog het aardigste vind. Dit boekje was niet zelden mijn eenige lectuur; ik geloof dat ik het nu wel van buiten ken, en die strijdende menschen, die duivels en engelen en lieftallige dames vervelen mij nooit. Lees „Aslauga's ridder" maar en zie of het u niet bevalt. Edwald was mij een weinig te zoetsappig; maar Froda vond ik prachtig en de fee met het blonde haar deed mij altijd denken aan u."

Terwijl Dan sprak zocht tante Jo een plaatsje op, vanwaar zij hem in den spiegel kon bespieden, en zette Betsy zich op een stoel tegenover hem, terwijl zij de armen opheffend om het lint opnieuw te strikken, dat hare zwierende, weelderige, zachte krullen op het achterhoofd bijeenhield, zeide:

„Ik hoop dat Aslauga's haar niet zoo lastig was als het mijne, want het gaat altijd los. Ik ben dadelijk gereed, hoor!"

„Bindt het niet op, als ge wilt; laat het hangen. Ik zie het zoo gaarne glinsteren. Het zal uw hoofd rust geven en precies bij de geschiedenis passen, Blondje!" pleitte Dan, den ouden kinderlijken bijnaam gebruikend, terwijl hij zelf er veel meer als den zorgeloozen knaap van voorheen uitzag, dan hij in langen tijd had gedaan.

Betsy lachte, schudde hare mooie lokken en begon te lezen, blijde dat zij haar gelaat een weinig verbergen kon, want complimentjes maakten haar altijd verlegen, wie ze ook gaf. Dan luisterde nu oplettend, en tante Jo, wier oogen dikwijls van hare naald naar den spiegel dwaalden, kon zonder dat zij zich behoefde om te keeren, zien, hoe gretig hij elk woord opving, alsof het eene diepere beteekenis voor hem had, dan voor de andere toehoorsters. Zijn gelaat werd won-

derlijk verhelderd en droeg spoedig de uitdrukking die het altijd verkreeg, wanneer iets schoons of moedigs zijn betere natuur bezielde of trof. Het was Fouqué's bekoorlijk verhaal van den ridder Froda en de schoone dochter van Sigurd, eene soort fee, die haren minnaar verschijnt in uren van gevaar en beproeving, van zegen en vreugd, totdat zij zijn leidstar en bewaarengel wordt, hem met moed, zielenadel en liefde voor de waarheid bezielt, tot groote daden aanspoort in den strijd, tot zelfopoffering jegens hen die hem dierbaar zijn en tot overwinningen op zichzelf, door het glinsteren harer goudblonde lokken, die hem omstraalden bij dag en bij nacht in het gevecht, in gevaren en in den droom, totdat hij na zijn dood de lieftallige fee vindt, die hem opwacht en beloont.

Van alle verhaaltjes in het boek, was dit het laatste dat men verondersteld zou hebben, Dan te kunnen boeien, en zelfs tante Jo verbaasde het, dat hij de moraal der geschiedenis wist te ontdekken in de fijne beeldspraak en romantische taal, waarin zij besloten was. Maar terwijl zij luisterde en keek, herinnerde zij zich het sprankje van gevoel en beschaving, dat in Dan's gemoed verborgen lag, als de goudader in de rots, en hem zachte kleuren in een bloem, bevalligheid in een dier, lieftalligheid in vrouwen, dapperheid in mannen en alle teedere banden die hart aan hart verbinden, deed opmerken en bewonderen; ofschoon hij het zelden blijken liet, daar hij geen woorden had om de neigingen en de liefde voor het schoone te vertolken, die hij van zijne moeder had geërfd. Zielsleed en lichaamspijn hadden zijn sterkere hartstochten getemperd, en de dampkring van liefde en medelijden, die hem nu omgaf, louterde en verwarmde zijn verwaarloosd hart, totdat het begon te hongeren naar het voedsel, dat het langen tijd had ontbeerd. Dit stond duidelijk geschreven in zijne al te sprekende trekken, toen, terwijl hij zich onbespied waande, zijn gelaat het hunkeren verried naar schoonheid, vrede

en geluk, verpersoonlijkt in het mooie, onschuldige meisje voor hem.

Toen de overtuiging van dit treurig en toch zoo natuurlijk feit bij tante Jo ingang vond, deed het haar pijnlijk aan, want zij gevoelde hoe volkomen hopeloos zulk een verlangen was; want licht en duisternis waren niet verder van elkander verwijderd, dan de reine Betsy en den door zonde bezoedelden Dan. Geen gedachte aan zulk eene mogelijkheid verontrustte het jonge meisje, zooals hare onbevangenheid ten duidelijkste deed zien. Maar hoe lang zou het duren voordat de welsprekende oogen de waarheid aan den dag zouden brengen? En dan welk een teleurstelling voor Dan, welk een verslagenheid voor Betsy, die even onschuldig, koel en verheven was als hare eigene marmeren beelden en elke gedachte aan liefde met maagdelijke zedigheid schuwde.

„Hoe vreeselijk hard wordt alles toch voor mijn armen jongen gemaakt! Hoe kan ik zijn liefelijken droom verstoren en hem den geest van het goede ontnemen, die hij nu begint lief te krijgen en te begeeren? Als mijn eigen goede jongens in veiligheid zijn, zal ik nooit weer aan zoo iets beginnen, want deze dingen zijn hartbrekend en meer zou ik niet kunnen verdragen," dacht tante Jo, terwijl zij de voering in de mouw van Ted's jas het onderst boven inzette, zoo verward en bedroefd maakte haar deze nieuwe ramp.

Het verhaal was spoedig uit en toen Betsy hare krullen naar achteren wierp, vroeg Dan zoo levendig als een schooljongen:

„Is het u niet bevallen?"

„Ja; het is zeer aardig, en ik begrijp de bedoeling, die er in ligt, maar Undine was altijd mijn liefste heldin."

„Natuurlijk; juist iets voor u, — leliën en paarlen, zielen en kristalhelder water. Sintram was vroeger mijn held; maar ik begon hier smaak in te krijgen, toen ik — ahem — eens — nogal veel tegenspoed had, en het heeft mij goed gedaan; het was zoo opbeurend en

er lag zulk een verheven bedoeling in, weet ge."

Betsy opende hare blauwe oogen verwonderd over dezen smaak van Dan voor iets „verhevens", doch zij knikte hem slechte even toe en zeide: „Eenige der gedichtjes zijn lief en konden op muziek worden gezet."

Dan lachte. „Somtijds zong ik het laatste tegen zonsondergang op een eigengemaakte wijs — zoo:

„d' Englenzang hoorend in Hemelsche koren,
't Oog nu onttrokken aan de aarde en vrij
Blikkend ten Hoogen, in 't Levenslicht starend,
Aslauga's Ridder — hoe zalig zijt gij!"

„Dat was ik," voegde hij er onhoorbaar bij naar de dansende zonnestraal op den wand turend.

„Dit is nu beter op u van toepassing; en blijde dat zij hem door hare belangstelling te toonen genoegen kon doen, las Betsy met hare welluidende stem:

„Gij wonden van den held, geneest!
O! ridder, herneem nu uw krachten;
Genotvol streven
Naar roem en leven,
O! laat niet te lang op u wachten!"

„Ik ben geen held en zal het nooit worden, en „roem en leven" zullen voor mij nooit veel beteekenen. 't Komt er niet op aan, lees mij liever de courant voor. Die val op mijn hoofd heeft een echten dwaas van mij gemaakt."

Dan's stem klonk vriendelijk; maar het licht was van zijn gelaat verdwenen en hij bewoog zich onrustig op de zijden kussens, alsof ze vol scherpe dorens waren. Ziende dat zijn stemming veranderd was, legde Betsy kalm het boek neder, nam de courant op en doorliep de kolommen om iets te zoeken waar hij belang in stellen kon.

„De geldmarkt kan u niet schelen, wel? en het muzikaal nieuws ook niet. Hier is het verslag van een moord; daar hield ge vroeger nogal van; zal ik het voorlezen? „Iemand slaat een ander...."

*

„Neen!

Eén enkel woord slechts, maar het deed tante Jo huiveren en voor een oogenblik durfde zij niet in den verklappende spiegel zien. Toen zij het eindelijk deed, lag Dan bewegingloos, met de hand voor de oogen, en las Betsy kalm het kunstnieuws voor ooren die geen enkel woord verstonden. Met het gevoel van een dief, die iets kostbaars gestolen heeft, sloop tante Jo naar haar studeervertrek terug en het duurde niet lang of Betsy volgde haar met de mededeeling, dat Dan in een gerusten slaap was gezonken.

Haar naar huis zendend, met het vaste voornemen haar daar zoo lang mogelijk te doen blijven, zat moeder Bhaer door de rood ondergaande zon beschenen een geheel uur lang in haar eentje ernstig na te denken; en toen eene beweging in het aangrenzend vertrek haar derwaarts riep, ontdekte zij, dat de geveinsde slaap in werkelijke rust was overgegaan, want Dan lag zwaar adem te halen, met een donkerrooden blos op de wangen en de gebalde vuist op zijn breede borst. Hem met nog dieper medelijden beklagend, dan ooit te voren, ging tante Jo op een laag stoeltje naast hem zitten, trachtend een goed middel te bedenken om uit deze moeielijkheid te geraken, totdat zijn hand afgleed en in het nederdalen een koordje deed breken, dat hij om den hals droeg en een daaraan hangend doosje op den grond deed vallen.

Tante Jo raapte het op, en zat het, daar hij niet ontwaakte, verwonderd te bekijken, terwijl zij zich nieuwsgierig afvroeg welk toovermiddel het zou bevatten, want het was een Indiaansch doosje en het koord van welriekend, gedroogd dicht ineen gestrengeld gras.

„Ik zal geen enkel geheim van den armen jongen meer zien uit te vorschen. Ik zal het maken en weder wegstoppen, en hem nooit laten bemerken, dat ik zijn talisman heb gezien."

Zoo denkend draaide zij het kleine doosje om en wilde de einden van het koordje aaneen binden, toen

er een kaartje uitviel op haren schoot. Het was een portretje, zoo uitgeknipt, dat het in het doosje paste en twee woorden stonden op het papier, waarmede het was bedekt: „Mijne Aslauga". Een oogenblik meende tante Jo, dat het een portret van haarzelve kon wezen, want al de jongens bezaten er een; maar toen het dunne papiertje er af viel, zag zij het portret, dat Demi op dien gelukkigen zomerdag van Betsy had gemaakt. Nu was er geen twijfel meer; zuchtend pakte zij alles weder in en was op het punt het in Dan's boezem te laten glijden, zoodat zelfs geen draadje verraden zou, dat zij kennis droeg van zijn geheim, toen zij zich, vooroverbuigend zag, dat hij rechtstreeks naar haar lag te kijken, met een blik, die haar meer verwonderde, dan al de vreemde uitdrukkingen, die zij ooit te voren op dat veranderlijk gelaat had waargenomen.

„Uw hand gleed naar beneden — het is gevallen en ik wilde het weder op zijn plaats brengen," legde tante Jo uit, zich gevoelend als een ondeugend kind, dat op kattekwaad wordt betrapt.

„Hebt u het portret gezien?"

„Ja!"

„En weet dus nu welk een dwaas ik ben?"

„Ja, Dan, en het spijt mij zoo..."

„Maak u niet bezorgd over mij. Ik ben volkomen in orde — blijde dat ge het weet, ofschoon ik nooit van plan was geweest het u te vertellen. Het is natuurlijk slechts een onzinnige gril van mij, en er kan nooit iets van komen. 'k Heb er mij ook nooit iets van voorgesteld. Groote Hemel! wat zou die engel ook ooit anders voor mij kunnen zijn dan wat zij reeds is — een soort droom van alles wat lief is en goed?"

Meer bedroefd door de stille berusting in zijn gelaat en stem, dan door het hartstochtelijkst vuur, kon tante Jo met een gelaat vol symphatie slechts antwoorden:

„Het is hard, beste, maar er bestaat geen anderen uitweg. Gij zijt moedig en verstandig genoeg om dit

in te zien, en het geheim tot ons beiden beperkt te doen blijven."

„Dat zweer ik! Geen woord, geen blik van mij zal het verraden, als ik er iets aan kan doen. Niemand vermoedt het en wanneer het niemand hindert, steekt er dan wel zooveel kwaad in, dat ik dit behoud en troost put uit het liefelijke denkbeeld, dat mij in die vervloekte plaats voor krankzinnigheid heeft behoed?"

Dan's gelaat was nu opgewonden en hij verborg het kleine, versleten doosje, als tartte hij de geheele wereld het hem te ontnemen. Verlangend alles te weten, voor en aleer zij raad gaf of troost, zeide tante Jo rustig:

„Behoud het en vertel mij alles van dat „denkbeeld". Nu ik toch toevallig uw geheim heb ontdekt, moet gij mij laten weten hoe het kwam en hoe ik u kan helpen het dragelijker te maken."

„Gij zult er om lachen; maar het kan mij niet schelen. Gij hebt altijd onze geheimen ontdekt en ons voortgeholpen. Wel, zooals ge weet, heb ik nooit veel met boeken opgehad; maar daar in die hel, waar de duivel mij geen rust liet, moest ik iets uitvoeren of ik zou razend geworden zijn; daarom las ik de beide boeken, die gij mij hebt medegegeven. Het eene was mij te hoog, totdat die goede oude man mij er den zin van deed verstaan; maar het andere, dit was een ware troost, dat kan ik u verzekeren. Het boeide mij en was zoo liefelijk als poëzie. Ik vond alle verhaaltjes aardig en heb Sintram het meest versleten. Zie hoe gehavend hij is! Daarna kwam dit: „Aslauga's Ridder" en ik verbeeldde mij dat het eenige gelijkenis had op dat andere gelukkige gedeelte van mijn leven verleden zomer — hier."

Dan hield een oogenblik stil, nadat hij de laatste woorden weifelend had geuit; daarna haalde hij diep adem en vervolgde als viel het hem hard dit dwaze romannetje te onthullen, dat hij geweven had uit een meisje, een portret en een kinderverhaal, daar in de duisternis dier plaats, die even verschrikkelijk voor hem

was als Dante's Hel, totdat hij zijn Beatrice vond:

„Ik kon niet slapen en moest dus wel over een en ander denken; daarom verbeeldde ik mij dat ik Folko was en Aslauga's haar bij zonsondergang op den muur zag glinsteren en de lamp van den wachter en het gloren van den aanbrekenden dag. Mijn cel was hoog. Een klein stukje lucht kon ik nog zien; soms stond er een ster in en dat was bijna evengoed als een menschelijk gelaat. Ik hechtte zeer veel aan dat stukje blauw en waneeer er een witte wolk voorbij trok, vond ik dat het prachtigste schouwspel ter wereld. Ik vermoed dat ik min of meer een dwaas ben geweest, maar die gedachten en voorstellingen hielpen er mij doorheen, daarom zijn ze mij allen evenveel waard en wil ik de herinnering daaraan niet opgeven. Het lieve, glinsterende hoofd, het leliewit gewaad, de heldere oogen als sterren, en de lieftallige, kalme manieren, die haar even hoog en onbereikbaar boven mij doen staan als de maan aan den trans, ontneem ze mij niet! Het is alles slechts verbeelding, maar een man moet iets hebben om lief te hebben, en het is beter dat ik een ideaal aanbid als zij, dan een der arme gewone meisjes liefheb, die na het gebeurde nog van mij zouden kunnen houden."

De berustende wanhoop in Dan's stem sneed tante Jo door de ziel; maar er was geen hoop en zij gaf dien ook niet. Toch gevoelde zij dat hij gelijk had en dat deze ongelukkige genegenheid, meer zou kunnen doen om hem te louteren en op te heffen, dan eenige andere die hij gevoelen kon. Weinige vrouwen zouden er nu op zijn gesteld Dan te huwen, uitgenomen zulke, die hem tot last, niet tot steun zouden zijn in den strijd, waaruit zijn leven altijd zou bestaan, en het was beter dat hij eenzaam ten grave daalde, dan dat hij werd, wat zij vermoedde, dat zijn vader was geweest, een beginsellooze knappe en gevaarlijke man, met meer dan één gebroken hart op zijn geweten.

„Ja, Dan, het is verstandig deze onschuldige ver-

beelding te houden, wanneer gij er hulp en troost in vindt, totdat er mogelijk iets beters komt dat u meer voldoening schenkt. Ik wilde dat ik u eenige hoop kon geven; maar wij weten beiden, dat het lieve kind haars vaders oogappel is, de trots van haar moeder's hart en dat de volmaaktste minnaar die zij kunnen vinden, hen nauwelijks waardig genoeg voor hun dierbare dochter zal voorkomen. Laat zij voor u de onbereikbare schitterende ster blijven, die u opheft en in den hemel gelooven doet."

Tante Jo zweeg; het scheen zoo wreed de flauwe straal van hoop te dooven, die in Dan's oogen blonk, dat zij de kracht niet had tot een zedenpreek, bij de gedachte aan zijn vreugdeloos leven en eenzame toekomst. Misschien was dit het beste wat zij kon hebben gedaan, want in haar hartelijk medelijden vond hij troost voor zijn verlies en was spoedig weder in staat te spreken op dien toon van mannelijke berusting in het onvermijdelijke, die bewees hoe oprecht zijn streven was om alles op te geven, behalve de flauwe schaduw van iets, dat voor anderen eene gelukkige mogelijkheid kon zijn geweest.

Lang en ernstig spraken zij in het schemeruur, en dit tweede geheim verbond hen inniger dan het eerste; want hier was zonde noch schande in — alleen hopelooze liefde en geduld, die veel slechter menschen dan onzen armen Dan, tot heiligen en helden hebben gemaakt. Toen zij eindelijk bij het luiden der avondklok opstonden, was al de heerlijkheid der ondergaande zon reeds verdwenen, en straalde in de bewolkte lucht slechts ééne groote, zachte, heldere ster boven een besneeuwde wereld. Voor het venster blijvende staan, zeide tanto Jo bemoedigend, voordat zij het gordijn liet vallen:

„Kom en zie hoe heerlijk de avondster schittert, nu ge er toch zooveel van houdt." En toen hij achter haar stond, groot en bleek, als een schim van zijn vroeger ik, voegde zij er zachtjes bij: „En denk er

aan, mijn jongen, dat al is het lieve kind u ontzegd, de oude vriendin altijd hier is om u lief te hebben, te vertrouwen en voor u te bidden."

Dezen keer werd zij niet teleurgesteld, en had zij eenige belooning begeerd voor de doorgestane onrust en zorg, dan ontving zij die nu, toen Dan's sterke arm haar omvatte en hij haar toefluisterde op een toon, die bewees, dat zij niet tevergeefs had gewerkt om haren „stokebrand" uit het vuur te redden:

„Dat zal ik nimmer vergeten; want zij heeft mij geholpen mijne ziel te redden, en gaf mij den moed op te zien daarheen en te zeggen: „God zegene haar!"

## HOOFDSTUK XXII.

### ONHERROEPELIJK LAATSTE VOORSTELLING.

„Op mijn woord, ik heb een gevoel alsof ik in een kruitmagazijn leef en niet weet, welk vat het eerst zal ontploffen en mij in de lucht doen vliegen," zeide mevrouw Bhaer den volgenden dag in zichzelven, terwijl zij naar Parnassus stapte, om hare zuster te doen verstaan, dat het misschien verstandiger zou wezen, wanneer de liefste der twee ziekenoppassters naar hare marmeren goden terugkeerde, alsvorens zij, zonder het te willen of te weten, de wonden van den menschelijken held met nog een te vermeerderen. Zij verklapte geen geheimen, maar een enkele wenk was voldoende; want mevrouw Amy bewaakte hare dochter als een parel van groote waarde en bedacht dadelijk een zeer eenvoudig middel om het gevaar te ontgaan. De heer Laurie zou ten behoeve van Dan, naar Washington reizen en vond het idee zijne familie mede te nemen, verrukkelijk, toen het hem terloops aan de hand werd gedaan. Dus slaagde de samenzwering naar wensch, en vertrok tante

Jo weder naar huis, terwijl zij zich meer dan ooit eene verraadster gevoelde. Zij verwachtte eene uitbarsting; maar Dan ontving de tijding zoo kalm, dat het duidelijk was, dat hij geen hoop voedde, en dat mevrouw Amy de overtuiging kreeg, dat hare romantische zuster zich moest hebben vergist. Had zij echter Dan's gelaat gezien, toen Betsy afscheid van hem kwam nemen, dan zou haar moederoog veel, zeer veel meer hebben ontdekt, dan het argelooze meisje deed. Tante Jo beefde van angst, dat hij zich verraden zou; maar hij had in de harde leerschool zelfbedwang geleerd, en zou het bitter oogenblik moedig hebben doorstaan — alleen, toen hij beide hare handen greep en hartelijk zeide: „Goedendag, prinses. Als wij elkander niet meer ontmoeten, denk dan somtijds eens aan uw ouden vriend Dan," antwoordde zij, getroffen door het gevaar dat hij pas te boven was gekomen en zijn verlangenden blik: „Zou ik u vergeten, wanneer gij ons allen zooveel reden tot trots geeft? God bespoedige uwe zending, en brenge u veilig in ons midden terug!"

Toen zij bij deze woorden tot hem opzag met een gelaat vol openhartige genegenheid en ongeveinsde spijt over zijn vertrek, stond alles wat hij verliezen ging, Dan plotseling zoo levendig voor den geest, dat hij den aandrang niet kon weerstaan het lieve, blonde hoofd in de handen te nemen en het te kussen met een gebroken: „Vaar — wel," toen snelde hij terug naar zijn kamer, en het kwam hem voor alsof hij weer in de gevangeniscel was, met geen stukje blauwen hemel meer om hem te troosten.

Deze onverwachte liefkoozing en daarop gevolgde verdwijning deden Betsy eenigszins ontstellen; want met het levendig instinct van een meisje, begreep zij dat er iets ongekends was in dien kus, en zag hem na met een plotselingen blos op de wangen en een nieuwe verlegenheid in het oog. Tante Jo zag het en eene zeer natuurlijke vraag vreezend, beantwoordde zij die, voordat zij werd geuit.

„Vergeef hem Betsy. Hij heeft veel verdriet gehad en dat maakt hem week bij het afscheid nemen van oude vrienden, want gij weet misschien komt hij nooit terug uit de woeste streken waarheen hij nu gaat."

„Bedoelt u dien val en het doodsgevaar?" vroeg Betsy onschuldig.

„Neen, lieve; veel heviger verdriet. Maar ik kan u er niet meer van zeggen, behalve dat hij het moedig heeft doorstaan; zoodat ge hem vertrouwen en achten kunt, als ik."

„Hij heeft iemand verloren die hem dierbaar was. Arme Dan! Wij moeten erg goed voor hem zijn."

Betsy vroeg niet, doch scheen tevreden met hare oplossing van het geheim, die der waarheid zoo nabij kwam, dat tante Jo bevestigend knikte, en haar liet vertrekken in het geloof, dat eenig verlies of verdriet van teederen aard, de groote verandering had teweeggebracht, die allen in Dan opmerkten, en hem zoo angstvallig maakte om te spreken over het vorige jaar.

Maar Ted was niet zoo gemakkelijk tevreden gesteld en deze ongewone terughouding dreef hem tot wanhoop. Zijn moeder had hem gewaarschuwd, Dan niet met vragen lastig te vallen, voordat hij geheel hersteld was; maar dit vooruitzicht op een spoedig vertrek, deed hem besluiten een volledig, duidelijk en bevredigend verslag te eischen van de lotgevallen, die, dat wist hij zeker, uit enkele woorden die Dan zich in zijn koorts had laten ontvallen, bepaald indrukwekkend moesten zijn geweest. Op zekeren dag dus, toen de kust vrij was, bood zich Ted aan, den zieke te onderhouden, en deed het op de volgende wijze:

„Zeg eens, oude jongen, als ge mij niet wilt laten voorlezen, zult ge moeten praten, en mij alles vertellen van Kansas, de boerderijen en den geheelen rommel. De Montana-geschiedenis ken ik reeds, maar wat daarvóór is gegaan, schijnt ge glad vergeten te zijn. Word wakker en laat hooren!" begon hij, zoo onverwacht, dat Dan er ietwat ontsteld uit zijn gepeins door ontwaakte.

„Neen; ik heb het niet vergeten; maar niemand anders heeft er belang bij, dan ik. Boerderijen heb ik niet gezien, — plan laten varen," antwoordde hij langzaam.

„Waarom?"

„'k Had ander werk."

„Welk?"

„Borstels maken, om iets te noemen."

„Plaag nu niet. Zeg de waarheid."

„Het is waar."

„Waarom?"

„Om geen kwaad te doen — voornamelijk."

„Wel van alle dwaasheden — en gij hebt er verscheidene uitgevoerd — is dit wel de zonderlingste," riep Ted, door deze teleurstellende ontdekking uit het veld geslagen. Maar hij was nog niet van zins het op te geven en begon opnieuw.

„Wat voor kwaad, Dan?

„Gaat u niet aan. Jongens mogen niet nieuwsgierig zijn."

„Maar ik wilde het toch zoo erg graag weten, omdat ik uw ouden speelmakker ben en zooveel belang in u stel. Dat heb ik altijd gedaan. Kom, biecht nu eens eerlijk op. Ik ben vezot op zulke dingen. Ik zal zwijgen als een mof, als ge het niet bekend wil hebben."

„Zult ge?" en Dan keek hem aan, terwijl hij zich trachte voor te stellen, hoe het jongensgezicht veranderen zou, wanneer hem plotseling de waarheid werd gezegd.

„Ik wil er een dubbelen eed op doen, als ge het verlangd; ik weet dat het grappig was en ben erg benieuwd het te hooren."

„Gij zijt zoo nieuwsgierig als een meisje. Erger dan sommigen. Josie — en Betsy deden mij nooit zulke vragen."

Zij stellen geen belang in standjes en zulk soort dingen; zij houden meer van de mijngeschiedenis, heldendaden en zoo meer. Ik ook, en ik ben bepaald trotsch

op je; maar ik kan aan uw oogen zien, dat er iets anders aan is voorafgegaan, en ik heb mij vast voorgenomen uit te vinden, wie Blair en Mason zijn en wie geraakt werd, wie op den loop ging en de geheele rest."

„Wat!" riep Dan op een toon, die Ted deed opspringen.

„Wel, ge hebt er in uw slaap over liggen te mompelen en oom Laurie verwonderde zich. Ik ook; maar het kan mij niet schelen, als gij het u niet herinneren kunt of wilt."

„Wat heb ik nog meer gezegd? Vreemd, welke dwaasheden iemand kan uitkramen, wanneer hij niet wel bij het hoofd is"

„Dat is alles wat ik heb gehoord: maar het klonk nogal interessant, en ik zeide het maar, omdat ik dacht, dat het uw geheugen een weinig zou opfrisschen," zeide Ted, zeer beleefd; want Dan fronste onheilspellend de wenkbrauwen.

Dit antwoord deed hem minder donker kijken en na een blik op den jongen, die van ongeduld zat te draaien op zijn stoel, vatte Dan het voornemen op hem met scheeve voorstellingen en halve waarheden om den tuin te leiden, hopende daarmede zijn nieuwsgierigheid te bevredigen en zoodoende rust te krijgen.

„Laat eens zien; Blair was een jongen die ik in den trein ontmoette, en Mason een arme stakker, die in een — wel, een soort hospitaal was, waar ik toevallig ook kwam. Blair ging op den loop, naar zijn broeders, en ik zou, dunkt mij kunnen zeggen, dat Mason was geraakt, omdat hij daar stierf. Zijt ge nu tevreden?"

„Neen, nog niet. Waarom ging Blair op den loop? en wie raakte dien anderen kerel? Ik weet zeker dat er ergens gevochten is; niet?"

„Ja."

„Ik vermoed dat ik raden kan waarom."

„Te duivel! Laat uw vermoedens eens hooren. Dat moet vermakelijk zijn;" zeide Dan, eene gerustheid veinzend, die hij niet bezat.

Verheugd, ongehinderd te mogen spreken, begon Ted onmiddellijk zijne oplossing te geven van het geheim, dat hij gekoesterd had, want dat er ergens een geheim school, gevoelde hij zeker.

„Gij behoeft niet ja te zeggen, wanneer ik goed raad en gij een eed hebt gedaan het niet te zullen verraden. Ik zal het wel op uw gezicht zien en er nooit een woord over spreken. Let nu op, of ik gelijk heb. Er worden daar soms vreeselijke daden bedreven en volgens mijn overtuiging, zijt gij in eenige daarvan betrokken geweest. Ik bedoel niet treinen plunderen en reizigers scalpeeren of iets van dien aard; maar de kolonisten verdedigen, een schurk ophangen, of iemand doodschieten, wat iemand somtijds verplicht is te doen, in zelfverdediging. Aha! ik heb het geraden, zie ik. Ge behoeft niets te zeggen; ik ken die flikkering in uw oog en het ballen van die groote vuist." En Ted sprong in de rondte van voldoening.

„Ga voort, schrander ventje; raak het spoor niet bijster," zeide Dan spottend, die een wonderlijk gevoel van troost vond in eenige dezer in het wild gesproken woorden, en een onwederstaanbare begeerte in zich voelde opkomen, de juistgeradene te bevestigen; maar — hij durfde niet. De misdaad kon hij belijden, maar niet de straf die er op was gevolgd; de schande drukte hem nog te zwaar.

„Ik wist dat ik er achter zou komen; mij kunt ge niet lang bedotten," begon Ted, met zulk een air van geslepenheid, dat Dan tegen wil en dank even moest lachen.

„Het lucht op, niet waar, als men zijn hart kan uitstorten? Nu dan, vertrouw het mij dan toe; bij mij is het geheim veilig — tenzij gij gezworen hebt het niemand te verraden."

„Dat heb ik."

„O — zoo; doe het dan niet!" en Ted trok een lang gezicht, maar hij werd onmiddellijk weder de oude, en zeide met het air van een man van de wereld: „Ja!

Ja! — ik begrijp het — woord van eer — zwijgen als het graf — getrouw tot den dood — enz. Blijde dat ge uw kameraad in het hospitaal ter zijde hebt gestaan. Hoeveel hebt gij er gedood?"

„Eén slechts!"

„Gemeene kerel, natuurlijk?"

„Een verdoemde schurk!"

„Nu, kijk maar zoo nijdig niet. Ik maak je er geen verwijt van. 'k Zou zelf wel lust hebben op die bloeddorstige schelmen te schieten. Later natuurlijk moeten schuil houden en rustig blijven?"

„Erg rustig en heel lang."

„Eindelijk een goed heenkomen gevonden en naar de mijnen gegaan, waar ge die moedige daad hebt verricht. Nu, dat noem ik alles bepaald belangrijk en interessant. Ik ben blij, dat ik het weet; maar ik zal niet klappen."

„Neen, doe dat vooral niet. Zie eens hier, Ted, wanneer gij een man hadt gedood, zoudt ge er spijt van hebben — een slecht mensch, bedoel ik?"

De jongen opende den mond om te zeggen: „Geen greintje," maar hield dat antwoord terug, alsof iets in Dan's gelaat hem van gedachte veranderen deed. „Wel, als het mijn plicht was, in den oorlog of in zelfverdediging, dan geloof ik van niet; maar wanneer ik hem in een aanval van drift te lijf was gegaan, dan denk ik dat ik er zeer veel spijt over zou hebben. 't Zou mij niets verwonderen, of zijn schim zou mij achtervolgen en wroeging mijn geweten teisteren, zooals met Aram is gebeurd en die andere kerels. Maar gij trekt het u toch niet aan, wel? Het was een eerlijke strijd, niet waar?"

„Ja, ik had recht; maar ik wenschte dat ik er buiten was gebleven. Vrouwen denken er anders over en kijken vreeselijk ontsteld bij zulke dingen. Dat maakt het hard; maar het hindert niet."

„Zeg het haar niet, dan behoeven zij zich ook niet angstig te maken," zeide Ted, met een knikje als van

iemand, die volkomen op de hoogte is van de manier, waarop men met de schoone sexe moet omspringen.

„Dat ben ik ook niet van plan. Denk er aan uw vermoedens voor u te houden, want eenige daarvan slaan de plank geheel mis. Nu moogt ge wat voorlezen, als ge wilt," en hiermede liep dit gesprek ten einde; maar Ted had er heel wat voldoening van en keek later zoo wijs als een mensch.

Een paar rustige weken volgden, waarin Dan morde over het uitstel; en toen eindelijk de tijding kwam dat zijn aanstelling gereed was, verlangde hij naar het vertrek, om eene hopelooze liefde in hard werken te vergeten en voor anderen te leven, nu zijn eigen leven waardeloos was.

Op een zekeren onstuimigen Maartschen morgen reed dus onze Sintram heen, met paard en hond, om opnieuw de vijanden onder de oogen te treden, die hem zouden hebben verslagen, als God's hulp en het medelijden der menschen hem niet hadden bijgestaan.

„Helaas! het schijnt alsof het leven slechts één reeks van scheidingen is, en ze hoe langer hoe droeviger worden," zuchtte tante Jo, eene week later, terwijl ze op zekeren avond in de groote voorkamer zat op Parnassus, waarheen de familie zich had begeven om de teruggekeerde reizigers te verwelkomen.

„En ontmoetingen ook, beste; want hier zijn wij en Nat is ook eindelijk op weg. Zoek de zilveren rand, zooals moeder placht te zeggen, en wees getroost," antwoordde mevrouw Amy, blijde dat zij weder tehuis was, en geen wolven om hare schaapkooi heenslopen.

„Ik heb in den laatsten tijd zooveel uitgestaan, dat ik het waarlijk niet kan helpen, als ik wat knorrig ben. Het benieuwt mij wat Dan wel zal hebben gedacht, toen hij u niet terug zag? Het was verstandig; maar een laatste blik op bekende gezichten zou hem goed hebben gedaan, vóór zijn vertrek naar de wildernis," zeide tante Jo spijtig.

„Veel beter zóó. Wij hebben brieven achtergelaten en alles wat wij bedenken konden, dat hij noodig kon hebben en zijn stilletjes vertrokken voordat hij kwam. Betsy scheen werkelijk verlicht: ik was het zeker;" en mevrouw Amy vaagde de rimpels van haar blanke voorhoofd, terwijl zij hare dochter toelachte, die gelukkig en vroolijk met haar nichtjes te praten zat.

Tante Jo schudde het hoofd alsof de zilveren rand aan deze wolk moeielijk was te vinden; maar zij had geen tijd om verder knorrig te zijn, want juist kwam de heer Laurie, die er over het een of ander zeer verheugd uitzag, de kamer binnen.

„Een nieuw schouwspel zal worden vertoond, mijn goede lieden. Maakt front! oogen naar de muziekzaal, en zegt mij hoe het u bevalt. Ik noem het „'t Is maar een speelman" naar Andersen's verhaal. Welken naam wilt gij er aan geven?"

Zoo sprekend wierp hij de groote deuren open en vlak tegenover den ingang zagen zij een jongen man staan, met stralend gelaat en een viool in de hand. Er was geen twijfel aan den naam van dit schouwspel, en de kreet „Nat! Nat!" gaf het sein tot eene algemeene opschudding. Maar Daisy bereikte hem het eerst, en scheen hare gewone bedeesdheid ergens onderweg verloren te hebben, want snikkend viel zij hem om den hals; de schok van verrassing en vreugde was te groot voor haar geweest, dan dat zij die kalm had kunnen verdragen. Alle opheldering werden door deze teedere en aandoenlijke omhelzing overbodig, want hoewel mevrouw Meta spoedig hare dochter uit zijn armen losmaakte, was het alleen om zelf hare plaats in te nemen, terwijl Demi hem met broederlijke warmte de hand drukte en Josie om hen heen danste. als Hamlet's drie heksen in één persoon, en op haren meest tragischen toon zong:

„Vedelaar zijt gij — tweede viool zijt gij — eerste zult gij zijn. Heil u! Heil!"

Dit veroorzaakte een algemeen gelach, waardoor de

geheele gebeurtenis gebeurtenis plotseling een vroolijk en huiselijk aanzien kreeg. Daarna ontbrandde het gewone kruisvuur van vragen en antwoorden, dat levendig onderhouden werd, terwijl de jongens Nat's blonden baard en vreemde kleederdracht, de meisjes zijn gezond en degelijk uiterlijk bewonderden — en de ouderen zich over zijn gunstige vooruitzichten verheugden. Natuurlijk verlangden allen hem te hooren spelen en toen de tongen vermoeid raakten deed hij gaarne zijn best voor hen, de meesteischenden zelfs nog meer verbazend door zijn vordering in de muziek, dan door de geestkracht en zelfbewustheid, die van den blooden Nat een geheel ander mensch hadden gemaakt. Een poosje later toen de viool — het meest menschelijke van alle muziekinstrumenten — hun de liefelijkste liederen zonder woorden toegezongen had, zeide hij, om zich heen ziende naar deze oude vrienden, met wat professor Bhaer „een gevoelvolle uitdrukking van geluk en tevredenheid" noemde.

„Laat mij nu iets voor u spelen, dat ge u allen herinneren zult, hoewel het u nooit zoo zal treffen als mij," en zich in de houding plaatsend, die Ole Bull onsterfelijk heeft gemaakt, speelde hij het straatdeuntje dat hij op den eersten avond van zijn komst op Plumfield ten gehoore had gebracht. Zij herinnerden het zich en vielen in, bij het klagend refrein dat zulk een goede weerklank was van zijn eigen aandoeningen:

„Ach; mijn hart is droef en treurig —
Zwaar toch is mijn kruis. —
'k Hunker naar de oude woning
Naar mijn vrienden t'huis."

„Nu gevoel ik mij beter," zeide tante Jo, toen zij spoedig daarna allen den heuvel afliepen. „Sommigen onzer jongens zijn mislukt, maar ik denk dat deze goed zal uitvallen en de geduldige Daisy eindelijk een gelukkig meisje wordt, Nat is uw werk, Frits en ik wensch u van harte geluk er mede.

„Ach! wij kunnen slechts zaaien en vertrouwen dat het zaad op vruchtbaren bodem valt. Ik plantte misschien, maar gij zorgdet dat de vogelen des Hemels het niet oppikten en broeder Laurie heeft rijkelijk begoten; daarom zullen wij den oogst onder ons verdeelen en blijde zijn zelfs voor een klein gewin, mijn liefste."

„Ik dacht, dat het zaad op een zeer rotsachtigen bodem gevallen was bij mijn armen Dan; maar het zal mij niet verwonderen, wanneer hij al de anderen overtreft in ware levensgrootheid; want er is meer vreugde over één zondaar die zich bekeert, dan over vele heiligen," antwoordde tante Jo, zich nog aan haar zwarte schaap vasthoudend, niettegenstaande eene geheele kudde witte genoeglijk voor haar uit stapte.

. . . . . .

Zeer verleidelijk is het voor de moede geschiedschrijfster, dit verhaal te besluiten met eene aardbeving, die Plumfield en zijn omgeving zoo diep in de ingewanden der aarde zoude bedelven, dat geen jeugdige Schliemann er ooit een spoor van ontdekken kon. Maar daar dit ietwat melodramatisch slot, mijn gevoelige lezeressen zou schokken, wil ik er van afzien en de gebruikelijke vraag: „Hoe liep het met hen af?" voorkomen, door even aan te stippen, dat alle huwelijken gelukkig bleken. De jongens waren elk in zijn eigen beroep of werkkring voorspoedig, evenals de meisjes, want Betsy en Josie plukten lauweren op het pad der kunst, en vonden ter harer tijd waardige echtgenooten. Nan bleef eene ijverige, vroolijke, onafhankelijke oude vrijster, en wijdde haar leven aan hare zieke zusteren en hun kroost, in welk echt vrouwelijk liefdewerk zij ruimschoots geluk vond. Dan huwde nooit, maar leefde nuttig en dapper onder het volk, dat hij zich had gekozen, totdat hij, in een gevecht tot hun verdediging, werd doodgeschoten; en rustte eindelijk kalm in do groene wildernis, die steeds zijn liefste verblijfplaats was geweest, met een blonde haarlok op zijn borst en een lach op zijn gelaat, die scheen te zeggen dat Aslauga's

Ridder zijn laatsten strijd gestreden en vrede gevonden had. Stuffy werd burgemeester en stierf plotseling aan een beroerte na een publiek diner. Dolly was een zeer gewilde verschijning in de voorname wereld, totdat zijn geld op was, waarna hij met zijn smaak overeenkomende bezigheden kreeg, als bediende in een kleedermagazijn. Demi werd compagnon en zag zijn naam nog boven de deur prijken, en Rob werd professor aan het Laurence-College; maar Teddy stelde hen allen in de schaduw, door een welsprekend en beroemd kanselredenaar te worden, tot groote vreugde van zijn verbaasde moeder. En nu, na getracht te hebben het allen naar den zin te maken, door veel huwelijken, weinig sterfgevallen en zooveel voorspoed, als de eeuwige wet van oorzaak en gevolg toelaat, dat de muziek zwijge, de lichten uitgaan en het scherm voor eeuwig valle achter „de familie March."